

J A K

ZÁKLADNÍ ŠKOLA
J. A. KOMENSKÉHO
FULNEK, ČESKÁ 339, p. o.

ŠKOLA HROU NOVĚ

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO ZV

Motto:

Základem je, aby všichni uměli, chtěli a mohli konat, co dobrého jest.

Jan Amos Komenský

1 IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název: Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání – Škola hrou nově č. j. ZSJAK-F/2021/371

Příloha č. 1 – minimální výstupy (vzdělávání žáků s LMP);
Příloha č. 2 – vzdělávání žáků se středně těžkým MP;
Příloha č. 3 – vzdělávání žáků s těžkým mentálním a souběžným postižením, více vadami;
Příloha č. 4 – přípravná třída
Příloha č. 5 – Školní družina a Školní klub

Údaje o škole: Základní škola J. A. Komenského FULNEK,
Česká 339, příspěvková organizace
ředitelka: Mgr. Barbora VESELEŇÁKOVÁ
koordinátor ŠVP: Mgr. Vilma KLEVAROVÁ

telefon: 556 741 024, 731 176 104

Fax: 556 741 024

E-mail: zsjak@seznam.cz

[Datová schránka: kxmvmvd](#)

IČO: 452 15 359

IZO Základní škola: 102 244 073

IZO Školní družina a Školní klub: 119 800 365

IZO Školní jídelna: 103 068 911

Zřizovatel: Město Fulnek
právní forma: obec, IČO: 00297861
Komenského náměstí 12, 742 45 FULNEK
telefon: 556 770 880
E-mail: meu@fulnek.cz
Datová schránka: 7fsbqty

Platnost dokumentu: ŠVP pro ZV ŠKOLA HROU NOVĚ ZŠ J. A. Komenského, platný od 1. září 2021

ředitelka školy

OBSAH

2	CHARAKTERISTIKA ŠKOLY.....	4
2.1	CHARAKTERISTIKA ŠKOLY	4
3	CHARAKTERISTIKA ŠVP	7
3.1	ZAMĚŘENÍ ŠKOLY	7
3.2	VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE	7
3.3	ZABEZPEČENÍ VÝUKY ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI	10
3.4	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	12
4	UČEBNÍ PLÁNY	20
5	UČEBNÍ OSNOVY	23
5.1	JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE	23
5.1.1	ČESKÝ JAZYK.....	23
5.1.2	ANGLICKÝ JAZYK.....	46
5.1.3.1	NĚMECKÝ JAZYK	57
5.1.3.2	RUSKÝ JAZYK.....	57
5.2	MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE.....	62
5.3	INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE	81
5.4	ČLOVĚK A JEHO SVĚT	92
5.4.1	PRVOUKA	94
5.4.2	PŘÍRODOVĚDA	101
5.4.3	VLASTIVĚDA.....	112
5.5	ČLOVĚK A SPOLEČNOST	117
5.5.1	DĚJEPIS	118
5.5.2	OBČANSKÁ VÝCHOVA	128
5.6	ČLOVĚK A PŘÍRODA.....	135
5.6.1	FYZIKA	135
5.6.2	CHEMIE	141
5.6.3	PŘÍRODOPIS	145
5.6.4	ZEMĚPIS	151
5.7	UMĚNÍ A KULTURA	157
5.7.1	HUDEBNÍ VÝCHOVA	158
5.7.2	VÝTVARNÁ VÝCHOVA.....	171
5.7.3	VÝCHOVA KE ZDRAVÍ	187
5.7.4	TĚLESNÁ VÝCHOVA.....	188
5.7.5	VÝCHOVA ČLOVĚKA	203
5.8	ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE	206
5.8.1	PRACOVNÍ ČINNOSTI.....	206
6	HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ	219
6.1	STUPNĚ KLASIFIKACE A HODNOCENÍ.....	219
6.2	ZÍSKÁVÁNÍ PODKLADŮ PRO HODNOCENÍ A KLASIFIKACI	220
6.3	ZÁSADY KLASIFIKACE A HODNOCENÍ	221
6.4	KRITÉRIA PRO JEDNOTLIVÉ STUPNĚ KLASIFIKACE CHOVÁNÍ	223
6.5	VÝCHOVNÁ OPATŘENÍ.....	223
6.6	KLASIFIKACE VE VYUČOVACÍCH PŘEDMĚTECH	224
6.7	HODNOCENÍ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI	226
7	KOMISIONÁLNÍ A OPRAVNÉ ZKOUŠKY	226
8	INFORMOVÁNÍ ZÁKONNÝCH ZÁSTUPCŮ ŽÁKA O VÝSLEDKŮCH VZDĚLÁVÁNÍ.....	226

2 CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

2.1 CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola poskytuje základní vzdělání. Jsme úplná základní škola spíše městského typu. Do školy dojíždějí rovněž žáci z okolních obcí, a to zejména z Jestřabí, Dolejších Kunčic, Vlkovic, Jerlochovic a Lukavce. Všechny dojíždějící děti mohou ráno využívat prostory družiny. Žáci odjíždějí domů průběžně. Počet žáků se pohybuje okolo 250. Od 1. 1. 2010 integrujeme skupinově žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, jedná se o žáky s lehkou a středně těžkou mentální retardací, kteří jsou vzděláváni podle ŠVP pro ZV s lehkým a středně těžkým mentálním postižením. Počet těchto žáků se pohybuje okolo 20. Od školního roku 2020/2021 zřizujeme přípravnou třídu pro děti v předškolním věku a děti s odkladem povinné školní docházky.

Výchovně vzdělávací práci směřujeme k naplnění kompetencí stanovených RVP pro základní vzdělávání. Kompetence představují soubory znalostí, dovedností, návyků a postojů, které jsou využitelné v učení i v životě a umožňují žákům efektivně a odpovídajícím způsobem jednat v různých situacích. Konkrétní prostředky a postupy, jak toho dosáhneme, budou podrobně rozvedeny v dalších kapitolách tohoto dokumentu. Celkově je učební plán sestaven tak, aby žák základní školy měl možnost seznámit se v rozumné míře se všemi obory. Ze školy by měla vycházet harmonicky všestranně rozvinutá osobnost, nikoli specialista.

Činnost žáků ve škole nemůže být chápána jen jako vážná práce. Mimořádné dny školního roku jsou pravidelně v termínovaném kalendáři a znamenají nejen oživení školního života, ale i mnohem více. K těm tradičním patří pasování prvňáčků, Vánoční jarmark, Maškarní ples, velikonoční dílny, Mikulášské dopoledne s čerty a anděly, Den dětí, Olympiáda fulneckých škol, Přijímačky nanečisto; během každého školního roku pak proběhnou i 2 – 3 tematicky zaměřené projekty – ekologické, prevence patologických jevů, apod. I tímto způsobem se snažíme ovlivňovat příznivé klima školy i klima v jednotlivých třídách.

Celý školní areál leží v klidné oblasti města mimo městský provoz a ruch, i když do centra je to blízko. Okolí školy skýtá velmi dobré možnosti pro činnost školní družiny i pro tělesnou výchovu. Areál je tvořen čtyřmi pavilony: stará budova – učebny 6. – 9. ročníku, první přístavba – učebny 1. – 5. ročníku, třídy ZŠ speciální a šatnový blok, druhá přístavba – školní jídelna, třetí přístavba – pavilon školních dílen, školní družiny a tělocvična.

K dispozici máme 27 učeben, 9 z nich jsou odborné učebny – chemie a fyzika, přírodopis, výtvarná a hudební výchova, 4 počítačové učebny, jazyková učebna, cvičná kuchyně, keramická dílna, školní dílna – kovo- a dřevodílna. Školní družina se z důvodu zřízení učeben pro speciální třídy přestěhovala do prostor bývalých dílen, má jednu velkou učebnu, po vyučování jedno oddělení ŠD využívá prostory třídy. Ve škole jsou dvě tělocvičny, které jsou bohatě využívány i v odpoledních hodinách sportovními zájmovými kroužky žáků, v pozdějších hodinách využívá tělocvičny i veřejnost, především pro tréninky tenisu. Za areálem tělocvičny se nachází rekonstruované školní hřiště, které tvoří atletická dráha, sektor pro skok daleký a pro hody míčkem, uvnitř dráhy je víceúčelové hřiště s umělým povrchem.

Pěstitelství využívá velký školní pozemek se skleníkem a s menší budovou, kde skladujeme nářadí a výpěstky.

Stále nám pro kvalitní práci s informacemi chybí školní knihovna ve vyhovujících prostorách tak, aby mohla být využívána jako informační centrum školy, kde by se zároveň konaly i besedy a soutěže.

Škola je vybavena čtyřmi počítačovými učebnami a dalšími počítači propojenými v síti, ve všech učebnách se lze připojit k internetu, postupně vybavujeme třídy počítači tak, aby byl v každé třídě stabilní počítač. K dispozici je permanentně internet.

Zájemci o práci v keramické dílně mohou využívat keramickou pec a hrnčířský kruh.

Pitný režim zajišťuje školní jídelna. Škola zajišťuje i distribuci dotovaného ovoce a mléčných výrobků pro žáky celé školy.

Školní jídelna a kuchyň má velmi pěkné prostory. Nabízí výběr ze dvou jídel, vaří průměrně okolo 200 obědů denně. V současnosti zřizovatel ve spolupráci s vedením školy a vedoucí školní jídelny připravují projekt na rozsáhlou rekonstrukci školní jídelny a kuchyně tak, aby se naše školní jídelna v příštích letech stala centrální vývaňovnou pro obě školy ve Fulneku.

Budova školy je pro žáky otevřena od 6:00, kdy zahajuje provoz školní družina, dojíždějící žáci mají možnost pobývat ve školní družině do 7:40, kdy se otevírá škola pro ostatní žáky. Škola se zavírá v 17:00 hodin.

Školní družina při ZŠ J. A. Komenského Fulnek je školské zařízení pro zájmové vzdělávání. Podle Zřizovací listiny činí její kapacita 90 dětí, jedno oddělení je určeno pro žáky s lehkým a středně těžkým mentálním postižením.

Družina vykonává činnost ve dnech školního vyučování, na žádost rodičů i v době školních prázdnin. Provoz ŠD je zajištěn denně – ráno od 6:00 – 8:00 hod., při děleném vyučování do 8:45, odpoledne od 11:40 – 16:00. ŠD organizuje zájmové vzdělávání pro účastníky přihlášené k pravidelné docházce. Ke svým činnostem využívá ŠD vlastní učebnu a další vybavení školy včetně sociálního zázemí. V případě pěkného počasí tráví děti volný čas venku na školním hřišti – volné prostory pro míčové hry, pískoviště, průlezky, lavičky.

Vyučování začíná v 8:00 hodin, v některých ročnících na druhém stupni je zařazena tzv. 0. hodina od 7 hodin ráno dle stanoveného rozvrhu. Dopolední vyučování končí v 13:30. Odpolední vyučování nemáme, protože do školy chodí hodně dojíždějících žáků a ti by se odpoledne nemohli dostat domů.

Vyučovací hodina trvá 45 minut, některá probíhá tradičně, ve většině hodin jsou zařazovány netradiční formy výuky, relaxační chvílky, skupinová práce, práce na různých stanovištích, apod.

Mezi jednotlivými vyučovacími hodinami jsou zařazeny 10 minutové přestávky, po druhé vyučovací hodině následuje velká přestávka, která trvá 20 minut. Žáci ji mají možnost strávit v případě pěkného počasí venku před školou, kde je zabezpečen pedagogický dozor.

Žáci školy se stravují ve školní jídelně, která je součástí areálu školy. Obědy pro žáky se vydávají od 11:40 do 13:45 hodin. Společný odchod žáků z učebny do prostor školní jídelny zajišťují vyučující poslední vyučovací hodiny. Dohled nad žáky vykonávají pedagogičtí pracovníci podle stanoveného rozvrhu. Od září 2021 budeme mít nově bufet ve školní jídelně, kde si žáci budou moci koupit svačinku a pití.

Ve škole pracuje 22 učitelů, 3 vychovatelky školní družiny a asistentky pedagoga dle aktuálních potřeb školy. Výuka na 1. stupni je plně aprobována s výjimkou výuky cizích jazyků, které vyučují učitelky, jež absolvovaly studium jazyka v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Na 2. stupni je většina předmětů vyučována plně aprobovaně, neaprobovaně vyučujeme zejména zeměpis, hodiny pracovních činností, hudební a výtvarnou výchovu.

V současné době jsou mezi pedagogickými pracovníky dva muži. Z hlediska věkového složení převažují pracovníci středního věku, došlo ke generační obměně pedagogického sboru na 2. stupni.

Na počátku 90. let měla škola více než 350 žáků. V současné době se počet žáků pohybuje okolo 250 dětí a vyučujeme v 14 třídách.

Při škole je ustanoven Spolek rodičů a přátel školy a Školská rada. Spolupráce se Spolkem rodičů byla obnovena a úspěšně se rozvíjí. SR spolupořádá se školou plesy ke Dni učitelů, pro žáky některé akce během školního roku, ze zisku nakoupili nábytek pro prostory družiny, z příspěvků hradí žákům vstupné na kulturní akce, jízdné na soutěže, odměny pro nejlepší žáky. Aktivní rodiče mají zájem o přímou spolupráci se školou, spolupodílejí se na některých akcích školy.

Komunikace se zákonnými zástupci probíhá standardně formou konzultací s jednotlivými učiteli v konzultačních hodinách, třídních schůzek a informačních dnů, v elektronickém systému Škola online. Zákonní zástupci mohou kdykoli navštívit školu, po domluvě s učiteli být přítomni v hodinách. Velký zájem je ze strany rodičů i o celoškolní akce – např. vánoční jarmark, maškarní ples – jichž se nejen zúčastňují, ale pomáhají také při jejich organizaci. Zákonní zástupci i široká veřejnost jsou o práci a výsledcích školy informováni prostřednictvím webových a facebookových stránek školy a ve zpravodaji města.

Úzce spolupracujeme s městem Fulnek. Žáci se aktivně zúčastňují řady kulturních a společenských akcí ve městě a jeho blízkém okolí. Členové pěveckého i dramatického kroužku navštěvují domy s pečovatelskou službou, vystupují v Klubu důchodců zejména s vánočními pásmo, s pásmo ke Dni matek apod. Velmi důležitá je vzájemná spolupráce s Pedagogicko - psychologickou poradnou v Novém Jičíně, v souvislosti s probíhající inkluzí velmi aktivně spolupracujeme se SPC v Novém Jičíně, v Ostravě i Opavě. Pravidelně spolupracujeme v oblasti prevence kriminality s místním oddělením Policie ČR a s tiskovým mluvčím OO PČR. Velmi dobrá je spolupráce s Městskou knihovnou. Pracovnice připravují besedy na přání učitelů, děti se rády zapojují do soutěží, které knihovna pořádá. Velmi přínosná je spolupráce s pracovníky OSPOD v Odrách, kdy se daří eliminovat záškoláctví, navazovat užší spolupráci s problémovými rodinami.

Spolupracujeme s Centrem pro inkluzivní vzdělávání v Opavě, PPP v Ostravě a s okresním metodikem prevence, využíváme jejich nabídky při tvorbě školní strategie, vzdělávacích kurzů, řešení problémů v třídních kolektivech atd.

V minulých letech jsme se zapojili do projektu Šablony a získali jsme tak prostředky pro financování školního asistenta, vedoucích čtenářských klubů, klubu deskových her, odpolední školy, získali jsme prostředky pro realizaci školních i mimoškolních projektových dnů, pro nákup a využití tabletů ve výuce, pro DVPP. Rovněž využíváme nabídku MAP ORP Odry – rodilý mluvčí, exkurze, vzdělávací aktivity pro pedagogické pracovníky i žáky. Dle nabídky a možností se zapojujeme i do projektů rozvíjející schopnosti a dovednosti žáků v oblasti čtenářské, finanční, matematické a polytechnické gramotnosti.

Pro zkvalitnění odpovědného chování v dopravním provozu využíváme nabídku dopravního hřiště v Odrách. Výuky na dopravním hřišti se zúčastňují žáci 1. stupně v délce cca 8 hodin v průběhu školního roku, žáci 4. ročníku mají výuku v délce 10 hodin, skládají zkoušky malého cyklisty. Dle možností a zájmu umožňujeme zapojit se do nabídky dopravního hřiště i žákům 2. stupně.

Škola není zapojena do žádného dlouhodobého nebo mezinárodního projektu, ale svými projektovými dny a svým zaměřením výuky i výchovy se snaží posilovat výsledky vzdělávací práce využíváním aktivizujících metod a forem.

3 CHARAKTERISTIKA ŠVP

3.1 ZAMĚŘENÍ ŠKOLY

Školní vzdělávací program naší školy vychází z koncepce Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání /RVP ZV/. Cílem základního vzdělávání je pomoci žákům získávat a postupně zdokonalovat klíčové kompetence a poskytnout spolehlivý základ všeobecného vzdělání orientovaného zejména na situace blízké životu a na praktické jednání.

ŠVP navazuje na tradice školy, které byly položeny v roce 1924 otevřením první české školy na Fulnecku, využívá bohatých zkušeností pedagogického sboru, reaguje na vzdělávací požadavky společnosti i jednotlivých žáků.

V našem ŠVP ctíme a rozvíjíme myšlenky Jana Amose Komenského, nabízíme možnosti a podněty k tomu, aby žáci cítili potřebu sami se učit, objevovat svět kolem sebe, využívat získané znalosti a dovednosti v praktickém životě, rozvíjet svou osobnost, vést k zodpovědnému jednání a chování. Důraz klademe i na spolupráci s rodiči, máme zájem je motivovat k větší spolupráci nejen ve vyučovacím procesu, ale i v mimoškolních činnostech.

Prioritami našeho ŠVP jsou:

- kultivované vystupování, dodržování pravidel slušného chování, rozvoj pozitivních vztahů k sobě navzájem, ke třídě, ke škole, domovu, městu;
- schopnost komunikace, samostatného myšlení, tvořivosti, spolupráce;
- učení bez povinnosti učit se, rozvoj potřeby stále se vzdělávat, být zodpovědný za svou práci;
- rozvoj schopností a dovedností žáků uplatňovat se v praxi – učení pro život;
- práce s informacemi, efektivní využívání moderní informační a komunikační techniky;
- kultivovaný projev v českém jazyce, dovednost rozumět v cizím jazyce a domluvit se jím – zahraniční pobyty /Anglie, Německo, Rakousko, Itálie/;
- prevence, která má bránit výskytu negativních jevů (vlivů);
- výchova ke zdravému životnímu stylu;
- spolupráce učitel x žák, učitel x zákonní zástupci, žák x učitel x zákonní zástupci – vytváření pohodového prostředí;
- společné aktivity = společné zážitky /společné školní akce/;
- prezentace výsledků na veřejnosti.

3.2 VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Základní vzdělání má žákům pomoci utvářet a postupně rozvíjet klíčové kompetence a poskytnout spolehlivý základ všeobecného vzdělání orientovaného zejména na situace blízké životu a na praktické jednání. Klíčové kompetence mají žákům pomáhat při získávání základu všeobecného vzdělání. Úroveň klíčových kompetencí získaných na základní škole není konečná, ale tvoří základ pro další celoživotní učení a orientaci v každodenním praktickém životě.

Výchovné a vzdělávací strategie naší školy vycházejí z 9 cílů základního vzdělávání a 6 klíčových kompetencí a jejich naplnění dosáhneme především takto:

UMOŽNIT ŽÁKŮM OSVOJIT SI STRATEGIE UČENÍ A MOTIVOVAT JE PRO CELOŽIVOTNÍ UČENÍ /KK k učení/

- naučit žáky využívat různé informační zdroje /internet, média, knihovna, besedy, exkurze, výlety/
- vést žáky ke čtení s porozuměním, k práci s textem, naučit je rozlišovat podstatné od nepodstatného
- vést žáky k utváření zpětné vazby, využití učiva v praxi, využívání kladného hodnocení, osobního příkladu
- motivovat žáky k realizování vlastních nápadů, k podněcování tvořivosti
- motivovat žáky k účasti v různých olympiádách a soutěžích

PODNĚCOVAT ŽÁKY K TVOŘIVÉMU MYŠLENÍ, LOGICKÉMU UVAŽOVÁNÍ A ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ /KK k řešení problémů/

- vytvářet podmínky pro samostatnou, tvořivou i týmovou práci – poznatky nepředkládat v hotové podobě
- motivovat žáky problémovými úlohami z praktického života, objevování vzájemných vztahů a příčin, uplatňování mezipředmětových vztahů
- zdokonalování se ve vyhledávání nových informací
- využívání aktivizujících metod – praktická cvičení, týmová práce, řešení nestandardních úloh,...

VÉST ŽÁKY KE VŠESTRANNÉ, ÚČINNÉ A OTEVŘENÉ KOMUNIKACI /KK komunikativní/

- vést žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky, učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo ni
- učit žáky vhodnou formou vyjádřit a obhájit svůj vlastní názor, argumentovat, naslouchat, tolerovat jiné názory – týmová práce
- využívat různé formy komunikace – ústní, písemná, výtvarná,...
- vést žáky k vyhledávání informací, porozumění jim, jejich prezentaci
- vést žáky k přípravě školních projektů, prezentaci svých úspěchů na veřejnosti
- vést žáky k podpoře přátelských vztahů ve třídách a mezi třídami
- položit základy pro hledání a objevování problémů

ROZVÍJET U ŽÁKŮ SCHOPNOST SPOLUPRACOVAT A RESPEKTOVAT PRÁCI A ÚSPĚCHY VLASTNÍ I DRUHÝCH /KK sociální a personální/

- stanovit jasná pravidla pro soužití ve škole – práva, povinnosti, sankce
- vést žáky k osobní zodpovědnosti za výsledky společné práce
- učit žáky respektovat názory a práci ostatních
- vytvářet u žáků právní povědomí
- učit žáky rozpoznat a odmítnout jevy, které narušují dobré vztahy
- učit žáky využívat skupinovou práci, vzájemnou pomoc při učení
- vést žáky ke společné diskusi při řešení problémů
- v kladném slova smyslu aktivně zapojovat vůdčí typy
- rozvíjet a podporovat aktivní spolupráci s rodiči

PŘIPRAVOVAT ŽÁKY K TOMU, ABY SE PROJEVOVALI JAKO SVĚBYTNÉ, SVOBODNÉ A ZODPOVĚDNÉ OSOBNOSTI, UPLATŇOVALI SVÁ PRÁVA A PLNILI SVÉ POVINNOSTI /KK k učení, KK pracovní/

- vést žáky k respektování společně stanovených pravidel chování, na jejichž formulaci se sami podílejí
- vést žáky k samostatnému rozhodování a jednání a být za ně zodpovědný
- vést žáky k aktivnímu všestrannému zapojení se do vyučovacího procesu
- naučit se praktické činnosti plánovat, dodržet postup, dokončit práci
- naučit se hodnotit svou práci, svůj postup, pracovat s výsledkem
- využívat vhodné sebepoznávací aktivity
- vést žáky ke správnému pochopení slova demokracie

VYTVÁŘET U ŽÁKŮ POTŘEBU PROJEVOVAT POZITIVNÍ CITY V CHOVÁNÍ, JEDNÁNÍ A PROŽÍVÁNÍ ŽIVOTNÍCH SITUACÍ, ROZVÍJET VNÍMAVOST A CITLIVÉ VZTAHY K LIDEM, SVÉMU PROSTŘEDÍ I K PŘÍRODĚ /KK sociální a personální/

- rozvíjet u žáků citovou otevřenost vůči podnětům z prostředí, ve kterém žáci žijí
- umět s pomocí dospělého řešit své citové vztahy
- učit se k ohleduplnosti a citlivému vztahu k lidem, přírodě, kulturním a etickým hodnotám
- učit se chápat bohatství a složitost citového života
- vést žáky k vzájemnému respektování, pomoci
- vést žáky k práci ve skupině, ocenění a využití kladných vlivů, odmítnutí negativních, střídání rolí
- prezentace výsledků projektů, společných prací na veřejnosti

UČIT ŽÁKY AKTIVNĚ ROZVÍJET A CHRÁNIT SVÉ FYZICKÉ, DUŠEVNÍ A SOCIÁLNÍ ZDRAVÍ A BÝT ZA NĚ ZODPOVĚDNÝ /KK občanské, KK sociální a personální/

- vést žáky k dodržování psychohygieny denního režimu
- vést žáky ke každodennímu aktivnímu dodržování čistoty v prostředí školy
- vést žáky ke zdravému životnímu stylu
- zařazovat pohybové a relaxační přestávky
- výuka mimo školu, mimo Fulnek
- prevence šikany a násilí, prevence kouření a užívání drog a jiných návykových látek

VÉST ŽÁKY K TOLERANCI A OHLEDUPLNOSTI K JINÝM LIDEM, JEJICH KULTURÁM A DUCHOVNÍM HODNOTÁM, UČIT JE ŽÍT SPOLEČNĚ S OSTATNÍMI /KK sociální a personální/

- učit žáky řídit se principy demokracie
- vést žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky, učiteli, ostatními dospělými ve škole i mimo ni
- podporovat přátelské vztahy ve třídě a mezi třídami
- aktivně poznávat jiné kultury, hledat odlišnosti, společné znaky
- vést žáky k respektování a porozumění odlišného způsobu života lidí z jiných kulturních prostředí
- bojovat proti xenofobnímu chování
- podporovat u žáků rozvoj empatie, solidarity a otevřenosti vůči ostatním
- vést žáky k přirozené integraci žáků vyžadující zvláštní péči
- vést žáky k respektování osobnosti člověka
- vést žáky k rozvoji kladných a k potlačení záporných stránek osobnosti

POMÁHAT ŽÁKŮM POZNÁVAT A ROZVÍJET VLASTNÍ SCHOPNOSTI V SOULADU S REÁLNÝMI MOŽNOSTMI A UPLATŇOVAT JE SPOLU S OSVOJENÝMI VĚDOMOSTMI A DOVEDNOSTMI PŘI ROZHODOVÁNÍ O VLASTNÍ ŽIVOTNÍ A PROFESNÍ ORIENTACI /KK občanské/

- umožnit žákům poznat jejich práva, ale i povinnosti
- vést žáky k zodpovědnému chování odpovídajícímu věku
- vést žáky k vhodnému prosazování svých zájmů
- vést žáky k samostatnému rozhodování a zodpovědnosti za své rozhodnutí
- vést žáky k osvojování základních pracovních dovedností, návyků a zkušeností
- vést žáky k objektivnímu sebehodnocení
- prostřednictvím volnočasových aktivit pomáhat žákům rozvíjet talent a nadání
- vést žáky ke správné volbě budoucí profesní orientace

3.3 ZABEZPEČENÍ VÝUKY ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

Hlavním koordinátorem a konzultantem se školskými poradenskými zařízeními v případě žáků vyžadujících podpůrná opatření je výchovná poradkyně, která vede i příslušnou dokumentaci.

V souladu s novelou školského zákona č. 82/2015 Sb. a vyhláškou č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami vytváříme u žáků vyžadujících podpůrná opatření prvního stupně plán pedagogické podpory (PLPP). Ten sestavuje třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu za pomoci výchovné poradkyně. PLPP má písemnou podobu a zahrnuje popis obtíží a speciální potřeby žáka, podpůrná opatření prvního stupně, stanovení cílů podpory a způsobu vyhodnocování naplňování plánu. Před jeho vypracováním probíhají rozhovory s jednotlivými vyučujícími s cílem stanovit metody práce se žákem, způsoby kontroly osvojení znalostí a dovedností. Výchovná poradkyně stanoví termín přípravy PLPP a organizuje společné schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy i žákem samotným. PLPP je průběžně aktualizován v souladu s vývojem speciálních potřeb žáka. Nejpozději po třech měsících od zahájení poskytování podpůrných opatření vyučující spolu s výchovnou poradkyní vyhodnocují, zda podpůrná opatření vedou k naplnění stanovených cílů. S PLPP seznámí škola žáka, jeho zákonného zástupce, všechny vyučující a další pedagogické pracovníky, kteří se podílejí na provádění tohoto plánu, a všichni PLPP potvrdí podpisem.

Pokud vyučující vyhodnotí, že PLPP nevede k naplnění stanovených cílů, doporučí zákonným zástupcům využití pomoci školského poradenského zařízení a tomuto zařízení poskytne i PLPP. Do doby zahájení poskytování podpůrných opatření 2. – 5. stupně pokračuje škola v poskytování podpůrných opatření 1. stupně.

Po obdržení doporučení školského poradenského zařízení a udělení písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka poskytuje škola bezodkladně doporučená podpůrná opatření. V případě podpůrného opatření (spočívajícího v úpravě očekávaných výstupů) pro žáky s lehkým mentálním postižením od 3. stupně podpory bude pro tvorbu individuálního vzdělávacího plánu (IVP) využívána minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření stanovená v RVP ZV.

Jako podpůrná opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou v naší škole zařazeny podle doporučení školského poradenského zařízení a přiznaného stupně podpory předměty speciálně pedagogické péče. Vzdělávací obsah těchto předmětů přizpůsobujeme vzdělávacím možnostem a předpokladům žáka s přiznanými podpůrnými opatřeními v rámci IVP.

Zjišťování mimořádného nadání včetně vzdělávacích potřeb žáka provádí školské poradenské zařízení ve spolupráci se školou, která žáka vzdělává. Koordinátorkou péče o nadané a mimořádně nadané žáky je výchovná poradkyně.

Individuální vzdělávací plán (IVP) **mimořádně nadaného žáka** sestavuje třídní učitel ve spolupráci s učiteli vyučovacích předmětů, ve kterých se projevuje mimořádné nadání žáka, s výchovnou poradkyní a školským poradenským zařízením. IVP mimořádně nadaného žáka má písemnou podobu a při jeho sestavování spolupracuje třídní učitel se zákonnými zástupci mimořádně nadaného žáka. Při sestavování IVP vycházíme z obsahu IVP stanoveného v § 28 vyhlášky č. 27/2016 Sb. Práce na sestavení IVP jsou zahájeny okamžitě po obdržení doporučení školského poradenského zařízení. IVP je sestaven nejpozději do jednoho měsíce od obdržení doporučení školského poradenského zařízení. Součástí IVP je termín vyhodnocení naplňování IVP a může též obsahovat i termín průběžného hodnocení IVP, je-li to účelné. IVP může být zpracován i pro kratší období, než je školní rok, upravován a doplňován v průběhu školního roku.

Výchovná poradkyně zajistí písemný informovaný souhlas zákonného zástupce žáka, bez kterého nemůže být IVP prováděn.

Způsob hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami se rozumí osoba, která k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění nebo užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Podpůrnými opatřeními se rozumí nezbytné úpravy ve vzdělávání a školských službách odpovídající zdravotnímu stavu, kulturnímu prostředí nebo jiným životním podmínkám žáka.

Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami mají právo na vytvoření nezbytných podmínek při vzdělávání i klasifikaci a hodnocení.

Při hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami se přihlíží k povaze postižení nebo znevýhodnění. Vyučující respektují doporučení psychologických vyšetření žáků a uplatňují je při klasifikaci a hodnocení chování žáků a také volí vhodné a přiměřené způsoby získávání podkladů.

U žáka s vývojovou poruchou učení rozhodne ředitel školy o použití slovního hodnocení na základě žádosti zákonného zástupce žáka. Výsledky vzdělávání žáka v základní škole speciální se hodnotí slovně.

Pro zjišťování úrovně žákových vědomostí a dovedností volí učitel takové formy a druhy zkoušení, které odpovídají schopnostem žáka a na něž nemá porucha negativní vliv. Kontrolní práce a diktáty píší tito žáci po předchozí přípravě. Pokud je to nutné, nebude žák vyžadující podpůrná opatření vystavován úkolům, v nichž vzhledem k poruše nemůže přiměřeně pracovat a podávat výkony odpovídající jeho předpokladům.

Vyučující klade důraz na ten druh projevu, ve kterém má žák předpoklady podávat lepší výkony. Při klasifikaci se nevychází z prostého počtu chyb, ale z počtu jevů, které žák zvládl.

Klasifikace je provázena hodnocením, tj. vyjádřením pozitivních stránek výkonu, objasněním podstaty neúspěchu, návodem, jak mezery a nedostatky překonávat. Všechna navrhovaná pedagogická opatření se zásadně projednávají s rodiči a jejich souhlasný či nesouhlasný názor je respektován.

V hodnocení se přístup vyučujícího zaměřuje na pozitivní výkony žáka a tím na podporu jeho poznávací motivace k učení namísto jednostranného zdůrazňování chyb.

Cílem hodnocení je poskytnout žákovi zpětnou vazbu o tom, jak danou problematiku zvládá, jak s ní dovede zacházet, co se naučil, v čem se zlepšil a v čem ještě chybuje. Hodnocení má žáka motivovat k dalšímu rozvoji. Hodnocení musí být jednoznačné, srozumitelné, objektivní, věcné, všestranné a vyučujícím zdůvodněné. Zároveň musí být doložitelné, příslušný vyučující shromažďuje důležité doklady jednotlivých žáků o momentálním prospěchu a dosažené úrovni.

Důležitým motivačním pedagogickým procesem se postupně stává i na naší škole žákovo sebehodnocení svého výkonu či chování, žák tak pracuje s vlastním názorem a chybou, učitel pracuje s údaji sebehodnocení taktně, s cílem navést žáka ke zlepšení.

Při hodnocení žákova výkonu používáme ve všech ročnících a všech předmětech na 1. i 2. stupni kvantitativní hodnocení, tj. klasifikaci známkou. Na doporučení školského poradenského zařízení nebo na žádost rodičů se u žáků se speciálními vzdělávacími potřebami kombinujeme slovní hodnocení s klasifikací. Součástí hodnocení žáka se stává i portfolio, které poskytuje rozmanité informace o pracovních výsledcích i osobnosti žáka za určitou dobu výuky, je to přehledná mapa žákovy práce.

Nedílnou součástí hodnocení žáka ve škole je také hodnocení jeho chování a projevů.

Konkrétní postupy a podmínky při hodnocení žáků jsou zpracovány v Klasifikačním řádu školy.

3.4 PRŮŘEZOVÁ TÉMATA

Průřezová témata reprezentují ve vzdělávacím programu okruhy aktuálních problémů současného světa a jsou nedílnou součástí základního vzdělávání.

Tematické okruhy průřezových témat procházejí napříč vzdělávacími oblastmi a umožňují propojení vzdělávacích oborů. Průřezová témata proto realizujeme na naší škole formou integrace do jednotlivých předmětů, kterým vyučujeme. Integraci uvádíme v tabulkách 3.4.1. a 3.4.2.

3.4.1

Přehled tematických okruhů průřezových témat – 1. stupeň

Tematické okruhy PT	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
OSOBNOSTNÍ A SOC. VÝCHOVA	Osobnostní a sociální výchova je realizována na 1. stupni ve všech předmětech napříč všemi ročníky.				
OSOBNOSTNÍ ROZVOJ					
Poznávání					
Sebepoznání					
Seberegulace					
Psychohygiena					
Kreativita					
SOCIÁLNÍ ROZVOJ					
Poznávání lidí					
Mezilidské vztahy					
Komunikace					
Kooperace a kompetice					
MORÁLNÍ ROZVOJ					
Řešení problémů					
Hodnoty, postoje					

VÝCHOVA DEMOKR. OBČANA					
Občanská spol. a škola	ČJ,M,PRV,PČ	M,PRV,PČ	PRV,M	VL	VL
Občan, společnost, stát	M	M,PRV	PRV,M	PŘ,VL	PŘ,VL,PP
Formy participace v pol. ž.			PRV	VL	VL
Principy demokracie	PRV			PŘ,VL	VL,PŘ

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVR. A GLOBÁL. SOUVISLOSTECH					
Evropa a svět nás zajímá	ČJ,PRV,HV,VV	ČJ,PRV,VV	M,HV,PČ,VV	VL,PČ	HV,PČ
Objevujeme Evropu a svět	ČJ,PRV		AJ	M,VL	M,VL
Jsme Evropané				VL	VL,PP

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA					
Kulturní diference	PRV,TV	TV,PRV	AJ,PRV,TV	ČJ,AJ,HV,VV,TV	ČJ,AJ,PŘ,VL,VV,TV
Lidské vztahy	PRV,TV,HV	ČJ,HV,PRV,TV	ČJ,AJ,PRV,HV,TV,PČ	AJ,HV,VV,TV,PČ	ČJ,VL,PŘ,HV,TV,VV,PP
Etnický původ	PRV,HV	PRV	AJ,PRV,PČ	AJ,PČ	AJ,VL,PŘ,PČ
Multikulturalita			AJ	AJ,VV	AJ,VV
Princip soc. smíru, solid.			PRV,AJ	PRV,AJ	AJ

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA					
Ekosystémy	PRV,PČ,TV	PRV,TV	PRV	PŘ,TV	PŘ,TV
Základní podmínky života	PRV,HV,TV	PRV,TV	PRV	PŘ,TV	PŘ,TV
Lidské aktivity, problémy život. prostředí	PRV,VV,TV	PRV,VV,TV	PRV,AJ,VV	PŘ,AJ,M,TV	PŘ,AJ,M,PČ,TV
Vztah člověka k prostředí	PRV,M,VV	PRV,M,VV,PČ	PRV,M,AJ,VV,PČ	PŘ,M,AJ,PČ	PŘ,M,AJ,PČ

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA					
Kritické čtení a vnímání med. sdělení				VL	ČJ,HV,PP
Interpretace vztahu med. sdělení a reality				VL	ČJ
Stavba med. sdělení		ČJ	ČJ	ČJ	ČJ
Vnímání autora med. sd.	HV	ČJ,HV	ČJ,HV	ČJ,HV	ČJ,HV
Fungování a vliv médií ve společnosti	ČJ,VV	ČJ,VV	ČJ,VV		
Tvorba mediálních sdělení			ČJ,AJ,	ČJ,AJ,VL,	ČJ,AJ,VL
Práce v realizačním týmu	Tato část průřezového tématu Mediální výchova je průběžně realizována ve všech předmětech napříč všemi ročníky.				

Tab. 3.4.2

PŘEHLED TEMATICKÝCH OKRUHŮ PRŮŘEZOVÝCH TÉMAT – 2. STUPEŇ

Tematické okruhy PT	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
OSOBNOSTNÍ A SOC. VÝCHOVA				
OSOBNOSTNÍ ROZVOJ				
Poznávání	ČJ,M,OV,PŘ,Z,HV,TV	NJ,M,OV,Z,VV,TV	ČJ,NJ,M,OV,PŘ,Z,VV,TV	NJ,M,OV,Z,TV
Sebepoznání	M,OV,HV,VV,TV, F	NJ,M,OV,Z,VV,TV	ČJ,NJ,M,OV,PŘ,Z,TV,PČ	NJ,M,OV,Z,VV,TV,PČ
Seberegulace	ČJ,M,OV,Z,HV,PČ	NJ,M,OV,Z	NJ,M,OV,PŘ,Z,PČ	NJ,M,OV,Z,PČ
Psychohygiena	OV,HV,TV,PČ	NJ,OV,TV	NJ,OV,PŘ,TV,PČ	NJ,OV,TV,PČ
Kreativita	M,D,OV,PŘ,Z,HV,VV,TV	NJ,M,OV,Z,HV,VV,TV,PČ, F	NJ,M,OV,PŘ,TV	ČJ,NJ,M,OV,TV,PČ
SOCIÁLNÍ ROZVOJ				
Poznávání lidí	ČJ,AJ,D,OV,TV	ČJ,AJ,NJ,OV,VV,TV	AJ,NJ,OV,CH,TV	ČJ,AJ,NJ,OV,CH,TV
Mezilidské vztahy	ČJ,AJ,D,OV,HV,TV	ČJ,AJ,NJ,OV,TV,PČ	AJ,NJ,OV,CH,TV	ČJ,AJ,NJ,OV,CH,TV,PČ
Komunikace	Tato část průřezového tématu OSV prolíná všemi předměty napříč ročníky.			
Kooperace a kompetice	AJ,M,D,OV,PŘ,Z,HV,TV,PČ, F	M,OV,Z,TV,F	AJ,NJ,M,OV,VV,TV,PČ,F	ČJ,AJ,NJ,M,OV,TV,PČ,F
MORÁLNÍ ROZVOJ				
Řešení problémů	ČJ,M,D,OV,PŘ,TV,F	M,OV,TV,F	M,OV,VV,TV,PČ,F	ČJ,M,OV,TV,F
Hodnoty, postoje	M,OV,PŘ,TV,F	M,OV,TV,F	ČJ,M,OV,TV,PČ,F	M,OV,VV,TV,F

VÝCHOVA DEMOKRAT. OBČANA				
Občanská spol. a škola	HV,TV,PČ	NJ,TV,PČ	NJ,OV,TV	ČJ,NJ,PŘ,HV,TV
Občan. spol. a stát	I,D	NJ,I,D	NJ,I,D,OV,Z,PČ	NJ,I,Z,PČ
Formy participace v pol. životě			OV	D,OV
Principy demokracie	D,VV	D	OV,Z	D,OV,Z,HV

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROP. A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH				
Evropa a svět nás zajímá	ČJ,AJ,OV,Z,HV,TV	ČJ,AJ,NJ,PŘ,Z,HV,VV,TV	ČJ,AJ,NJ,CH,HV,VV,TV,F	ČJ,AJ,NJ,CH,HV,TV
Objevujeme Evropu a svět	AJ,Z,TV	AJ,NJ,OV,PŘ,Z,TV	AJ,NJ,TV	AJ,NJ,PŘ,HV,TV,F
Jsmo Evropané	I,D,VV,TV	I,D,Z,HV,VV,TV	ČJ,I,HV,VV,TV,F	I,D,VV,TVF

MULTIKULTURNÍ VÝCH.				
Kulturní diference	OV,TV	NJ,PŘ,HV,TV	ČJ,NJ,PŘ,HV,TV	NJ,OV,PŘ,HV,TV
Lidské vztahy	AJ,M,I,OV,TV	ČJ,AJ,NJ,M,I,D,PŘ,HV,TV	ČJ,AJ,NJ,M,I,OV,PŘ,Z,VV,TV,F	AJ,M,OV,CH,PŘ,Z,PČ,F
Etnický původ	AJ,Z	AJ,I,D,Z,HV	AJ,D,Z,HV,	AJ,PŘ,Z,HV
Multikulturalita	ČJ,AJ,M,D,Z	AJ,NJ,M,D,OV,Z,VV	ČJ,AJ,NJ,M	ČJ,AJ,NJ,M,OV
Princip sociálního smíru, solidarity		D	OV	D,PŘ

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCH.				
Ekosystémy	PŘ,Z,VV,PČ	PŘ	NJ,PŘ	PŘ,VV
Základní podmínky života	M,PŘ,Z,F	M,PŘ,PČ	NJ,M,CH,PŘ,Z,PČ,F	M,CH,PŘ,Z,PČ
Lidské aktivity a problémy životního prostředí	AJ,M,D,PŘ,Z,VV,PČ	ČJ,AJ,M,D,PŘ,VV,PČ,F	AJ,M,D,CH,PŘ,Z,VV,PČ,F	AJ,M,OV,CH,PŘ,Z,PČ,F
Vztah člověka k prostředí	ČJ,AJ,M,PŘ,Z,HV,TV	ČJ,AJ,M,OV,PŘ,HV,VV,TV,PČ,F	AJ,NJ,M,CH,PŘ,Z,ZV,VV,TV,PČ,F	AJ,M,CH,PŘ,Z,HV,VV,TV,F

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA				
Kritické čtení a vnímání	ČJ,I,Z,F	ČJ,NJ,I,Z,PČ,F	ČJ,NJ,I,PČ,F	ČJ,NJ,I,PŘ,PČ,F

mediálního sdělení				
Interpretace vztahu med. sdělení a reality	ČJ,Z,TV	ČJ,NJ,Z,TV,PČ,F	ČJ,NJ,Z,TV,PČ,F	ČJ,NJ,PŘ,TV,PČ,F
Stavba med. sdělení	ČJ,Z	ČJ,Z	ČJ,Z	ČJ
Vnímání autora med. sděl.	ČJ	ČJ	ČJ,NJ	ČJ,NJ
Fungování a vliv médií ve společnosti	ČJ,VV	ČJ	ČJ,I,D	ČJ,I
Tvorba med. sdělení	ČJ,AJ,I,VV	ČJ,AJ,I,Z,VV	ČJ,AJ,NJ,I,OV,Z,VV	ČJ,AJ,NJ,I,OV,PŘ,F
Práce v realizačním týmu	ČJ,AJ,OV,VV,TV	ČJ,AJ,OV,PŘ,VV,TV,PČ,F	ČJ,AJ,OV,VV,TV,PČ,F	ČJ,AJ,OV,PŘ,VV,TV,PČ,F

Během školního roku probíhá na škole celá řada projektů, jimiž rovněž průřezová témata navzájem prolínají. Seznam tradičních projektů:

Celoškolní projekty:

- pasování prvňáčků
- Jablková párty
- vánoční jarmark
- rej v maskách
- Den Země
- Zlatá nota
- Den otevřených dveří pro předškoláky, pro veřejnost
- dopoledne s poezií – recitační soutěž
- besedy s policií, hasiči, spisovateli, v knihovně
- spolupráce mezi žáky 2. a 1. stupně
- výtvarné projekty – výstava v Rochově kapli
- prezentace výsledků na veřejnosti, na kulturních akcích ve městě i mimo
- exkurze, výlety

Projekty 1. stupně:

- spolupráce s MŠ – vzájemné návštěvy, příprava pro budoucí prvňáky
- velikonoční a vánoční dílny
- podzimní párty, maškarní rej
- Den matek
- Olympiáda v atletice mezi fulneckými školami
- třídní a předmětové projekty

Projekty 2. stupně:

- prevence – kouření, mezilidské vztahy, zdravá výživa, drogy
- Den Země – ekologický den
- Den s Amosem
- Přijímací zkoušky nanečisto – 9. ročník
- oborové projekty

4 UČEBNÍ PLÁNY

UČEBNÍ PLÁN – 1. STUPEŇ (1. – 5. ROČNÍK)

Celkem hodin			21	22	25	25	25	118
	Ročník		1.	2.	3.	4.	5.	
Oblasti	Předmět							
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	7+2	7+2	7+2	6+1	6+1	33+8	
	Anglický jazyk	1	1	3	3	3	9+2	
Matematika a její aplikace	Matematika	4	4+1	4+1	4+1	4+1	20+4	
Informatika	Informatika				1	1	2	
Člověk a jeho svět	Prvouka	2	2	2			11+1	
	Vlastivěda				1	1+1		
	Přírodověda				2	1		
Umění a kultura	Hudební výchova	1	1	1	1	1	12+1	
	Výtvarná výchova	1	1	1+1	2	2		
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	2	2	2	2	2	10	
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1	1	1	1	1	5	
CELKEM HODIN		18+3	18+4	21+4	23+2	22+3	102+16	

UČEBNÍ PLÁN – 2. STUPEŇ (6. – 9. ROČNÍK)

	Ročník	šestý	sedmý	osmý	devátý	
Celkem hodin		29	30	31	32	122
Oblasti	Předmět					
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	4+1	4	3+1	4+1	15+3
	Anglický jazyk	3	3	3	3	12
	Druhý cizí jazyk		2	2	2	6
Matematika a její aplikace	Matematika	4	4	3+1	4+2	15+3
Informatika	Informatika	1	1	1	1	4
Člověk a společnost	Dějepis	2	2	2	2	10+2
	Občanská výchova	1	1	1	1	
Člověk a příroda	Fyzika	1+1	1+1	2	2	20+6
	Chemie			2	2	
	Přírodopis	1+1	1+1	1+1	1	
	Zeměpis	2	2	1+1	1	
Umění a kultura	Hudební výchova	1	1	1	1	9+1
	Výtvarná výchova	2	1+1	1	1	
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	2	2	2	2	10
	Výchova člověka	1	1			
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1	1	1+1	1+1	3+3
CELKEM HODIN		25+4	27+3	26+5	26+6	104+18

Disponibilní hodiny jsou na 1. stupni využity k posílení výuky Českého jazyka ve všech ročnících, Anglického jazyka v 1. a 2. ročníku, Matematiky ve 2. – 5. ročníku, Vlastivědy v 5. ročníku a Výtvarné výchovy ve 3. ročníku.

Ve 3. a 4. ročníku je jedna disponibilní hodina vyčleněna pro zařazení předmětů speciálně pedagogické péče pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními dle doporučení příslušného školského poradenského zařízení.

Disponibilní hodiny na 2. stupni jsou využity k posílení výuky Českého jazyka v 6., 8. a 9. ročníku, Matematiky v 8. a 9. ročníku, Dějepisu v 9. ročníku, Fyziky v 6. a 7. ročníku, Přírodopisu v 6. – 8. ročníku, Zeměpisu v 8. ročníku Výtvarné výchovy v 7. ročníku a Pracovních činností v 8. a 9. ročníku.

Vyučovací předmět Výchova člověka byl vytvořen ze vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví a je vyučován v 6. a 7. ročníku, některé části byly integrovány do předmětů Přírodopis, Zeměpis, Chemie, Fyzika, Občanská výchova, Tělesná výchova a Pracovní činnosti.

5 UČEBNÍ OSNOVY

5.1 JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE

Vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace má rozhodující postavení ve výchovně vzdělávacím procesu. Dobrá úroveň jazykové kultury patří k podstatným znakům všeobecné vyspělosti absolventa základního vzdělávání. Jazykové vyučování vybavuje žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat i prosazovat výsledky svého poznávání.

Vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace je na 1. stupni realizována prostřednictvím vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura (ČJL) a Cizí jazyk (CJ) ve vyučovacích předmětech Český jazyk (ČJ) a Anglický jazyk (AJ).

Obsah vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace se realizuje na 2. stupni ve vzdělávacích oborech Český jazyk a literatura, Cizí jazyk a Další cizí jazyk ve vyučovacích předmětech Český jazyk (ČJ), Anglický jazyk (AJ), Německý jazyk (NJ) a Ruský jazyk (RJ).

5.1.1 ČESKÝ JAZYK

Vzdělávací oblast: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE

Vzdělávací obor: ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

Vyučovací předmět: ČESKÝ JAZYK /ČJ/

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Vyučovací předmět ČJ je vyučován ve všech ročnících 1. i 2. stupně. Jeho obsahem je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura stanovených Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání. Vyučovací předmět Český jazyk je úzce spjat s ostatními vyučovacími předměty. Český jazyk má mezi vyučovacími předměty stěžejní postavení. Dovednosti, které si žáci v jeho rámci osvojují, jsou důležité nejen pro vzdělávání v daném předmětu, ale umožňují získávání poznatků ve všech dalších vyučovacích předmětech a činnostech školy.

Cíle výuky ČJ jsou naplňovány jazykovou výchovou, komunikační a slohovou výchovou a literární výchovou. Vyučovací předmět ČJ je úzce spjat s dramatickou výchovou, jejíž prvky jsou zařazovány především v literární a slohové výchově.

Vyučovací předmět Český jazyk je na 1. stupni vyučován takto: v 1. ročníku – 9 hodin, ve 2. ročníku – 9 hodin, ve 3. ročníku – 9 hodin, ve 4. ročníku – 7 hodin a v 5. ročníku – 7 hodin týdně. Na 2. stupni je v 6. ročníku časová dotace stanovena na 5 hodin, v 7. ročníku na 4 hodiny, v 8. ročníku na 4 hodiny, v 9. ročníku na 5 hodin týdně.

Vyučování probíhá v kmenových třídách. Jedním z osvědčených způsobů naplňování cílů předmětu jsou návštěvy Městské knihovny ve Fulneku, besedy se spisovatelem ve škole, zájezdy do divadla, návštěvy filmových představení, využití filmových zpracování podle literárních předloh. Důraz je kladen na rozvoj především komunikačních a čtenářských dovedností s ohledem na gramatickou správnost. Cílem je naučit žáky číst s porozuměním, kultivovaně psát a mluvit a rozhodovat se na základě přečteného i vnímaného textu.

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti na 1. stupni směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- porozumění spisovné řeči mluvené, čtené i psané
- vyjadřování se srozumitelně, zejména mluvenou řečí
- vyjadřování myšlenek v psané formě v jednoduchých větách
- správnému čtení s porozuměním, čtení textů přiměřené délky a obsahu
- četbě literárních děl vhodných pro daný věk, k poznávání ilustrací
- četbě s porozuměním jednoduchých naučných textů, ke snaze vyjádřit jejich myšlenky
- vnímání krásy a bohatosti mateřského jazyka
- při výuce českému jazyku je třeba stále pamatovat na to, že se v tomto období vytváří vztah žáků k literatuře a jejich zájem o četbu, tedy, že začíná výchova budoucích čtenářů
- ke schopnosti vyjadřovat se uplatňovat i v dalších předmětech

Vyučovací předmět Český jazyk na 1. stupni prolínají tato průřezová témata:

OSV – vztah osobnostní a sociální výchovy k vyučovacím předmětům ČJ je založen na samotném faktu komunikační podstaty jazyka s tím, že se zaměřuje na každodenní verbální komunikaci jako klíčový nástroj jednání v různých životních situacích.

VDO – podporuje rozvoj formulační, komunikativní, argumentační, dialogické a prezentační schopnosti a dovednosti, rozvíjí a podporuje schopnost zaujímat vlastní stanovisko, respektovat názor druhých, schopnost obhájit svůj názor, schopnost kompromisu.

EGS – podporuje globální myšlení, otevírá žákům širší horizonty poznání a perspektivy života v evropském a mezinárodním prostoru. Český jazyk je nezastupitelným nástrojem učení, zpracování informací, postojů a názorů a má významnou funkci při osvojování dalších jazyků.

MKV – má blízkou vazbu na vzdělávací vyučovací předmět ČJ. Multikulturní výchova se hluboce dotýká vztahů ve škole, vztahů mezi učiteli a žáky, mezi žáky navzájem, mezi školou a rodinou. Škola jako prostředí, v němž se setkávají žáci z nejrůznějšího sociálního a kulturního zázemí, by měla zabezpečit takové klima, kde se budou všichni cítit rovnoprávně.

EV – vyučovací předmět ČJ učí žáky komunikovat o problémech životního prostředí, vyjadřovat, racionálně obhajovat a zdůvodňovat své názory a stanoviska, probouzet v nich pocit odpovědnosti současné generace za život v budoucnosti.

MV – nabízí poznatky a dovednosti týkající se mediální komunikace a práce s médii. Média a komunikace představují velmi významný zdroj zkušeností, prožitků a poznatků. Média jako taková mají významný vliv na chování jedince a společnosti, na kvalitu života. ČJ se týká zejména vnímání mluveného i psaného projevu, jeho stavby, nejrůznějších typů obsahů a uplatňování odpovídající škály výrazových prostředků.

Vzdělávání v předmětu ČJ ve všech ročnících 1. a 2. stupně směřuje k naplnění cílů a k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí.

Kompetence k učení

- rozvíjet u žáků dovednosti potřebné k osvojování učiva
- předkládat žákům možnosti používání osvojených dovedností z jazykového vzdělávání v jiných oblastech
- vést žáky k aplikaci naučených pravidel pravopisu a jejich vzájemnému propojování

- seznamovat žáky s mluvnickými a literárními termíny souvisejícími s probíraným učivem
- využívat různé příručky, slovníky, internet k získání potřebných informací

Kompetence k řešení problémů

- vést žáky k tomu, aby samostatně nalézali pravidla, kterými se řídí probírané mluvnické jevy
- vést žáky k tomu, aby nalézali chyby v textu a odůvodnili správné řešení
- žáci jsou vedeni k samostatnému vyhledávání informací vhodných k řešení problémů

Kompetence komunikativní

- vést žáky ke správné formulaci obsahu sdělení v rámci probíraného učiva
- nabízet žákům dostatek příležitostí k porozumění probíraných literárních textů
- rozšiřovat slovní zásobu žáků pomocí literárního i gramatického učiva
- vést žáka ke správné, srozumitelné stavbě větných celků, k vyprávění
- žáci jsou vedeni k tomu, aby naslouchali promluvám druhých a vhodně na ně reagovali, účinně se zapojovali do diskuse, vhodně obhajovali své názory

Kompetence sociální a personální

- vytvářet příležitosti k tomu, aby mohli žáci diskutovat v malých skupinách i v rámci celé třídy
- vést žáky k tomu, aby dokázali požádat o pomoc
- jsou vedeni k respektování a dodržování dohodnutých pravidel chování i komunikace

Kompetence občanské

- seznámit žáky s naším slovesným dědictvím a vysvětlovat jim jeho význam
- podporovat v žácích potřebu vlastního literárního projevu, četby, recitace
- žáci jsou vedeni k prezentaci svých dovedností na veřejnosti /škola, město, média/

Kompetence pracovní

- vést žáky k dodržování pravidel pro čtení a psaní
- vést žáky k přípravě a udržování jejich učebního prostoru
- žáci jsou vedeni k využívání znalostí a dovedností v běžném každodenním životě

Na 1. stupni je naším prvořadým cílem vytvořit žákům vzdělávací nástroje – čtení a psaní. Při tom klademe důraz na čtení s porozuměním. Žáci, kteří nastoupí do školy, se již dokážou česky dorozumět. Snažíme se proto tuto jejich dovednost dále rozvíjet, obohacovat jejich slovní zásobu, seznamovat je se spisovnou podobou českého jazyka. Výuku gramatiky chápeme nikoliv jako cíl, ale jako cestu, jak díky poznávání struktury jazyka rozvíjet komunikační dovednosti.

Cíle výuky ČJ na 2. stupni jsou naplňovány jazykovou výchovou, komunikační a slohovou výchovou a literární výchovou. Vyučovací předmět ČJ je úzce spjat s dramatickou výchovou, jejíž prvky jsou zařazovány především v literární a slohové výchově, s dějepisem /např. období Velké Moravy, husitství, národní obrození,.../, s informatikou /např. dodržování vžitých konvencí a pravidel v elektronické komunikaci,.../, s hudební výchovou /lidová slovesnost, písňové texty,.../, s výtvarnou výchovou /ilustrátoři,.../.

VZDĚLÁVACÍ OBSAH VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

1. STUPEŇ

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY NA KONCI 1. OBDOBÍ

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

Žák

- KSV 1 – plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti
- KSV 2 – porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti
- KSV 3 – respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru
- KSV 4 – pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost
- KSV 5 – v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči
- KSV 6 – volí vhodné verbální a nonverbální prostředky řeči v běžných školních a mimoškolních situacích
- KSV 7 – na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev
- KSV 8 – zvládá základní hygienické návyky spojené s psaním
- KSV 9 – píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena a slabiky; kontroluje vlastní písemný projev
- KSV 10 – píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení
- KSV 11 – seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

Žák

- JV 1 – rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky
- JV 2 – porovnává význam slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná
- JV 3 – porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost
- JV 4 – rozlišuje slovní druhy v základním tvaru
- JV 5 – užívá v mluveném projevu správně gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves
- JV 6 – spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy
- JV 7 – rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky
- JV 8 – odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

Žák

- LV 1 – čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku
- LV 2 – vyjadřuje své pocity z přečteného textu
- LV 3 – rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění
- LV 4 – pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností

Očekávané výstupy	Učivo	PT
KOMUNIKAČNÍ SLOHOVÁ VÝCHOVA	ČESKÝ JAZYK 1. ROČNÍK	
porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	Čtení s porozuměním Pozorné čtení Orientace v textu Dialog s partnerem Komunikační situace: pozdrav, oslovení, omluva, prosba, zpráva, adresa Naslouchání	OSV1
v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči	Cvičení správného dýchání a posazení hlasu Artikulační cvičení Nácvik správného tempa a frázování řeči Technika čtení	
zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	Vyvození a upevnění základních kulturních a hygienických návyků rozvoj grafomotoriky Formy psaní: opis, přepis, diktát	
píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky, kontroluje vlastní písemný projev	Nácvik plynulého psacího pohybu Nácvik sebekontroly Odstraňování individuálních nedostatků v písemném projevu	

JAZYKOVÁ VÝCHOVA		
rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, čtení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	Rozvoj fonemického sluchu Čtení písmen, slabik, slov a vět Kvantita samohlásek, dvojhlásky	OSV1
LITERÁRNÍ VÝCHOVA		
čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku	Rytmická říkadla, rozpočítadla Básničky Reprodukce textu Poslech	OSV1,5
vyjadřuje své pocity z přečteného textu	Vyprávění Ilustrace, výtvarný doprovod Dramatizace Srovnávání	
pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	Vyprávění Volná reprodukce Přednes	

Očekávané výstupy	Učivo	PT
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA	ČESKÝ JAZYK 2. ROČNÍK	
plynule čte s porozuměním texty přiměřené- ho rozsahu a náročnosti	Čtení Technika čtení Tiché čtení	OSV1,5,8
porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	Čtení jako zdroj informací Orientace v textu	
respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	Dialog s partnerem Naslouchání	
na základě svých zážitků tvoří krátký mluvený projev	Vypravování jednoduchého příběhu Pozdrav, oslovení, omluva, prosba Popis předmětu, zvířete	
píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky, kontroluje vlastní písemný projev	Psaní Opis Přepis jednoduchých textů Diktát	
píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení	Adresa Krátký dopis Vzkaz, SMS, blahopřání	
seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	vypravování podle obrázkové osnovy	
JAZYKOVÁ VÝCHOVA		
rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, čtení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	Rozlišení hlásky a písmena Krátké a dlouhé samohlásky Rozdělení slova na slabiky Rozdělení slova na konci řádku Abeceda, řazení slov podle abecedy Párové souhlásky – spodoba na konci a uvnitř slov Samohlásky krátké, dlouhé	OSV1
porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná	Slovo a jeho význam Porovnávání nadřazených, podřazených, a souřadných slov a slov opačného významu	
rozlišuje slovní druhy v základním tvaru	Vyjmenování slovních druhů Poznávání podstatných jmen, sloves, předložek a spojek	
rozlišuje v textu druhy vět podle postoje	Druhy vět - oznamovací, tázací	

mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové prostředky	rozkazovací a práci Používání interpunkčních znamének Seřazení vět v textu	
odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech, dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě - mimo morfologický šev, velká písmena na začátku věty a typických případech vlastních pojmenování	Zdůvodnění u, ů ve slovech Souhlásky tvrdé, měkké a obojetné Gramatika měkkých a tvrdých souhlásek Zvuková a psaná podoba slabik dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě Konec a začátek věty následující Věta začíná velkým písmenem Psaní velkých písmen na začátku vlastních jmen	
LITERÁRNÍ VÝCHOVA		
čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku	Čtení Přednes Dramatizace	OSV1,5,8
vyjadřuje své pocity z přečteného textu	Poslech Vyprávění Čtenářský deník	
rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	Pojmy: verš, rým, báseň, přirovnání říkadlo, hádanka, pohádka, povídka	
pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	Reprodukce textu Ilustrace k přečtené knize Vyprávění podle osnovy	

Očekávané výstupy	Učivo	PT
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA		
ČESKÝ JAZYK 3. ROČNÍK		
plynule čte s porozuměním texty přiměřené ho rozsahu a náročnosti	Plynulé čtení Čtení jako zdroj informací	OSV1,5,8
porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	Vyhledávání informací Klíčová slova Naslouchání	
respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	Omluva Požádání o pomoc Poděkování Telefonování	
pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	Základy techniky mluveného projevu tvoření hlasu, dýchání, výslovnost	

<p>volí vhodné verbální a nonverbální prostředky řeči v běžných školních a mimoškolních situacích</p> <p>na základě svých zážitků tvoří krátký mluvený projev</p> <p>píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky, kontroluje vlastní písemný projev</p> <p>píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení</p> <p>seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh</p>	<p>zdvořilé vystupování mimika, gesta</p> <p>Vyprávění Oznámení</p> <p>Opis, přepis, diktát</p> <p>Pozdrav z prázdnin Adresa, přání, dopis Popis osoby, předmětu...</p> <p>Vypravování podle osnovy</p>	
JAZYKOVÁ VÝCHOVA		
<p>rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, čtení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky</p> <p>porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná</p> <p>porovnává a třídí slova podle zobecnělého významu – děj, věc, okolnost, vlastnost</p> <p>rozlišuje slovní druhy v základním tvaru</p> <p>užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves</p> <p>spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy</p> <p>odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech, dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev, velká písmena na začátku věty a typických případech vlastních pojmenování</p>	<p>Znělé a neznělé souhlásky Vyjmenování abecedy řazení slov podle 1., 2. a další písm.</p> <p>Slova souznačná a protikladná</p> <p>Podstatná jména – rozlišení názvu osob, zvířat, ulic a obcí určí rod, číslo, pád Ostatní slovní druhy</p> <p>Používání v mluveném projevu správných gramatických tvarů</p> <p>Věty, větné vzorce spojování vět do jednodušších souvětí</p> <p>Obojetné souhlásky Vyjmenovaná slova</p>	OSV1,5,8

LITERÁRNÍ VÝCHOVA		
čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku	Čtení s porozuměním Orientuje se v textu Poslech textu Naslouchání	
vyjadřuje své pocity z přečteného textu	Volná reprodukce Vlastní výtvarný doprovod Dramatizace	
rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	Klíčová slova Čtení Vyprávění Recitace Vlastní tvorba	
pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	Čtenářský deník Vyprávění podle osnovy Volné psaní	

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY NA KONCI 2. OBDOBÍ

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

Žák

JV1 – porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová

JV2 – rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku

JV3 – určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu

JV4 – rozlišuje slova spisovná a nespisovná a jejich nespisovné tvary

JV5 – vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty

JV6 – odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí

JV7 - užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje

JV8 – píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách

JV9 – zvládá základní příklady syntaktického pravopisu

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

Žák

KSV1 – čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas

KSV2 – rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává

KSV3 – posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení

KSV4 – reprodukuje obsah přiměřeně složitějšího sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta

KSV5 – vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku

KSV6 – spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy

KSV7 – rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky

KSV8 – odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

Žák

LV1 – vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je

LV2 – volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma

LV3 – rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů

LV4 – při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy

Očekávané výstupy	Učivo	PT
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA	ČESKÝ JAZYK 4. ROČNÍK	
čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas	uvědomělé plynulé čtení tiché čtení s porozuměním	OSV1,3,5,9, OSV10,11
rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává	vyhledávání klíčových slov čtení jako zdroj informací	
posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení	vystižení jádra sdělení	
reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta	vypravování dějové složky	
vede správně dialog, tel. rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku	pravidla dialogu naslouchání druhému	MV1,2,5
rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě	rozdíl mezi med. zprávou a reklamou	
rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace	spisovná, hovorová a nespisovná mluva	
píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry	žánry písemného projevu: adresa, blahopřání, pozdrav, omluvenka, vzkaz, popis, vypravování	
sestaví osnovu vyprávění a na jejích základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržáním časové posloupnosti	pravidla sestavování osnovy	

JAZYKOVÁ VÝCHOVA		
porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová	nauka o slově, hlásková podoba slova význam slov slova jednoznačná a mnohoznačná antonyma, synonyma, homonyma	OSV1
rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku	stavby slova předložky rozdíl mezi předložkou a příponou	MV1
určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu	slovní druhy a vzory podstatných jmen skloňování sloves určité slovesné tvary	
rozlišuje slova spisovná a nespisovná a jejich nespisovné tvary	spisovné tvary slov v psaném a mluveném projevu	
vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní dvojici označuje základ věty	podmět a přísudek	
odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje	stavba věty spojovací výrazy	
píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách	vyjmenovaná slova	
zvládá základní příklady syntaktického pravopisu	shoda podmětu s přísudkem	
LITERÁRNÍ VÝCHOVA		
vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je	zážitkové čtení a naslouchání	MV4,6
vojně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma	reprodukce dramatizace textu ilustrace textu vlastní tvorba	OSV1
rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů	literatura umělecká literatura v proměnách času lidová slovesnost	
při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	báseň, verš, rým, říkanka, pohádka	

Očekávané výstupy	Učivo	PT
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA	ČESKÝ JAZYK 5. ROČNÍK	
čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas	uvědomělé plynulé čtení tiché čtení s porozuměním	OSV1,3,5,9 OSV10,11
rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává	vyhledávání klíčových slov čtení jako zdroj informací	MV1,2,5
posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení	vystižení jádra sdělení pozorné vnímání podrobností a hledání jejich významu v celku	
reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta	vypravování děje orientace v naučných textech práce s encyklopedií	
vede správně dialog, tel. rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku	základní komunikační pravidla střídání rolí mluvčího a posluchače zdvořilé vystupování	
rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě	porovnávání názorů tolerance	
volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru	příprava vlastního mluveného projevu komunikační žánry: pozdrav, oslovení, prosba, zpráva, oznámení	
rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace	členění vět, frázování, spisovná a hovorová mluva	
píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry	spisovné tvary slov v psaném projevu orientace ve stavbě textu členění na odstavce	
sestaví osnovu vyprávění a na jejích základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržáním časové posloupnosti	pravidla sestavování osnovy členění příběhu	
JAZYKOVÁ VÝCHOVA		
porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová	národní jazyk, prostředek k dorozumívání	VDO3 OSV1
rozlišuje ve slově kořen, část příponovou,	stavba slova	MV1

předponovou a koncovku		
určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu	slovní druhy, jejich třídění tvary slov mluvnické kategorie sloves, podst. jmen	
rozlišuje slova spisovná a nespisovná a jejich nespisovné tvary	spisovné tvary slov v psaném a mluveném projevu	
vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní dvojici označuje základ věty	skladba stavba věty základní větné členy	
odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí	věta jednoduchá, souvětí	
užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměň	správné uspořádání vět do souvětí spojovací výrazy	
píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách	vyjmenovaná slova y/ý uvnitř slov vyhledávání, dotváření slov příbuzných	
zvládá základní příklady syntaktického pravopisu	shoda přísudku s podmětem	
LITERÁRNÍ VÝCHOVA		
vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je	zážitkové čtení a naslouchání nalézání příčin, porozumění	MV4,6
vojně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma	dramatizace textu ilustrace k přečtenému vystižení děje vlastní tvorba	OSV1
rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů	literatura umělecká literatura v proměnách času lidová slovesnost	
při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	druhy a žánry dětské literatury literární pojmy: povídka, spisovatel, básník kniha, čtenář, divadelní a filmové představení, herec, režisér, verš, rým, přirovnání, bajka, pověst, básnické, přenesené a zastaralé výrazy	

2. STUPEŇ

JAZYKOVÁ VÝCHOVA – 3. období /6. – 9. ročník/

Jazykové výchově jsou vyčleněny v každém ročníku 2. stupně 2 hodiny z celkové časové dotace pro ČJ.

Na počátku každého ročníku je zařazeno opakování učiva z předcházejících ročníků, žáci si tak prohlubují osvojování spisovné podoby ČJ. V průběhu školního roku píšou žáci shrnující prověrky po probrání a procvičení aktuálně probíraného učiva, diktáty.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY NA KONCI 3. OBDOBÍ /RVP ZV/

Žák

JV1 – spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova

JV2 – rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémehch

JV3 – samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu a dalšími slovníky a příručkami

JV4 – správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci

JV5 – využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace

JV6 – rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí

JV7 – v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí

JV8 – rozlišuje spisovný jazyk, nářečí, obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití

6. ROČNÍK

Výstup	Učivo	Průřezová témata
JV7	OPAKOVÁNÍ UČIVA 5. ROČ. – stavba slova a pravopis	
	JAZYKOVÉ PŘÍRUČKY, JAZYKOVĚDA	
JV3	Pravidla českého pravopisu, Slovník spisovné češtiny, Stručná mluvnice česká	
	TVAROSLOVÍ	
JV4	Opakování slovních druhů	
JV4	<u>Podstatná jména</u> – mluvnické kategorie, konkrétní – abstraktní, pomnožná, hromadná, látková, obecná, vlastní	
JV4	Procvičování tvarů podstatných jmen, některé odchylky od pravidelného skloňování	
	<u>Přídavná jména</u>	
JV4,7	Opakování – druhy přídavných jmen, pravopis koncovek	
JV4	Tvoření tvarů přídavných jmen, stupňování přídavných jmen, skloňování, jmenné tvary	
JV4	<u>Zájmena</u> – opakování druhů, skloňování osobních zájmen, ten náš, podle vzorů přídavných jmen	
JV4	<u>Číslovky</u> – druhy číslovek, skloňování základních číslovek, číslovky řadové	

JV4	Slovesa – mluvnické kategorie, podmiňovací způsob přít. a minulý	
	SKLADBA	
JV6	Větné členy – základní skladebná dvojice, shoda přísudku s podmětem, rozvíjející větné členy, věta jednoduchá, grafické znázornění	
JV6	Souvětí – určování vět hlavních, vedlejších, grafické znázornění souvětí, spojovací výrazy, interpunkce	
	ZVUKOVÁ STRÁNKA JAZYKA	
JV1	Opakování o hláskách, spisovná a nespisovná výslovnost, zvuková stránka slova a věty	
JV8	ROZVRSTVENÍ NÁRODNÍHO JAZYKA	
JV8	Řeč a jazyk	OSV8,11
JV7	DIKTÁTY /nejvýše 6 za rok/	

7. ROČNÍK

JV4,7	OPAKOVÁNÍ UČIVA 6. ROČNÍKU	
	NAUKA O VÝZNAMU SLOVA	
JV2,3	Význam slova, slova jednoznačná, mnohoznačná, slovo, sousloví, rčení, synonyma, homonyma, citově zabarvená, odborné názvy	OSV8
	NAUKA O TVOŘENÍ SLOV	
JV2,3	Slovní zásoba a její obohacování, slovtvorba, odvozování, skládání, zkracování	
	TVAROSLOVÍ	
JV4,7	Opakování slovních druhů, mluv. kategorií, pravopisu slov ohebných	
JV4	Slovesný rod	
JV4	Příslovce, příslovečné spřežky, stupňování	
JV4	Další neohebné slovní druhy	
	SKLADBA	
JV5	Věty podle postoje mluvčího, dvojčlenné, jednočlenné, vět. ekvivalent	
JV5,6,7	Základní větné členy	
JV6	Rozvíjející větné členy	
JV6,7	Souvětí, druhy vedlejších vět	
	PRAVOPIS	
JV7	Procvičování pravopisu i/y po oboj. souhláskách, v koncovkách	
JV4,7	Psaní velkých písmen	
JV7	DIKTÁTY /nejvýše 6 za rok/	

8. ROČNÍK

JV5,6,7	OPAKOVÁNÍ UČIVA 7. ROČNÍKU	
	OBOHACOVÁNÍ SLOVNÍ ZÁSOBY	
JV2	Nauka o tvoření slov	
JV1,3,7	Slova přejatá, výslovnost a pravopis	EGS 1,3

	TVAROSLOVÍ	
JV1,7	Skloňování obecných a vlastních jmen přejatých	EGS 1,3
JV1,3	Užití cizích vlastních jmen v textu	MKV 3
JV4	Slovesný vid	
	PRAVOPIS	
JV4,5,7	Psaní i, y v koncokách, předpony, předložky s, z, skupiny mě/mně, vě, vje, bě, bje, pě - opakování	
	SKLADBA	
JV6	Opakování – věta jednoduchá, souvětí; druh vedlejších vět	
JV6	Významové poměry mezi hlavními větami, několikanásobnými větnými členy, souřadně spojenými vedl. větami	
JV6,7	Spojovací výrazy, interpunkce	
JV6,7	Složitější souvětí	
	OBECNÉ VÝKLADY O JAZYCE	
JV8	Slovanské jazyky	MKV 2,4; EGS 1,3
JV8	Útvary českého jazyka, jazyková kultura	OSV 8,11
JV7	DIKTÁTY /nejvýše 6/	

9. ROČNÍK

JV5,6,7	OPAKOVÁNÍ UČIVA 8. ROČNÍKU	
	SLOVNÍ ZÁSoba A VÝZNAM SLOVA	
JV 2	Slovo, sousloví, věcné významy slov	
JV 2	Rozvoj slovní zásoby	OSV8, EGS1
JV 2	Významové vztahy mezi slovy	
JV 2	Rozvrstvení slovní zásoby	
	NAUKA O TVOŘENÍ SLOV	
JV 2	Stavba slova	
JV 2	Odvozování, skládání, zkracování	
	TVAROSLOVÍ	
JV 4	Slovní druhy – slova ohebná, neohebná	
JV 4	Podstatná jména, přídavná jména, zájmena a číslovky – souhrnné opakování	
JV 4	Slovesa – ml. kategorie, slovesné třídy, sloveso být, přechodníky	
JV 4	Slova neohebná – souhrnné opakování	
	SKLADBA	
JV 6	Souhrnné opakování učiva o větě jednoduché a souvětí, složitější souvětí	
JV 6	Samostatný větný člen, oslovení, vsuvka, věta neúplná	
JV 6	Pořádek slov v české větě	
JV 6	Řeč přímá a nepřímá	
	PRAVOPIS	

JV 7	Lexikální, tvaroslovný, skladební	
	ZVUKOVÁ STRÁNKA JAZYKA	
JV 1	Hlásky a hláskové skupiny	
JV 1	Větný přízvuk, větná melodie	
	OBECNÉ VÝKLADY O JAZYCE	
JV 8	Projev mluvený a psaný, řeč, jazyk	OSV 8,9,10,11
JV 8	Slovanské jazyky, vývoj jazyka, jazykověda a její disciplíny, jazyková kultura – opakování, shrnutí	MKV 2,4; EGS1,3
JV7	DIKTÁTY /nejvýše 6 za rok/	

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

Komunikační a slohové výchově je v každém ročníku v rámci časové dotace pro předmět ČJ vyčleněna 1 hodina týdně v každém ročníku. V každém ročníku žáci píší slohové práce dle momentální situace, využívají netradičních forem vyjadřování.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY NA KONCI 3. OBDOBÍ

Žák

- KSV 1 – odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji**
- KSV 2 – rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru**
- KSV 3 – rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj**
- KSV 4 – dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci**
- KSV 5 – odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru**
- KSV 6 – v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči**
- KSV 7 – zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu**
- KSV 8 – využívá základy studijního čtení – vyhledává klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o tento text přednese referát**
- KSV 9 – uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním mezivětného navazování**
- KSV 10 – využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů**

6. ROČNÍK

	ÚVOD K VÝUCE SLOHU	
KSV1,2	Projev mluvený, psaný, komunikace, stylistika	MV2
	VYPLŇOVÁNÍ JEDNODUCHÝCH TISKOPISŮ	
KSV4,9	Poštovní poukázky, podací lístek	
	JEDNODUCHÉ KOMUNIKAČNÍ ŽÁNRY	

KSV4,9	Vzkaz, inzerát, objednávka, zpráva, oznámení, sms	MV6
	DOPIS	
KSV4,9	Dopis osobní, úřední	
	POPIS A JEHO FUNKCE	
KSV 1,3, 4,5,6,8,9	Úvod, popis budovy, místnosti, postavy, krajiny, pracovního postupu, osoby	OSV1,2,5
KSV8	VÝPISKY	
KSV8	VÝTAH	
	VYPRAVOVÁNÍ	
KSV 4,5, 6,9	Dějová posloupnost, osnova, jazykové prostředky, vyprávění podle obrázků, dokončení příběhu	OSV8,10,11 MV7
KSV10	TVOŘIVÉ PSANÍ – 4 slohové práce za rok	MV7
KSV 2,3, 4,6,7	ROZVOJ KOMUNIKAČNÍCH DOVEDNOSTÍ – mluvní cvičení, různé situace	OSV1 – 12, MV 7

7. ROČNÍK

	POPIS	
KSV1,6,9	Popis města	EGS1,2, MV6
KSV1,4	Popis uměleckého díla	
KSV5	Popis pracovního postupu	
KSV4,5,6	Charakteristika	OSV1,2,6,7 8,10,11
KSV2,4, 5,6	Líčení	OSV8,10, 11,EV4
KSV8	VÝTAH	
KSV4,5	ŽÁDOST	
KSV4,5,9	ŽIVOTOPIS	OSV2,5
KSV4,5, 6,9	VYPRAVOVÁNÍ	OSV8,10,11 MV7
KSV4,5	SHRNUTÍ UČIVA 7. ROČNÍKU	
KSV10	TVOŘIVÉ PSANÍ – 4 slohové práce za rok	MV7
KSV 2,3, 4,6,7	ROZVOJ KOMUNIKAČNÍCH DOVEDNOSTÍ – mluvní cvičení, různé situace	OSV1 – 12, MV 7

8. ROČNÍK

	ÚVOD DO UČIVA SLOHU	
KSV1,2	Cíl stylistiky, jazykové styly, slohové postupy a útvary	MV 2,3,4
	VÝTAH	
KSV1,8,9	Osnova, výpisky, výtah	
KSV8,9	Práce s odborným textem	Dle

		vybraného textu
	CHARAKTERISTIKA LITERÁRNÍ POSTAVY	
KSV4,5,6	Vnější, vnitřní charakteristika, přímá, nepřímá charakteristika	
KSV4,5,6	Jazykové prostředky	
KSV4,5,6	Můj oblíbený literární hrdina	OSV 6,7
	VÝKLAD	
KSV6	Výklad mluvený, psaný, jazykové prostředky, osnova	
	LÍČENÍ	
KSV2,6,9	Umělecký popis, kompozice líčení, jazykové prostředky, osnova	EV 3,4
	ÚVAHA	
KSV4,5,6	Osnova, druhy úvahy, citáty	OSV1-12
	SOUHRNNÉ POUČENÍ O SLOHU	
KSV4,5	Různé slohové postupy a útvary v praxi	MV 1-5
KSV10	TVOŘIVÉ PSANÍ – 4 slohové práce za rok	MV7
KSV 2,3, 4,6,7	ROZVOJ KOMUNIKAČNÍCH DOVEDNOSTÍ – mluvní cvičení, různé situace	OSV1 – 12, MV 7

9. ROČNÍK

	ÚVOD DO UČIVA SLOHU	
KSV2,3	Nauka o slohu, vytržbený ústní nebo písemný projev, jazykové prostředky	OSV1-12
	VÝKLAD	
KSV6,8	Znaky, osnova, jazykové prostředky, formulování hl. myšlenek, uspořádání myšlenek, vyhledávání informací	
	POPIS	
KSV5	Popis pracovního postupu – jazykové prostředky, odborné názvy, Jednotlivé činnosti	
KSV1,4	Popis uměleckého díla – užití spisovných jaz. prostředků	MKV1
KSV2,4,5, 6	Subjektivně zabarvený popis – líčení na základě vlastních pozorovacích a vyjadřovacích schopností	EV3,4
KSV4,5,6	Charakteristika – povaha, schopnosti, zájmy, osnova, jaz. prostředky	OSV6,7
	VYPRAVOVÁNÍ	
KSV4,5,6, 9	Výstižné a srozumitelné stavění výpovědi o různých skutečnostech, reprodukováný děj, jaz. prostředky, retrospektiva	OSV8,9,10
	ÚVAHA	
KSV4,5,6 7,9	Zamýšlení se nad problémem, dospět k závěru, osnova, jaz. prostředky	SV8,10,11
	PROSLOV	
KSV6,7,9	Řečnický slohový útvar, osnova, intonace, tempo řeči, působivost	
	DISKUSE	
KSV6,7,9	Řízení diskuse, efektivní spolupráce při řešení úkolu	OSV8,9,10, 11
	FEJETON	
KSV5,9	Publicistické útvary na aktuální téma, příklady z literatury	MKV1

	FUNKČNÍ STYLY	
KSV1,2,3	Práce s médii, různé funkční styly	MV1-5
	SHRNUTÍ UČIVA SLOHU	
KSV4,5	Vytváření pozitivního vztahu k vlastní tvůrčí činnosti	MV6
KSV10	TVOŘIVÉ PSANÍ – 4 slohové práce za rok	MV7
KSV 2,3, 4,6,7	ROZVOJ KOMUNIKAČNÍCH DOVEDNOSTÍ – mluvní cvičení, různé situace	OSV1 – 12, MV 7

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

Literární výchově jsou v rámci předmětu ČJ vyčleněny v 6. ročníku 2 hodiny týdně, v 7. a 8. po jedné hodině a v 9. ročníku 2 hodiny.

V 6. – 7. ročníku si žáci osvojují učivo literární výchovy v tematických okruzích, v 8. – 9. ročníku na historickém vývoji literatury.

V průběhu školního roku budeme k obohacení učiva literární výchovy využívat aktuální nabídku městské knihovny, budeme realizovat čtenářské dílny, zařazovat aktuálně projektovou výuku.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY NA KONCI 3. OBDOBÍ

Žák

- LV1 – uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla**
- LV2 – rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora**
- LV3 – formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo**
- LV4 – tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie**
- LV5 – rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty**
- LV6 – rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele**
- LV7 – uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře**
- LV8 – porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování**
- LV9 – vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích**

6. roč.	MŮJ DOMOV	
LV1	... a to je ta krásná země	VDO2
LV1,6	Otec vlasti	EGS3
LV1,6	Učitel národů	OSV10,11
LV1,6	Národ sobě	MKV2
LV1,2	Bejvávalo	MKV2
	ZA DOBRODRUŽSTVÍM	

LV1,6,8	V nebezpečí	EV4
LV1	V zahradě, v lese, na horách	EV3,4
	NEVŠEDNÍ PŘÍBĚHY	
LV1,6,8	Ve škole, doma, mezi kamarády	OSV6,7,8,9
LV1,6,8	Ve škole fantazie	OSV6,7,8
7. roč.	MŮJ DOMOV	
LV5	Chrám i tvrz	OSV8, MKV4
LV1,7	Svatý Václave...	EGS3
LV1,7	Žij pravdu	MKV2
LV1,2	Běh na dlouhou trať	OSV3,7,9,11
	BYLO NEBYLO	
LV2,3,8	Odkud kam	OSV6,7,11 EGS3, EV3,4 MKV2,3
LV2,6,8	Byl jednou jeden	MKV1,2
LV1,6	Ve zvířecím zrcadle	OSV6,7,11
LV1,2,6	V cizí zemi	MKV2,3, EV3
	CO NÁS ZAJÍMÁ	
LV1,2,6	O zvířatech a lidech	OSV2,10,11 EV4
LV1,6	O sobě navzájem	OSV7
LV1,2,4,6,9	Nápady literárního klauna	VDO2, OSV8,10, 11,MV6,7
LV1,6	O našich dědech	MKV2,3
LV1,3,6	O lidech a robotech	OSV11
	VÝCHOVA KE ČTENÁŘSTVÍ, ČTENÁŘSKÁ GRAMOTNOST – oba ročníky	OSV1-11, 11,MV3-7
LV1,4,5,8	Recitace, volná reprodukce, dramatizace, tvorba vlastních textů	OSV1-11,MV6,7
8. roč.	MŮJ DOMOV A SVĚT	
LV6	Mozart a Praha	EGS1,2
LV1	Dvořák v Americe	MKV1,2
LV6	Cesty a návraty	MKV4,5
	O BOŽÍCH A LIDECH	
LV1,3	Pověsti a eposy	EGS3, MKV4

LV6	Pověst jako látka řeckých dramat	VDO4, MKV4
LV1,6	Filozofická úvaha a reflexivní lyrika	OSV6,7
LV6,8	Pověst ve zpracování římské povídky	OSV6,7
LV1,6,7	VE SLUŽBÁCH BOHU, KRÁLI A DÁMĚ	EGS3, VDO4 OSV7
LV6,7,8	VYŠLA HVĚZDA NAD BETLÉMEM	OSV6,7, 10 VDO4, EGS3
	SEN, LÁSKA A SMRT	
LV1,2,6, 7,8	Tragický střet člověka a démonických sil	OSV6,7, VDO4
LV1,2,6,7	Česká ohlasová a mystifikační tvorba	
LV2,6,7,8	Tragická romantická vzpoura individua	OSV10, 11, VDO2
LV1,2,6, 7,8	Ženské hrdinky romantických autorek	OSV6,7
LV1,2,6,7	ŠOA	OSV6,7,8 10,11 VDO2,4
LV1,2,3	ČTU, ČTEŠ, ČTEME	OSV5,6,7, 8,10, 11,MKV1, 2,3,4 EV4
9. roč.	MŮJ DOMOV A SVĚT	
LV1,2,6	Být indiánem	MKV1,2,3 ,4,5
LV1,2,6	Být v Americe českým básníkem	MKV4,5
	ZA LITERÁRNÍMI PAMÁTKAMI	
LV6,7	Z renesanční literatury	EGS1,2,3
LV6,7	Od renesance k baroku	MKV1,2,3
LV6,7,8	Z literárního klasicismu	OSV1,2,6
	KRÁSA JE V PRAVDĚ	
LV6,7,9	Realismus v literatuře	OSV6,7,8, 10,11 VDO1,2
	MODERNA	
LV2,6,7	Prokletí básníci, realisté, anarchisté	VDO2,4
LV2,6,7	Impresionismus	OSV2,3,6, 7
LV2,6,7	Naturalismus	
LV2,6,7	Symbolismus a dekadence	OSV2,6
	AVANTGARDA	

LV2,6,7	Futurismus a dadaismus	VDO3, OSV2,6
LV2,6,7	Poetismus a surrealismus	OSV2,6, 10,11 EGS1
	NEKLIDNÉ 20. STOLETÍ	
LV1,2,6,7, 8,9	O té první velké válce	OSV6,7, VDO2 EGS1,3, EV3,4
LV1,2,6, 7,8,9	Kříže, srpy, kladiva	EGS1,2,3 VDO2,4
LV1,2,3 6,7,8,9	O té druhé válce	EGS1,2,3 VDO2,4
LV6,8	Mezi lidmi	OSV1-11
	ČTU, ČTEŠ, ČTEME	
LV1,2,5, 6,8	Pohádky, nepohádky	OSV6,7,8
LV6,8	O lásce sladké a hořké	OSV6,7,8 MKV1,2,3
LV1,6	Příběhy strašné i směšné	OSV6,7
	VÝCHOVA KE ČTENÁŘSTVÍ, ČTENÁŘSKÁ GRAMOTNOST – oba ročníky	OSV1-11, 11,MV3-7
LV1,4,5,8	Recitace, volná reprodukce, dramatizace, tvorba vlastních textů	OSV1- 11,MV6 7

5.1.2 ANGLICKÝ JAZYK

Vzdělávací oblast: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE

Vzdělávací obor: CIZÍ JAZYK

Vzdělávací předmět: ANGLICKÝ JAZYK /AJ/

Angličtina se stala klíčovým jazykem v kontaktu se zahraničím. Přispívá k porozumění a objevování technologií, vědy a kultury. Poskytuje jazykové vybavení jako základ komunikace žáků v Evropě i ve světě.

Angličtina je jedním z jednacích jazyků mezinárodních organizací. Proniká však i do každodenního života dospělých i dětí. S angličtinou se setkáváme u nápisů na zboží v obchodech, v pokynech pro používání přístrojů a výrobků, v populární hudbě, ve filmu i při práci s počítačem.

Práce v hodinách anglického jazyka je v 1. a 2. období zaměřena na přípravu porozumění mluvenému slovu, na vytvoření sluchových návyků a nácvik gramatických pravidel. Žáci pracují s obrazovým materiálem v učebnici, pracovním sešitě, výukových materiálech, pracují také s reálnými objekty pro pochopení vztahů. Zvukové nahrávky napomáhají v nápodobě správné výslovnosti. Video a DVD technika přispívají k porozumění jazyka v souvislostech. Využívají se také jednoduché texty ve formě říkanek, rozhovorů, písniček, her a pohybových aktivit.

Učebnice a pracovní sešity jsou koncipovány pro stávající časovou dotaci v 1. a 2. ročníku do jedné vyučovací hodiny týdně, ve 3. – 5. ročníku do tří vyučovacích hodin týdně. Učebnice obsahují přehledy gramatiky a slovník, texty z různých oblastí života dětí a seznamuje je s životem, kulturními tradicemi, zvyky a povinnostmi jejich vrstevníků v zemích všech světadílů.

Výuka AJ je realizována v kmenových třídách, v jazykové učebně nebo ICT učebně. Vyučující AJ využívají různé formy a metody práce – výklad, poslech, četba, procvičování gramatiky a dialogů, reprodukce textu v písemné i ústní podobě, samostatná práce žáků a práce ve skupinkách, práce se slovníkem a jiné vyhledávání informací. Součástí práce jsou hry, soutěže, recitace, zpěv, výukové programy na PC a zajímavé krátkodobé projekty. Žáci mají možnost /zejména na 2. stupni/ se zúčastnit olympiád, výjezdů do zahraničí apod.

Vyučovacím předmětem AJ prolínají průřezová témata:

OSV – Sociální rozvoj – Poznávání lidí, Mezilidské vztahy, Kooperace a kompetice, Komunikace

EGS – Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět

MKV – Lidské vztahy, Kulturní diference, Multikulturalita, Etnický původ, Princip sociálního smíru a solidarity

MV – Tvorba mediálního sdělení, Práce v realizačním týmu

EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí, Vztah člověka k prostředí

Vzdělávání v předmětu Anglický jazyk ve všech ročnících 1. a 2. stupně směřuje k naplnění cílů a k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- žáci vybírají a využívají vhodné způsoby a metody pro efektivní učení
- žáci propojují získané poznatky do širších celků
- žáci poznávají smysl a cíl učení
- žáci jsou vedeni k ověřování výsledků

- jsou zadávány takové úkoly, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace

Kompetence k řešení problémů

- žáci jsou schopni pochopit problém
- žáci vyhledávají vhodné informace
- žákům jsou kladeny vhodné otázky
- žákům je umožněn volný přístup k informačním zdrojům

Kompetence komunikativní

- žáci komunikují na odpovídající úrovni
- žáci naslouchají promluvám druhých lidí a vhodně na ně reagují
- žáci jsou vedeni k výstižnému a souvislému projevu
- jsou vytvářeny příležitosti pro komunikaci mezi žáky
- žáci jsou vedeni k aktivitám, které mohou být vykonávány individuálně, ve dvojicích, ...

Kompetence sociální a personální

- žáci spolupracují ve skupině
- žáci se podílejí na utváření příjemné atmosféry v týmu
- žáci jsou schopni sebekontroly
- žáci jsou hodnoceni způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok
- žáci jsou vedeni k tomu, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti
- žáci jsou podněcováni argumentaci

Kompetence občanské

- žáci respektují názory ostatních
- žáci se umí zodpovědně rozhodnout podle dané situace
- žáci jsou vedeni k prezentaci svých myšlenek a názorů
- žáci jsou vedeni k diskusi
- žáci jsou vedeni ke vzájemnému naslouchání si

Kompetence pracovní

- žáci jsou schopni efektivně organizovat svou práci
- učitel napomáhá žákům při cestě ke správnému řešení
- učitel zohledňuje rozdíly ve znalostech a pracovním tempu žáků

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP NA KONCI 1. OBDOBÍ

Žák

- A1 - rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, reaguje na ně verbálně i neverbálně**
- A2 – zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal**
- A3 – rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu**
- A4 - rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu**
- A5 - přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení**
- A6 - píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy**

Očekávané výstupy	Učivo	PT
	ANGLICKÝ JAZYK 1. ROČNÍK	
zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal	Zvuková podoba jazyka – základní výslovnostní návyky Tematické okruhy pozdravy školní potřeby zařízení třídy hračky barvy zvířata rodina číslovky 0-10 části těla	MKV 4 EGS 1,2 OSV1,2
rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, reaguje na ně verbálně i neverbálně	nácvik porozumění anglicky vyjádřeným základním pokynům a postupný nácvik reakcí na ně představování se pozdravy a rozloučení vyjádření souhlasu a nesouhlasu	

Očekávané výstupy	Učivo	PT
	ANGLICKÝ JAZYK 2. ROČNÍK	
zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal	Zvuková podoba jazyka – základní výslovnostní návyky Tematické okruhy pozdravy školní potřeby zařízení třídy hračky zvířata rodina číslovky 1-20 oblečení jídlo svátky, tradice	MKV4 EGS 1,2 OSV 1,2
rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, reaguje na ně verbálně i neverbálně	Gramatika Sloveso to be, have got	

Očekávané výstupy	Učivo	PT
	ANGLICKÝ JAZYK 3. ROČNÍK	
zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal	Rozlišuje anglické hlásky od českých, základní fonetické znaky, výslovnostní návyky	MKV 4 EGS 1,2
rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, reaguje na ně verbálně i neverbálně	Tematické okruhy pozdravy škola hračky byt – pokoje, vybavení bytu ovoce, zelenina, jídlo číslovky 1-20 rodina oblečení sport, volný čas části těla abeceda, hláskování svátky, tradice	OSV 1,2
rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu		
píše slova a věty na základě textové a vizuální předlohy	psaní tematické slovní zásoby používání slovníku s výslovností	
rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu	poslechy z učebnice, písničky, básničky, příběhy, jazyk učitele četba z autentických materiálů	
přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení	Gramatika slovesa to be have got can zájmena osobní, přivlastňovací přítomný čas prostý, přítomný čas průběhový	

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP NA KONCI 2. OBDOBÍ

POSLECH S POROZUMĚNÍM

Žák

- A1 – rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností
- A2 – rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu
- A3 – rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu

MLUVENÍ

Žák

- A4 – zapojí se do jednoduchých rozhovorů
- A5 – sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
- A6 – odpovídá na jednoduché otázky, týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

Žák

- A7 – vyhledává potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům
- A8 – rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu

PSANÍ

Žák

- A9 – napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života
- A10 – vyplní osobní údaje do formuláře

Očekávané výstupy	Učivo	PT
	ANGLICKÝ JAZYK 4. – 5. ROČNÍK	
rozumí jednoduchým pokynům otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností	Rozlišuje anglické hlásky od českých, základní fonetické znaky, výslovnostní návyky Tematické okruhy domov rodina škola volný čas povolání lidské tělo jídlo oblékání	

<p>rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici viz. oporu</p> <p>rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici viz. oporu</p> <p>zapojí se do jednoduchých rozhovorů</p> <p>sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat</p> <p>odpovídá na jednoduché otázky, týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá</p> <p>vyhledává potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům</p>	<p>nákupy bydliště dopravní prostředky roční období dny v týdnu čas svátky tradice</p> <p>poslech rodilých mluvcích z nahrávek písničky, básničky, jazyk učitele slovní zásoba z tematických celků poslech a sledování textu s vizuální oporou, chápání slov v kontextu</p> <p>nácvik dialogů, monologů zaměřených na běžná komunikační témata</p> <p>Gramatika základní gramatické struktury a typy vět, s ohledem na toleranci elementárních chyb, které nenarušují smysl sdělení a porozumění</p> <p>slovesa to be have got can vazba there is, there are zájmena osobní, přivlastňovací přítomný čas prostý, přítomný čas průběhový</p>	<p>OSV 1,3 MKV 4 EGS 1,2</p>
--	--	--------------------------------------

<p>rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici viz. oporu</p> <p>rozumí krátkým textům z běžného života, zejména pokud má</p>	<p>tvorba slov, porovnávání významu slov reprodukce čteného a slyšeného textu</p>	
--	---	--

<p>k dispozici viz. oporu</p> <p>napiše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života</p> <p>vyplní osobní údaje do formuláře</p>	<p>pravidla komunikace v běžných situacích</p> <p>používá abecední slovník z učebnice práce s textem s aktivním využitím dvojjazyčného slovníku</p> <p>jméno, věk, adresa vyhledávání informací simulace konverzačních situací</p>	
--	--	--

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP NA KONCI 3. OBDOBÍ

POSLECH S POROZUMĚNÍM

Žák

A1 – rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně

A2 – rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat

MLUVENÍ

Žák

A3 – zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích

A4 – mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech

A5 – vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

Žák

A6 – vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech

A7 – rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace

PSANÍ

Žák

A8 – vyplní základní údaje o sobě ve formuláři

A9 – napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat

A10 – reaguje na jednoduché písemné sdělení

Očekávané výstupy	Učivo pro 6. ročník	Průřezová témata
<p>A1 rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně</p> <p>A2 rozumí obsahu jednoduché</p>	<p>Poslech rodilých mluvčích z nahrávek</p> <p>Řeč učitele</p> <p>Písničky</p> <p>Rozvíjení schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka</p>	

<p>a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat</p>		
<p>A3 zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních A4 mluví o rodině, kamarádech, volném čase a dalších osvojovaných tématech A6 vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech A7 rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace</p>	<p>Rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti Slovní a větný přízvuk, intonace</p> <p>Tematické okruhy: Rodina, domov Škola Reálie zemí příslušných jazykových oblastí Kultura Názvy měsíců Příroda a město Volný čas Cestování Péče o zdraví Stravovací návyky Nákupy</p> <p>Práce se slovníkem Rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci</p>	<p>OSV1, 2, 4, 5, 6, 7, 8 VDO 1 EGS 1, 2 MKV 1, 2, 3, 4 MV 5, 7</p>
<p>A7 rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace A8 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři A9 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat</p>	<p>Rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka</p> <p>Mluvnice: být, moci/ umět, mít – otázky přítomný čas prostý – kladná věta, zápor, otázka řadové číslovky přítomný čas průběhový – otázky a krátké odpovědi osobní zájmena v pádě minulý čas prostý slovesa <i>být</i> pravidelná a nepravidelná slovesa počítatelná a nepočítatelná podstatná jména 2. a 3. stupeň přídavných jmen budoucí čas s „going to“</p> <p>Ovládnání pravopisu slov osvojené slovní zásoby</p>	

Očekávané výstupy	Učivo pro 7. – 8. ročník	Průřezová témata 7. roč.	Průřezová témata 8. roč.
A1 rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně A2 rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat	Poslech rodilých mluvčích z nahrávek Řeč učitele Písničky Rozvíjení schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka		
A3 zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních A4 mluví o osvojovaných tématech A5 vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života A6 vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech A7 rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	Rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti Slovní a větný přízvuk, intonace Tematické okruhy: Bydlení Reálie zemí příslušných jazykových oblastí Volný čas Cestování Moderní technologie a média Počasí Společnost a její problémy Kultura Nákupy a móda Město Práce se slovníkem Rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci	OSV1, 5, 6, 7, 8, 9 EGS 1, 2, 3 MKV 1, 2, 3, 4 MV 1, 5, 6, 7 EV 3, 4	OSV1, 5, 6, 7, 8, 9 EGS 1, 3 MKV 1, 2, 3, 4 MV 1, 5, 6, 7 EV 3, 4
A8 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři A9 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat A10 reaguje na jednoduché písemné sdělení	Rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka Mluvnice: tázací dovětky přivlastňovací zájmena pořádek slov ve větě příslovce budoucí čas s „will“ souvětí s budoucím časem ukazovací zájmena a zástupná zájmena <i>one/ ones</i> vyjádření souhlasu či nesouhlasu pomocí <i>so, neither/ too, either</i> účelový infinitiv sloveso <i>moci</i> v přítomném, minulém a budoucím čase člen určitý a nulový s názvy míst		

	nepřímá otázka slovesa ve spojení s gerundiem Ovládnání pravopisu slov osvojené slovní zásoby		
--	--	--	--

Očekávané výstupy	Učivo pro 8. – 9. ročník	Průřezová témata 8. roč.	Průřezová témata 9. roč.
A1 rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně A2 rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat	Poslech rodilých mluvčích z nahrávek Řeč učitele Písničky Rozvíjení schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka		
A3 zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích A4 mluví o osvojovaných tématech A5 vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života A6 vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech A7 rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	Rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti Slovní a větný přízvuk, intonace Tematické okruhy: Volba povolání Reálie zemí příslušných jazykových oblastí Nákupy a móda Kultura Volný čas Společnost a její problémy Sport Péče o zdraví Pocity a nálady Stravovací návyky Příroda Počasí Práce se slovníkem Rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci	OSV1, 5, 6, 7, 8, 9 EGS 1, 3 MKV 1, 2, 3, 4 MV 1, 5, 6, 7 EV 3, 4	OSV1, 5, 6, 7, 8 EGS 2 MKV 1, 2, 3, 4, 5 MV 7 EV 3, 4
A8 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři A9 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného a dalších osvojovaných témat A10 reaguje na jednoduché písemné sdělení	Rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka Mluvnice: přítomný čas prostý a průběhový použití přítomného času prostého a průběhového v jedné výpovědi		

	<p>dle komunikačního záměru stavová slovesa předpřítomný čas minulý čas prostý a průběhový</p> <p>použití minulého času prostého a průběhového v jedné větě dle komunikačního záměru <i>muset a moci</i> v minulém a budoucím čase sloveso <i>měl bys a neměl bys</i> vazba sloves s gerundiem při popisu situace předpřítomný čas a minulý jednoduchý – srovnání a použití v jedné větě dle komunikačního záměru první kondicionál trpný rod modální sloveso <i>mohl by</i> vedlejší věty vztažné</p> <p>Ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby</p>		
--	--	--	--

5.1.3.1 NĚMECKÝ JAZYK

5.1.3.2 RUSKÝ JAZYK

Vzdělávací oblast:	JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE
Vzdělávací obor:	DALŠÍ CIZÍ JAZYK
Vyučovací předmět:	NĚMECKÝ JAZYK /NJ/, RUSKÝ JAZYK /RJ/

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Vzdělávání v oboru Druhý cizí jazyk směřuje k:

- získávání zájmu o studium dalšího cizího jazyka a vytváření pozitivního vztahu k tomuto předmětu
- osvojení potřebných jazykových znalostí a dovedností a k aktivnímu využití účinné komunikace v cizím jazyce
- získávání schopnosti číst s porozuměním přiměřené texty v daném cizím jazyce
- porozumění přiměřeně náročnému ústnímu sdělení na úrovni osvojených znalostí
- poznávání kultury zemí příslušné jazykové oblasti, vyhledávání nejdůležitějších informací o zemích studovaného jazyka a k práci s nimi
- pochopení významu znalosti cizího jazyka pro osobní život, formování vzájemného porozumění mezi zeměmi, respektu, tolerance k odlišným kulturním hodnotám jiných národů

Výuka Druhého cizího jazyka probíhá dvě hodiny týdně od 7. do 9. ročníku.

Druhý cizí jazyk – Německý jazyk, Ruský jazyk - je realizován formou povinného předmětu a cílem je dosáhnout úrovně A1 Evropského jazykového portfolia. Výuka probíhá v kmenové třídě, v jazykové, popř. počítačové učebně. Dle možností a zájmů dětí organizuje škola zájezdy do německy, ruský mluvících zemí, při tvorbě výstupů v jednotlivých projektech využíváme německé, ruské internetové stránky, žáci si mohou mailovat s německy, ruský mluvícími kamarády.

Výukou Německého i Ruského jazyka prolínají všechna průřezová témata:

OSV – témata vycházející z potřeb žáků, rozvoj schopnosti dialogu, monologu, schopnosti omluvit se, vyjádřit žádost, prosbu, pozdravit,...

VDO – porozumění demokratickému uspořádání společnosti se zaměřením na německy mluvící země

EGS – poznávání života a kultury německy mluvících zemí

MKV – kultura, tradice německy mluvících zemí

EV – vztah člověka a přírody /zvířata, město, rostliny,.../

MV – práce s médii k získávání informací o německy mluvících zemích

Ve výuce druhého cizího jazyka jsou rozvíjeny klíčové kompetence, které vedou k naplnění cílů:

Kompetence k učení

- žáci jsou vedeni k osvojení efektivní strategie vedoucí ke zvládnutí cizího jazyka
- žáci jsou vedeni ke správné orientaci v učebnici, ve slovnících, mluvnících
- žáci jsou vedeni k využívání analogie, odhadování významu neznámých slovíček podle známých a dříve osvojených, k orientaci v textu
- žáci jsou vedeni k pochopení přínosu osvojení si cizího jazyka – rozšířit si znalosti z jiných oborů prostřednictvím cizího jazyka

Kompetence k řešení problémů

- žáci jsou vedeni k tomu, aby zvládli cizojazyčné pokyny a komentáře
- učí se vyhledávat informace z různých zdrojů, vyhodnocovat je, zpracovávat /miniprojekty/

Kompetence komunikativní

- žáci jsou vedeni k aktivní komunikaci, k aktivnímu vyjadřování svých názorů a myšlenek
- žáci jsou vedeni k reakci na přirozené každodenní situace
- žáci jsou vedeni k dialogu, v němž řeší každodenní situace

Kompetence sociální a personální

- žáci jsou vedeni k vytváření přátelské a pohodové atmosféry
- žáci jsou vedeni k hodnocení a sebehodnocení svých výkonů

Kompetence občanské

- žáci jsou vedeni k vytváření simulovaných situací – vítání cizinců ve městě, škole
- žáci jsou vedeni k tomu, aby prostřednictvím internetu sledovali aktivity německy mluvících zemí, např. v oblasti životního prostředí, ochrany zdraví,...

Kompetence pracovní

- žáci jsou vedeni k samostatné práci s materiály podporujícími výuku cizího jazyka
- žáci jsou vedeni k řešení dlouhodobých projektů – systematická, cílevědomá příprava

VZDĚLÁVACÍ OBSAH VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP – 2. STUPEŇ

POSLECH S POROZUMĚNÍM

Žák

N1 - rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně

N2 - rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu

N3 - rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat

MLUVENÍ

Žák

N4 - se zapojí do jednoduchých rozhovorů

N5 - sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat

N6 - odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

Žák

N7 - rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům

N8 - rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům

N9 - rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci

PSANÍ

Žák

N10 - vyplní základní údaje o sobě ve formuláři

N11 - napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času

a dalších osvojovaných témat
N12 - stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení

NĚMECKÝ JAZYK

	Erste Schritte	
N1,2,3,4,5	Abeceda, Pozdravy, Jazykolamy, Dny v týdnu, čísla 1-20, Barvy, Jména, Mezinárodní slova	EGS2
N1,2,3,4,5	Pozdrav, rozloučení, telefonní číslo	
N9	Realie německy mluvících zemí – pozdravy, města, osobnosti, vlastní jména	EGS1,2, MV1,3,7
	Hallo, ich bin...	
N1-6,10,11	Představení se, tykání, vykání, poděkování, otázky, odpovědi, jednoduchý formulář, získávání informací, vyprávění o sobě, písemné sdělení údajů o sobě a dalších osobách	OSV2,MV6
N9	Německo, Rakousko, Švýcarsko, Česko	EGS1,2,3,MV7
	Meine Familie	
N2,5,6,11	Představení členů rodiny, popis rodinné fotografie, vyprávění obrázkového příběhu	OSV6,7,MV6
	Ich und meine Schule	
N1,2,3,4	Pojmenování předmětů, školních potřeb, Wie heisst das auf Deutsch? Jednoduchý popis věcí, osob, zvířat, posouzení správnosti, příkaz	VDO1
	+Punkt 1	
N1-6	Opakování, shrnutí učiva; Tschechien	OSV, MKV, EGS
	Mein Tag/ Wo und wann?	
N1,2,3,4,7,8,9,11	Popis činností během dne a během týdne, základní časové údaje, krátký vzkaz – sms, vyjádření povinností, co umím	OSV3,4,5, MKV6
	Hobbys, Freizeit, Freunde	
N1,2,3,4,5,6,8,11,12	Koníčky, činnosti, pozvánka na oslavu e-mailem, reakce na pozvánku, blahopřání k narozeninám, roční období, měsíce	OSV 7,9, MV6,7, MKV 1,2,4
	Was esse ich gerne?	
N1,2,3,4,5,6,11	Co rád jím, nejím; vyjádření přání, sdělení ceny, objednání jednoduchého jídla, kam pojedeme o prázdninách, činnosti o prázdninách	OSV1-12, MV 6, MKV1,2
N8,9	Německé názvy některých zemí	EGS1,2,MKV3, MKV4,MV7
	+Punkt 2	
N1-10	Opakování, shrnutí – narozeniny, koncert, prázdniny	OSV, EGS, MKV
	Wieder da!	
N1-10	Aktivizace slovní zásoby, gramatika	OSV
	Bei uns zu Hause	
N1,2,3,4,5,8,9,11	Popis domu, pokoje, vysněného pokoje, čtení krátkých textů s porozuměním – neobvyklé bydlení	OSV2,7MV6,7
	Kleidung und Mode...Wetter	

N1,2,3,4,5,6,8,11,12	Oblečení, nákup oblečení, školní uniformy, oblečení a počasí	EV4, MKV2
	Meine Woche	
N1-12	Popis činností během týdne, orientace v rozvrhu hodin, názor na jednotlivé předměty, vyprávění zážitku, Märchen	OSV3,4,5, MKV6, EGS
	+Punkt 3	
N4,5,6,8,9	Im Jugendclub, Schuluniformen	OSV, EGS, MKV
	Wie komme ich...?	
N1-9,11,12	Popis bydliště a okolí, informace na cestu, orientace podle plánu, bydlení ve městě, na vesnici	OSV5,6,7,8,9, 10,11 EGS3, MV6
	Gesund leben und fit sein	
N1,2,3,9	Popis částí těla, sdělení, co bolí, rozhovory s lékařem, rozkazy a pokyny, jednoduché telefonování	OSV3,4
N4,6,7	Pohádky	EGS1,2,3, MKV3,4
	In den Ferien	
N1,2,4,5,6,7,8,9,11,12	Plány na dovolenou, příprava cesty, zážitky z dovolené, kupování jízdenek u přepážky	OSV1-12, MV1-7,
N4,5,6,7,8,9	Cestování po Evropě a po světě	EGS1,2,3, MKV1, 2,3,4
	+Punkt 4	
N1-12	Fertigkeitstraining	OSV

RUSKÝ JAZYK

	Jak se jmenuješ?	
N1,2,4,5	Předazbukové období, Pozdravy, Jazykolamy, Dny v týdnu, Barvy	EGS2
N1,2,3,4,5	Pozdrav, rozloučení	
N9	Základní poučení o přízvuku. Rozlišování přízvučných a nepřízvučných slabik.	EGS1,2, MV1,3,7
	Seznamte se!	
N1-6,10,11	Představení se, tykání, vykání, poděkování, otázky, odpovědi, jednoduchý formulář, získávání informací, písemné sdělení údajů o sobě a dalších osobách	OSV2, MV6
N9	Rozlišování přízvučných a nepřízvučných slabik. Intonace tázacích a oznamovacích vět, číslovky 1-10 v prvním pádě.	EGS1,2,3, MV7
	Mluvíte rusky?	
N2,3,5,6,11	Představení členů rodiny, popis rodinné fotografie, vyprávění obrázkového příběhu, číslovky 11-20	OSV6,7, MV6
	U Dimy	
N1,2,3,4,5,6	Porovnání intonace tázacích a oznamovacích vět. Jak kdo telefonuje? Jak kdo překonává jazykové obtíže? Jak se co řekne rusky? Číslovky 30-90 a 100 – 900. Osobní zájmena v 1. a 3. pádě.	VDO1
	Naše rodina	
N1-6	Členové rodiny. Máte sourozence? Kdo kde studuje. Kdo kde pracuje.	OSV, MKV, EGS

	Povolání	
N1,2,3,4,7,8,9,11	Názvy profesí mužů a žen, 4.pád osobních zájmen, samostatná četba.	OSV3,4,5, MKV6
	Volný čas, pozvání	
N1,2,3,4,5,6,8,11,12	Koníčky, činnosti, pozvánka na oslavu e-mailem, reakce na pozvánku, blahopřání k narozeninám	OSV 7,9, MV6,7, MKV 1,2,4
	Dopis	
N1,2,3,4,5,6,11	Opakování. Kdo se s kým chce seznámit? O co se kdo zajímá? Jak napsat seznamovací inzerát?	OSV1-12, MV 6, MKV1,2
N8,9	Německé názvy některých zemí	EGS1,2,MKV3, MKV4,MV7
	Škola	
N1-10	Jak se zapsat do jazykového kurzu? Orientace ve školní budově, řadové číslovky v 1. a 6.pádě	OSV, EGS, MKV
	Přestávka	
N1-10	Oblíbené předměty, rozvrh hodin.	OSV
	Ve městě	
N1-9,11,12	Popis bydliště a okolí, informace na cestu, orientace podle plánu, bydlení ve městě, na vesnici	OSV2,7MV6,7
	V obchodě	
N1,2,3,4,5,6,8,11,12	Oblečení, nákup oblečení, školní uniformy, oblečení a počasí, kolik co stojí.	EV4, MKV2
	Moskva a Petrohrad	
N1-12	Cestování	OSV3,4,5, MKV6, EGS
	Praha	
N1,2,4,5,6,7,8,9,11,12	Plány na dovolenou, příprava cesty, zážitky z dovolené, kupování jízdenek u přepážky	OSV, EGS, MKV

5.2 MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE

Vzdělávací oblast: MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE
Vzdělávací obor: MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE
Vzdělávací předmět: MATEMATIKA /M/

Vzdělávací oblast klade důraz na porozumění základním myšlenkám, pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům. Žáci si osvojují matematické pojmy, algoritmy, symboliku. Učí se využívat získané vědomosti a dovednosti v praktickém životě.

Žáci využívají při práci výpočetní techniku, především kalkulátory, podle možností také výukové programy.

Matematické vzdělání vede žáky k přesnému vyjadřování, rozvíjí logické uvažování, důslednost, vytrvalost, pečlivost, schopnost sebekontroly, tvořivost, sebedůvěru.

Matematika má ve vzdělání nezastupitelnou roli, prolíná celým vzdělávacím procesem na základní škole, tvoří osu vzdělávacího působení, vytváří předpoklady pro další studium a pro úspěšné uplatnění ve většině oborů profesionální přípravy.

Vzdělávací oblast Matematika a její aplikace pomáhá žákům vnímat význam matematiky v životě. Žáci se učí vyjadřovat pomocí čísel, využívat matematických poznatků a dovedností v praktických činnostech – odhady, měření a porovnávání velikostí a vzdáleností, orientace. Tato vzdělávací oblast rozvíjí kombinatorické a logické myšlení, vede ke kritickému usuzování a ke srozumitelné a věcné argumentaci prostřednictvím řešení matematických problémů.

5.2.1. MATEMATIKA

Vyučovací předmět Matematika rozvíjí pozornost, vytrvalost, schopnost rozlišovat, objevovat, vytvářet různé situace. Žáci se učí svoji práci kontrolovat, srovnávat, učí se sebedůvěře, vyjadřují výsledky svého pozorování. S vyjadřovacími schopnostmi se rozvíjí jejich schopnost uvažovat. Tento vyučovací předmět vede k přesnému a stručnému vyjadřování užíváním matematického jazyka včetně symboliky, prováděním rozborů a zápisů při řešení úloh a ke zdokonalování grafického projevu.

Vzdělávání v oboru Matematika a její aplikace vede žáky k:

- osvojování základních matematických pojmů na základě aktivních činností každého žáka
- důrazu na porozumění základním pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům
- využívání zkušeností z domova i ze života kolem nich
- vytváření prostoru pro aktivní projev žáka - vymýšlení úloh žáky, efektivní využívání osvojených poznatků
- rozvoji grafického projevu žáka - od kresleného obrázkového názoru k náčrtům
- postupnému osvojování prvních matematických pojmů, početních výkonů, postupů, základů jazyka matematiky a způsobů jejich užití

Vyučovací předmět M je rozdělen do čtyř tematických okruhů:

- číslo a proměnná – žáci si osvojují početní operace v oboru přirozených, celých a racionálních čísel, učí se získávat údaje měření, odhadováním, porovnáváním, zaokrouhlováním a výpočtem, seznamují se s pojmem proměnná, učí se matematizovat reálné situace

- závislosti, vztahy a práce s daty – žáci poznávají a uvědomují si změny a závislosti známých jevů z běžného života, učí se analyzovat změny a závislosti z tabulek, diagramů a grafů, jednoduché případy sami vyjadřují matematickým předpisem, tabulkou, grafem
- geometrie v rovině a v prostoru – žáci určují a znázorňují geometrické útvary, učí se porovnávat, odhadovat, určovat velikost úhlu, obvodu, obsahy, povrchy a objemy, řeší úlohy z praxe, zdokonalují svůj grafický projev
- nestandardní aplikační úlohy a problémy – žáci se učí řešit úlohy z běžného života, problémové úlohy, které je nutí uplatňovat logické myšlení, třídít údaje, provádět náčrtky

1. STUPEŇ

Týdenní časová dotace je stanovena takto: 1. ročník – 4 hodiny

2. ročník – 5 hodin

3. ročník – 5 hodin

4. ročník – 5 hodin

5. ročník – 5 hodin

Vyučovacím předmětem Matematika prolíná především průřezové téma Osobnostní a sociální výchova:

- pomáhá k utváření pozitivního (nezraňujícího) postoje k sobě samému a k druhým
- vede ke spolupráci a pomoci
- rozvíjí smyslové vnímání, pozornost a soustředění, dovednost zapamatování, řešení problémů
- rozvíjí dovednosti pro učení a studium

Ve výuce matematiky jsou rozvíjeny tyto učební strategie, které vedou k naplňování cílů:

Kompetence k učení

- nabízet žákům různé způsoby, metody a strategie učení, které umožní samostatně organizovat a řídit vlastní učení
- vést žáky k aktivnímu vyhledávání a třídění informací, jejich propojování a systematizaci
- vést žáky k samostatnému pozorování a porovnávání získaných výsledků
- umožnit žákům poznávat smysl a cíl učení a umět posuzovat vlastní pokrok

Kompetence k řešení problému

- ukázat žákům různé zdroje informací, které mohou vést k řešení problému a vést je k jejich ověřování a srovnávání
- vést žáky k ověřování řešení problému

Kompetence komunikativní

- rozvíjet u dětí dovednost správně, výstižně a logicky se v matematice vyjadřovat

Kompetence sociální a personální

- vést žáky ke schopnosti pracovat ve dvojici a v menší pracovní skupině při zpracovávání zadaného úkolu
- předkládat žákům možnosti stanovení pravidel pro činnost skupiny a vést je k jejich dodržování
- individuálním přístupem budovat sebedůvěru žáka a jeho samostatný rozvoj

Kompetence pracovní

- poukazovat na možná zdravotní a hygienická rizika při práci (správné sezení, sklon papíru, vzdálenost očí od podložky, apod.)

VZDĚLÁVACÍ OBSAH VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP NA KONCI 1. OBDOBÍ:

ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE

Žák

- M1 – používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném oboru, vytváří soubory s daným počtem prvků
- M2 – čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti
- M3 – užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose
- M4 – provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly
- M5 – řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

Žák

- M6 – orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času
- M7 – popisuje jednoduché závislosti z praktického života
- M8 – doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel

GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU

Žák

- M9 – rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednotlivá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci
- M10 – porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky
- M11 – rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině

Očekávané výstupy	Učivo	PT
	MATEMATIKA 1. ROČNÍK	
žák používá přirozená čísla k modelování reálných situací	obor přirozených čísel - spočítat prvky v souboru 0-20, číselná řada, číselná osa	OSV1
počítá předměty v daném souboru, vytváří soubor s daným počtem prvků	zápis čísla v desítkové soustavě, vytvářet soubor s daným počtem prvků	
čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 20, užívá a zapisuje vztah menší, větší, rovná se	porovnávání čísel a souborů prvků 0-20, slovní úlohy s porovnáváním čísel v oboru 0-20, vztahy menší, větší, rovná se, zápis číslice	
užívá lineární uspořádání, zobrazuje číslo na číselné ose	vyznačování čísel 0-20 na číselné ose	
provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	sčítání a odčítání v oboru 0-20 bez přechodu desítky, součet a rozdíl čísel	

<p>řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace</p>	<p>písemné zápisy početních operací, použití + a - v praktických činnostech, ve slovních úlohách, slovní úlohy se vztahy "o n více", "o n méně"</p>	
<p>rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a nachází je v realitě</p>	<p>orientace v prostoru, vlevo, vpravo, před, za, rozeznávat geometrické útvary - čtverec, obdélník, trojúhelník, kruh</p>	

	MATEMATIKA 2. ROČNÍK	
používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném oboru	spočítat prvky v souboru 0-100, zápis čísla v desítkové soustavě	
vytváří soubory s daným počtem prvků, čte, zapisuje a porovnává přiroz. čísla do 100, užívá lineární uspořádání, zobrazí na číselné ose	vytvořit soubor s daným počtem prvků do 100, přečte a zapíše je, vyznačí na číselné ose	
užívá a zapisuje vztah větší, menší, rovná se	porovnávání čísel a souborů prvků do 100, slovní úlohy s porovnáváním čísel do 100	OSV1,7,8
provádí z paměti jednoduché početní operace	sčítání a odčítání v oboru 0-20 s přechodem přes desítku, sčítání a odčítání v oboru do 100 bez přechodu desítky, násobení a dělení čísly 0,1,2,3,4,5	
řeší a tvoří úlohy, ve kterých používá osvojené početní operace, doplňuje tabulky a schémata, popisuje jednoduché závislosti z praxe	použití +, - v praktických úlohách, ve slovních úlohách, slovní úlohy se vztahy "o n více", "o n méně", řešení slovních úloh na násobení a dělení se vztahy: "n krát více" a "n krát méně", řešení složených slovních úloh, vedoucí ke dvěma početním výkonům, užití závorek	
porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky, rozezná a modeluje jednoduché útvary v rovině a prostoru	délka úsečky, jednotky délky, odhadnout a změřit délku úsečky, označování bodů a úseček, rozezná útvary v prostoru – krychle, kvádr, jehlan, kužel, koule	

	MATEMATIKA 3. ROČNÍK	
používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném oboru	čtení a psaní trojčiferných čísel, přirozená čísla do 1 000	OSV10
vytváří soubory s daným počtem prvků, čte, zapisuje a porovnává přiroz. čísla do 1 000, užívá lineární uspořádání, zobrazí na číselné ose	vytvořit soubor s daným počtem prvků do 1 000, přečte a zapíše je, vyznačí na číselné ose	
užívá a zapisuje vztah větší, menší, rovná se	porovnávání čísel a souborů prvků do 1 000	
provádí jednoduché početní operace s přirozenými čísly	násobení a dělení čísly 6, 7, 8, 9, 10 násobení a dělení v oboru velké násobilky, pamětné sčítání a odčítání do 1 000, písemné sčítání a odčítání dvojčifer. a trojčifer. čísel, dělení jednocifer. číslem se zbytkem	
řeší a tvoří úlohy, ve kterých používá osvojené početní operace, doplňuje tabulky a schémata, popisuje jednoduché závislosti z praxe	užití násobení a dělení v řešení praktických úloh, řešení a vytváření slovních úloh vedoucím k násobení dvojčiferného čísla jednociferným, k dělení dvojčiferného čísla jednocifer. řešení slovních úloh vedoucí ke dvěma početním výkonům, odhad výsledku - zaokrouhlování, slovní úlohy se vztahy "n krát více", "n krát méně"	
rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a tělesa, nachází je v realitě	bod, krajní body úsečky, průsečík dvou přímk	
porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky, rozeznává a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	sestrojení úsečky dané délky s užitím jednotky mm, převádění jednotek s užitím měnitele 10,100,1 000, obvod obdélníka, čtverce, trojúhelníka	

orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času	poznávání hodin, jednotky času s, min, h jednoduché převody	
---	---	--

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP NA KONCI 2. OBDOBÍ:

ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE

Žák

- M1 – využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení**
- M2 – provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel**
- M3 – zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel**
- M4 – řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel**
- M5 – modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku**
- M6 – porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným základem v oboru kladných čísel**
- M7 – přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty**
- M8 – porozumí významu znaku „-“ pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose**

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

Žák

- M9 – vyhledává, sbírá a třídí data**
- M10 – čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy**

GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU

Žák

- M11 – narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce**
- M12 – sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran**
- M13 – sestrojí rovnoběžky a kolmice**
- M14 – určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu**
- M15 – rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru**

NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY

Žák

- M16 – řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky**

Očekávané výstupy	Učivo	PT
	MATEMATIKA 4. ROČNÍK	
využívá při pamětném i písemném počítání	vlastnosti početních operací K a A	OSV6

K a A sčítání a násobení	písemné a pamětní algoritmy početních operací přirozená čísla 0-10 000 zápis čísel	
provádí písemné operace v oboru N	písemní sčítání, odčítání v oboru N čísel 0-10 000 s přechody desítky písemně násobí jednociferným činitelem písemně násobí dvojciferným činitelem písemně dělí jednociferným dělitelem se zb. porovnávání rozklady čísla v desítkové soustavě číselná osa 0-1 000 000	
zaokrouhluje v oboru N, provádí odhady, kontroluje výsledky v oboru N čísel	zaokrouhlování na T odhady výsledků kontrola zkouškou používání kalkulátoru ke kontrole výpočtů	EV3
řeší a tvoří úlohy, aplikuje početní operace v N	jednoduché a složené slovní úlohy	VDO2
vyhledává, sbírá a třídí data	jednotky, převody těchto jednotek modelování situací třídění a posuzování měření, vážení a zapisování objem	EGS1
čte a sestavuje jednoduché tabulky, diagramy	tabulky, diagramy, ceníky	
narýsuje, znázorní základní rovinné útvary, užívá jednoduché konstrukce	čtverec, obdélník, trojúhelník, kružnice	EV4
sčítá, odčítá graficky úsečky, určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku	úsečka lomená čára délka lomené čáry obvod mnohoúhelníku praktické úkoly modelování	

sestrojí rovnoběžky, kolmice	kolmice, rovnoběžky, různoběžky vzájemná poloha přímek	
určí obrazce pomocí čtvercové sítě základní jednotky obsahu	obsah, jednotky čtvercová síť	
rozpozná, znázorní ve čtvercové síti osově souměrné útvary řeší jednoduché praktické slovní úlohy, problémy, jejichž řešení je nezávislé na obvyklých postupech, algoritmech	souřadnice ve čtvercové síti osová souměrnost	

Očekávané výstupy	Učivo	PT
	MATEMATIKA 5. ROČNÍK	
využívá při pamětném i písemném počítání K a A sčítání a násobení	vlastnosti početních operací K a A písemné a pamětní algoritmy početních operací práce s čísly 0-1 000 000 čtení a zápis N čísel do 1 000 000 zápis čísel	OSV6
provádí písemné operace v oboru N	rozklad čísla v řádech M,ST,T,S,D a J představa o desítkové soustavě písemné násobení čísla číslem 10, 100,1000, písemné násobení jedno-, dvoj- i trojčiferným činitelem porovnávání rozklady čísla v desítkové soustavě číselná osa 0-1 000 000 Přenos čísla na číselnou osu, orientace na číselné ose (teploměr, model), porovnávání pamětní i písemné sčítání, odčítání užívání zákonů K a A	

zaokrouhluje v oboru N, provádí odhady, kontroluje výsledky v oboru N čísel	zaokrouhlování na ST,T,S, D a J odhady výsledků kontrola zkouškou používání kalkulaátoru ke kontrole výpočtů	EV3
řeší a tvoří úlohy, aplikuje početní operace v N	jednoduché a složené slovní úlohy vlastnosti početních operací písemné algoritmy početních operací zlomky (sčítání, odčítání, násobení, dělení a přepis zlomku na desetinné číslo) římská čísla čtení, zápis římských čísel: I-X, L, C, D, M – čtení čísla, letopočtů, kapitol	VDO2
vyhledává, sbírá a třídí data	jednotky času, hmotnosti, délky, objemu, obsahu modelování situací Třídění a posuzování měření, vážení a zapisování	EGS1
čte a sestavuje jednoduché tabulky, diagramy	tabulky, diagramy, ceníky práce s různými druhy diagramů - kruhový, sloupcový	
narýsuje, znázorní základní rovinné útvary, užívá jednoduché konstrukce	konstrukce čtverce, obdélníku, s náčrtem, zápisem postupu čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnice bod, přímka, polopřímka, úsečka, rovnoběžka, různoběžka, kolmice, polorovina, rovina, trojúhelník, čtverec, obdélník	
sčítá, odčítá graficky úsečky, určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku	grafické sčítání a odčítání úsečky úsečka lomená čára délka lomené čáry obvod mnohoúhelníku praktické úkoly modelování	EV4
sestrojí rovnoběžky, kolmice	kolmice, rovnoběžky, různoběžky	

	vzájemná poloha přímek v E2	
určí S obrazce pomocí čtvercové sítě, základní jednotky S	obsah, jednotky čtvercová síť	
rozpozná, znázorní ve čtvercové síti osově souměrné útvary	souřadnice ve čtvercové síti osová souměrnost pojmenovávání těles: koule, kvádr, krychle, jehlan, válec	

6. – 9. ročník – 3. období

Vzdělávání v oboru Matematika a její aplikace vede žáky ve 3. období k:

- popisování a řešení reálné situace s využitím matematických znalostí, provádění odhadů,
- zdůvodňování a ověřování výsledků
- rozvíjení logického myšlení např. řešením konstrukčních a slovních úloh
- využívání matematických poznatků a dovedností v jiných předmětech a v praxi – měření,
- porovnávání, odhadování
- rozvíjení paměti žáků pomocí numerických výpočtů matematických vzorců a algoritmů
- dbaní na přesné a stručné vyjadřování - matematický jazyk, symbolika, rozbor, zápisy
- vyhledávání a vyhodnocování dat z tabulek a grafů
- rozvíjení schopnosti spolupráce při řešení úloh z běžného života – k výsledku lze dospět různými způsoby
- posilování důvěry ve vlastní schopnosti, rozvíjení systematickosti, vytrvalosti, přesnosti,
- vynalézavosti, tvořivosti
- využití matematiky v životě, přípravě na další studium odborných předmětů

Časová dotace vyučovacího předmětu M byla ve 3. období v jednotlivých ročnících stanovena takto: 6., 7. a 8. ročník – 4 hodin týdně, 9. ročník – 6 hodin týdně. Výuka probíhá v kmenových třídách, případně v počítačové učebně.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP NA KONCI 3. OBDOBÍ

ČÍSLO A PROMĚNNÁ

Žák

- M1 – provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu**
- M2 – zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor**
- M3 – modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel**
- M4 – užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část /přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem/**
- M5 – řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů**
- M6 – řeší aplikační úlohy na procenta /i pro případ, že procentová část je větší než celek/**

- M7 – matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných+ určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním
- M8 – formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav
- M9 – analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

Žák

- M10 – vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data
- M11 – porovnává soubory dat
- M12 – určuje vztah přímé nebo nepřímé úměrnosti
- M13 – vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem
- M14 – matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů

GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU

Žák

- M15 – zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku
- M16 – charakterizuje a třídí základní rovinné útvary
- M17 – určuje velikost úhlu měřením a výpočtem
- M18 – odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů
- M19 – využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh
- M20 – načrtne a sestrojí rovinné útvary
- M21 – užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků
- M22 – načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar
- M23 – určuje a charakterizuje základní prostorové útvary /tělesa/, analyzuje jejich vlastnosti
- M24 – odhaduje a vypočítá objem a povrch těles
- M25 – načrtne a sestrojí síť základních těles
- M26 – načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině
- M27 – analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu

NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY

Žák

- M28 – užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací
- M29 – řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí

6. ROČNÍK

Výstup	Učivo	Průř. téma
	1. Shrnutí a opakování učiva 1. - 5. ročníku	
M6/2obd	Přirozená čísla a jejich znázornění	
M2/2obd	Porovnávání přirozených čísel	
M2/2obd	Zápisy přirozených čísel	
M3/2obd	Zaokrouhlování přirozených čísel	
M2,3,6/2obd	Úlohy na opakování přirozených čísel	
M2,4/2obd	Sčítání přirozených čísel	
M2,4/2obd	Odčítání přirozených čísel	
M2,4/2obd	Násobení přirozených čísel	
M2,4/2obd	Dělení přirozených čísel	
M2,4/2obd	Opakování operací s přirozenými čísly	
M4	Zlomky	
M4	Desetinná čísla a jejich znázorňování	
M1	Sčítání a odčítání desetinných čísel	
M16	Body, úsečky, přímky	
M16	Kružnice, délka úsečky a střed úsečky	
M15,16,19,20	Obdélníky, čtverce, trojúhelníky	
	Převody jednotek délky	
M18	Obvody	
	Jednotky obsahu	
M18	Obsah obdélníku a čtverce	
M23	Krychle, kvádr, válec, koule	
M25	Sít kvádrů a krychle	OSV5,8,9,10
M24,25	Povrch kvádrů a krychle	
	2. Tisíciny a miliontiny	
M4	Tisíciny, desetitisíciny	
M4	Porovnávání desetinných čísel	
M2	Zaokrouhlování desetinných čísel	
M1	3. Sčítání a odčítání desetinných čísel	
M1	4. Jednotky délky, hmotnosti, obsahu	
M1	5. Násobení desetinných čísel	
M1	Násobení, dělení desetinného čísla 10, 100, 1000 - nadstandartní	
M1	Násobení des. čísla přirozeným číslem	

M1	Násobení des. čísla desetinným číslem, slovní úlohy	OSV 5,10
M1	6. Dělení desetinných čísel	
M1	Dělení des. čísla přirozeným číslem	
M1	Dělení des. čísla desetinným číslem, slovní úlohy	OSV 5,10
	7. Úhel a jeho velikost, M-6.roč., III.	
	Úhel a jeho osa	OSV5,8,9,10
M17	Odhad a měření velikosti úhlu	OSV5,8,9,10
	Sčítání a odčítání úhlů	
	8. Osová souměrnost	
	Shodné útvary	
M22	Osová souměrnost	OSV5,8,9,10
M22	Osově souměrné útvary	OSV5,8,9,10
M3	9. Dělitelnost a násobek	
M3	Dělitel	
M3	Násobek	
M3	Dělitelnost deseti a pěti	
M3	Dělitelnost dvěma	
M3	Dělitelnost třemi	
M3	10. Největší společný dělitel a nejmenší společný násobek	
M3	Prvočísla a složená čísla	
M3	Společní dělitelé	
M3	Společné násobky	
	11. Trojúhelník	
	Součet vnitřních úhlů trojúhelníku	
M15,20	Trojúhelníky rovnoramenné, rovnostranné aj.	
M15,20	Výšky trojúhelníku	OSV5,8,9,10
M15,20	Těžnice a těžiště trojúhelníku	OSV5,8,9,10
M15,20	Kružnice opsaná a vepsaná trojúhelníku	OSV5,8,9,10
	12. Krychle a kvádr	
M23,26	Zobrazení krychle a kváдру	OSV5,8,9,10
M24,25	Povrch kváдру a krychle, slovní úlohy	OSV 5,10
M24	Objem kváдру a krychle, slovní úlohy	OSV 5,10
M24	Převody jednotek objemu	

7. ROČNÍK

Výstup	Učivo	Průř. téma
	1. Opakování učiva	
M4	Desetinná čísla	
M1	Početní operace s desetinnými čísly	
M2	Zaokrouhlování	
M3	Dělitelnost přirozených čísel – n, D	
M17	Úhel a jeho velikost	OSV5,8,9,10
M22	Osová souměrnost	OSV5,8,9,10
M15,20	Trojúhelník – výšky, těžnice, kružnice opsaná, kružnice vepsaná	OSV5,8,9,10
M24	Objem a povrch kvádru a krychle	
	2. Zlomky	
M4	Celek a jeho část	
M4	Zlomky na číselné ose	
M1	Rozšiřování zlomků	
M1	Krácení zlomků	
M1	Porovnávání zlomků	
M1	Zlomky, desetinná čísla, smíšená čísla	
M1	Sčítání zlomků	
M1	Odčítání zlomků	
M1	Násobení zlomků	
M1	Dělení zlomků	
	3. Celá čísla, racionální čísla	
M4	Celá čísla a jejich znázornění	
M1	Absolutní hodnota celého čísla	
M1	Porovnávání celých čísel	
M1	Sčítání celých čísel	
M1	Odčítání celých čísel	
M1,9	Násobení celých čísel, slovní úlohy	OSV 5,10
M1,9	Dělení celých čísel, slovní úlohy	OSV 5,10
M1	Záporná desetinná čísla a záporné zlomky	
M1	Porovnávání racionálních čísel	
M1,9	Sčítání, odčítání, násobení a dělení racionálních čísel, slovní úlohy	OSV 5,10
	4. Shodnost, středová souměrnost	
M21	Shodnost geometrických útvarů	
M21	Shodnost trojúhelníků	
M21	Věta sss	OSV5,8,9,10
M21	Věta sus	OSV5,8,9,10
M21	Věta usu	OSV5,8,9,10
M22	Opakování osově souměrnosti	OSV5,8,9,10
M22	Středová souměrnost	OSV5,8,9,10

M22	Středově souměrné útvary	OSV5,8,9,10
	5. Poměr, přímá a nepřímá úměrnost	
M4	Co je poměr	
M5	Rozšiřování a krácení poměru	
M5	Počítáme s poměry	
M5	Postupný poměr	
M5	Měřítko plánu a mapy	OSV5,8,9,10
M13	Přímá úměrnost	
M13	Nepřímá úměrnost	
M12	Trojčlenka	
M13	Pravouhlá soustava souřadnic	OSV5,10
M13	Graf přímé úměrnosti	OSV 5,10
M13	Graf nepřímé úměrnosti	OSV5,10
M14	Slovní úlohy řešené trojčlenkou	OSV 5,10
	6. Procenta, úroky	
M4	Co je procento	
M6,9,12	Procenta trojčlenkou, slovní úlohy s procenty	OSV 5,10
M14	Procenta kolem nás	
M6,9,12	Úroková míra, úrok	
	7. Rovnoběžník	
M16,19	Čtyřúhelníky a rovnoběžníky	
M16	Výšky a úhlopříčky rovnoběžníku	OSV5,8,9,10
M16	Kosodélník, kosočtverec	OSV5,8,9,10
M19,20	Konstrukce rovnoběžníku	OSV5,8,9,10
M18	Obvod a obsah rovnoběžníku	
	8. Trojúhelník a lichoběžník	
M18	Obsah trojúhelníku	
M16,19	Lichoběžník	OSV5,8,9,10
M19,20	Konstrukce lichoběžníku	OSV5,8,9,10
M18	Obvod a obsah lichoběžníku	
	9. Hranol	
M23,26	Hranoly, náčrt hranolu	OSV5,8,9,10
M25	Síť hranolu	OSV5,8,9,10
M24	Povrch hranolu	
M24	Objem hranolu	

8. ROČNÍK

Výstup	Učivo	Průř. téma
	1. Opakování učiva	
M1,4	Zlomky – početní operace s nimi, absolutní hodnota	
M12,13	Přímá a nepřímá úměrnost – slovní úlohy	OSV5,10
M6,9,12	Procenta – slovní úlohy	OSV5,10
M19,20	Konstrukční úlohy	OSV5,8,9,10
M24	Objem a povrch hranolů	

	2. Druhá mocnina a odmocnina, Pythagorova věta	
M1	Druhá mocnina - základní pojmy	
M1	Vlastnosti druhé mocniny	
M1,2	Druhá odmocnina, vlastnosti	
M1	Odmocňujeme zpaměti	
M8,9	Pythagorova věta	
M8,9	Pythagorova věta v rovině a prostoru	OSV10
	3. Kruh, kružnice, válec	
M15,16	Kružnice a kruh	
M15,16	Kružnice a přímka	
M15,16	Dvě kružnice	
M27	Thaletova věta	OSV5,8,9,10
M18	Délka kružnice, obvod kruhu	
M18	Obsah kruhu	
M23,25,26	Válec a jeho síť	OSV5,8,9,10
M24	Povrch a objem válce	
	4. Mocniny s přirozeným mocnitelem	
M2	Třetí mocnina a počítání s ní	
M1,2	Pravidla pro počítání s mocninami	
M1	Zápis čísla v desítkové soustavě	
	5. Výrazy	
M1	Číselné výrazy a počítání	
M7	Výrazy s proměnnými	
M7	Výrazy v životě	OSV10
M7	Mnohočleny	
M7	Sčítání a odčítání mnohočlenů	
M7	Násobení mnohočlenů	
M7	Rozklad mnohočlenu na součin	
M7	Vzorci $a^2 - b^2$, $(a + b)^2$, $(a - b)^2$	
	6. Konstrukční úlohy	
M19,20	Množiny bodů v rovině	
M20	Konstrukce trojúhelníků	OSV5,8,9,10

M20	Konstrukce čtyřúhelníků, lichoběžníků	OSV5,8,9,10
	7. Lineární rovnice	
M7	Opakování výrazů	
M7,8	Co znamená řešit rovnici	
M8	Ekvivalentní úpravy rovnic	
M8	Řešení lineárních rovnic	
M8	Slovní úlohy řešené pomocí rovnic	OSV5,10
M8,9	Výpočet neznámé ze vzorce	
	8. Základy statistiky	
M10,11	Statistické šetření	
M10,11	Diagramy	OSV5
M10,11	Aritmetický průměr, modus a medián	

9. ROČNÍK

Výstup	Učivo	Průř. téma
	1. Opakování učiva	
M1,2	Druhá mocnina a odmocnina, Pythagorova věta	OSV10
M1,2	Mocniny s přirozeným mocnitelem	
M1,7	Výrazy, Rozklad výrazů na součin pomocí vytýkání a vzorců	
M8	Lineární rovnice, slovní úlohy řešené pomocí rovnic	OSV 5,10
M15,16,23	Kruh, kružnice, válec	
M20	Konstrukční úlohy	OSV5,8,9,10
	2. Lomený výraz, lineární rovnice s neznámou ve jmenovateli	
M7,8	Opakování – mocniny, mnohočlen, rovnice	
M7	Lomený výraz	
M7	Sčítání lomených výrazů	
M7	Odčítání lomených výrazů	
M7	Násobení lomených výrazů	
M7	Dělení lomených výrazů	
	3. Podobnost	
M21	Podobnost geometrických útvarů	
M21	Věty o podobnosti trojúhelníků	
M21	Dělení úsečky v daném poměru	OSV5,8,9,10
M21	Jak využíváme podobnost	OSV 5,10
	4. Soustava lineárních rovnic se dvěma neznámými	
M8	Co je soustava souřadnic	
M8	Řešení soustavy – metoda sčítací a dosazovací	OSV10
M9	Úlohy na směsi	OSV 5,10
M9	Pohybové úlohy	OSV 5,10
	5. Funkce	

M13,14	Funkce, definiční obor, hodnota funkce	
M12,13,14	Lineární funkce – přímá úměrnost	
M12,13,14	Lineární funkce a její graf	OSV5,10
M12,13,14	Rostoucí a klesající funkce	
M12,13,14	Lineární funkce v praxi	
M13,14	Nelineární funkce - kvadratická funkce	
M12,13,14	Nepřímá úměrnost	
	6. Goniometrické funkce	
M8,9	Pravoúhlý trojúhelník	
M8,9	Funkce sin	
M8,9	Funkce cos	
M8,9	Funkce tg	
M8,9	Funkce cotg	
M14	Slovní úlohy	OSV 5,10
	7. Jehlan, kužel a koule	
M23	Jehlan	
M24,25	Síť a povrch jehlanu	OSV5,8,9,10
M24	Objem jehlanu	
M23	Kužel	
M24,25	Síť a povrch kužele	OSV5,8,9,10
M24	Objem kužele	
M23,24,25	Koule a její povrch	
M24	Objem koule	
	8. Základy finanční matematiky	
M6	Na finance s procenty, věřitelé a dlužníci	
M6	Jednoduché a složené úročení	
M6	Řešení slovních úloh z praxe	OSV 5,10
M28,29	9. Nestandardní aplikační úlohy a problémy	OSV 5,10

5.3 INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE

Vzdělávací oblast: INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE
Vzdělávací obor: INFORMATIKA
Vyučovací předmět: INFORMATIKA

Vzdělávací oblast Informační a komunikační technologie v sobě zahrnuje vyučovací předmět Informatika s časovou dotací 1 hodiny týdně ve 4. – 9. ročníku. Výuka probíhá v počítačové učebně, získané dovednosti využívají žáci ve všech vyučovacích předmětech.

Ve školním roce 2021/2022 budeme učit předmět Informatika nově od 4. ročníku, 5. – 9. ročník bude vyučován podle výstupů nerevidovaného RVP.

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Předmět informatika dává prostor všem žákům porozumět tomu, jak funguje počítač a informační systémy. Zabývá se automatizací, programováním, optimalizací činností, reprezentací dat v počítači, kódováním a modely popisujícími reálnou situaci nebo problém. Dává prostor pro praktické aktivní činnosti a tvořivé učení se objevováním, spoluprací, řešením problémů, projektovou činností.

Pomáhá porozumět světu kolem nich, jehož nedílnou součástí digitální technologie jsou. Hlavní důraz je kladen na rozvíjení žákovy informatického myšlení s jeho složkami abstrakce, algoritmizace a dalšími. Praktickou činnost s tvorbou jednotlivých typů dat a s aplikacemi vnímáme jako prostředek k získání zkušeností k tomu, aby žák mohl poznávat, jak počítač funguje, jak reprezentuje data různého typu, jak pracují informační systémy a jaké problémy informatika řeší. Škola je zaměřena na informatiku a technické směřování rozvoje žáků, proto jsou do výuky zařazeny základy robotiky jako aplikovaná oblast, propojující informatiku a programování s technikou, umožňují řešit praktické komplexní problémy, podporovat tvořivost a projektovou činnost a rozvíjet tak informatické myšlení. Škola klade důraz na rozvíjení digitální gramotnosti v ostatních předmětech, k tomu přispívá informatika svým specifickým dílem.

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Vyučovací předměty Práce na počítači a Informatika umožňují všem žákům dosáhnout základní úrovně informační gramotnosti – získat elementární dovednosti v ovládnutí výpočetní techniky a moderních informačních technologií, orientovat se ve světě informací, tvořivě pracovat s informacemi a využívat je při dalším vzdělávání i v praktickém životě. Získané dovednosti jsou v informační společnosti nezbytným předpokladem uplatnění na trhu práce i podmínkou k efektivnímu rozvíjení profesní a zájmové činnosti.

Zvládnutí výpočetní techniky, zejména rychlého vyhledávání a zpracování potřebných informací pomocí internetu a jiných digitálních médií, umožňuje realizovat metodu „učení kdekoli a kdykoliv“, vede k žádoucímu odlehčení paměti při současné možnosti využít mnohonásobně většího počtu dat a informací než dosud, urychluje aktualizaci poznatků a vhodně doplňuje standardní učební pomůcky a texty.

Dovednosti získané v předmětech Práce na počítači a Informatika umožňují žákům aplikovat výpočetní techniku ve všech vyučovacích předmětech a stávají se součástí všech vzdělávacích oblastí základního vzdělávání.

Nejdůležitějšími integrovanými průřezovými tématy jsou Mediální výchova, Výchova demokratického občana, Osobnostní a sociální výchova, Environmentální výchova.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k naplnění cílů a k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- žáci jsou vedeni k samostatnému objevování možností využití informačních a komunikačních technologií v praktickém životě, využívají aplikačního i výukového software, spolupracují s ostatními žáky, využívají nápovědu u jednotlivých programů, literaturu, atd.
- žáci mohou využívat své poznámky při praktických úkolech, a proto se žáci učí pořizovat si takové poznámky, které jim pomáhají při praktické práci s technikou
- žáci si volí postup, formu odpovídající věku a zkušenostem pro zpracování daných úkolů

Kompetence k řešení problémů

- žáci jsou vedeni zadáváním úloh a projektů k tvořivému přístupu při jejich řešení, učí se chápat, že v životě a při práci s informačními a komunikačními technologiemi se budou často setkávat s problémy, které nemají jen jedno řešení, ale že způsobů řešení je více
- žáci jsou vedeni k porovnávání informací z většího množství alternativních informačních zdrojů a tím k dosahování objektivnosti vyhledaných informací

Kompetence komunikativní

- žáci se učí pro komunikaci na dálku využívat vhodné technologie, některé práce odevzdávají prostřednictvím elektronické pošty
- žáci jsou vedeni k tvořivému využívání softwarových a hardwarových prostředků při prezentaci výsledků své práce
- při komunikaci se učí dodržovat vžitá konvence a pravidla

Kompetence sociální a personální

- žáci jsou i při práci na počítači vedeni ke kolegiální radě či pomoci, při společných projektech se učí pracovat v týmu, rozdělit a naplánovat si práci, hlídat si časový harmonogram atd.
- žáci se podílejí na hodnocení prací, učí se hodnotit svou práci i práci ostatních, jsou vedeni k ohleduplnosti a taktu při hodnocení, k chápání toho, že každý stejnou práci zvládne jinak
- u žáků je individuálním přístupem je budována sebedůvěra a jejich samostatný rozvoj

Kompetence občanské

- žáci jsou seznamováni s vazbami na legislativu a obecné morální zákony (SW pirátství, autorský zákon, ochrana osobních údajů, bezpečnostní opatření, hesla,...) tím, že je musí dodržovat a respektovat
- při zpracování informací jsou žáci vedeni ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení, ke kterým se mohou dostat prostřednictvím internetu i jinými cestami

Kompetence pracovní

- žáci jsou vedeni k dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel pro práci s výpočetní technikou
- žáci jsou vedeni k využívání ICT pro hledání informací důležitých pro svůj další profesní růst

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP NA KONCI 2. OBDOBÍ

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru (2021/2022 – 4. ročník, 2022/2023 – 5. ročník)

DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ

Očekávané výstupy – 2. období

Žák

- I1 - uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat
- I2 - popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji
- I3 - vyčte informace z daného modelu

ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ

Očekávané výstupy – 2. období

Žák

- I4 - sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů
- I5 - popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení
- I6 - v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy
- I7 - ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu

INFORMAČNÍ SYSTÉMY

Očekávané výstupy – 2. období

žák

- I8 - v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi
- I9 - pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data

DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE

Očekávané výstupy – 2. období

žák

- I10 - najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu
- I11 - propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí
- I12 - dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi

4. ročník

Výstup	Učivo	Průřez. témata
I10, I12	<i>Digitální technologie</i> Bezpečnost, postup zapnutí a vypnutí počítače, přihlášení do a odhlášení ze sítě, reset; zapnutí/vypnutí aplikace, osobní údaje, uživatelské jméno a heslo	OSV1, OSV10
I10, I12	Hygiena na počítači, zásady údržby PC. Jak správně sedět u PC; Historie ukládání informací	OSV11, VDO2, MKV2
I10, I12	Digitální zařízení Co je to počítač; Seznámení s prvky základní počítačové sestavy a její periférie - tiskárna, skenner, reproduktory, ...	OSV1, OSV10
I10	Hardware - vstupní, výstupní zařízení počítače	OSV1, OSV10
I10	Práce s myší - klik, dvojklik, uchopení a tažení	OSV1, OSV10
I10	Práce s klávesnicí – dělení klávesnice, klávesové zkratky, psaní slov na klávesnici, editace textu	OSV1, OSV10
I10	Ovládání aplikací (schránka, krok zpět, zoom)	OSV1, OSV5
I10	Kreslení čar, vybarvování, kreslení bitmapových obrázků Malování (vytváření vlastních obrázků – vánoční nebo zimní motiv)	OSV1, OSV5, MV6
I10	Používání ovladačů, Přehrávání zvuku	OSV1, OSV10
I10	Postupy vytvoření, přejmenování, kopírování, přesunu a odstranění složky či souboru, otevírání souborů, ukládání práce do souboru, hledání souborů a složek	OSV1, OSV5, OSV10
I10	Propojení technologií, internet; sdílení dat, cloud; technické problémy a přístupy k jejich řešení (hlášení dialogových oken)	OSV1, OSV7, OSV10
I10, I11, I12	Využití digitálních technologií v různých oborech	OSV1, OSV9
I4, I5, I6, I7	<i>Algoritmizace a programování-robotická stavebnice LeGO WeDo 2.0</i> Sestavení programu a oživení robota Ovládání světelného výstupu Ovládání motoru Opakování příkazů Ovládání klávesnic – události Ovládání pomocí senzoru	OSV1, OSV5, OSV9, OSV10, MV6
I1, I2, I3	<i>Data, informace a modelování</i> Piktogramy, emodži Kód Přenos na dálku, šifra Pixel, rastr, rozlišení Tvary, skládání obrazce	OSV1, OSV5, OSV8, OSV10, MV1, MV6
I1, I2, I3, I4, I5, I7	Robotické hračka Bee-bot	OSV1, OSV5, OSV9, OSV10

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP NA KONCI 2. OBDOBÍ

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru (2021/2022 – 5. ročník)

ZÁKLADY PRÁCE S POČÍTAČEM

Žák

- I1 – využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie
- I2 – respektuje pravidla bezpečné práce s hardware i software a postupuje poučeně v případě jejich závady
- I3 – chrání data před poškozením, ztrátou, zneužitím

VYHLEDÁVÁNÍ INFORMACÍ A KOMUNIKACE

Žák

- I4 – při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty
- I5 – vyhledává informace na portálech, v knihovnách a databázích
- I6 – komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení

ZPRACOVÁNÍ A VYUŽITÍ INFORMACÍ

Žák

- I7 – pracuje s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru

5. ROČNÍK

Výstup	Učivo	Průřez. témata
I1	- bezpečnost, postup zapnutí a vypnutí počítače, přihlášení do a odhlášení ze sítě, reset	
I1, I2	- hardware - vstupní, výstupní zařízení počítače - skříň (základní jednotka) – procesor, pevný disk (HDD), operační paměť (RAM), základní deska, zdroj, mechaniky (disketová, CD, DVD)	OSV1, OSV10
I1, I2	- periferie – klávesnice, myš, monitor, tiskárna, skenner, reproduktory, ...	OSV1, OSV10
I1, I2	- software, operační systém - programy (operační systémy, aplikace, antivirové programy, komprimační programy,...) - základní informační jednotky (bit a Byte; velikost a kapacita)	OSV1
I7	- malování (vytváření vlastních obrázků – vánoční nebo zimní motiv)	OSV1, OSV5, MV6
I1, I3	- hygiena na počítači, zásady údržby PC, zásady bezpečnosti práce a prevence zdravotních rizik spojených s dlouhodobým využíváním PC	OSV11, VDO2, MKV2
I1	- pracovní prostředí MW - Ovládání OS Windows - orientace na klávesnici – části klávesnice (znakové sady a přepínání) - práce s myší - klik, dvojklik, uchopení a tažení	OSV1, OSV10
I1, I3	- organizace dat v počítači - soubory (formáty souborů – doc, gif, jpg, pdf,...), - adresáře - adresářová struktura - hledání souborů a složek	OSV1, OSV5, OSV10
I1, I3	- postupy vytvoření, přejmenování, kopírování, přesunu a odstranění složky či souboru včetně variant (menu, myš, klávesové zkratky), kopírování přetažením, přesun přetažením, změna ikony - koš, úprava vlastností koše, obnova	
I1	- okna - panely nabídek a nástrojů, adresy - pracovní část okna - funkce jednotlivých tlačítek - organizace oken na ploše	OSV1, OSV5
I1, I4 I5, I6	- Internet - vyhledávače, prohlížeče - formulace požadavku při vyhledávání na internetu, vyhledávací atributy - základní způsoby komunikace (e-mail, chat, telefonování)	OSV1, OSV6, OSV7, OSV8, OSV11, EGS1, EGS2, MV1, MV4, MV5, MV6

OČEKÁVÁNÉ VÝSTUPY Z RVP NA KONCI 3. OBDOBÍ (2021/2022)

VYHLEDÁVÁNÍ INFORMACÍ A KOMUNIKACE

Žák

- I1 – ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost**

ZPRACOVÁNÍ A VYUŽITÍ INFORMACÍ

Žák

- I2 – ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací**
I3 – uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem
I4 – pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví
I5 – používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji
I6 – zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě

6. ROČNÍK

Výstup	Učivo	Průřez. témata
I1	- bezpečnost, postup zapnutí a vypnutí počítače, přihlášení do a odhlášení ze sítě, reset	
I4, I5	- opakování - hardware - vstupní, výstupní zařízení počítače - skříň (základní jednotka) – procesor, pevný disk (HDD), operační paměť (RAM), základní deska, zdroj, mechaniky (disketová, CD, DVD) - periferie – klávesnice, myš, monitor, tiskárna, skener, reproduktory, ...	OSV1, OSV10
I4, I5	- software, operační systém - programy (operační systémy, aplikace, antivirové programy, komp. prog.,...) - základní informační jednotky (bit; velikost a kapacita)	OSV1
I1, I4	- hygiena na počítači, zásady údržby PC, zásady bezpečnosti práce a prevence zdravotních rizik spojených s dlouhodobým využíváním PC	OSV11, VDO2, MKV2
	- pracovní prostředí MW - Ovládání OS Windows - orientace na klávesnici – části klávesnice (znakové sady a přepínání) - práce s myší - klik, dvojklik, uchopení a tažení	OSV1, OSV10
I2, I3 I4, I6	- malování (vytváření vlastních obrázků – vánoční nebo zimní motiv)	OSV1, OSV5, MV6
I4, I5	- organizace dat v počítači - soubory (formáty souborů – doc, gif, jpg, pdf,...), - adresáře, adresářová struktura - hledání souborů a složek - postupy vytvoření, přejmenování, kopírování, přesunu a odstranění složky či souboru včetně variant (menu, myš, kláves. zkratky), kopírování přetažením, přesun přetažením, změna ikony koš, úprava vlastností koše, obnova	OSV1, OSV5, OSV10
	- okna - panely nabídek a nástrojů, adresy - pracovní část okna - funkce jednotlivých tlačítek	OSV1, OSV5

	- organizace oken na pracovní ploše	
I2, I3 I4, I6	- WordPad - pojem: textové editory - přehled text. editorů - uložení, otevření souboru - pohyb v dokumentu, označení části textu - psaní, oprava textu, základní typografická pravidla - formátování písma - zarovnání odstavce - formátování textu, odstavce - vkládání obrázku do textu	OSV1, OSV5, MV6
I1, I4 I5, I6	- Internet - historie a vývoj, nebezpečí hrozící mládeži na Internetu - vyhledávače, prohlížeče, využití - formulace požadavku při vyhledávání na internetu, vyhledávací atributy - E-mail - pojem: poštovní programy (MS Outlook) - odpověď a poslat kopii došlé zprávy dál, připojení přílohy k odesílané zprávě, uložení přílohy z došlé zprávy	OSV1, OSV6, OSV8, OSV11, EGS1, EGS2, MV1, MV4, MV5, MV6
I1, I4 I5, I6	- WWW = world wide web - pojmy: hypertext, multimediální - pohyb po webu: - přes hypertextové odkazy, známá adresa - vyhledávání - ukládání z webu: - obrázek, celá stránka - vykopírování části textu	OSV1, OSV5, OSV6, OSV11, MV1, MV6

7. ROČNÍK

Výstup	Učivo	Průřez. témata
I1	- úvodní hodina – změna logování, bezpečnost, organizace, osnovy	
I1, I2 I3, I4 I5, I6	- opakování - vstupní, výstupní zařízení - organizace dat v PC - operační systém - práce s okny – konfigurace okna - konfigurace Windows - Internet - počítačové viry	OSV1, OSV5, OSV8, OSV10, MV5
I2, I3 I4, I6	- malování ve Windows	OSV1, OSV5, MV6
I2, I3 I4, I6	- pracovní plocha – vzhled, barva, tapeta - změna tapety, fotografie jako tapeta, vlastní obrázek jako tapeta - spořič, nastavení parametrů spořiče - vytvoření jednoduché vlastní tapety programem Malování	OSV1, OSV5
I3, I4, I6	- MS Power Point - spuštění a základní ovládání - přechody snímků	OSV1, OSV5, OSV10
I2, I3	- malování (vytváření vlastních obrázků – vánoční nebo zimní motiv)	OSV1, OSV5,

14, 16		MV6
13, 14, 16	<ul style="list-style-type: none"> - MS Power Point - časování, efekty - tvorba prezentace - samostatná práce 	OSV1, OSV5, OSV10, MV6
12, 13 14, 16	<ul style="list-style-type: none"> - MS Word - spuštění a ovládání textového editoru - psaní a editování dokumentu - grafické úpravy 	OSV1, OSV5, OSV10, MV6
12, 13 14, 16	<ul style="list-style-type: none"> - operace s bloky - formátování textu - odstavce - formáty stránek 	OSV1, OSV5, OSV10, MV6
12, 13 14, 16	<ul style="list-style-type: none"> - záhlaví a zápatí - kontrola a tisk dokumentu - tabulátory – práce se styly 	OSV1, OSV5, OSV10, MV6
12, 13 14, 16	<ul style="list-style-type: none"> - šablony, tabulky - ohraničení a stínování - obrázky a textové pole - grafy 	OSV1, OSV5, OSV10, MV6
11, 13 14, 16	<ul style="list-style-type: none"> - tvorba filmů ve Windows Movie Maker 	OSV1, OSV5, MV3, MV6, MV7

8. ROČNÍK		
Výstup	Učivo	Průřez. témata
I1	- úvodní hodina – změna logování, bezpečnost, organizace, osnovy	
I1, I2, I3 I4, I5, I6	- opakování - osobní počítač; vstupní, výstupní zařízení - operační systém, Internet, počítačové viry	OSV1, OSV5, OSV8, OSV10, MV5
I3, I4, I6	- MS Power Point - spuštění a základní ovládání, přechody snímků	OSV1, OSV5, OSV10
I3, I4, I6	- časování, efekty - tvorba prezentace - samostatná práce	OSV1, OSV5, OSV10, MV6
I2, I3 I4, I6	- malování (vytváření vlastních obrázků – vánoční nebo zimní motiv)	OSV1, OSV5, MV6
I2, I3 I4, I6	- MS Word - spuštění a ovládání textového editoru - psaní a editování dokumentu - grafické úpravy, operace s bloky - formátování textu, odstavce, formáty stránek	OSV1, OSV5, OSV10, MV6
I2, I3 I4, I6	- záhlaví a zápatí, kontrola a tisk dokumentu - tabulátory, práce se styly, šablony, tabulky - ohraničení a stínování, obrázky a textové pole - grafy	OSV1, OSV5, OSV10, MV6
I2, I3 I4, I6	- MS Excel - spuštění, základní terminologie - sešit, list – počet listů, zvýšení počtů listů, odebrání listů, přejmenování listů - pojem buňka, vypnutí, zapnutí zobrazení mřížky - zápis, písmo, přizpůsobení šířky sloupce, řádku	OSV1, OSV5, OSV10, MV6
I2, I3 I4, I6	- vytočení textu, zarovnání textu v buňce - ohraničení buňky, vložit buňku, vložit řádek, sloupec - kopírování formátu buňky, zamknutí buněk - práce s barvou	OSV1, OSV5, OSV10, MV6
I2, I3 I4, I6	- seřazení dat podle abecedy (Data – Seřadit) - filtr (Data – Filtr) - vytvoření tabulky - suma součet – řádek, sloupec - předdefinování oblasti pro součet v řádku i sloupci	OSV1, OSV5, OSV10, MV6
I2, I3 I4, I6	- vložit funkce - sestavování jednoduchých vzorců - vytvoření grafu s popisem - práce s grafem	OSV1, OSV5, OSV10, MV6

9. ROČNÍK

Výstup	Učivo	Průřez. témata
I1	- úvodní hodina – změna logování, bezpečnost, organizace, osnovy	
I3, I4, I6	- MS Power Point - spuštění a základní ovládání - přechody snímků, časování, efekty - tvorba prezentace, samostatná práce	OSV1, OSV5, OSV10
I2, I3 I4, I6	- MS Word - spuštění a ovládání textového editoru - psaní a editování dokumentu - grafické úpravy, operace s bloky, formátování textu - odstavce, formáty stránek, záhlaví a zápatí - kontrola a tisk dokumentu, tabulátory, práce se styly - šablony, tabulky, ohraničení a stínování - obrázky a textové pole, grafy	OSV1, OSV5, OSV10, MV6
I2, I3 I4, I6	- MS Excel - spuštění, základní terminologie - sešit, list – počet listů, zvýšení počtů listů, odebrání listů, přejmenování listů - pojem buňka, vypnutí, zapnutí zobrazení mřížky - zápis, písmo - přizpůsobení šířky sloupce, řádku - vytočení textu, zarovnání textu v buňce - ohraničení buňky, vložit buňku, vložit řádek, sloupec - kopírování formátu buňky, zamknutí buněk - práce s barvou	OSV1, OSV5, OSV10, MV6
I2, I3 I4, I6	- seřazení dat podle abecedy (Data – Seřadit) - filtr (Data – Filtr), vytvoření tabulky - suma součet – řádek, sloupec - předdefinování oblasti pro součet v řádku i sloupci - vložit funkce, sestavování jednoduchých vzorců - vytvoření grafu s popisem, práce s grafem	OSV1, OSV5, OSV10, MV6
I1	- komprimace - vytvoření zip souboru - zobrazení obsahu komprimovaného souboru - spuštění programu přímo z archivu - dekomprese	OSV1
I1	- Total Commander - spuštění, význam, popis tlačítkové lišty - vytvoření, přejmenování adresáře, pohyb v adresářích - seřazení souborů, adresářů, různá zobrazení panelů - výběr souborů, kopírování, přesun, mazání - komprimace, dekomprimace	OSV1

5.4 ČLOVĚK A JEHO SVĚT

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět je jedinou vzdělávací oblastí RVP ZV, která je koncipována pouze pro 1. stupeň základního vzdělávání. Tato komplexní oblast vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví, bezpečí a dalších témat. Uplatňuje pohled do historie i současnosti a směřuje k dovednostem pro praktický život.

Vzdělávání v oblasti Člověk a jeho svět rozvíjí poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti žáků získané ve výchově v rodině a v předškolním vzdělávání. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti a utváří se tak jejich prvotní ucelený obraz světa. Učí se vnímat základní vztahy ve společnosti a chránit je. Na základě poznání sebe a svých potřeb a porozumění světu kolem sebe se žáci učí vnímat základní vztahy ve společnosti, porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům, (včetně situací ohrožení), učí se vnímat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti. Při osvojování poznatků a dovedností ve vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět se žáci učí vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky názory a podněty jiných.

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět je realizována v 1. – 3. ročníku předmětem Prvouka, ve 4. – 5. ročníku předmětem Vlastivěda a Přírodověda.

Vzdělávací obsah oblasti Člověk a jeho svět je členěn do pěti tematických okruhů:

Místo, kde žijeme – důraz je kladen na dopravní výchovu, praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků

Lidé kolem nás – upevňování základů vhodného chování a jednání mezi lidmi, seznámení se se základními právy i povinnostmi, se světem financí.

Lidé a čas – orientace v dějích a čase

Rozmanitost přírody – poznávání Země jako planety sluneční soustavy, poznávání proměnlivosti a rozmanitosti živé i neživé přírody

Člověk a jeho zdraví – základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci i první pomoci a o bezpečném chování v různých životních situacích, poznávání sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti. Poznávají zdraví jako stav bio-psycho-sociální rovnováhy života. Žáci se seznamují s tím, jak se člověk vyvíjí, získávají poučení o poskytování první pomoci. Osvojují si bezpečné chování a vzájemnou pomoc v životních situacích, včetně mimořádných událostí. Žáci docházejí k poznání, že zdraví je důležitá hodnota v životě člověka.

Potřebné vědomosti a dovednosti ve vzdělávacím oboru Člověk a jeho svět získávají žáci především tím, že pozorují názorné pomůcky, přírodu a činnosti lidí, hrají určené role, řeší modelové situace atd.

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k naplnění cílů a k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- nabízet žákům různé způsoby, metody a strategie učení, které jim umožní samostatně organizovat a řídit vlastní učení
- vést žáky k aktivnímu vyhledávání a třídění informací, jejich propojování a systematizaci
- vést žáky k samostatnému pozorování a porovnávání získaných výsledků
- umožnit žákům poznávat smysl a cíl učení a umět posuzovat vlastní pokrok
- na základě prožitku úspěchu vést žáky k potřebě dalšího studia a celoživotního vzdělávání

Kompetence k řešení problémů

- vést žáky k tomu, aby vnímali problémové situace ve škole i mimo ni, učit je rozpoznávat a chápat problémy a nesrovnalosti
- ukázat žákům různé zdroje informací, které mohou vést k řešení problému a vést je k jejich ověřování a srovnávání
- vést žáky k orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního rozpočtu
- vést žáky k ověřování správnosti řešení problému

Kompetence komunikativní

- rozvíjet u žáků dovednost správně, výstižně a logicky formulovat své myšlenky a názory na lidskou společnost, přírodní jevy a historické události
- seznámit žáky s různými typy textů a obrazových materiálů o probíraných tématech (kroniky, encyklopedie, internet, učebnice, návody)
- vést žáky k využívání širokých možností informačních a komunikačních prostředků
- vést žáky k bezpečné komunikaci prostřednictvím elektronických médií

Kompetence sociální a personální

- vést žáky ke schopnosti pracovat ve dvojici a jednat na základě respektu v menší pracovní skupině při vyhledávání informací i zpracovávání výstupu v oblasti výstupů vlastivědného a přírodovědného charakteru
- předkládat žákům možnosti stanovení pravidel pro činnost skupiny a vést je k jejich dodržování
- individuálním přístupem budovat sebedůvěru žáka a jeho samostatný rozvoj

Kompetence občanské

- na základě příkladů z historie vést žáky k respektování přesvědčení druhých lidí
- vést žáky k chápání základních vztahů v různých ekosystémech a souvisejících environmentálních problémech
- ukázat žákům význam jednotlivých složek životního prostředí i prostředí jako celku

Kompetence pracovní

- seznámit žáky s vlastnostmi některých materiálů
- poukázat na možná zdravotní a hygienická rizika při práci a vést žáky k jejich eliminaci
- vést žáky k poznávání podstaty zdraví i příčin jeho ohrožení vznikem nemocí a úrazů a jejich předcházení
- poukázat na poznávání a upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých, včetně chování při mimořádných událostech.
- naučit žáky pracovat podle návodu, předem stanoveného postupu a umožnit jim hledat vlastní postup

5.4.1 PRVOUKA

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A JEHO SVĚT
Vzdělávací obor: ČLOVĚK A JEHO SVĚT
Vyučovací předmět: PRVOUKA /PRV/

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Vyučovací předmět Prvouka se vyučuje v 1. – 3. ročníku a jsou mu vyčleněny dvě hodiny týdně. Vyučování probíhá v kmenových třídách, žáci často chodí na vycházky v okolí školy i města, součástí výuky jsou i návštěvy Památníku J. A. Komenského, kostela sv. Josefa, exkurze na MěÚ.

V rámci předmětu Prvouka se žáci učí pozorovat a pojmenovat věci, děje a jevy, jejich vzájemné vztahy a souvislosti, utváří si prvotní ucelený obraz světa, poznávají sebe i nejbližší okolí, seznamují se s místně i časově vzdálenějšími osobami i jevy, učí se vnímat lidi a vztahy mezi nimi, učí se všímat si podstatných stránek i krásy lidských výtvorů a přírodních jevů, učí se porozumět světu kolem sebe a vnímat základní vztahy ve společnosti, porozumět soudobému způsobu života, chápat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti

Cílem vyučovacího předmětu Prvouka je:

- učit žáky pozorovat přírodní jevy a orientovat se v prostoru a v čase
- na základě činností a pozorování vytvářet nové představy o jednoduchých, chápání žáků dostupných, ale podstatných věcech a jevech, které je obklopují doma, ve škole, v obci, vést žáky k tomu, aby předměty a jevy pojmenovávali a vyjadřovali o nich své myšlenky, soudy, názory
- učit žáky, aby na základě svých vlastních znalostí a zkušeností docházeli k jednoduchým pojmům a objevování souvislostí
- vytvářet u žáků pozitivní vztah k rodině, spolužákům, škole, domovu i k přírodě a rozvíjet pozitivní vlastnosti žáků
- poskytnout žákům základní poučení o lidském těle a ochraně zdraví
- naučit žáky cílevědomému osvojování základních hygienických návyků a návyků kulturních

Vyučovacím předmětem Prvouka se prolínají všechna průřezová témata:

OSV – témata směřující k sebepoznání, zdravému sebepojetí, seberegulaci a udržení psychického zdraví – psychohygieně, komunikaci, mezilidským vztahům

VDO – témata zaměřená na vztah k domovu a vlasti

VGS – zkušenosti a poznatky žáků z běžného života i mimořádných událostí v rodině, v obci a nejbližším okolí

MKV – umožňuje žákům seznamovat se s rozmanitostí různých kultur, jejich tradicemi a hodnotami, uvědomování si vlastní kulturní identity, tradic, hodnot.

EV – citlivý přístup k přírodě, láska k okolní krajině, obci, její minulosti, přítomnosti, propojenost vztahů člověk a příroda, možnosti člověka přírodu ovlivňovat, objevování možností ke zlepšování a ochraně životního prostředí, ...

MV – komunikace a práce s médii - nabízí poznatky a dovednosti týkající se mediální komunikace a práce s médii.

VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU PRVOUKA

Očekávané výstupy z RVP na konci 1. období

MÍSTO, KDE ŽIJEME

Žák

PRV1 - vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí

PRV2 - začlení svou obec (město) do příslušného kraje a oblužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)

LIDÉ KOLEM NÁS

Žák

PRV3 - rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům

PRV4 - odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností

LIDÉ A ČAS

Žák

PRV5 - využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti

PRV6 - pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu

PRV7 - uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost

ROZMANITOST PŘÍRODY

Žák

PRV8 - pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích

PRV9 - roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě

PRV10 - provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

Žák

PRV11 - uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví

PRV12 - rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního

provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných

PRV13 - chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek

PRV14 - reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech

Očekávané výstupy	Učivo	PT
MÍSTO, KDE ŽIJEME	PRVOUKA 1. ROČNÍK	
Vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí. Začlení svou obec /město/ do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci /městě/.	Škola – při vyučování, o přestávce Osobní bezpečí – cesta do školy Dopravní situace – základní pravidla bezpečnosti v silničním provozu, poznat nejbližší okolí s ohledem na bezpečnost silničního provozu Domov – orientace ve svém okolí Kultura – památky města, vycházka	EV 2 EV 3 EV 4
LIDÉ KOLEM NÁS		
Rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům. Odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností.	Rodina Chování lidí Společnost Rizikové situace Předcházení konfliktů Práce rodičů Povolání rodičů	MKV 2 OSV 10
LIDÉ A ČAS		
Využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti, budoucnosti. Pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu Uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost.	Vnímání času, čtení hodin Dny v týdnu Současnost a minulost v našem životě Město, kde žiji Domov Rodina Vztahy v rodině	OSV 10
ROZMANITOST PŘÍRODY		
Pozoruje, popíše a porovná viditelné	Roční období – změny v přírodě	EV 2,3

<p>proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích.</p> <p>Roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě.</p> <p>Provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů.</p>	<p>Živočichové kolem nás Rostliny kolem nás</p> <p>Materiály kolem nás Třídění odpadu</p>	
---	---	--

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

<p>Uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní prvky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví.</p> <p>Rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných.</p> <p>Chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepřijemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné, ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek.</p> <p>Reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech.</p>	<p>Lidské tělo Péče o zdraví Zdravá výživa Denní režim</p> <p>Význam prevence rizik, opatrnosti a preventivního chování i důležitost obstát samostatně v obtížné situaci</p> <p>První pomoc Chování lidí - ohleduplnost U lékaře – úraz, nemoc Předcházení nemocem</p> <p>Mimořádné události Čísla tísňových linek, volání – postup</p>	OSV 10
--	---	--------

MÍSTO, KDE ŽIJEME

PRVOUKA 2. ROČNÍK

<p>Vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí.</p> <p>Začlení svou obec /město/ do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci /městě/.</p>	<p>Škola – jsem školák, cesta do školy Dopravní výchova – uvědomování si rizik a nebezpečí v silničním provozu, pochopení nutnosti ohleduplného chování Soužití lidí</p> <p>Domov – obec kde žiji Má vlast Kultura – kino,</p>	
LIDÉ KOLEM NÁS		
Rozlišuje blízké příbuzenské vztahy	Rodina - vztahy v rodině (sestřenice,	OSV2,6

<p>v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům.</p> <p>Odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností.</p>	<p>bratranec) Chování lidí Člověk ve společnosti – kapesné</p> <p>Práce rodičů Povolání rodičů Práce a volný čas</p>	
LIDÉ A ČAS		
<p>Využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti, budoucnosti.</p> <p>Pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu</p> <p>Uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost.</p>	<p>Kalendářní rok Vnímání času, čtení hodin Současnost a minulost v našem životě</p> <p>Město kde žiju Regionální památky</p> <p>Domov Rodina Vztahy v rodině Lidové tradice – Vánoce, Velikonoce Povolání</p>	OSV2,6
ROZMANITOST PŘÍRODY		
<p>Pozoruje, popisuje a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích.</p> <p>Roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě.</p> <p>Provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů.</p>	<p>Roční období – proměny přírody</p> <p>Rostliny – zelenina, stromy, keře, Houby Živočichové – péče o ně Životní podmínky, ochrana přírody Rovnováha v přírodě – na poli, v lese, u vody</p> <p>Materiály kolem nás – suroviny a výrobky Třídění odpadu Péče o pokojové rostliny Voda, vzduch, půda</p>	EV2,3
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ		
<p>Uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní prvky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví.</p> <p>Rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení</p>	<p>Lidské tělo - části Péče o zdraví – hygiena a čistota Zdravá výživa Nemoc a úraz – první pomoc</p> <p>Znalost nebezpečí a schopnost odhadnout riziko a vyhnout se mu</p>	OSV10

<p>volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných.</p> <p>Chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné, ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek.</p> <p>Reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech.</p>	<p>Posílit odpovědnost za vlastní zdraví a bezpečnost</p> <p>První pomoc Chování lidí – bezpečné chování v rizikovém prostředí, Šikana, týrání a jiné zneužívání</p> <p>Mimořádné události – povodně, požáry, autonehoda Čísla tísňových linek</p>	
---	--	--

MÍSTO, KDE ŽIJEME	PRVOUKA 3. ROČNÍK	
<p>Vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí.</p> <p>Začlení svou obec /město/ do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci /městě/.</p>	<p>Škola (orientace ve škole, znalost pravidel a rolí ve škole) Dopravní výchova – role chodce, vyvozovat správné závěry pro bezpečné chování, uvědomovat si ostatní účastníky silničního provozu</p> <p>Regionální památky – radnice, památník Komenského, Kostel sv. Josefa (exkurze) Domov – znalosti o svém městě Naše vlast</p> <p>Naše obec – krajina domova</p>	<p>OSV5,10</p> <p>EV4</p>
LIDÉ KOLEM NÁS		
<p>Rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům.</p> <p>Odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností.</p>	<p>Rodina (mezigenerační vztahy) Soužití lidí (mezilidské vztahy, komunikace) Chování lidí (ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality, předcházení konfliktů)</p> <p>Práce rodičů Povolání rodičů</p>	<p>OSV2,6 MKV2</p>
LIDÉ A ČAS		
<p>Využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti, budoucnosti.</p> <p>Pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije.</p> <p>Uplatňuje elementární poznatky o sobě,</p>	<p>Současnost a minulost v našem životě Věci a činnosti kolem nás Lidská činnost a tvořivost</p> <p>Město kde žiju Práce a volný čas</p> <p>Domov Rodina</p>	<p>OSV10</p>

o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost.	Vztahy v rodině	
ROZMANITOST PŘÍRODY		
<p>Pozoruje, popisuje a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích.</p> <p>Roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě.</p> <p>Provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů.</p>	<p>Pozorování přírody Rizika v přírodě – spojená s ročním obdobím a mimořádnými událostmi a ochrana před nimi</p> <p>Životní podmínky Živá příroda – rostliny, živočichové, člověk Houby Neživá příroda Ochrana přírody – ohleduplné chování Třídění a recyklace odpadů</p> <p>Látky a jejich vlastnosti Voda, vzduch, voda Slunce a Země Nerosty, horniny, půda Vážení, měření</p>	EV2,3
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ		
<p>Uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní prvky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví.</p> <p>Rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných.</p> <p>Chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné, ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek.</p> <p>Reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech.</p>	<p>Lidské tělo (stavba těla, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou) Péče o zdraví (zdraví životní styl, denní režim, správná výživa, pitný režim)</p> <p>Osobní bezpečí (krizové situace – šikana, týrání a jiné zneužívání) Dopravní výchova (dopravní hřiště v Odrách, dopravní značky, dopravní situace a pravidla silničního provozu) Varování před nebezpečím, rozeznat označení uzávěrů – plynu, vody, elektřiny Popis pozice v neznámém prostředí</p> <p>První pomoc – přivolání PP v případě ohrožení fyzického a psychického zdraví. Chování lidí – ohleduplnost, odmítnutí komunikace, která je nepříjemná</p> <p>Mimořádné události, postup v případě ohrožení Čísla tísňových linek</p>	OSV10

5.4.2 PŘÍRODOVĚDA

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A JEHO SVĚT
Vzdělávací obor: PŘÍRODOVĚDA
Vzdělávací předmět: PŘÍRODOVĚDA /PŘ/

Výuka vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět ve 2. období se realizuje v předmětu Přírodověda s dotací 2 hodiny týdně ve 4. a jednu hodinu týdně v 5. ročníku a navazuje na výchovné a vzdělávací cíle předmětu Prvouka.

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Očekávané výstupy vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět jsou ve vyučovacím předmětu Přírodověda realizovány zejména v okruzích – Rozmanitost přírody a Člověk a jeho zdraví. Žáci se učí pozorovat, objevovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti. Poznávají sami sebe, učí se vnímat lidi a vztahy mezi nimi. Učí se poznávat, že Země a život na ní tvoří jediný celek, že všechny jevy a děje spolu souvisí a jsou v rovnováze a jakékoliv narušení může být pro další život rozhodující. Všechny poznatky i souvislosti vycházejí z pozorování skutečných jevů, z prožitků a zkušeností žáků z jejich života, ale i z modelových situací a pokusů. Informace získávají žáci z literatury a dalších informačních zdrojů. Zjištěné výsledky i jejich třídění žáci zaznamenávají a prezentují různými způsoby. Výuka probíhá v kmenových třídách. Nezbytnou součástí výuky jsou vycházky, exkurze, besedy a nejrůznější projekty.

Cílem vyučovacím předmětu Přírodověda je:

- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního rozpočtu
- orientace ve světě informací, časové a místní propojování historických, zeměpisných a kulturních informací
- rozšiřování slovní zásoby v osvojených tématech, věcně i jazykově správné pojmenovávání pozorovaných skutečností
- poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, kulturní a tolerantní chování a jednání na základě respektu a společně vytvořených a přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití
- samostatné a sebevědomé jednání, efektivní a bezkonfliktní komunikace v méně běžných situacích, k bezpečné komunikaci prostřednictvím elektronických medií
- utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům a k hledání možností při jejich ochraně
- přirozené vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- objevování a poznávání všeho, co žáky zajímá, co se jim líbí a v čem by mohli v budoucnu uspět
- poznávání podstaty zdraví i příčin jeho ohrožení, vzniků nemocí a úrazů a jejich předcházení
- poznávání a upevňování preventivního chování, u účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých, včetně chování při mimořádných událostech

Vyučovacím předmětem Přírodověda se prolínají všechna průřezová témata:

OSV – v učivu Člověk a zdraví a Člověk a společnost lze naplňovat prostřednictvím témat směřujících k sebepoznání, sebepojetí, k udržení psychického zdraví

VDO – principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

VGS – v učivu Člověk a příroda (problémy lidstva, ochrana přírody) a Člověk a zdraví (ochrana člověka za mimořádných událostí) využívat zkušeností a poznatků žáků z běžného života i mimořádných událostí v rodině, obci a okolí a porovnávat je s pravidly chování v takových situacích

MKV – v učivu Člověk a zdraví, Rozmanitosti životních podmínek na Zemi, Životní projevy a potřeby člověka, Člověk ve společnosti vést žáky k respektování zvláštností různých etnik i sociokulturních rozdílů ve společnosti, vnímat právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci v rámci přírody jako celku

EV – v učivu Životní podmínky organismů a vzájemné vazby vysvětlit požadavky každého organismu a narušení podmínek lidmi; v učivu Člověk a příroda (ochrana přírody) vést k vytvoření uceleného elementárního pohledu na okolní přírodu jako celku a k odpovědnému jednání ve vztahu k ostatním organismům

MV – ve všech oblastech učiva využívat média jako zdroje informací, ale také vytvářet kritický postoj k některým zdrojům na základě vlastních zkušeností a rozvíjet komunikační schopnosti při veřejném vystupování a při týmové spolupráci

Vzdělávání v předmětu Přírodověda vede žáky k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- učitel umožňuje žákům používat vhodné učební pomůcky, encyklopedie a odbornou literaturu
- učitel vede žáky k získávání informací o přírodě, k pozorování přírody, k zaznamenávání a hodnocení výsledků svého pozorování

Kompetence k řešení problémů

- učitel zařazuje metody, při kterých docházejí k objevům, řešením a závěrům
- žáci se učí řešit zadané úkoly, správně se rozhodovat v různých situacích, učí se vyhledávat informace vhodné k řešení problémů

Kompetence komunikativní

- učitel vede žáky k používání správné terminologie
- učitel vede žáky k rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenování pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- žáci se učí vyjadřovat své myšlenky, poznatky, dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných

Kompetence sociální a personální

- učitel zadává úkoly, při kterých žáci mohou pracovat společně
- učitel vytváří situace, kdy žáci pracují ve skupině, učí se spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, respektují názory a zkušenosti druhých
- učitel se zajímá o náměty, názory a zkušenosti žáků

Kompetence občanské

- učitel buduje u žáků ohleduplný vztah k přírodě
- učitel vyžaduje dodržování pravidel slušného chování

- žáci se učí poznávat a chápat rozdíly mezi lidmi, učí se tolerantnímu chování a jednání, bezproblémové a bezkonfliktní komunikaci, chování v situacích ohrožení vlastního zdraví i zdraví a bezpečnosti druhých
- učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch

Kompetence pracovní

- učitel umožňuje žákům pozorovat, manipulovat a experimentovat
- učitel vede žáky ke správným způsobům užití pomůcek, vybavení, techniky
- učitel vede žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti
- učitel vede žáky k utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti, k dodržování vymezených pravidel

VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU PŘÍRODOVĚDA

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP NA KONCI 2. OBDOBÍ

ROZMANITOST PŘÍRODY

Žák

- PR1 - objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka**
- PR2 - vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období**
- PR3 - zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy**
- PR4 - porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy**
- PR5 - zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat**
- PR6 - založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu**

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

Žák

- PR7 - využívá poznatky o lidském těle k podpoře vlastního zdravého způsobu života**
- PR8 - rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození**
- PR9 - účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob**
- PR10 - uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista**
- PR11 - předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek**
- PR12 - uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou**
- PR13 - rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc**

VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU PŘÍRODOVĚDA		
Očekávané výstupy	Učivo	PT
	PŘÍRODOVĚDA 4. ROČNÍK	
zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí	<p>charakterizuje některá společenstva les, louka, lid. obydlí apod. pojmenuje běžně se vyskytující živočichy v jednotl. společenstvech popíše stavbu jejich těla zná jejich způsob života pojmenuje běžně se vyskytující rostliny a houby v jednotl. společenstvech</p>	<p>Rostliny, houby, živočichové (průběh a způsob života, výživa, stavba těla)</p> <p>Životní podmínky</p> <p>Ohleduplné chování v přírodě a ochrana přírody (živelné pohromy a ekolog. katastrofy)</p>
porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy	<p>Zařadí tyto rostliny správně do spol. Seznámí se se zákł. pravidly ochrany před povodněmi vysvětlí, co jsou rostlinná patra vysvětlí, jak se máme v lese chovat</p> <p>pojmenuje běžné zemědělské plodiny, jejich význam a použití vyjmenuje běžné druhy ovoce a zeleniny</p>	<p>Okolní krajina-rozšíření rostlinstva a živočichů, přírodní zajímavosti v okolí domu</p>
vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součást vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období	<p>využije základní informace o postavení Země ve vesmíru vystihne rozdíl mezi planetou a hvězdou Vysvětlí význam Slunce pro život na Zemi vysvětlí střídání dne a noci a ročních období jako důsledek pohybu Země</p>	<p>Vesmír a Země (sluneční soustava, den a noc, roční období)</p>
využívá poznatky o lidském těle k podpoře vlastního způsobu života	<p>Zná stavbu lidského těla Pojmenuje hlavní části kostry</p>	<p>Orientace v čase-kalendáře, režim dne, roční období</p> <p>Lidské tělo - stavba těla, životní potřeby člověka</p>

<p>rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc</p> <p>účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob</p> <p>uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích stimulující mimořádné události</p> <p>objevuje a zajišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody</p>	<p>Vysvětlí, co je svalstvo a zná jeho význam Pojmenuje a najde na modelu některé vnitřní orgány</p> <p>Prakticky použije zásady první pomoci (zlomeniny, zástava dýchání apod.)</p> <p>Prakticky použije telefon. čísla tísňového volání řídí se zásadami péče o zdraví, zná význam sportování, správné výživy</p> <p>vysvětlí, co je evakuace obyvatel a evakuační zavazadlo</p> <p>Vysvětlí, co je terorismus a anonymní oznámení pojmenuje běžně užívané el. spotřebiče</p> <p>Osvojuje si zásady manipulace s el. spotřebiči Osvojuje si zásady první pomoci Nerosty a horniny Seznámení, využití</p>	<p>Péče o zdraví, zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim</p> <p>drobné úrazy a poranění, prevence nemoci a úrazů, první pomoc při drobných poraněních, běžných úrazech či onemocněních, včetně základního ošetření, i ovládat život zachraňující úkony (resuscitace) Situace hromadného ohrožení</p> <p>Mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén) požáry (příčiny a prevence vzniku požáru, ochrana a evakuace při požáru); integrovaný záchranný systém</p> <p>Osobní bezpečí (bezp. zacházení s el. spotřebiči Péče o zdraví (první pomoc při zasažení el. proudem)</p>	<p>OSV3,4</p>
---	--	--	---------------

Očekávané výstupy	Učivo	PT
-------------------	-------	----

PŘÍRODOVĚDA 5. ROČNÍK			
objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka	Rozlišuje některé horniny a nerosty a uvede příklady jejich využití	Nerosty a horniny Půda	EV4
vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období	Zná rozdíl mezi obnovitelnými a neobnovitelnými přírodními zdroji popíše vznik půdy, její využití a princip ochrany	Vesmír a Země	
zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat založí jedn. pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu	Umí určit a zařadit některé rostliny a živočichy do biologického systému Umí vysvětlit pojem potravní řetězec a pyramida a uvede příklad	Rovnováha v přírodě Životní podmínky	EV3
rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození	Zná význam zdravého životního prostředí pro člověka Zná pojem recyklace Umí vysvětlit význam čističek odpadních vod Zná pravidla chování v CHKO a v přírodě Uvědomuje si vliv zásahu člověka do přírody Zná původ člověka jako druhu Umí charakterizovat hl. etapy vývoje člověka Zná části lids. těla, důležité orgány a jejich funkci, smyslová ústrojí	Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody Péče o zdraví, zdravá výživa Drobné úrazy a poranění, prevence nemoci a úrazů, první pomoc při drobných poraněních	OSV2
uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou	Zná a dovede jednat podle zásad první pomoci	Nemoci přenosné a nepřenositelné, ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS)	
předvede v modelových situacích	Uvědomuje si škodlivost kouření,	Návykové látky a zdraví - hrací	

<p>osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek</p> <p>uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích stimulující mimořádné události; vnímá dopravní Situaci, správně jí vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodce a cyklista</p>	<p>užívání drog a alkoholu, gamblerství</p> <p>Ví, jaké má postavení v rodině a ve společnosti</p> <p>Zná svoje základní práva a povinnosti zjistí telefonní číslo linky důvěry, krizového centra</p> <p>Zná pravidla telefonování na tyto instituce</p> <p>Zná význam pojmů terorismus, rasismus</p> <p>Zná zásady bezpečného chování v různém prostředí - škola, domov, styk s cizími osobami, silniční provoz, a řídí se jimi</p> <p>Zná jednoduché stroje a jejich praktické využití-páka, kladka, nakloněná rovina, kolo...</p> <p>Zná zákl. poznatky o využití el. energie</p>	<p>automaty a počítače, závislost a odmítání návykových látek, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií</p> <p>Situace hromadného ohrožení</p> <p>Osobní bezpečí, krizové situace - vhodná a nevhodná místa pro hru, označování nebezpečných látek; bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky; předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky), šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání</p> <p>Člověk a technika</p> <p>Osobní bezpečí</p>	<p>OSV3,4</p>
--	--	--	---------------

VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU PŘÍRODOVĚDA

Očekávané výstupy	Učivo PŘÍRODOVĚDA 4. ROČNÍK	PT	
<p>zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí</p>	<p>charakterizuje některá společenstva les, louka, lid. obydlí apod.</p> <p>pojmenuje běžně se vyskytující živočichy v jednotl. společenstvech</p> <p>popíše stavbu jejich těla zná jejich způsob života pojmenuje běžně se vyskytující rostliny a houby v jednotl. společenstvech</p>	<p>Rostliny, houby, živočichové (průběh a způsob života, výživa, stavba těla)</p> <p>Životní podmínky</p> <p>Ohleduplné chování v přírodě a ochrana přírody (živelné pohromy a ekolog. katastrofy)</p>	<p>EV1</p>

<p>porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy</p>	<p>Zařadí tyto rostliny správně do spol. Seznámí se se zák. pravidly ochrany před povodněmi</p> <p>vysvětlí, co jsou rostlinná patra vysvětlí, jak se máme v lese chovat</p> <p>pojmenuje běžné zemědělské plodiny, jejich význam a použití vyjmenuje běžné druhy ovoce a zeleniny</p>	<p>Okolní krajina-rozšíření rostlinstva a živočichů, přírodní zajímavosti v okolí domu</p>	<p>EV2</p>
<p>vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součást vesmíru</p> <p>souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období</p>	<p>využije základní informace o postavení Země ve vesmíru</p> <p>vystihne rozdíl mezi planetou a hvězdou</p> <p>Vysvětlí význam Slunce pro život na Zemi vysvětlí střídání dne a noci a ročních období jako důsledek pohybu Země</p>	<p>Vesmír a Země (sluneční soustava, den a noc, roční období)</p>	<p>EV1</p>
<p>využívá poznatky o lidském těle k podpoře vlastního způsobu života</p>	<p>Zná stavbu lidského těla Pojmenuje hlavní části kostry</p> <p>Vysvětlí, co je svalstvo a zná jeho význam Pojmenuje a najde na modelu některé vnitřní orgány</p>	<p>Orientace v čase-kalendáře, režim dne, roční období</p> <p>Lidské tělo - stavba těla, životní potřeby člověka</p>	<p>OSV2</p>
<p>rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí</p>	<p>Prakticky použije zásady první</p>	<p>Péče o zdraví, zdravý životní styl,</p>	

<p>lékařskou pomoc</p> <p>účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle</p> <p>vlastních potřeb s ohledem na</p> <p>oprávněné nároky jiných osob uplatňuje účelné způsoby chování</p> <p>v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích stimulující</p> <p>mimořádné události</p> <p>objevuje a zajišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody</p>	<p>pomoci (zlomeniny, zástava dýchání apod.) Prakticky použije telefon. čísla tísňového volání řídí se zásadami péče o zdraví, zná význam sportování, správné výživy</p> <p>vysvětlí, co je evakuace obyvatel a evakuační zavazadlo</p> <p>Vysvětlí, co je terorismus a anonymní oznámení pojmenuje běžně užívané el. spotřebiče Osvojuje si zásady manipulace s el. spotřebiči Osvojuje si zásady první pomoci</p> <p>Nerosty a horniny Seznámení, využití</p>	<p>denní režim, správná výživa, výběr a způsoby uchování potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim</p> <p>drobné úrazy a poranění, prevence nemoci a úrazů, první pomoc při drobných poraněních, běžných úrazech či onemocněních, včetně základního ošetření, i ovládat život zachraňující úkony (resuscitace)</p> <p>Situace hromadného ohrožení Mimořádné události a rizika ohrožení</p> <p>s nimi spojena – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén) požáry (příčiny a prevence vzniku požáru, ochrana a evakuace při požáru); integrovaný záchranný systém</p> <p>Osobní bezpečí (bezp. zacházení s el. spotřebiči Péče o zdraví (první pomoc při zasažení el. proudem)</p>	<p>OSV3,4</p>
--	--	---	---------------

Očekávané výstupy	Učivo PŘÍRODOVĚDA 5. ROČNÍK		PT
objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody,	Rozlišuje některé horniny a nerosty a uvede příklady jejich využití	Nerosty a horniny Půda	EV4

<p>princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka</p>	<p>Zná rozdíl mezi obnovitelnými a neobnovitelnými přírodními zdroji</p> <p>popíše vznik půdy, její využití a princip ochrany</p>		
<p>vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období</p>	<p>Zná pojmy vesmír, planeta, hvězda, družice, zemská přitažlivost</p> <p>Umí určit a zařadit některé rostliny a živočichy do biologického systému</p> <p>Umí vysvětlit pojem potravní řetězec a pyramida a uvede příklad</p>	<p>Vesmír a Země</p> <p>Rovnováha v přírodě Životní podmínky</p>	
<p>zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat</p>	<p>Zná význam zdravého životního prostředí pro člověka</p> <p>Zná pojem recyklace</p> <p>Umí vysvětlit význam čističek odpadních vod</p>	<p>Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody</p>	<p>EV3</p> <p>OSV2</p>
<p>založí jedn. pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí</p>	<p>Zná pravidla chování v CHKO a v přírodě</p> <p>Uvědomuje si vliv zásahu člověka do přírody</p>	<p>Péče o zdraví, zdravá výživa</p>	<p>OSV2</p>
<p>rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození</p>	<p>Zná původ člověka jako druhu</p> <p>Umí charakterizovat hl. etapy vývoje člověka</p> <p>Zná části lids. těla, důležité orgány a jejich funkci, smyslová ústrojí</p>	<p>Drobné úrazy a poranění, prevence nemoci a úrazů, první pomoc při drobných poraněních</p>	
<p>uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví</p>	<p>Zná a dovede jednat podle zásad první pomoci</p>	<p>Nemoci přenosné a nepřenositelné, ochrana před infekcemi přenosnými</p>	

<p>a jeho preventivní ochranou</p> <p>předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek</p>	<p>Uvědomuje si škodlivost kouření, užívání drog a alkoholu, gamblerství</p> <p>Ví, jaké má postavení v rodině a ve společnosti</p> <p>Zná svoje základní práva a povinnosti</p>	<p>krví (hepatitida, HIV/AIDS)</p> <p>Návykové látky a zdraví - hrací automaty a počítače, závislost a odmítání návykových látek, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií</p>	
<p>uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích stimulující mimořádné události; vnímá dopravní Situaci, správně jí vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista</p>	<p>zjistí telefonní číslo linky důvěry, krizového centra</p> <p>Zná pravidla telefonování na tyto instituce</p> <p>Zná význam pojmů terorismus, rasismus</p> <p>Zná zásady bezpečného chování v různém prostředí - škola, domov, styk s cizími osobami, silniční provoz, a řídí se jimi</p> <p>Zná jednoduché stroje a jejich praktické využití-páka, kladka, nakloněná rovina, kolo...</p> <p>Zná zákl. poznatky o využití el. energie</p>	<p>Situace hromadného ohrožení</p> <p>Osobní bezpečí, krizové situace - vhodná a nevhodná místa pro hru, označování nebezpečných látek;</p> <p>bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky; předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky), šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání</p> <p>Člověk a technika</p> <p>Osobní bezpečí</p>	<p>OSV3,4</p>

5.4.3 VLASTIVĚDA

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět ve 2. období se realizuje v předmětu Vlastivěda s dotací jedné hodiny týdně ve 4. a dvou hodin týdně v 5. ročníku a navazuje na výchovné a vzdělávací cíle předmětu Prvouka.

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Očekávané výstupy jsou realizovány zejména v okruzích Místo, kde žijeme, Lidé kolem nás, Lidé a čas. Prostřednictvím pozorování a pojmenovávání jevů a dějů, jejich vzájemných vztahů a souvislostí jsou naplňovány cíle vzdělávací oblasti. Učitel vede žáky k osvojování poznatků, ke schopnosti a dovednosti vyjadřovat své myšlenky, reagovat na názory spolužáků, hledat a přijímat i jiná řešení.

Charakteristické pro výuku tohoto období je samostatné vyhledávání, získávání a zkoumání informací z dostupných zdrojů (učebnice, encyklopedie, internet, návštěva veřejné knihovny, muzea...), od členů své rodiny a lidí v nejbližším okolí (společné návštěvy památek, výstav apod.).

Výuka dějinné i zeměpisné části dává možnost vytvářet projekty, které doplní a obohatí výuku (propojení českého jazyka, výtvarné a hudební výchovy, pracovních činností). Výuku vhodně doplňují obrazy, mapy a plány, vědomostní soutěže, práce ve skupinách, filmy, besedy, výstavy, exkurze, školní výlety...

Vyučovacím předmětem Vlastivěda se prolínají všechna průřezová témata:

OSV – utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni, rozvíjení dovednosti týmové spolupráce, vedení žáků k uvědomování si hodnoty spolupráce a vzájemné pomoci

VDO – výchova k respektování zákonů, norem, dohodnutých pravidel, pochopení hodnot jako je spravedlnost, svoboda, solidarita, tolerance a odpovědnost, motivace k ohleduplnosti a ochotě pomáhat slabším, chápat události a problémy z různých úhlů pohledu (lokální, národní, evropská dimenze)

VGS – utváření pozitivního postoje k různorodosti a kulturní rozmanitosti, vnímání Evropy jako širší vlasti

MKV – učit se komunikovat a žít ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, uplatňovat svá práva a respektovat práva druhých, chápat a tolerovat odlišné zájmy, názory i schopnosti druhých, uvědomovat si, že etnické skupiny a všechny kultury jsou rovnocenné a žádná není nadřazena jiné

EV – vnímání života jako nejvyšší hodnot, učit se odpovědnosti ve vztahu k ochraně přírody a přírodních zdrojů

MV – ve všech oblastech učiva využívat média jako zdroje informací, ale také vytvářet kritický postoj k některým zdrojům na základě vlastních zkušeností a rozvíjet komunikační schopnosti při veřejném vystupování a při týmové spolupráci

Vzdělávání v předmětu Vlastivěda vede žáky k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- učitel vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky
- učitel žákům srozumitelně vysvětluje, co se mají naučit

Kompetence k řešení problémů

- učitel umožňuje, aby žáci v hodině pracovali s odbornou literaturou, encyklopediemi apod.
- učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch

Kompetence komunikativní

- učitel vede žáky k ověřování výsledků
- učitel podněcuje žáky k argumentaci

Komunikace sociální a personální

- učitel vytváří příležitosti k interpretaci či prezentaci různých textů, obrazových materiálů a jiných forem záznamů
- učitel vytváří heterogenní pracovní skupiny

Kompetence občanská

- učitel umožňuje žákům, aby se podíleli na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků
- učitel vede žáky k hodnocení vlastních výsledků

Kompetence pracovní

- učitel se zajímá o náměty, názory, zkušenosti
- učitel vede žáky k plánování úkolů a postupů
- učitel zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY – 2. OBDOBÍ

MÍSTO, KDE ŽIJEME

Žák

- VL1 - určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu**
- VL2 - určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě**
- VL3 - rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy**
- VL4 - vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam**
- VL5 - porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích**
- VL6 - rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam**

LIDÉ KOLEM NÁS

Žák

- VL7 – vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)**
- VL8 – rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už nemohou tolerovat**
- VL9 – orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vrátet dluhy**

LIDÉ A ČAS

Žák

VL10 - pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy

VL11 - využívá knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti

VL12 - srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik

Očekávané výstupy	Učivo Vlastivěda 4. ročník		PT
Určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu.	využívá pojem nadmořská výška, najde na mapě a pojmenuje velké řeky, jezera a rybníky v ČR a v blízkosti svého bydliště a školy. Vyhledá vyhledat Prahu na mapě ČR, Fulnek a své bydliště. Zná název kraje a krajského města. Vyhledá ČR na mapě Evropy. Zná rozdíl mezi podnebím a počasím. Charakterizuje podnebí ČR.	OBEC (MĚSTO), MÍSTNÍ KRAJINA – části, poloha v krajině, minulost a současnost. OKOLNÍ KRAJINA (místní oblast, region), zemský povrch a jeho tvary, půda, rostlinstvo, živočišstvo, vliv krajiny na život lidí, životní prostředí, orientace, světové strany. Dopravní výchova – schopnost uvědomovat si rizika a nebezpečí v silničním provozu, Hledat řešení krizových situací, zejména v roli cyklisty dopravní značky, dopravní předpisy	EV4
Určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě.	Osvojí si pojmy povodí, rozvodí, úmoří. Zná rozdíl mezi jezerem a rybníkem.	Vodstvo ČR.	
Rozlišuje mezi náčrtý, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy.	Vysvětlí význam mapy, měřítko mapy. Zná geografické značky. Vysvětlí rozdíl mezi pohořím, vrchovinou a nížinou	Mapy obecně zeměpisné a tematické – obsah, grafika, vysvětlivky. Schopnost bezpečně se orientovat a pohybovat ve známém i méně	EV4

		známém prostředí, používání plánů měst a map	
Vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam.	Ukáže a stručně charakterizuje jednotlivé oblasti. Vyhledá na mapě významná města, řeky, pohoří, nížiny. Seznámí se s průmyslem, zemědělstvím v jednotlivých oblastech. Ukáže na mapě Čechy, Moravu, Slezsko a sousední státy.	REGIONY ČR – Praha a vybrané oblasti ČR, surovinové zdroje. NAŠE VLAST – domov, národ, státní zřízení a politický systém, státní správa, samospráva, státní symboly.	EGS 1,2,3
Rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která nelze tolerovat.	Zná jméno prezidenta ČR a premiéra. Zná oficiální název ČR a správně ho píše. Seznámí se se státním uspořádáním ČR, státními symboly a demokracií v ČR.	Soužití lidí, mezilidské vztahy.	VDO4
.	Zná a vypráví některé regionální pověsti. Zná některé postavy ze Starých pověstí českých.	Regionální památky – péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost. Pravěk – doba kamenná, bronzová, železná Středověk – Sámova říše, Velkomoravská říše, Přemyslovci, Lucemburkové, Jagellonci.	
	Zná některé významné osobnosti a památná místa českých dějin.	Báje, mýty, pověsti – minulost kraje, domov, vlast, rodný kraj.	

Očekávané výstupy	Učivo Vlastivěda 5. ročník		PT
Rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam.	Zná letopočet vzniku ČR. Zná jméno prvního a současného prezidenta. Zná pojmy vláda, parlament, zákon.	NAŠE VLAST - domov, krajina, národ, základy státního zřízení a politického systému ČR, státní správa a samospráva, státní symboly.	MKV1, VDO3

Vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického.	Najde na mapě ČR jednotlivé kraje. Popíše jejich polohu v ČR. Najde významná města apod. v jednotlivých oblastech. Zná významné průmyslové podniky v jednotlivých oblastech. Zná významné zemědělské plodiny.	REGIONY ČR – Praha a významné oblasti ČR.	VDO1
Rozlišuje základní typy map, vyhledává jednotlivé údaje o přírodních podmínkách Evropy. Porovnává způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích.	S pomocí mapy porovná hustotu osídlení, zalesnění, průmysl jednotlivých oblastí. Ukáže na mapě státy EU. Určí na mapě polohu státu k ČR, najde hlavní město. Stručně charakterizuje stát EU.	EVROPA A SVĚT – kontinenty, evropské státy, EU, cestování. Mapy obecně zeměpisné a tematické – obsah, vysvětlivky, grafika. Dopravní výchova – upevňování a rozvíjení získaných vědomostí, dovedností a návyků účastníka silničního provozu – chodec, cyklista Bezpečné chování v krizových situacích, seznámení se s předlékařskou pomocí	EGS 1,2,3
Pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy.	Zná pojmy a umí časově zařadit: Velká Morava, Přemyslovci, Jagellonci, apod. Zná významné osobnosti a umí je zařadit do příslušného období (Karel IV., Jan Hus, T. G. Masaryk)	SOUČASNOST A MINULOST V NAŠEM ŽIVOTĚ – proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života, státní svátky a významné dny.	EV4
Využívá knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti.	Popíše rozdíly ve způsobu života v pravěku, středověku a dnes.	ORIENTACE V ČASE – dějiny jako časový sled událostí, kalendáře, letopočet. Dějiny 16. – 21. století	
Srovnává a hodnotí způsob života a práce předků na našem území.	Popisuje život předků.	Způsob života ve městě na vesnici v 19. století	

<p>Vyjádří na základě zkušeností základní vztahy mezi lidmi. Dodržuje pravidla o soužití ve škole, mezi chlapci, děvčaty, v rodině, obci.</p>	<p>Generace. SOUŽITÍ LIDÍ – mezilidské vztahy.</p>	<p>Principy demokracie Chování lidí – ohleduplnost, etické zásady, zvládnání vlastní emocionality, rizikové situace, předcházení konfliktům</p>	<p>OSV6,11</p>
<p>Orientuje se v základních formách vlastnictví.</p>	<p>VLASTNICTVÍ – soukromé, veřejné, osobní, společné.</p>	<p>Rozpočet, příjmy a výdaje v domácnosti Hotovostní a bezhotovostní forma peněz Způsoby placení, úspory, půjčky</p>	

5.5 ČLOVĚK A SPOLEČNOST

Vzdělávací oblast Člověk a společnost v základním vzdělávání vybavuje žáka znalostmi a dovednostmi potřebnými pro jeho aktivní zapojení do života demokratické společnosti. Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci poznali dějinné, sociální a kulturně historické aspekty života lidí v jejich rozmanitosti, proměnlivosti a ve vzájemných souvislostech. Seznamuje žáky s vývojem společnosti a s důležitými společenskými jevy a procesy, které se promítají do každodenního života a mají vliv na utváření společenského klimatu. Zaměřuje se na utváření pozitivních občanských postojů, rozvíjí vědomí přináležetosti k evropskému civilizačnímu a kulturnímu okruhu a podporuje přijetí hodnot, na nichž je současná demokratická Evropa budována. Důležitou součástí vzdělávání v dané vzdělávací oblasti je prevence rasistických, xenofobních a extrémistických postojů, výchova k toleranci a respektování lidských práv, k rovnosti mužů a žen a výchova k úctě k přírodnímu a kulturnímu prostředí i ochraně uměleckých a kulturních hodnot.

Ve vzdělávací oblasti Člověk a společnost se u žáků formují dovednosti a postoje důležité pro aktivní využívání poznatků o společnosti a mezilidských vztazích v občanském životě. Žáci se učí rozpoznávat a formulovat společenské problémy v minulosti i současnosti, zjišťovat a zpracovávat informace nutné pro jejich řešení, nacházet řešení a vyvozovat závěry, reflektovat je a aplikovat v reálných životních situacích.

Vzdělávací oblast Člověk a společnost zahrnuje vzdělávací obory Dějepis a Výchova k občanství. Ve svém vzdělávacím obsahu navazuje přímo na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět. Přesahy dané vzdělávací oblasti se promítají i do jiných vzdělávacích oblastí a do celého života školy a mají přímou vazbu zejména na společenskovední část vzdělávacího oboru Zeměpis.

5.5.1 DĚJEPIS

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A SPOLEČNOST
Vzdělávací obor: DĚJEPIS
Vyučovací předmět: DĚJEPIS /D/

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Vyučovací předmět D přináší základní poznatky o konání člověka v minulosti. Jeho hlavním posláním je kultivace historického vědomí jedince a uchování kontinuity historické paměti, především ve smyslu předávání historické zkušenosti. Důležité je zejména poznávání dějů, skutků a jevů, které zásadním způsobem ovlivnily vývoj společnosti a promítly se do obrazu naší současnosti. Důraz je kladen především na dějiny 19. a 20. století, kde leží kořeny většiny současných společenských jevů. Významně se uplatňuje zřetel k základním hodnotám evropské civilizace. Podstatné je rozvíjet takové časové a prostorové představy a empatie, které umožňují žákům lépe proniknout k pochopení historických jevů a dějů. Žáci jsou vedeni k poznání, že historie není jen uzavřenou minulostí ani shlukem faktů a definitivních závěrů, ale je kladením otázek, jimiž se současnost prostřednictvím minulosti ptá po svém vlastním charakteru a své možné budoucnosti. Obecné historické problémy jsou konkretizovány prostřednictvím zařazování dějepisu regionu i dějin místních.

Vyučovací předmět D je vyučován jako samostatný předmět v 6. – 9. ročníku po dvou hodinách týdně v každém ročníku.

Dějepis je úzce spjat s dalšími vyučovacími předměty: zeměpis /orientace v prostoru, územní rozsah států,.../, matematika, fyzika, chemie, přírodopis /vědecké poznatky, rozvoj vědy a techniky,.../, výtvarná výchova /stavební slohy, umělecká díla, významní umělci/, hudební výchova /vývoj hudebních projevů, významní skladatelé/, jazyky /vývoj literatury, jazyka, významní spisovatelé/, výchova k občanství /člověk a společnost, stát a státní zřízení, lidská a občanská práva, volební systém/, tělesná výchova /odkaz řecké kultury, olympijské hry/.

Dějepis je vyučován v kmenových třídách. Jedním ze způsobů naplňování cílů předmětu jsou exkurze /koncentrační tábor v Osvětimi/, projekty, besedy s pamětníky.

Vyučovacím předmětem prolínají všechna průřezová témata:

OSV – komunikace, sociální dovednosti, mezilidské vztahy, kooperace, řešení problémů, kreativita,...

VDO – demokracie, despotie, tyranie, občanská práva, náboženská nesnášenlivost, tolerance, občanská společnost, volební systém, formy vlády, totalita, rasismus, holocaust, ideologie,...

EV – člověk a příroda, příroda a první civilizace, historické památky, dopad průmyslové revoluce na přírodu, zásahy do přírodních poměrů,...

MKV – sblížování a prolínání kulturních vlivů v období helénismu, náš etnický původ, předsudky, stereotypy, poznávání jiných kultur, mezinárodní solidarita,...

EGS – integrace Evropy, vliv Říma na raně středověké státy, formování evropských států, křížové výpravy, mírové poselství Jiřího z Poděbrad, reformace, význam objevení Ameriky, buržoazně a buržoazně demokratická revoluce,...

MV – národní obrození, propaganda, sdělovací prostředky a politika,...

Vzdělávání v daném vyučovacím předmětu směřuje k naplnění cílů a k utváření a rozvíjení kompetencí:

Kompetence k učení

- žák vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- chápe probírané oblasti v kontextu /dějepis – zeměpis/
- seznámí se s obecně užívanými pojmy, znaky, symboly a propojuje je do souvislostí a vytváří si komplexnější pohled na společenské a kulturní jevy

Kompetence k řešení problému

- žák vyhledává informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné nebo odlišné znaky
- vnímá nejrůznější společenské problémy v jejich vývoji
- samostatně řeší problémy, volí vhodné způsoby řešení, je schopen svá tvrzení vhodně obhájit

Kompetence komunikativní

- žák souvisle a výstižně formuluje své názory na historické dění
- osvojuje si postupy při užívání informačních a komunikačních prostředků, učí se je tvořivě využívat jako nástroj poznání
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazovým materiálům

Kompetence sociální a personální

- žák účinně spolupracuje ve skupině, podílí se na příjemné atmosféře v týmu
- učí se diskutovat, posuzovat dějinné události, zaujímat postoj, obhajovat názor, přijímat názory ostatních

Kompetence občanské

- žák přijímá základní principy, na kterých spočívají zákony a společenské normy
- poznává naše kulturní tradice a historické dědictví a tímto poznáním cítí potřebu je chránit
- respektuje přesvědčení druhých, váží si jejich vnitřních hodnot

Kompetence pracovní

- nachází způsoby, jak využívat znalosti získané ve škole i mimo ni pro svůj další rozvoj
- dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky

VZDĚLÁVACÍ OBSAH VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP NA KONCI 3. OBDOBÍ:

ČLOVĚK V DĚJINÁCH

Žák

D1 - uvede konkrétní příklady důležitosti a potřebnosti dějepisných poznatků

D2 - uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány

D3 - orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu

POČÁTKY LIDSKÉ SPOLEČNOSTI

Žák

D4 - charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu

D5 - objasní význam zemědělství, dobytkářství a zpracování kovů pro lidskou společnost

NEJSTARŠÍ CIVILIZACE. KOŘENY EVROPSKÉ KULTURY

Žák

D6 - rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací

D7 - uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví

D8 - demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury

D9 - porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie

KŘESŤANSTVÍ A STŘEDOVĚKÁ EVROPA

Žák

D10 - popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států

D11 - objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech

D12 - vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí

D13 - ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury

OBJEVY A DOBÝVÁNÍ, POČÁTKY NOVÉ DOBY

Žák

D14 - vysvětlí znovuoživení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve

D15 - vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život

D16 - popíše průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky

D17 - objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie

D18 - objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky

D19 - rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek

MODERNIZACE SPOLEČNOSTI

Žák

D20 - vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti

D21 - objasní souvislost mezi událostmi Francouzské revoluce a napoleonských válek a rozbitím starých společenských struktur v Evropě

D22 - porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů

D23 - vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií

MODERNÍ DOBA

Žák

- D24 - na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky**
- D25 - rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů**
- D26 - charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu**
- D27 - na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv**
- D28 - zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí**

ROZDĚLENÝ A INTEGROUJÍCÍ SE SVĚT

Žák

- D29 - vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků**
- D30 - vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce**
- D31 - posoudí postavení rozvojových zemí**
- D32 - prokáže základní orientaci v problémech současného světa**

6. ROČNÍK

Výstup	Učivo	Průř. témata
D1	Proč se seznamovat s minulostí?	
D2	Co vypráví archeologie.	
D2	Archivy, cenný zdroj poznávání časů minulých.	
D3	Měření času, kalendáře a letopočty.	
D2	Učebnice dějepisu, pramen poznávání minulosti.	
D3	Pravěk, starší pravěk.	EV2
D4	Co víme o prvních lidských bytostech?	EV4
D4	Další vývojové typy člověka	EV4
D5	Jak se z pravěkých lovců stali zemědělci?	MKV2
D5	Kde žili první zemědělci?	
D4	O čem vypovídají památky po pravěkých zemědělci?	MKV2
D5	Člověk poznává kov	
D5	Pozdní doba kamenná.	
D5	Vynález bronz.	
D5	Archeologická kultura doby bronzové	
D5	Doba železná.	MKV1
D3	Konec pravěku.	
D5	Shrnutí a opakování učiva.	
D6	Egypt – přírodní podmínky, poloha.	EV2, EV4
D6	Egypt je dar Nilu.	EV3
D6	Božský vládce a jeho lid.	MKV4
D6	Dovednosti Egyptů.	
D6	Mezopotámie – přírodní podmínky, poloha.	EV2, EV4
D6	Život mezi řekami.	EV3
D6	Babyloňané a Asyřané	MKV4
D7	Kultura Mezopotámie	

D7	Východní středomoří – Fénicie, Kanaán, Izrael.	
D6	Indie – přírodní podmínky, poloha.	EV2, EV4
D7	Indická města a kultura	MKV4
D6	Kladení otázek, hledání odpovědí	
D6	Čína – přírodní podmínky, poloha.	EV2, EV4
D7	Čína, země vynálezů.	
D7	Tajemství čínského písma.	
D7	Čína – říše středu.	
D6	Kočovné národy v Asii.	
D7	Opakování a shrnutí učiva.	
D7	Sedm divů světa.	
D9	Řecko – přírodní podmínky, poloha.	EV2, EV4
D9	Helada a Helénové.	EGS3
D8	Ilias a Odyssea	
D8	Místa zrození řecké i evropské kultury.	
D9	Řecká kolonizace	
D9	Sparta.	VDO3
D9	Athény.	VDO4, VDO3
D8	Hledání ALFY a OMEGY řecké kultury.	MKV4
D9	Řecko-perské války	MKV2
D8	Řecké divadlo	MKV4
D8	Moudrost, sport a bohové.	EGS2
D9	Makedonie.	
D9	Helénistický svět.	
D8	Helénistická kultura.	
D9	Řím – přírodní podmínky, poloha.	EV2, EV4
D9	Starověká Itálie	
D9	Historické prameny	
D9	Založení Říma	OSV7
D9	Sjednocení Apeninského poloostrova	
D9	Římské právo.	VDO1, VDO2, VDO3
D9	První punská válka	
D9	Druhá a třetí punská válka	
D9	Krise římské armády	
D9	Spartakovo povstání	OSV10, MKV2
D8	Přebírání a rozvíjení kultury jiných národů.	MKV4
D9	G. I. Caesar	
D9	První císařové	

7. ROČNÍK

Výstupy	Učivo	Průř. témata
	Úvodní hodina	
D10	Pád Říma	VDO2
D10	Germáni	EGS1
D10	Franská říše	
D12	Počátky křesťanství	MKV4
D12	První staletí křesťanské církve	
D10	Nesnadný zrod nové Evropy	
D32	Islámské náboženství	
D32	Islámská kultura a civilizace	MKV3
D10	Trpaslíci na ramenech bohů	MKV5
D10	Karel Veliký	EGS1
D12	Rytířská kultura	MKV4
D10	Severští vládcové moří	EGS1
D10	Zrod středověké Anglie	VDO2
D10	Svatá říše římská	
D13	Románská kultura	MKV4
D11	Slované přicházejí	EV2, EV4
D11	Sámova říše	
D11	Velká Morava	
D11	Sjednocení českého státu	
D11	Nejstarší z rodu, ať drží moc	
D11	Opakování raného středověku	
D12	Křížové výpravy	MKV3, MKV4
D12	Zbožnost ve vrcholném středověku	
D10	Mongolové	MKV3, MKV4
D13	Gotika	MKV4
D13	Život na venkově	EV2
D11	Královské Čechy	EGS3
D11	Poslední Přemyslovci	
D13	Život ve městě	
D13	Mor – středověká epidemie	EV2
D12	Židé	MKV4, MKV5
D12	Stoletá válka	EGS1
D11	Jan Lucemburský	
D13	Karel IV.	EGS1, EGS3
D10	Dlouhá cesta Romů	MKV3, MKV4
D13	Opakování vrcholného středověku	
D14	Charakteristika 14. století	
D14	Krise v církvi	MKV5
D15	Počátek husitství	
D15	Husitská revoluce	
D15	Husitské zbraně, taktika, vojevůdci	
D15	Konec revoluce	
D17	Jiří z Poděbrad	
D17	Čechy za vlády Jagellonců	
D15	Opakování husitství	

D14	Renesance	MKV4
D14	Humanismus	MKV4, MKV5
D14	Renesance a humanismus v Čechách	MKV4
D16	Evropané vyplouvají na oceány	EGS1
D16	Zámořské objevy	EGS1
D16	Do Asie kolem Afriky	MKV3, MKV2
D16	Indiánské říše	MKV1, MKV2, MKV4
D16	Velké objevy i nenahraditelné ztráty	EGS2
D14	Snaha o nápravu vedla k rozdělení	MKV2
D19	Proměny v západní Evropě v 16. století	MKV2
D19	Pod křídly ruského orla	
D17	Turecká říše	MKV3, MKV4
D17	Katolický král v nekatolické zemi	
D17	Rudolf II.	OSV9, OSV1
D18	Bílá hora	
D18	Poražení i vítězové	
D18	Jan Amos Komenský	OSV5, VDO2, EGS3
D18	Třicet let válčení	
D18	Mír je silnější než válka	
D19	Opakování Evropy v 16. a 17. století	
D19	Opakování a shrnutí učiva 7. ročníku	

8. ROČNÍK

Výstupy	Učivo	Průř. témata
D20	Baroko	OSV11
D20	Společnost a podnikání v období baroka	OSV11
D20	Pod křídly orla vítězí lev	
D20	Francie za Ludvíka XIV.	VDO1
D20	Anglická revoluce	
D20	Rusko a Osmanská říše	
D20	Věda a technika v 17. století	EGS1
D20	Osvícenský absolutismus	
D20	Prusko	
D22	Marie Terezie	
D22	Josef II.	
D20	Americké osady v 18. století	MKV3
D20	Shrnutí učiva o barokní době	
D21	Počátek Francouzské revoluce	
D21	Volnost, rovnost bratrství	
D21	Teror ve jménu svobody	
D21	Napoleon Bonaparte	
D21	Napoleonské války	
D21	Vídeňský kongres	
D23	Průmyslová revoluce	
D23	Společnost v průmyslové době	OSV7, OSV10
D22	Národní obrození, romantismus	OSV7, OSV11
D22	Národní obrození v Čechách	OSV7
D22	Revoluční rok 1848	
D21	Shrnutí učiva o Francouzské revoluci a průmyslové revoluci	
D23	Modernizace v Evropě druhé poloviny 19. století	OSV11
D23	Viktoriánská Anglie	
D23	Sjednocení Itálie a Německa	
D23	Občanská válka v USA	OSV10
D23	Rusko a Japonsko	
D23	Evropské velmoci budují svá impéria	
D23	Kolonie jako břemeno Evropanů?	
D22	Vznik Rakousko-Uherska	VDO3
D22	Politické strany	VDO3
D22	Tomáš Garrigue Masaryk	EGS3
D23	Česká společnost se učí podnikat	OSV7, OSV10
D27	Češi a Němci, dva národy v jedné zemi	
D27	Cesta z ghetta	
D22	Národní divadlo	OSV11
D23	Shrnutí učiva o světě 2. poloviny 19. století	
D22	Habsburská monarchie na začátku 20. století	
D23	Vědci na přelomu 19. a 20. století	
D23	Lidé, kteří rozsvítili svět	
D23	Technika a její netušené možnosti	

D20	Sport zatracovaný i milovaný	
D20	Moderní umění	OSV11
D23	Námořní katastrofy	MV1
D24	Předvečer 1. světové války	
D24	První světová válka	MKV2, MV2, OSV7
D24	Čeští vojáci na frontách Velké války	MKV2, MV2, OSV7
D26	V. I. Lenin	
D26	Bolševická revoluce	
D25	Konec starého světa	MKV2, MV2, OSV7
D28	Vznik Československa	
D24	Shrnutí učiva osmého ročníku	

9. ROČNÍK

Výstupy	Učivo	Průř. Témata
	Úvodní hodina	
D26	Opakování revoluce v Rusku	
D25	Versailleský systém	
D26	Komunistická diktatura v Rusku	
D26	Stalinismus	
D26	Poválečná Evropa, Mussolini	VDO3
D26	Světová hospodářská krize	MKV5
D26	Nástup nacismu v Německu	
D26	Nejdůležitější spolupracovníci Hitlera	
D26	První válečné konflikty 30. let	
	Psaní dějepisné olympiády	
D26	Zbraně 2. světové války	
D28	Výtvarné umění 20. století, S. Dalí	OSV11
D24	Češi a Slováci za 1. světové války	
D28	Vznik ČSR	VDO4, VDO2, EGS3
D28	Demokratické základy ČSR	VDO4, VDO3
D28	Společnost, věda, kultura, hlavní město	
D25	Mračna nad Československem	VDO4
D28	Druhá republika	OSV6
D24	Vypuknutí 2. světové války	
D27	Katyňský les	MV1, MV2, OSV6,
D24	Bitva o Anglii	
D24	Napadení SSSR	OSV6, OSV7, MV1, MV5
D24	Konec bleskové války	
D24	Japonská expanze	MV1, MV2, MKV2,
D27	Koncentrační tábory	OSV7, OSV6, MKV2,
D24	Obrat ve válce	
D24	Vylodění spojenců a pád Berlína	MV1, MV2, MKV2,
D27	Hirošima a Nagasaki	MV1, MV2, MKV2
D28	Protektorát Čechy a Morava	OSV6
D28	Domácí a zahraniční odboj	
D28	Osvobození	
D29	Plány na poválečné uspořádání světa	

D29	Evropa v letech 1945 – 1947	
D29	Spuštění železné opony	
D29	Studená válka	OSV1-11, MV1
D30	Studená válka v Evropě	OSV1-11, MV1
D31	Studená válka v Asii	OSV1-11, MV1
D31	Konec koloniálních říší	
D31	Rozvojový svět	
D30	Obnovení ČSR	
D29	ČSR 1945 – 1947	
D29	Únor 1948	
D29	Jan Masaryk	
D29	Monsterprocesy	
D30	Kultura v ČSR v 50. a 60. letech	
D30	USA v 50. a 60. letech	
D30	Západní Evropa v 50. a 60. letech	
D32	Na cestě k jednotě západní Evropy	
D32	Změny v SSSR a volání po svobodě	
D32	Od napětí k uvolnění	
D32	Jablko sváru na Blízkém východě	
D29	Věda a technika po 2. světové válce	
D29	Vesmírné závody	
D29	Československo 50. let	
D30	Pražské jaro 1968	
D29	Potlačení reformního procesu	
D29	SSSR na vrcholu moci	
D29	Od uvolnění k napětí	
D32	Ke krizi sovětského impéria	
D32	Východoevropské revoluce	
D32	ČSR v 70. a 80. letech	
D32	Sametová revoluce	
D32	Budování demokracie	
D32	Svět po studené válce	
D32	Shrnutí učiva devátého ročníku	

5.5.2 OBČANSKÁ VÝCHOVA

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A SPOLEČNOST
Vzdělávací obor: VÝCHOVA K OBČANSTVÍ
Vyučovací předmět: OBČANSKÁ VÝCHOVA /OV/

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Vyučovací předmět Občanská výchova je realizován v 6. – 9. ročníku v rozsahu 1 hodiny týdně a probíhá v kmenových třídách nebo v počítačové učebně

Vyučovací předmět OV se zaměřuje na vytváření kvalit, které souvisejí s orientací žáků v sociální realitě a s jejich začleňováním do různých společenských vztahů a vazeb. Otevírá cestu k realistickému sebepoznání a poznávání osobnosti druhých lidí a k pochopení vlastního jednání i jednání druhých lidí v kontextu různých životních situací. Seznamuje žáky se vztahy v rodině a širších společenstvích, s hospodářským životem a rozvíjí jejich orientaci ve světě financí. Přibližuje žákům úkoly důležitých politických institucí a orgánů včetně činností armády, a ukazuje možné způsoby zapojení jednotlivců do občanského života. Učí žáky respektovat a uplatňovat mravní principy a pravidla společenského soužití a přebírat odpovědnost za vlastní názory, chování a jednání i jejich důsledky. Rozvíjí občanské a právní vědomí žáků, posiluje smysl jednotlivců pro osobní i občanskou odpovědnost a motivuje žáky k aktivní účasti na životě demokratické společnosti.

Vyučovací předmět Občanská výchova se zaměřuje na vytváření kvalit, které souvisejí s orientací žáků v sociální realitě a s jejich začleňováním do různých společenských vztahů a vazeb, vybavuje žáka znalostmi a dovednostmi potřebnými pro jeho aktivní zapojení do života demokratické společnosti, vede žáka k realistickému sebepoznání a poznávání osobnosti druhých lidí a k pochopení vlastního jednání i jednání druhých lidí v kontextu různých životních situací. Seznamuje žáky se vztahy v rodině a širších společenstvích, s hospodářským životem a rozvíjí jejich orientaci ve světě financí. Přibližuje žákům úkoly důležitých politických institucí a orgánů, včetně činností armády, a ukazuje možné způsoby zapojení jednotlivců do občanského života. Učí žáky respektovat a uplatňovat mravní principy a pravidla společenského soužití a přebírat odpovědnost za vlastní názory, chování a jednání i jejich důsledky. Rozvíjí občanské a právní vědomí žáků, posiluje smysl jednotlivců pro osobní i občanskou odpovědnost a motivuje žáky k aktivní účasti na životě demokratické společnosti.

Občanská výchova učí žáky respektovat a uplatňovat mravní principy a pravidla společenského soužití a přebírat zodpovědnost za své vlastní názory, chování a jednání i jejich důsledky. Rozvíjí občanské a právní vědomí žáků, posiluje smysl jednotlivců pro osobní a občanskou odpovědnost a motivuje žáky k aktivní účasti na životě demokratické společnosti.

Výuka se zaměřuje na utváření pozitivních občanských postojů a rozvíjí vědomí sounáležitosti k evropskému společenství.

Důležitou součástí vzdělávání v předmětu OV je prevence rasistických, xenofobních a extremistických postojů a výchova k toleranci, k respektování lidských práv a zodpovědnosti za své zdraví, chování, životní prostředí.

Vzdělání vychází z poznávání nejbližšího okolí a bezprostředních mezilidských vztahů a postupně přechází k poznání stále širších kontextů společenských jevů, dějů, vztahů a institucí. Poznávání společnosti a mezilidských vztahů se opírá o životní praxi a aktuální životní zkušenosti žáků. Učební činnosti směřují k osvojování praktických dovedností a k jejich aplikaci v reálných životních situacích.

Vzdělávání v předmětu OV směřuje k naplnění cílů a k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- žáci vybírají a využívají vhodné metody a způsoby pro efektivní učení, propojují získané poznatky do širších celků, nalézají souvislosti
- žáci získané poznatky hodnotí, třídí a vyvozují z nich závěry

Kompetence k řešení problémů

- žáci tvořivě přistupují k řešení problémů, vyhledávají vhodné informace, pracují s nimi a nalézají řešení
- žáci kriticky přemýšlejí a vhodně hájí svá rozhodnutí

Kompetence komunikativní

- žáci formulují a vyjadřují své myšlenky a názory souvisle a kultivovaně
- žáci naslouchají promluvám jiných a vhodně na ně reagují
- žáci komunikují na odpovídající úrovni

Kompetence sociální a personální

- žáci spolupracují v týmu, vzájemně si naslouchají a pomáhají
- žáci upevňují a rozvíjejí dobré mezilidské vztahy
- žáci se podílejí na hodnocení své práce i práce ostatních

Kompetence občanské

- žáci se seznamují s legislativou, znají obecné morální zákony a dodržují je
- žáci respektují názory ostatních
- žáci se zodpovědně rozhodují podle dané situace

Kompetence pracovní

- žáci jsou vedeni k efektivitě při organizování vlastní práce

VZDĚLÁVACÍ OBSAH VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY NA KONCI 3. OBDOBÍ

ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI

Žák

O1 - objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání

O2 - rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu

O3 - kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí

O4 - uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích

O5 - objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám

O6 - rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti

ČLOVĚK JAKO JEDINEC

Žák

O7 - objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života

- O8 - posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek
- O9 - kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání
- O10 - popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru

ČLOVĚK, STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ

Žák

- O11 - rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady
- O12 - sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti
- O13 - na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení
- O14 - vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít
- O15 - uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu
- O16 - na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz
- O17 - rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků ze státního rozpočtu

ČLOVĚK, STÁT A PRÁVO

Žák

- O18 - rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky
- O19 - rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu
- O20 - objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů
- O21 - vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů
- O22 - přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod
- O23 - objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství
- O24 - uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava, koupě, oprava či pronájem věci
- O25 - dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování
- O26 - rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů
- O27 - rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady
- O28 - diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání

MEZINÁRODNÍ VZTAHY, GLOBÁLNÍ SVĚT

Žák

O29 - popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování

O30 - uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky

O31 - objasní souvislosti globálních a lokálních problémů

6. ROČNÍK

Výstup	Učivo	Průř. téma
	NAŠE ŠKOLA	
O4	- naše škola, život ve škole, práva a povinnosti žáků	OSV1
O4	- význam a činnost žákovské samosprávy	OSV1
O4	- společná pravidla a normy	MV7
O4	- vklad vzdělání pro život	VDO1
	NAŠE OBEC, REGION, KRAJ	
O2,3,19	- naše obec, region, kraj	MKV2
O2,3,19	- instituce, zajímavá a památná místa	
O2,3	- významní rodáci, místní tradice	
O2,3	- ochrana kulturních památek, přírodních objektů a majetku	
	TRADICE A ZVYKY V ČR	
O1,2,3	- významné dny, státní svátky	MKV2
O1,2,3	- státní svátky (Vánoce, Velikonoce...) (Velikonoce podrobněji na jaře)	MV7
	NAŠE VLAST	
O2	- naše vlast, pojem vlast a vlastenectví	
O2	- zajímavá a památná místa	
O2	- co nás proslavilo	
O2	- významné osobnosti	
O1	- státní symboly	
	KULTURNÍ ŽIVOT	
O3	- rozmanitost kulturních projevů	MKV1
O3	- kulturní hodnoty, kulturní tradice	
O3	- kulturní instituce	
O3	- masová kultura	
O3,VZ 14	- prostředky komunikace	MV2,5

7. ROČNÍK:

Výstup	Učivo	Průř. téma
	MAJETEK, VLASTNICTVÍ, PENÍZE	
O11	- formy vlastnictví, hmotné a duševní vlastnictví, jejich ochrana	OSV 3
O12	- hospodaření s penězi, majetkem a různými formami vlastnictví	
O13	- formy placení	
O12	- rozpočet domácnosti, úspory, investice, úvěry, splátkový prodej, leasing	
O14	- banky a jejich služby – aktivní a pasivní operace, úročení, pojištění, produkty finančního trhu pro investování a pro získávání prostředků	
	ZÁSADY LIDSKÉHO SOUŽITÍ	
O4	- morálka, mravnost	OSV2,3
O4	- svoboda a vzájemná závislost, pravidla chování	OSV10,11
	VZTAHY MEZI LIDMI	
O5,6	- problémy v lidské nesnášenlivosti	OSV6,7,8,10,11
O4	- konflikty v mezilidských vztazích	OSV6,7,8,10,11
O4	- osobní a neosobní vztahy	MKV2,OSV7
O4	- mezilidská komunikace	OSV8
	LIDSKÁ SETKÁNÍ	
O5	- přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi	MKV2, OSV6,7
O5	- rovnost a nerovnost, rovné postavení mužů a žen	
O4,5	- lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi, potřební lidé ve společnosti	MKV5, OSV6,7

8. ROČNÍK:

Výstup	Učivo	Průř. téma
	PRÁVNÍ ZÁKLADY STÁTU	
O18	- znaky státu, typy a formy státu	VDO 1,2
O18	- státní občanství ČR	VDO1,2
O18,19	- Ústava ČR	VDO1,2
O19	- složky státní moci, jejich orgány a instituce, obrana státu	VDO1,2
	STÁTNÍ SPRÁVA A SAMOSPRÁVA	
O19	- orgány státní správy a samosprávy a jejich úkoly	VDO2
	PRINCIPY DEMOKRACIE	
O20	- znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu	VDO4
O20	- politický pluralismus	VDO4
O21	- význam a formy voleb do zastupitelstva	VDO4
	LIDSKÁ PRÁVA	
O22	- základní lidská práva, práva dítěte, jejich ochrana	VDO3
O22	- úprava lidských práv a práv dětí v dokumentech	VDO3
O22	- poškozování lidských práv, šikana, diskriminace	VDO3
	PRÁVO V KAŽDODENNÍM ŽIVOTĚ	
O22,23	- základní práva spotřebitele	VDO3

O23,24	- důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající, styk s úřady	VDO3
	PRÁVNÍ ŘÁD ČR	
O25,26	- význam a funkce právního řádu	VDO3
O26	- orgány právní ochrany občanů	VDO3
O26	- soustava soudů	VDO3
O25,26	- právní norma, předpis, publikování právních předpisů	VDO3
	PROTIPRÁVNÍ JEDNÁNÍ	
O27,28	- druhy a postihy protiprávního jednání včetně korupce	
O27	- trestní postizitelnost	
O27	- porušování předpisů v silničním provozu	
O27	- porušování práv k duševnímu vlastnictví	

9. ROČNÍK:

Výstup	Učivo	Průř. téma
	PENÍZE	
O15,17	- rozpočet státu, typy rozpočtu a jejich odlišnosti	
O17	- význam daní	
	PRINCIPY TRŽNÍHO HOSPODÁŘSTVÍ	
O16	- trh, podstata fungování trhu	
O16	- nabídka, poptávka, tvorba ceny, inflace	
	EVROPSKÁ INTEGRACE	
O29	- podstata, význam, výhody	EGS 1,2,3
O29	- Evropská unie a ČR	EGS 1,2,3
	GLOBALIZACE	
O30,31	- projevy, významné globální problémy	EV 3,4
	PODOBNOST A ODLIŠNOST LIDÍ	
O8,9	- projevy chování	OSV 1-11
O9	- rozdíly v prožívání, myšlení a jednání	OSV 1-11
O8,10	- osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti	OSV 1-11
O8,10	- charakter, vrozené předpoklady, osobní potenciál	OSV 1-11
	VNITŘNÍ SVĚT ČLOVĚKA	
O7,9,10	- vnímání, prožívání	OSV 1-11
O7,9,10	- poznávání a posuzování skutečnosti, sebe i druhých lidí	OSV 1-11
O7	- systém osobních hodnot	OSV 1-11
O7	- sebehodnocení	OSV 1-11
O7	- stereotyp v posuzování druhých lidí	OSV 1-11
	OSOBNÍ ROZVOJ	
O7,8, VZ13	- životní cíle a plány	OSV 1-11
O7,8	- životní perspektiva	OSV 1-11
O8	- adaptace na životní změny, sebezměna	OSV 1-11
O8,10	- význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji	OSV 1-11
	OCHRANA ČLOVĚKA ZA MIMOŘÁDNÝCH UDÁLOSTÍ	
VZ15,16	- živelní pohromy – chování obyvatelstva, nezbytné dovednosti při živelních pohromách	

Integrovaný předmět – Výchova ke zdraví

Žák

- VZ13 – dává do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivou mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě i druhým**
- VZ14 – vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi**
- VZ15 – projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí, v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc**
- VZ16 – uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení nebezpečí i mimořádných událostí**

5.6 ČLOVĚK A PŘÍRODA

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a příroda zahrnuje okruh problémů spojených se zkoumáním přírody. Poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům a jejich zákonitostem. Dává jim tím i potřebný základ pro lepší pochopení a využívání současných technologií a pomáhá jim lépe se orientovat v běžném životě.

V této vzdělávací oblasti dostávají žáci příležitost poznávat přírodu jako systém, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se. Na takovém poznání je založeno i pochopení důležitosti udržování přírodní rovnováhy pro existenci živých soustav i člověka, včetně možných ohrožení plynoucích z přírodních procesů, z lidské činnosti a zásahů člověka do přírody. Vzdělávací oblast také významně podporuje vytváření otevřeného myšlení (přístupného alternativním názorům), kritického myšlení a logického uvažování.

Vzdělávací obory vzdělávací oblasti Člověk a příroda, jimiž jsou Fyzika, Chemie, Přírodopis a Zeměpis, svým činnostním a badatelským charakterem výuky umožňují žákům hlouběji porozumět zákonitostem přírodních procesů, a tím si uvědomovat i užitečnost přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě. Zvláště významné je to, že při studiu přírody specifickými poznávacími metodami si žáci osvojují i důležité dovednosti. Jedná se především o rozvíjení dovednosti soustavně, objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat a měřit, vytvářet a ověřovat hypotézy o podstatě pozorovaných přírodních jevů, analyzovat výsledky tohoto ověřování a vyvozovat z nich závěry. Žáci se tak učí zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti či vztahy mezi nimi, klást si otázky (Jak? Proč? Co se stane, jestliže?) a hledat na ně odpovědi, vysvětlovat pozorované jevy, hledat a řešit poznávací nebo praktické problémy, využívat poznání zákonitostí přírodních procesů pro jejich předvídání či ovlivňování.

Ve výše zmíněných vzdělávacích oborech žáci postupně poznávají složitost a mnohotvárnost skutečnosti, podstatné souvislosti mezi stavem přírody a lidskou činností, především pak závislost člověka na přírodních zdrojích a vlivy lidské činnosti na stav životního prostředí a na lidské zdraví. Učí se zkoumat změny probíhající v přírodě, odhalovat příčiny a následky ovlivňování důležitých místních i globálních ekosystémů a uvědoměle využívat své přírodovědné poznání ve prospěch ochrany životního prostředí a principů udržitelného rozvoje. Komplexní pohled na vztah mezi člověkem a přírodou, jehož významnou součástí je i uvědomování si pozitivního vlivu přírody na citový život člověka, utváří – spolu s fyzikálním, chemickým a přírodopisným vzděláváním – také vzdělávání zeměpisné, které navíc umožňuje žákům postupně odhalovat souvislosti přírodních podmínek a života lidí i jejich společenství v blízkém okolí, v regionech, na celém území ČR, v Evropě i ve světě.

5.6.1 FYZIKA

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A PŘÍRODA
Vzdělávací obor: FYZIKA
Vyučovací předmět: FYZIKA /F/

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Vyučovací předmět Fyzika se vyučuje v 6. - 9. ročníku po dvou hodinách týdně.

Výuka fyziky navazuje na elementární přírodopisné poznatky, které žáci získávají na 1. stupni základní školy, a to především v předmětech Prvouka a Přírodověda. Ve výuce se vhodně využívají vazby fyziky a dalších vyučovacích předmětů jako jsou např. Chemie, Přírodopis, Zeměpis, a dokonce se uplatňují i

vazby s Matematikou a dalšími předměty, které vznikly z oblastí *Člověk a svět práce*, *Člověk a zdraví* a oblast *Člověk a společnost*.

Především na základě pozorování, měření a experimentování si žáci v předmětu F osvojují nejdůležitější fyzikální pojmy, veličiny a zákonitosti potřebné k porozumění fyzikálním jevům a procesům vyskytujících se v přírodě, v běžném životě i v technické praxi.

Výuka se orientuje především na to:

- aby si žáci osvojili důležité poznatky z vybraných okruhů učiva (vlastnosti látek a těles, pohyby a vzájemné působení těles, mechanické vlastnosti kapalin a plynů, přeměny a přenos energie, zvukové, elektromagnetické a světelné jevy, vesmír) a na základě jejich osvojování měli možnost poznávat význam a přínos fyziky pro vytváření vědeckého obrazu světa a pro rozvoj moderních technologií;
- aby si osvojili prvky základních metod práce, kterých fyzika používá při poznávání fyzických objektů a procesů (pozorování, měření, vytváření experimentů, zpracování získaných údajů, jejich hodnocení, vyvozování závěrů z těchto údajů);
- aby získávali dovednost využívat osvojených poznatků a dovedností při řešení fyzikálních problémů a úloh, při objasňování podstaty fyzikálních jevů vyskytujících se v přírodě, denním životě i technické či technologické praxi, při samostatném provádění jednoduchých pokusů;
- aby žáci měli co nejvíce příležitostí k rozvíjení svého logického uvažování a myšlení, aby se učili pracovat s jasně vymezenými pojmy a aby se učili získané či předložené informace kriticky hodnotit a ověřovat je z různých hledisek (především z hlediska jejich správnosti, přesnosti a spolehlivosti);
- aby si osvojovali základní pravidla bezpečné práce při provádění fyzikálních, měření a experimentů.

Spolu s ostatními přírodovědnými předměty směřuje výuka fyziky i k tomu, aby si žáci uvědomovali bohatost a mnohotvárnost skutečnosti i existenci souvislostí a zákonitostí v ní, aby se uvědomovali hodnotu vědeckého poznání i potřebu jeho využívání ku prospěchu jedince i lidské společnosti.

Fyzika je vyučována v odborné pracovně fyziky a chemie, někdy podle rozpisu obsazení učebny i v kmenových třídách. Některé hodiny budou podle rozpisu probíhat i v počítačové učebně, kde bude využito internetu. V odborné pracovně budou probíhat laboratorní práce, které budou zařazovány dle aktuální potřeby.

Vyučovacím předmětem prolínají všechna průřezová témata:

OSV – Osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání, kreativita

Sociální rozvoj – mezilidské vztahy, komunikace, kooperace a kompetice

Morální rozvoj – řešení problémů a rozhodovací dovednosti; hodnoty, postoje, praktická etika

VDO – význam a dodržování řádu a pravidel, vědomí vlastní odpovědnosti

EGS – uplatňuje se zejména při objasňování důsledků globálních vlivů na životní prostředí s důrazem na potřebu a závažnost ochrany tohoto prostředí, především v místní lokalitě, zavedení metrické soustavy – nutnost kooperace mezi státy, poznání přínosu významných Evropanů (Newton, Watt, Ampér, Curie atd.) pro rozvoj F

MKV – schopnost akceptovat a komunikovat ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin

EV – globální oteplování, šetrné využívání energií, šetření s energiemi a způsoby snižování energetických ztrát, obnovitelné zdroje energie, spalovací motory z hlediska ekologie, náhradní pohony, ochrana proti hluku

MV – využívání různých médií – internetu, CD, DVD, televize, novin, časopisů odborné literatury či multimediálních tabulí

Vzdělávání v předmětu Fyzika směřuje k naplnění cílů a utváření a rozvíjení klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

Učitel vede žáky

- k vyhledávání, třídění a propojování informací
- ke správnému používání odborné terminologie
- k samostatnému pozorování a posuzování získaných informací

Kompetence k řešení problémů

- učitel zadává úkoly způsobem, který umožňuje více postupů
- učitel zařazuje metody, při kterých žáci sami navrhnou řešení, docházejí k závěrům a vyhodnocují získaná fakta

Kompetence komunikativní

- práce ve skupinách je založena na komunikaci a diskusi mezi žáky, respektování názorů druhých
- učitel vede žáky k formulování svých myšlenek v písemné i mluvené formě
- učitel umožňuje prezentaci práce žáků, kdy žáci mají možnost sami zhodnotit výsledky své práce a reagovat na hodnocení ostatních, argumentovat, přijmout kritiku

Kompetence sociální a personální

- využívání skupinového vyučování vede žáky ke spolupráci při řešení problémů
- učitel navozuje situace vedoucí k posílení sebedůvěry žáků, pocitu zodpovědnosti

Kompetence občanské

- učitel vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- učitel vede žáky k pochopení práv a povinností v souvislosti s ochranou životního prostředí, ochranou vlastního zdraví i zdraví svých blízkých

Kompetence pracovní

- učitel vede žáky k dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel při pokusech
- učitel zadává úkoly tak, aby měli žáci možnost si práci sami organizovat, navrhnout postup a časový rozvrh

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP NA KONCI 3. OBDOBÍ

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

LÁTKY A TĚLESA

Žák

F1 - změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa

F2 - uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí

- F3 - předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty**
F4 - využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů

POHYB TĚLES; SÍLY

Žák

- F5 - rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu**
F6 - využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles
F7 - určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici

MECHANICKÉ VLASTNOSTI TEKUTIN

Žák

- F8 - využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů**

ENERGIE

Žák

- F9 - využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem**
F10 - zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí

ZVUKOVÉ DĚJE

Žák

- F11 - rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku**
F12 - posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí

ELEKTROMAGNETICKÉ A SVĚTELNÉ DĚJE

Žák

- F13 - sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu**
F14 - rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí
F15 - rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností
F16 – využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní
F17 - využívá zákon o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákon odrazu světla při řešení problémů a úloh
F18 - rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici, či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami

VESMÍR

Žák

- F19 - objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet**

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY NA KONCI 3. OBDOBÍ – integrovaný předmět Výchova ke zdraví
Žák

VZ15 – projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí, v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc

6. ročník

Výstup	Učivo	Průřezová témata
F1	Látky a tělesa	
F2	Vlastnosti a stavba látek	
F1, F7	Síla	OSV1
F7	Elektrické vlastnosti látek	
F7	Magnetické vlastnosti látek	
F1	Délka	OSV1
F1	Objem	OSV1
F1	Hmotnost	OSV1
F1, F4	Hustota	OSV1
F1	Čas	OSV1
F1, F3	Teplota	OSV1
F1, F14, F15	Elektrický proud a napětí	OSV1
F13	Elektrický obvod	
	Souhrn učiva	

7. ročník

Výstup	Učivo	Průřezová témata
F5	Pohyb tělesa	
F6	Dráha, rychlost, čas	OSV1
F6	Grafické znázornění pohybu	
F7	Síla	
F7	Skládání sil	
F5, F7	Newtonovy pohybové zákony	
F5, F7	Otáčivé účinky síly	
F5, F7	Deformační účinky síly	
F8	Tlak v kapalinách	
F8	Tlak v plynech	
F17	Světlo	
F17, F18	Odraz a lom světla	
	Souhrn učiva	

8. ročník

Výstup	Učivo	Průřezová témata
F9	Práce	OSV1
F9	Výkon	OSV1
F9	Účinnost	OSV1
F9	Pohybová a polohová energie	OSV1
F2	Částicové složení látek	
F9	Teplota	OSV1

F3	Změna skupenství látek	
F10	Pístové spalovací motory	
F1	Elektrický náboj a pole	
F1	Elektrický proud a napětí	
F1	Elektrický odpor	OSV1
F9	Práce, výkon, účinnost el. proudu	
F11	Zvuk	
F12	Ochrana před hlukem	EV2, EV3, EV4
F8	Meteorologie	
F8, F10	Ochrana ovzduší	EV3, EV4
	Souhrn učiva	

9. ročník

Výstup	Učivo	Průřezová témata
F16	Elektromagnetické jevy	
F14	Střídavý proud	
F16	Rozvodná elektrická síť	
F13	Vedení elektrického proudu v kapalinách	
F13	Vedení elektrického proudu v plynech	
F13	Vedení elektrického proudu v polovodičích	
F13, VZ15	Bezpečné zacházení s elektrickým zařízením	
F13, VZ15	První pomoc při úrazu proudem	
F16	Elektromagnetické vlny a záření	
F18	Světlo	
F10	Jaderná energie a radioaktivita	EV3, EV4
F10	Jaderná elektrárna	EV3, EV4
F19	Vesmír	EV3, EV4
F19	Sluneční soustava	EV3, EV4
	Souhrn učiva	

5.6.2 CHEMIE

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A PŘÍRODA
Vzdělávací obor: CHEMIE
Vyučovací předmět: CHEMIE /CH/

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Vyučovací předmět Chemie se vyučuje v 8. a 9. ročníku po dvou hodinách týdně.

Pro výuku Chemie platí vše, co je uvedeno v RVP ZV v Charakteristice vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Ve výuce chemie se zaměřujeme především na poznávání přírody jako systému, chápání důležitosti udržování přírodní rovnováhy, uvědomování si užitečnosti přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě, rozvíjení dovednosti objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat, vytvářet a ověřovat hypotézy, vyvozovat z nich závěry a ty ústně a písemně interpretovat. Velmi důležité je i učit se rozlišovat příčiny chemických dějů, souvislosti a vztahy mezi nimi, předvídat je, popř. ovlivňovat, a to hlavně v souvislosti s řešením praktických problémů.

Ve vzdělávacím oboru chemie směřujeme výuku ještě specificky k:

- podchycení a rozvíjení zájmu o poznávání základních chemických pojmů a zákonitostí na příkladech směsí, chemických látek a jejich reakcí s využíváním jednoduchých chemických pokusů, řešení problémů a zdůvodňování správného jednání a praktických situacích
- vytváření potřeb objevovat a vysvětlovat chemické jevy, zdůvodňovat vyvozené závěry a získané poznatky využívat k rozvíjení odpovědných občanských postojů
- získávání a upevňování dovednosti pracovat podle pravidel bezpečnosti práce s chemikáliemi a dovednosti poskytnout při úrazech s vybranými nebezpečnými látkami první pomoc

Chemie je vyučována v odborné pracovní fyziky a chemie. V této odborné pracovní rovněž probíhají laboratorní práce, při kterých se rozvíjí dovednosti objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat, vytvářet a ověřovat hypotézy, vyvozovat z nich závěry a ty ústně i písemně interpretovat. Ve vzdělávacím oboru Chemie směřujeme výuku ještě specificky k rozvíjení odpovědných občanských postojů exkurzí do místní čističky odpadních vod.

Vzdělávání v předmětu Chemie směřuje k naplnění cílů a k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- učitel učí žáky různým metodám poznávání přírodních objektů, procesů, vlastností a jevů
- zpracovávat informace z hlediska důležitosti i objektivity a využívat je k dalšímu učení.

Kompetence k řešení problémů

- učitel učí žáky přecházet od smyslového poznávání k poznávání založenému na pojmech, prvcích, teoriích a modelech, chápat vzájemné souvislosti či zákonitosti přírodních faktů
- učí poznatky zobecňovat a aplikovat v různých oblastech života
- učí základům logického vyvozování a předvídání specifických závěrů z přírodovědných zákonů
- vede žáky k rozvíjení schopnosti objevovat a formulovat problém a hledat různé varianty řešení

Kompetence komunikativní

- učitel vede žáky k přesnému a logicky uspořádanému vyjadřování či argumentaci
- učí žáky stručně, přehledně i objektivně sdělovat postup a výsledky svých pozorování a experimentů

Kompetence sociální a personální

- učitel vede žáky k osvojování dovednosti kooperace a společného hledání optimálních řešení problémů

Kompetence občanské

- učitel vede žáky k poznání možnosti rozvoje i zneužití chemie a učí odpovědnosti za zachování životního prostředí

Kompetence pracovní

- žáci jsou vedeni k optimálnímu plánování a k soustavnému pozorování a experimentům ke zpracování a vyhodnocování získaných dat
- žáci jsou vedeni k praktickému osvojování zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při práci

Vyučovacím předmětem Chemie prolínají především tato průřezová témata:

OSV – při hodinách laboratorních prací se utváří a rozvíjí dovednost pro spolupráci mezi žáky

EGS – problematika ochrany životního prostředí z celosvětového pohledu, ale i v dané lokalitě je součástí tohoto učiva: *Voda a vzduch, Oxidy, Halogenderiváty, Paliva, Plasty, Chemické výroby*

EV – toto téma se opět dotýká problematiky ochrany životního prostředí tentokrát z pohledu lidských aktivit a základních podmínek života. Učivo Chemie v tomto tématu najde široké uplatnění: *Voda a vzduch, Oxidy, Halogenderiváty, Paliva, Plasty, Chemické výroby, Hnojiva*

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP NA KONCI 3. OBDOBÍ:

POZOROVÁNÍ, POKUS A BEZPEČNOST PRÁCE

Žák

CH1 - určí společné a rozdílné vlastnosti látek

CH2 - pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí

SMĚSI

Žák

CH3 - rozlišuje směsi a chemické látky

CH4 - vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení

CH5 - navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi

CH6 - rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití, uvede příklady znečišťování vody a vzduchu

ČÁSTICOVÉ SLOŽENÍ LÁTEK A CHEMICKÉ PRVKY

Žák

CH7 - používá pojmy atom a molekula, prvek a sloučenina ve správných souvislostech

CH8 - orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti

CHEMICKÉ REAKCE

Žák

CH9 - rozliší a zapíše rovnici výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání

CH10 - aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu

ANORGANICKÉ SLOUČENINY

Žák

CH11 - porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí

CH12 - orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi

ORGANICKÉ SLOUČENINY

Žák

CH13 - rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití

CH14 - zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy

CH15 - rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití

CH16 - uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů

CHEMIE A SPOLEČNOST

Žák

CH17 - zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi

CH18 - aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe

CH19 - orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY NA KONCI 3. OBDOBÍ – integrovaný předmět Výchova ke zdraví

Žák

VZ15 – projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí, v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc

VZ16 – uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí

8. ročník

Výstup	Učivo	Průřezová témata
CH1	Úvod do chemie	OSV1
CH2, VZ15,16	Pravidla bezpečnosti práce a zásady první pomoci	OSV3, OSV9, OSV10
CH3, CH4, CH5, CH6	Směsi	OSV1
CH7	Od atomu ke sloučeninám	
CH8	Periodická tabulka prvků	
CH9, CH10	Chemické reakce a výpočty	
	Názvosloví, vlastnosti a využití chemických sloučenin	OSV1, EV3, EV4
CH11	Halogenidy	
CH11	Oxidy	
CH11	Sulfidy	
CH11, CH12	Hydroxidy	
CH11, CH12	Kyseliny	
CH11	Soli	

9. ročník

Výstup	Učivo	Průřezová témata
	Opakování učiva 8. ročníku	
CH2, VZ15,16	Pravidla bezpečnosti práce, zásady první pomoci	OSV3, OSV9, OSV10
CH9, CH10	Redoxní reakce	
	Úvod do organické chemie	OSV1
CH13, CH14, CH15, CH16	Organické látky	OSV1, EV3, EV4
CH14	Ropa a zemní plyn	
CH13	Uhlovodíky	
CH13	Alkany	
CH13	Alkeny	
CH13	Alkyny	
CH13	Areny	
CH13	Shrnutí základních uhlovodíků	
CH15	Deriváty uhlovodíků	OSV1, EV3, EV4
CH15	Halogenderiváty	
CH15	Kyslíkaté deriváty	
CH15	Dusíkaté deriváty	
CH16	Úvod do biochemie	OSV1, EV3, EV4
CH19	Úvod do chemie polymerů	OSV1, EV3, EV4
CH17, CH18, CH19	Chemie a průmysl	OSV1, EV3, EV4

5.6.3 PŘÍRODOPIS

Vzdělávací oblast:	ČLOVĚK A PŘÍRODA
Vzdělávací obor:	PŘÍRODOPIS
Vyučovací předmět:	PŘÍRODOPIS /PŘ/

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Vyučovací předmět Přírodopis je vyučován jako samostatný předmět v 6., 7., 8. a 9. ročníku. V 6. – 8. ročníku dvě hodiny týdně, v 9. ročníku jednu hodinu týdně.

Vzdělávání v předmětu Přírodopis směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o přírodu a přírodniny, poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům, umožňuje poznat přírodu jako systém, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se, podporuje vytváření otevřeného myšlení, kritického myšlení a logického uvažování. Žáci se učí aplikovat přírodovědné poznatky v praktickém životě. Přírodopis vede k chápání podstatných souvislostí mezi stavem přírody a lidskou činností, závislosti člověka na přírodních zdrojích, včetně možných ohrožení plynoucích z přírodních procesů, z lidské činnosti a zásahů člověka do přírody, seznamuje žáka se stavbou živých organismů, vede rovněž k otázkám ochrany zdraví, životů, životního prostředí, majetku.

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- frontální výuka s demonstračními pomůckami, skupinová práce (s využitím přírodnin, pracovních listů, odborné literatury), přírodovědné vycházky s pozorováním, krátkodobé projekty

Výuka předmětu Přírodopis probíhá v odborné pracovně, řád učebny přírodopisu je součástí vybavení učebny, dodržování pravidel je pro každého žáka závazné.

Předmět Přírodopis úzce souvisí s ostatními předměty, které vznikly ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda: Chemie – ochrana životního prostředí, chemické znečištění, chemické vlastnosti minerálů a hornin, herbicidy, pesticidy, insekticidy; Fyzika – fotosyntéza, světelná energie, sluch, zrak; Zeměpis – rozšíření živočichů a rostlin, výskyt, biotopy, CHKO, Národní parky

Vyučovacím předmětem Přírodopis prolínají všechna průřezová témata:

- aplikace odpovědného jednání, zodpovědnost za své zdraví, angažovaný přístup k prostředí (VDO)
- evoluce lidského chování, zvířecí a lidská komunikace, seberegulující jednání (OSV)
- porozumění souvislostem v biosféře, vztahům člověka a prostředí a důsledkům lidských činností na prostředí, zachování biologické rovnováhy (EV)
- kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, interpretace vztahu mediálního sdělení a reality, práce v realizačním týmu (MV)
- evropská a globální dimenze v základech ekologie (EGS)
- vzájemné respektování (MKV)

Vzdělávání v předmětu Přírodopis směřuje k naplnění cílů a k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

Učitel vede žáky

- k vyhledávání, třídění a propojování informací
- ke správnému používání odborné terminologie
- k samostatnému pozorování a porovnávání získaných informací
- k nalézání souvislostí

Kompetence k řešení problémů

- učitel zadává úkoly způsobem, který umožňuje více postupů
- učitel zařazuje metody, při kterých žáci sami navrhnou řešení, docházejí k závěrům a vyhodnocují získaná fakta

Kompetence komunikativní

- práce ve skupinách je založena na komunikaci mezi žáky, respektování názorů druhých, na diskusi
- učitel vede žáky k formulování svých myšlenek v písemné i mluvené formě
- učitel umožňuje prezentaci práce žáků, žáci mají možnost sami zhodnotit výsledky své práce a reagovat na hodnocení ostatních, argumentovat, přijmout kritiku

Kompetence sociální a personální

- využívání skupinového vyučování vede žáky ke spolupráci při řešení problémů
- učitel navozuje situace vedoucí k posílení sebedůvěry žáků, pocitu zodpovědnosti

Kompetence občanské

- učitel vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- učitel vede žáky k pochopení práv a povinností v souvislosti s ochranou životního prostředí, ochranou vlastního zdraví i zdraví svých blízkých

Kompetence pracovní

- učitel vede žáky k dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel při práci s mikroskopickými preparáty a s živými přírodninami
- učitel zadává úkoly tak, aby měli žáci možnost si práci sami organizovat, navrhnout postup a časový rozvrh

OBSAHOVÉ VYMEZENÍ VYČOVACÍHO PŘEDMĚTU

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY NA KONCI 3. OBDOBÍ

OBECNÁ BIOLOGIE A GENETIKA

Žák

P1 - rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů

P2 - vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti

P3 - uvede příklady dědičnosti v praktickém životě

P4 - uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka

BIOLOGIE HUB

Žák

P5 - rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků

BIOLOGIE ROSTLIN

Žák

P6 - odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům

P7 - vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin

P8 - rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů

BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ

Žák

P9 - porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů

P10 - rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin

P11 - odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí

P12 - zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka; uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy

BIOLOGIE ČLOVĚKA

Žák

P13 - určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy

P14 - orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka

P15 - objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří

P16 - rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby

NEŽIVÁ PŘÍRODA

Žák

P17 – rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek

P18 – rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody

P19 – uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi

ZÁKLADY EKOLOGIE

Žák

P20 - uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi

P21 - na příkladu objasní základní princip existence živých a neživých složek ekosystému

P22 - vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam

P23 - uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému

PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY

Žák

P24 - aplikuje praktické metody poznávání přírody

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY NA KONCI 3. OBDOBÍ – integrovaný předmět Výchova ke zdraví

Žák

- VZ3 – vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví
- VZ4 – posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví
- VZ5 – usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví
- VZ6 – vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí
- VZ7 – dává do souvislosti složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky
- VZ8 – uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc
- VZ9 – projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce
- VZ10 – samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím
- VZ11 – respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví
- VZ12 – respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování
- VZ13 – dává do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivou mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě i druhým
- VZ15 – projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí, v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc
- VZ16 – uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí

6. ročník

Výstup	Učivo	Průřezová témata
P19, P20, P21	Planeta Země	
P19, P20, P21	Život na Zemi	
P24	Mikroorganismy	OSV1, EV1, EV2
P4, P9, P10, P11, P12, VZ4, VZ8	Viry	
P4, P9, P10, P11, P12, VZ4, VZ8	Bakterie	
P4, P9, P10, P11, P12	Sinice	
P4, P9, P10, P11, P12	Prvoci	
P24	Rostliny	OSV1, EV1, EV2
P7	Fotosyntéza a dýchání	

P6, P7, P8	Stélkaté rostliny	
P5	Houby	
P7	Lišejníky	
P24	Bezobratlí živočichové	OSV1, EV1, EV2
P9, P10, P11, P12	Žahavci	
P9, P10, P11, P12	Ploštěnci	
P9, P10, P11, P12	Hlístice	
P9, P10, P11, P12	Měkkýši	
P9, P10, P11, P12	Kroužkovci	
P9, P10, P11, P12	Členovci	
P9, P10, P11, P12	Trojčlonočnatci	
P9, P10, P11, P12	Klepítkatci	
P9, P10, P11, P12	Korýši	
P9, P10, P11, P12	Stonožkovci	
P9, P10, P11, P12	Šestinozí	
P9, P10, P11, P12	Hmyz s proměnou nedokonalou	
P9, P10, P11, P12	Hmyz s proměnou dokonalou	
P9, P10, P11, P12	Ostnokožci	
	Souhrnné opakování	

7. ročník

Výstup	Učivo	Průřezová témata
	Opakování učiva 6. ročníku	
P24	Strunatci	OSV1, EV1, EV2
P9, P10, P11, P12	Pláštěnci	
P9, P10, P11, P12	Bezlebeční	
P24	Obratlovci	OSV1, EV1, EV2
P9, P10, P11, P12	Bezčelistnatci	
P9, P10, P11, P12	Paryby	
P9, P10, P11, P12	Ryby	
P9, P10, P11, P12	Obojživelníci	
P9, P10, P11, P12	Plazi	
P9, P10, P11, P12	Ptáci	
P9, P10, P11, P12	Savci	
	Botanika	OSV1
P24	Výtrusné rostliny	OSV1, EV1, EV2
P6, P7, P8	Mechorosty	
P6, P7, P8	Kapradňorosty	
P6, P7, P8	Semenné rostliny	
P6, P7, P8	Orgány rostlin	
P6, P7, P8	Rozmnožování rostlin	
P6, P7, P8, P24	Nahosemenné rostliny	OSV1, EV1, EV2
P6, P7, P8, P24	Krytosemenné rostliny	OSV1, EV1, EV2
P6, P7, P8	Jednoděložné rostliny	
P6, P7, P8	Dvouděložné rostliny	
P20, P21, P22	Společenstva	OSV1, EV1, EV2
	Souhrnné opakování	

8. ročník

Výstup	Učivo	
	Opakování učiva 7. ročníku	
	Úvod do biologie člověka	OSV1, OSV2
P1	Etologie	
P14	Původ a vývoj člověka	
P3	Lidské rasy	MKV2, MKV3, MKV4
P24, VZ3,4,5,6,13	Anatomie a fyziologie člověka	OSV1, OSV2, EV2
P13, P16, VZ8	Kosterní soustava	
P13, P16, VZ8	Svalová soustava	
P13, P16, VZ8	Oběhová soustava	
P13, P16, VZ8	Mízní soustava	
P13, P16, VZ8	Dýchací soustava	
P13, P16, VZ8	Trávicí soustava	
P13, P16, VZ7	Metabolismus	
P13, P16, VZ8	Vylučovací soustava	
P13, P16, VZ8	Kožní soustava	
P13, P16, VZ8, VZ13	Nervová soustava	
P13, P16, VZ8	Smyslová soustava	
P13, P16, VZ8	Endokrinní soustava	
P13, P16, VZ8, VZ11, VZ12	Pohlavní soustava	
P15, VZ10,11	Vývin jedince	
P2, P3	Genetika	
VZ15, VZ16	První pomoc	
	Souhrnné opakování	

9. ročník

Výstup	Učivo	Průřezová témata
	Opakování učiva 8. ročníku	
P19	Geologické vědy	OSV1
P24	Mineralogie	OSV1
P17	Prvky	
P17	Sulfidy	
P17	Halogenidy	
P17	Oxidy	
P17	Uhličitany	
P17	Sírany	
P17	Křemičitany	
P17	Organolity	
P24	Petrologie	OSV1
P18	Horninový cyklus	
P17	Vyvěřelé horniny	
P17	Usazené horniny	
P17	Přeměněné horniny	
P18, P19	Vnitřní geologické děje	
P18, P19	Vnější geologické děje	
P17	Půda	
P14, P20	Geologické dějiny Země	OSV1

P23, P24	Základy ekologie	OSV1, EV2, EV3, EV4
P1, P21	Podmínky života – živé složky prostředí	
P1, P21	Podmínky života – neživé složky prostředí	
	Souhrnné opakování	

5.6.4 ZEMĚPIS

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A PŘÍRODA

Vzdělávací obor: ČLOVĚK A PŘÍRODA

Vyučovací předmět: ZEMĚPIS /Z/

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Vyučovací předmět zeměpis na 2. stupni navazuje svým obsahem na tematické okruhy předmětů, které vznikly ze vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět. Svým obsahem překračuje směrem do předmětů vzniklých ze vzdělávací oblasti Člověk a společnost. Opírá se rovněž o znalosti a dovednosti získané v předmětu M. Předmětu Z jsou věnovány dvě hodiny týdně v 6. – 8. ročníku, jedna hodina týdně v 9. ročníku. V rámci předmětu Z probíhá v každém z ročníků několik krátkodobých i dlouhodobých projektů. Podle možností se organizují vycházky do přírody a exkurze. Výuka probíhá v kmenových třídách nebo v počítačové.

V hodinách se snažíme žákům přiblížit základní přírodní a socioekonomické procesy, ukázat propojenost jevů uvnitř fyzickogeografické a socioekonomické sféry, vzájemné vazby mezi těmito sférami. Co se obsahu týká, hledáme hranici nutného minima informací, které by měl žák vstřebat, aby byl schopen efektivně komunikovat, aby získal základní přehled. Naším cílem není žák, který vyjmenuje zpaměti padesát nejvyšších vrcholů Alp, nýbrž žák, který vystihne fenomény, tzn. zná nejvyšší horu Alp, ví, ve kterém státě se nachází, umí najít její polohu na mapě a další informace dokáže vyhledat. V hodinách se snažíme najít správný poměr mezi přímým výkladem, podle možností podpořeným multimediálními prezentacemi, a samostatnou prací skupinovou či individuální. Podle potřeby a možností užíváme a necháváme žáky užívat výpočetní a multimediální techniku, zároveň se snažíme organizovat vycházky do okolí, při kterých žákům ukazujeme přírodní jevy přímo v krajině. Při vyhledávání informací zdůrazňujeme výhody i nevýhody internetu, vedeme žáky k četbě encyklopedií, knih a časopisů se zeměpisnou tematikou jakožto zdroje ověřených geograf. informací.

Vyučovacím předmětem Zeměpis prolínají všechna průřezová témata:

OSV – Při výuce zeměpisu se snažíme poukázat na to, že jsme jako lidé součástí přírody, že i přes mnohé odlišnosti nás toto lidství spojuje. Klademe důraz na respektování individuality žáka, podporu kreativity (možnost tvořit vlastní práce), účinnou komunikaci verbální i neverbální (při obhajobě a prezentaci své práce). Zároveň je pro nás velmi důležité podporovat u žáků schopnost zapamatovat si, udržet pozornost, sebekontrolu. Snažíme se žákům pomoci k získání zdravého sebezpojetí.

VDO – Toto průřezové téma je realizováno snahou o to, aby si žáci na příkladech různých států světa, na jejich historickém vývoji či ze znalosti současné situace, uvědomili rozdíl mezi demokratickým a totalitním režimem, rozdíl mezi řádem a anarchií. Měli by se seznámit s různými společenskými jevy a procesy, které vedou k totalizaci či demokratizaci společnosti. Velký důraz je kladen na hodnocení

společenských jevů a procesů (globalizace, sjednocování Evropy, polarizace světa, vznik válečných konfliktů) a zkoumání jejich vlivu na člověka a společnost.

VGS – Průřezové téma navazuje na předchozí dvě témata. Při vyučování zeměpisu rozvíjíme toto téma tím, že se snažíme rozšířit povědomí žáků o evropské integraci, využíváme jejich osobních zkušeností (cestování, sledování pořadů v TV atd.). Snažíme se „zasadit“ žáky do společného evropského prostředí, ukázat jim možnosti, cesty k seberealizaci v tomto prostoru. Vedeme je k poznání zvyků v okolních evropských státech, které jsou „bránou do světa“. Učíme je překonávat předsudky ve vztahu k okolním národům, k jiným rasám atd.

MKV – Během výuky a podrobněji ve vybraných hodinách zeměpisu se snažíme ukázat žákům rozdíly mezi rasami, národy a etniky, různými náboženskými směry a filosofiemi. Snažíme se analyzovat příčiny rasové, národnostní či náboženské nesnášenlivosti. Na základě získaných poznatků se u žáků snažíme tyto projevy redukovat a ukázat jim možnosti, jak se z pestré multikulturality světa obohatit.

EV – V hodinách se snažíme ukázat žákům propojení mezi socioekonomickou sférou a fyzikogeografickou sférou, diskutujeme o vlivu lidské činnosti na přírodu, snažíme se společně s žáky nacházet řešení základních problémů, vše na příslušné úrovni chápání žáka.

MV – Během výuky zeměpisu se snažíme v rámci možností využívat médií, a to především internet, multimediálních CD, DVD, novin a časopisů a odborné literatury. Především ve vztahu k internetu, novinám a časopisům, upozorňujeme na tendenčnost informací, snažíme se žáky vést ke správnému vyhodnocení informací. Upozorňujeme na to, že mediální sdělení mohou být prostředkem k manipulaci. Ve vybraných hodinách se žáci učí sestavit mediální sdělení.

Vzdělávání v předmětu Zeměpis směřuje k naplnění cílů a k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí:

Kompetence k učení – Naším cílem je motivovat žáky ke studiu, ukazujeme jim možnost využití získaných informací při cestování, „lákáme“ je k poznávání jiných zemí a jejich přírodních krás. Pomáháme jim rozeznat důležité od méně důležitého. Při práci s žáky se snažíme jít příkladem.

Kompetence k řešení problémů – Snažíme se nestavět před žáky hotové věci, předložíme problém a zkusíme diskutovat ve skupinách nebo v celé třídě najít řešení. Obecné problémy se snažíme přiblížit do roviny žáka, oslovit jej, najít řešení a poté je znovu oddálit, zobecnit. Nebazírujeme na jediném způsobu řešení, respektujeme individuální pohled žáka na věc.

Kompetence komunikativní – Vedeme žáky k efektivní a přiměřené komunikaci, přitom využíváme především svých zkušeností a svého příkladu. Naším cílem je to, aby žáci dokázali efektivně využívat informační a komunikační technologie při sběru informací a zároveň dokázali výsledky své práce na patřičné úrovni odprezentovat.

Kompetence sociální a personální – Učíme žáky respektování práce ostatních, snažíme se je vést k sebekontrolě, sebeovládání. Na příkladech ukazujeme projevy nevhodného a rizikového chování.

Kompetence občanské – Se žáky diskutujeme o rasových a národnostních problémech, přitom je vedeme k respektování českých národních tradic.

Kompetence pracovní – Snažíme se vést žáky ke zvyšování pracovní výdrže, koncentrace. Vedeme je k samostatnosti při práci. Podáváme žákům informace o možnosti dalšího vzdělávání či pracovního uplatnění v oblastech souvisejících s geografii (například cestovní ruch).

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP NA KONCI 3. OBDOBÍ:

GEOGRAFICKÉ INFORMACE, ZDROJE DAT, KARTOGRAFIE A TOPOGRAFIE

Žák

- Z1 - organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů
- Z2 - používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii

PŘÍRODNÍ OBRAZ ZEMĚ

Žák

- Z3 - prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů
- Z4 - rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu
- Z5 - porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost

REGIONY SVĚTA

Žák

- Z6 - lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny
- Z7 - porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států
- Z8 - zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich

SPOLEČENSKÉ A HOSPODÁŘSKÉ PROSTŘEDÍ

Žák

- Z9 - posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace
- Z10 - posoudí, jak přírodní podmínky souvisejí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel
- Z11 - zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje
- Z12 - porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit
- Z13 - porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků
- Z14 - lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech

ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Žák

- Z15 - porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajiny
- Z16 - uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů)
- Z17 - uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí

ČESKÁ REPUBLIKA

Žák

Z18 - vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy

Z19 - hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu

Z20 - hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu

Z21 - lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit

Z22 - uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států

TERÉNNÍ GEOGRAFICKÁ VÝUKA, PRAXE A APLIKACE

Žák

Z23 - ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu

Z24 - aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny

Z25 - uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY NA KONCI 3. OBDOBÍ - integrovaný předmět Výchova ke zdraví

Žák

VZ15 – projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí, v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc

VZ16 – uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí

6. ROČNÍK:

Výstup	Učivo	Průř. téma
	ZEMĚ JAKO VESMÍRNÉ TĚLESO	OSV1,5, EV2,3
Z3	Vesmír – vznik, kosmické objekty	
Z3	Sluneční soustava	
Z3	Planeta Země a její Měsíc	
Z3	Čas na zemi	
	GLÓBUS A MAPA	OSV1,5,8 EGS1, MV7
Z1,2	Glóbus	
Z1,2	Orientace na Zemi	
Z1,2	Zeměpisná síť	
Z1,2	Mapování zemského povrch	
	PŘÍRODNÍ SFÉRY ZEMĚ	OSV1,5,11 EV1-4, EGS1, MV7
Z4,5	Litosféra	
Z4,5	Atmosféra	

Z4,5	Hydrosféra	
Z4,5	Pedosféra	
Z4,5	Biosféra	
	OBYVATELSTVO NA ZEMI	OSV1,6,7,10 EV1,2,3,4 MV4, MKV1,2
Z9,10	Rozmístění obyvatelstva Zemi	
Z9,10	Národy, státy, rasy	
Z9,10	Náboženství	
	HOSPODÁŘSTVÍ NA ZEMI	MKV1-5, EGS1, OSV11
Z11,12,13	Světové hospodářství a integrace	
Z11,12,13	Zemědělství	
Z11,12,13	Průmysl	
Z11,12,13	Doprava, služby	
	SVĚTOVÉ ORGANIZACE	MKV1,5
Z14,22	Význam světových organizací, vztah ČR ke světovým organizacím	

7. ROČNÍK:

Výstup	Učivo	Průř. téma
	AFRIKA	OSV1, EGS1, MKV1, EV1,3,4, VDO2
Z6,7,8	Afrika – přírodní poměry	
Z7,8	Afrika – obyvatelstvo	
Z7,8	Afrika – hospodářství	
Z6,7,8	Afrika – regiony	
	AMERIKA	EV1, MKV1,2, VDO2
Z6,7,8	Amerika – přírodní poměry	
Z7,8	Amerika – obyvatelstvo	
Z7,8	Amerika – hospodářství	
Z6,7,8	Amerika – regiony	
	ASIE	MKV2,5, EV1, OSV7
Z6,7,8	Asie – přírodní poměry	
Z7,8	Asie – obyvatelstvo	
Z7,8	Asie – hospodářství	
Z6,7,8	Asie – regiony	
	AUSTRÁLIE	EV1,3 MKV2
Z6,7,8	Austrálie – přírodní poměry	
Z7,8	Austrálie – obyvatelstvo	
Z6,7,8	Austrálie – hospodářství	EV1,3, MKV2
	OCEÁNIE	
Z6,7,8	Oceánie	
	ARKTIDA A ANTARKTIDA	
Z6,7,8	Arktida a Antarktida	

8. ROČNÍK:

Výstup	Učivo	Průř. téma
	EVROPA	EGS1,2,3, EV1,2,4, VDO2, OSV6,7,9,11 MKV2
Z6,7,8	Evropa – poloha a rozloha	
Z6,7,8	Evropa – členitost a povrch	
Z6,7,8	Evropa – vodstvo	
Z6,7,8	Evropa – podnebí	
Z6,7,8	Evropa – přírodní krajiny	
Z7,8	Evropa – obyvatelstvo	
Z6,7,8	Evropa - hospodářství	
	Regiony Evropy	EGS1,2,3
Z6,7,8	Střední Evropa	
Z6,7,8	Severní Evropa	
Z6,7,8	Západní Evropa	
Z6,7,8	Jižní Evropa	
Z6,7,8	Východní Evropa	
Z6,7,8	Jihovýchodní Evropa	
	ČESKÁ REPUBLIKA	VDO1,2,3,4, EV1,2,3,4, MKV1,4,5, MV6,7, OSV6,7,9
Z20	Česká republika – poloha a rozloha	
Z20	Česká republika – členitost a povrch	
Z20	Česká republika – geomorfologie	
Z20	Česká republika – vodstvo	
Z20	Česká republika – podnebí	
Z20	Česká republika – ochrana přírody	
Z20	Česká republika – obyvatelstvo	
Z20	Česká republika – hospodářství	
	KRAJE ČESKO REPUBLIKY	VDO1,3
Z19,21	Hlavní město Praha	
Z19,21	Středočeský kraj	
Z19,21	Jihočeský kraj	
Z19,21	Plzeňský kraj	
Z19,21	Karlovarský kraj	
Z19,21	Ústecký kraj	
Z19,21	Liberecký kraj	
Z19,21	Královéhradecký kraj	
Z19,21	Pardubický kraj	
Z19,21	Kraj Vysočina	
Z19,21	Jihomoravský kraj	
Z19,21	Olomoucký kraj	
Z19,21	Zlínský kraj	
Z18,19,21	Moravskoslezský kraj	
	PAMÁTKY UNESCO	VDO1,3

Z20,21,22	Památky UNESCO	
-----------	----------------	--

9. ROČNÍK:

Výstup	Učivo	Průř. téma
	REGIONÁLNÍ ZEMĚPIS	OSV1,5,8
Z6	Regionální zeměpis	
	POLITICKÝ ZEMĚPIS	EGS1, OSV7, EGS1,2, MKV2,3
Z9,10	Státy a jejich uskupení	
Z9,10	Kolonizace světa	
Z14,22	Politické a vojenské organizace	
	OBYVATELSTVO SVĚTA	MKV1,4,5, VDO2,4
Z9,10	Obyvatelstvo, náboženství	
Z9,10	Kulturní rozmanitost, sídla	
	SVĚTOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ	EV1,3,4, EGS2
Z11,12,13	Propojenost hospodářství	
Z11,12,13	Zemědělství	
Z11,12,13	Průmysl	
Z11,12,13	Doprava a spoje	
VZ15	Odpovědné chování člověka v rizikových situacích silniční a železniční dopravy	
Z11,12,13	Služby	
Z6,7	Cestovní ruch	
	ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ	EV1,2,4
Z15,16,17	Životní prostředí a globální změny	
VZ16	Ochrana člověka za mimořádných událostí	
	TERÉNNÍ ZEMĚPIS	
Z23,24,25	Terénní zeměpis	
	ZÁVĚREČNÉ OPAKOVÁNÍ	
Z1-25	Závěrečné opakování	

5.7 UMĚNÍ A KULTURA

Vzdělávací oblast Umění a kultura umožňuje žákům jiné než pouze racionální poznávání světa a odráží nezastupitelnou součást lidské existence - umění a kulturu. Kulturu, jako procesy i výsledky duchovní činnosti, umožňující chápat kontinuitu proměn historické zkušenosti, v níž dochází k socializaci jedince a jeho projekci do společenské existence, i jako neoddelitelnou součást každodenního života /kultura chování, oblékání, cestování, práce/. Umění, jako proces specifického

poznání a dorozumívání, v němž vznikají informace o vnějším a vnitřním světě a jeho vzájemné provázanosti, které nelze formulovat a sdělovat jinými než uměleckými prostředky.

Vzdělávání v této oblasti přináší umělecké osvojování světa s estetickým účinkem. V procesu uměleckého osvojování světa dochází k rozvíjení specifického citění, tvořivosti, vnímavosti jedince k uměleckému dílu a jeho prostřednictvím k sobě samému i k okolnímu světu. Součástí tohoto procesu je hledání a nalézání vazeb mezi druhy umění na základě společenských témat, schopnosti vcítit se do kulturních potřeb ostatních lidí a jimi vytvořených hodnot a přistupovat k nim s vědomím osobní účasti. V tvořivých činnostech jsou rozvíjeny schopnosti nonverbálního vyjadřování prostřednictvím tónu a zvuku, linie, bodu, tvaru, barvy, gesta, mimiky atp.

V etapě základního vzdělávání je oblast Umění a kultura zastoupena vzdělávacími obory Hudební výchova a Výtvarná výchova.

5.7.1 HUDEBNÍ VÝCHOVA

Vzdělávací oblast: UMĚNÍ A KULTURA
Vzdělávací obor: UMĚNÍ A KULTURA
Vyučovací předmět: HUDEBNÍ VÝCHOVA /HV/

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Hudební výchova je realizována v 1. – 5. ročníku v rozsahu 1 hodiny týdně.

V hodinách hudební výchovy se prolínají činnosti vokální, instrumentální, hudebně pohybové a poslechové. Žák se prostřednictvím hudby učí vnímat, cítit a prožívat životní situace a vytvářet své vlastní představy. Hudbu chápe jako prostředek ke kultivování projevu. Hudba mu umožňuje poznání současnosti a minulosti a také zvláštností jiných skupin a národností. Uvědomuje si právo jedince na svobodný a tvořivý přístup. K různým hudebním stylům zaujímá svůj osobní postoj a využívá ho k obohacování svého vlastního života. V hodinách HV je veden k schopnosti hudbu analyzovat a najít různorodost hudebního vyjádření.

Cílem vyučovacího předmětu HV na 1. stupni je naučit žáky čistě a výrazně zpívat lidové i umělé dětské písně v hlasovém rozsahu přiměřeném žákům mladšího školního věku, nacvičit správné dýchání a tvoření tónů, rozvíjet hudební sluch a paměť na melodii a slova, učit rozlišovat a udržovat určitý rytmus, rozvíjet hudebnost zařazováním poslechu lidových písní i poslechu hodnotné vážné hudby vhodné pro tento věk a vést žáky k zájmu o hudbu, poznat talentované žáky a dbát o jejich rozvoj v oblasti hudební výchovy, probouzet u žáků zájem o vlastní pěvecké a hudební aktivity.

Hudební výchova na 1. stupni se vyučuje v pracovní hudební výchovy. S hudbou se žáci rovněž setkávají při návštěvách výchovných koncertů a navštíví aspoň jedno představení v divadle, při kterých dbáme na společenské chování.

Hodiny HV začínáme uvolňovacími metodami na navození příjemné atmosféry.

Metody vokálních činností – nácvik písně sluchem, nápodobou, střídat zpěv skupiny se sólistou, přidat ke zpěvu rytmické a melodické nástroje, dechová cvičení (hospodaření s dechem).

Metody instrumentálních činností – opakování krátkých rytmických úseků sólisty a skupiny, doprovázení zpěvu rytmickými a melodickými nástroji.

Metody poslechových činností – návštěva koncertů, výtvarné ztvárnění prožitků, beseda o hudbě.

Metody hudebně pohybových činností – tanec, improvizace, dramatizace, pantomima.

Hodiny HV ukončujeme reflexí (Poslední slovo patří mně, Volné psaní, Pozitivní sprcha aj.).

Vyučovacím předmětem Hudební výchova prolínají všechna průřezová témata:

OSV – rozvoj smyslového vnímání, kreativity, vyjádření pocitů z poslechu hudebních ukázek, využití různých postupů dramatické výchovy např. dramatizace písní, návštěva divadla, koncertů, diskuse nad uměleckým dílem

VDO – motivace žáků k uplatňování svých názorů v třídním kolektivu např. pomoc (zpěv ve dvojicích, trojicích), ochota pomáhat, být ohleduplný (kultivovaný projev, pravidla chování v divadle na koncertě), respektování kulturní odlišnosti

EGS – vychovávat žáky jako budoucí občany Evropy, jako zodpovědné a tvořivé osobnosti, budovat vztah k evropské a světové hudbě (různorodost hudebního projevu), lidové písně z různých krajových oblastí, nejznámější hymny evropských zemí

MKV – seznamování s rozmanitostmi a tradicemi různých hudebních kultur, hudba v našem regionu (písně, umělci, kulturní postavy, kulturní akce), tolerovat a poznávat odlišnosti hudebních kultur

EV – zamyšlení se nad vztahy člověka a prostředí (vnímání hudby, uklidnění, povzbuzení, motivace), vnímání estetických kvalit v hudbě (vážná hudba, muzikály, lidová hudba, hudební kvič)

MV – vnímání zvuku (hluk, pozitivní zvukový vjem), vývoj médií – rozhlasu, nahrávek, setkávání se s hudbou – rozhlas, televize, koncerty, soutěže

Vzdělávání v předmětu Hudební výchova směřuje k naplnění cílů a k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- Žáci jsou vedeni ke zpěvu na základě svých dispozic intonačně čistě, lehce, bez křiku a rytmicky přesně
- učitel vede žáky k užívání správné hudební terminologie, symboliky a umožňuje jim zažít úspěch

Kompetence k řešení problémů

- vnímání hudby rozvíjíme nejvýrazněji při jejím poslechu
- žák rozlišuje jednotlivé tóny, tempo, dynamické změny, rozpozná některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální od instrumentální
- učitel vede žáky k vzájemnému naslouchání a sleduje jejich pokrok

Kompetence komunikativní

- hudba nejlépe rozvíjí pěvecké, hudební i komunikativní dovednosti
- žáci jsou vedeni k improvizaci, rytmizaci a melodizaci jednodušší hudební formy, k reakci pohybem na znějící hudbu, k vyjádření pohybem metra, tempa, dynamiky, směru melodie
- učitel se zajímá o hudební názory, náměty, zkušenosti a vytváří příležitosti pro relevantní komunikaci mezi žáky

Kompetence sociální a personální

- hudební výchova má být pro všechny žáky příjemná a oblíbená
- žáci jsou vedeni k tomu, aby si navzájem naslouchali a brali ohledy na druhé,
- jsou vedeni ke kritickému usuzování a posuzování žánrů a stylů hudby

Kompetence občanská

- žáci jsou vedeni k podílení se na utváření hodnocení hudebních činností nebo jejich výsledků
- jsou vedeni ke kritickému myšlení nad obsahy hudebních děl

Kompetence pracovní

- smysl pro rytmus rozvíjíme zařazováním jednoduchých doprovodných nástrojů
- poslechem hudby jsou vedeni žáci citově vnímat a soustředit se
- zpěvem probouzíme u žáků pěvecké i hudební dovednosti

VZDĚLÁVACÍ OBSAH VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP NA KONCI 1. OBDOBÍ

Žák

H1 - zpívá v jednohlase

H2 - rytmizuje a melodizuje jednoduché texty

H3 - využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře

H4 - reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie

H5 - rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby

H6 - rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální

Očekávané výstupy	Učivo	PT
VOKÁLNÍ ČINNOSTI	1. ROČNÍK	
H1 – zpívá v jednohlase	Pěvecký a mluvní projev – hudební dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení tonu)	
H2 – rytmizuje a melodizuje jednoduché texty	Hudební rytmus – realizace písní ve 2/4, ¾ taktu	EV2 MV4
INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI		
H3 – využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	Hra na hudební nástroje (reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí nástrojů z Orfeova instrumentáře) Rytmizace, melodizace, Hudební doprovod	

<p>HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI</p> <p><i>H4 – reaguje pohybem na znějící hudbu</i></p> <p>POSLECHOVÉ ČINNOSTI</p> <p><i>H6 – rozpozná v proudu znějící hudby...</i></p> <p><i>H5 – rozlišuje jednotlivé kvality tónů</i></p>	<p>hudební hry</p> <p>Taktování dvoudobý takt, Pohybový doprovod znějící hudby – taneční hry, jednoduché lidové tance</p> <p>Hudba vokální, instrumentální a vokálně instrumentální</p> <p>Rozlišení lidského hlasu, hudebního nástroje</p> <p>Hudební styly (hudba pochodová, taneční a ukolébavka)</p>	
--	--	--

Očekávané výstupy	Učivo	PT
<p>VOKÁLNÍ ČINNOSTI</p> <p><i>H1 – zpívá v jednohlase</i></p> <p><i>H2 – rytmizuje a melodizuje jednoduché texty</i></p> <p>INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI</p> <p><i>H3 – využívá jednoduché nástroje k doprovodné hře</i></p> <p>HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI – H4</p> <p>POSLECHOVÉ ČINNOSTI</p> <p><i>H6 – rozpozná v proudu znějící hudby...</i></p> <p><i>H5 – rozlišuje jednotlivé kvality tónů</i></p>	<p>2. ROČNÍK</p> <p>Pěvecký a mluvní projev – hudební dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení tonu, dynamicky odlišený zpěv)</p> <p>Kánon, prodleva</p> <p>Hudební rytmus – realizace písní ve 2/4, 3/4, 4/4 taktu</p> <p>Hra na hudební nástroje (reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí nástrojů z Orfeova Instrumentáře a jednoduchých nástrojů)</p> <p>Rytmizace, melodizace, Hudební doprovod hudební hry (otázka – odpověď)</p> <p>Taktování dvoudobý takt, třídobý takt</p> <p>Pohybový doprovod znějící hudby – taneční hry, jednoduché lidové tance</p> <p>Pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby – pantomima</p> <p>Kvalita tónů – délka, síla, barva, výška</p> <p>Hudební výrazové prostředky – kontrast, gradaci</p> <p>Melodie vzestupná a sestupná</p> <p>Hudební styly – hudba taneční, pochodová, ukolébavka</p>	<p>OSV4,5</p> <p>MV4</p> <p>MKV2,3</p>

	Hudba vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	
--	--	--

Očekávané výstupy	Učivo	PT
VOKÁLNÍ ČINNOSTI	3. ROČNÍK	
H1 – zpívá v jednohlase	Pěvecký a mluvní projev – hudební dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení tonu, dynamicky odlišený zpěv) Kánon, prodleva	EGS1,2
H2 – rytmizuje a melodizuje jednoduché texty	Hudební rytmus – realizace písní ve 2/4, ¾, 4/4 taktu Záznam vokální hudby – zachycení písně pomocí jednoduchého grafického vyjádření	MKV7
INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI		
H3 – využívá jednoduché hudební nástroje k dopr. hře	Hra na hudební nástroje (reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí nástrojů z Orfeova Instrumentáře a jednoduchých nástrojů) Rytmizace a melodizace, hudební doprovod, hudební hry Záznam instrumentální melodie – čtení a zápis rytmického schématu	
HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI		
H4 – reaguje pohybem na znějící hudbu	Taktování dvoudobý takt, třídobý takt, čtyřdobý takt Pohybový doprovod znějící hudby – taneční hry, jednoduché lidové tance Pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby – pantomima, pohybová improvizace s využitím tanečních kroků vyjádří metrum, tempo, dynamiku a směr hudby Orientace v prostoru – utváření pohybové paměti	
POSLECHOVÉ ČINNOSTI		
H6 – rozpozná v proudu znějící hudby...	Kvalita tonů – délka, síla, barva, výška Hudební výrazové prostředky a hudební prvky se sémantickým nábojem – rytmus, melodie, harmonie, kontrast, gradaci, zvukomalba	
H5 - rozlišuje jednotlivé kvality tónů	Pohyb melodie – vzestupná a sestupná Hudební styly – hudba taneční, pochodová, ukolébavka Hudba vokální, instrumentální a vokálně instrumentální Hudební styly – pochod, tanec, ukolébavka	

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP NA KONCI 2. OBDOBÍ

Žák

H1 - zpívá v jednohlase či dvojhase v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti

H2 - realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not

H3 - využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní

H4 - rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby

H5 - vytváří jednoduché přede hry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace

H6 - rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků

H7 - ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace

Očekávané výstupy	Učivo	PT
VOKÁLNÍ ČINNOSTI	4. ROČNÍK	
<i>H1 – zpívá v jednohlase či dvojhase</i>	Pěvecký a mluvní projev – hudební dovednosti a hlasová hygiena, rozlišování hlasového rozsahu Dvojhlas a vícehlas – kánon, prodleva, lidový dvojhlas	MKV1,2,3
<i>H2 – realizuje podle svých individuálních schopností</i>	Hudební rytmus – realizace písní ve 2/4, 3/4, 4/4 taktu Záznam vokální hudby – zachycení písně pomocí jednoduchého grafického vyjádření, nota jako grafický znak pro ton, zápis rytmu písně	OSV5
INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI		
<i>H3 – využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře i</i>	Hra na jednoduché hudební nástroje	
<i>H4 – rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby</i>	Jednodílná písňová forma a-b	
<i>H5 – vytváří jednoduché přede hry, mezihry a dohry</i>	Tvorba přede hry, mezihry, dohry s využitím tónového materiálu písně, hudební doprovod, hudební hry	
HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI		
<i>H7 – ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků</i>	Taktování dvoudobý takt, třídobý takt, čtyřdobý takt Pohybový doprovod znějící hudby – taneční hry, jednoduché lidové tance Pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby – pantomima, pohybová improvizace s využitím tanečních kroků, Orientace v prostoru – utváření pohybové paměti, reprodukce pohybů při tanci a pohybových hrách	
POSLECHOVÉ ČINNOSTI		
<i>H6 – rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních prostředků</i>	Kvalita tónu	

	<p>Vztahy mezi tóny – akord, souzvuk</p> <p>Hudební výrazové prostředky (barva, pohyb melodie, změny hudebním proudů)</p> <p>Malá písňová forma, rondo, variace</p> <p>Interpretace poslechu (vlastními slovy)</p>	
--	--	--

Očekávané výstupy	Učivo	PT
<p>VOKÁLNÍ ČINNOSTI</p> <p><i>H1 – zpívá v jednohlase či dvojhlas</i></p> <p><i>H2 – realizuje podle svých individuálních schopností</i></p>	<p>5. ROČNÍK</p> <p>Pěvecký a mluvní projev – zpívá v durových a mollových tóninách</p> <p>Hudební rytmus – 2/4, 3/4, 4/4 takt</p> <p>Dvojhlas a vícehlas</p> <p>Intonace v durové a mollové tónině – diatonické postupy v durových a mollových tóninách (V., III. a I. Stupeň, volné nástupy)</p> <p>Grafický záznam vokální hudby – notový zápis jako opora při realizaci písně</p>	
<p>INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI</p> <p><i>H3 – využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře i</i></p> <p><i>H4 - rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby</i></p> <p><i>H5 - vytváří jednoduché přede hry, mezihry a dohry</i></p>	<p>H3-Hra na hudební nástroje (Orffův instrumentář, flétny, keyboardy ...)</p> <p>Rytmizace, melodizace, hudební improvizace – hudební doprovod akcentace na těžkou dobu v rytmickém doprovodu, ostinato, prodleva</p> <p>H4 – Jednodílná forma písně</p> <p>H5- Rytmický doprovod</p> <p>Doprovodná hra</p> <p>Hudební improvizace, melodizace</p> <p>Hra podle rytmického zápisu</p>	
<p>HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI</p> <p><i>H7 - ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků</i></p>	<p>Taneční kroky</p> <p>Improvizace</p> <p>Taktuje 2/4, 3/4, 4/4 takt,</p> <p>Taneční kroky</p> <p>Hudební paměť v tanci</p> <p>Pohybové a hudební hry</p>	
<p>POSLECHOVÉ ČINNOSTI</p>		

<p>H6 - rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních prostředků</p>	<p>Tón – délka, síla, barva, výška Vztahy mezi tony – souzvuk, akord Hudební výrazové prostředky – barva, zvukomalba, metrické, dynamické harmonické, rytmické změny v hudebním proudu Hudební styly a žánry Hudební formy – malá písňová forma, rondo, variace Interpretace hudby – slovní vyjádření k poslechu</p>	
--	---	--

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP NA KONCI 3. OBDOBÍ

Žák

H1 - využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách

H2 - uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase

H3 - reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace

H4 - rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě

H5 - orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku

H6 - zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období

H7 - vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění

6. ROČNÍK

Výstup	Učivo	Průř. téma
<p>H1 – využívá své schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách</p>	<p>Vokální činnosti Intonace a vokální improvizace – improvizace jednoduchých hudebních forem Hudební rytmus – odhalování vzájemných souvislostí rytmu řeči a hudby Rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti – reprodukce tonů a melodií</p>	<p>OSV 2 OSV 9 OSV 5 OSV 4</p>
<p>H2- uplatňuje pěv. dovednosti, zpívá v jednohlase i vícehlase</p>	<p>Vokální činnosti Pěvecký a mluvní projev – rozšiřování hlasového rozsahu, hlasová nedostatečnost a některé způsoby její nápravy, mutace Orientace v notovém záznamu vokální hudby – notový zápis jako opora při realizaci písně Reflexe vokálního projevu – vlastní vokální projev a vokální projev ostatních</p>	<p>OSV 2 OSV 3</p>

H3- reprodukuje různé motivy, doprovází improvizuje	Instrumentální činnosti Hra na hudební nástroj – nástrojová reprodukce melodií (motivů, témat, písní) Záznam hudby – noty Vyjádřování hudebních i nehudebních představ a myšlenek pomocí hudebního nástroje Tvorba doprovodů pro hudebně dramatické projevy	OSV 9 OSV 5 OSV 3 MV 7 OSV 4
H4- rozpozná některé z tanců, styl. období v poslechu, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků	Hudebně pohybové činnosti Pohybový doprovod znějící hudby - taktování Pohybové vyjádření hudby v návaznosti na sémantiku hudebního díla - pantomima Pohybová reakce na změny v proudu znějící hudby – změny tempové Orientace v prostoru – rozvoj pohybové paměti	OSV 7 OSV 11 OSV 1 MKV 2 OSV 3 OSV 5 OSV 9 OSV 10
H5 – hudební dílo jako logicky utvářený celek	Poslechové činnosti Orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby – postihování hudebně výrazových prostředků Hudební dílo a jeho autor – hudební skladba v kontextu s jinými hudebními i nehudebními díly, dobou vzniku, životem autora	OSV 5 OSV 8 OSV 4
H6- zařadí slyšenou hudbu do stylového prostředí	Poslechové činnosti Hudební styly a žánry – chápání jejich funkcí vzhledem k životu jedince i společnosti, kulturním tradicím a zvykům	OSV 1 OSV 5 OSV 6 OSV 8 OSV 10 EGS 1 EGS 2 EGS 3 MKV 3
H7- vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	Poslechové činnosti Interpretace znějící hudby - slovní charakterizování hudebního díla	MKV 3

7. ROČNÍK

Výstup	Učivo	Průř. téma
H1 – využívá své schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách	Vokální činnosti Intonace a vokální improvizace – improvizace jednoduchých hudebních forem, diatonické postupy v dur a moll tóninách, Hudební rytmus – odhalování vzájemných souvislostí rytmu řeči a hudby, využívání rytmických zákonitostí při vokálním projevu Rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti – reprodukce tónů a melodií, zachycování rytmu, popřípadě i melodie zpívané hrané písně pomocí grafického záznamu	OSV 1-3

H2- uplatňuje pěvecké dovednosti, zpívá v jednohlase i vícehlase	Vokální činnosti Pěvecký a mluvní projev – rozšiřování hlasového rozsahu, vícehlasý a jednohlasý zpěv, deklamace Orientace v notovém záznamu vokální hudby – notový zápis jako opora při realizaci písně či složitější skladby Reflexe vokálního projevu – vlastní vokální projev a vokální projev ostatních, hledání nápravy hlasové nedostatečnosti	OSV 1- 4
H3- reprodukuje různé motivy, doprovází a improvizuje	Instrumentální činnosti Hra na hudební nástroj – nástrojová reprodukce melodií, hra a tvorba doprovodů s využitím nástrojů Orffova instrumentáře, keyboardů a počítače Záznam hudby – noty, notační programy a další způsoby záznamů hudby Vyjadřování hudebních i nehudebních představ a myšlenek pomocí hudebního nástroje Tvorba doprovodů pro hudebně dramatické projevy	OSV 4 - 5
H4- rozpozná některé z tanců, styl. období v poslechu, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků	Hudebně pohybové činnosti Pohybový doprovod znějící hudby – taktování, taneční kroky Pohybové vyjádření hudby v návaznosti na sémantiku hudebního díla – pantomima, improvizace Pohybová reakce na změny v proudu znějící hudby – změny tempové, dynamické Orientace v prostoru – rozvoj pohybové paměti, reprodukce pohybů prováděných při tanci	OSV 4 - 5
H5 – hudební dílo jako logicky utvářený celek	Poslechové činnosti Orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby – postihování hudebně výrazových prostředků, sémantické prvky (zvukomalba, dušmalba) Hudební dílo a jeho autor – hudební skladba v kontextu s jinými hudebními i nehudebními díly, dobou vzniku, životem autora, vlastní zkušenost (inspirace, epigonství, kýč)	MKV 3 - 4 EGS 1, 3 OSV 6. 7
H6- zařadí slyšenou hudbu do stylového prostředí	Poslechové činnosti Hudební styly a žánry – chápání jejich funkcí vzhledem k životu jedince i společnosti, kulturním tradicím a zvykům	OSV 1 EGS 1-2 MKV 1 EGS 1 – 2 MKV 1-2 EGS 2
H7- vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	Poslechové činnosti Interpretace znějící hudby - slovní charakterizování hudebního díla	EV 3- 4 OSV 7 OSV 6

8. ROČNÍK

Výstup	Učivo	Průř. téma
H1 – využívá své schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách	<p>Vokální činnosti Intonace a vokální improvizace – improvizace jednoduchých hudebních forem, diatonické postupy v dur a moll tóninách Hudební rytmus – odhalování vzájemných souvislostí rytmu řeči a hudby, využívání rytmických zákonitostí při vokálním projevu Rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti – reprodukce tónů a melodií, zachycování rytmu, popřípadě i melodie zpívané hrané písně pomocí grafického, notového záznamu</p>	OSV 1 – 3, 9
H2- uplatňuje pěv. dovednosti, zpívá v jednohlase i vícehlase	<p>Vokální činnosti Pěvecký a mluvní projev – rozšiřování hlasového rozsahu, vícehlasý a jednohlasý zpěv, techniky vokálního projevu (scat, falzet)a jejich využití při zpěvu a instrumentálních aktivitách Orientace v notovém záznamu vokální hudby – notový zápis jako opora při realizaci písně či složitější skladby vokální a vokálně instrumentální Reflexe vokálního projevu – vlastní vokální projev a vokální projev ostatních, hledání nápravy hlasové nedostatečnosti, transpozice melodie</p>	OSV 5
H3- reprodukuje různé motivy, doprovází improvizuje	<p>Instrumentální činnosti Hra na hudební nástroj – nástrojová reprodukce melodií, hra a tvorba doprovodů s využitím nástrojů Orffova instrumentáře, keyboardů a počítače, nástrojová improvizace Záznam hudby – noty, notační programy (Capella, Finale, Sibelius)a další způsoby záznamů hudby Vyjádřování hudebních i nehudebních představ a myšlenek pomocí hudebního nástroje Tvorba doprovodů pro hudebně dramatické projevy</p>	OSV 1, 4, 5, 7, 8, 9 MV 7
H4- rozpozná některé z tanců, styl. období v poslechu, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků	<p>Hudebně pohybové činnosti Pohybový doprovod znějící hudby – taktování, taneční kroky, vlastní pohybové ztvárnění Pohybové vyjádření hudby v návaznosti na sémantiku hudebního díla – pantomima, improvizace Pohybová reakce na změny v proudu znějící hudby – změny tempové, dynamické, rytmicko-metrické Orientace v prostoru – rozvoj pohybové paměti, reprodukce pohybů prováděných při tanci a pohybových hrách</p>	OSV 4 – 5
H5 – hudební dílo	Poslechové činnosti	

jako logicky utvářený celek	Orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby – postihování hudebně výrazových prostředků, sémantické prvky (zvukomalba, dušmalba) Hudební dílo a jeho autor – hudební skladba v kontextu s jinými hudebními i nehudebními díly, dobou vzniku, životem autora, vlastní zkušenost (inspirace, epigonství, kýč)	MKV 1, 2, 4 EGS 1, 2 MV 7 OSV1
H6- zařadí slyšenou hudbu do stylového prostředí	Poslechové činnosti Hudební styly a žánry – chápání jejich funkcí vzhledem k životu jedince i společnosti, kulturním tradicím a zvykům	EGS 1,2,3 MKV3,4
H7- vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	Poslechové činnosti Interpretace znějící hudby - slovní charakterizování hudebního díla	MKV3,4

9. ROČNÍK

Výstup	Učivo	Průř. téma
H1 – využívá své schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách	Vokální činnosti Intonace a vokální improvizace – improvizace jednoduchých hudebních forem, diatonické postupy v dur a moll tóninách Hudební rytmus – odhalování vzájemných souvislostí rytmu řeči a hudby, využívání rytmických zákonitostí při vokálním projevu Rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti – reprodukce tónů a melodií, zachycování rytmu, popřípadě i melodie zpívané hrané písně pomocí grafického, notového záznamu	OSV 1 – 3 OSV 4, 5
H2- uplatňuje pěv. dovednosti, zpívá v jednohlase i vícehlase	Vokální činnosti Pěvecký a mluvní projev – rozšiřování hlasového rozsahu, vícehlasý a jednohlasý zpěv, techniky vokálního projevu (scat, falzet)a jejich využití při zpěvu a instrumentálních aktivitách Orientace v notovém záznamu vokální hudby – notový zápis jako opora při realizaci písně či složitější skladby vokální a vokálně instrumentální Reflexe vokálního projevu – vlastní vokální projev a vokální projev ostatních, hledání nápravy hlasové nedostatečnosti, transpozice melodie a jiné hudební činnosti	OSV 9,10
H3- reprodukuje různé motivy, doprovází improvizuje	Instrumentální činnosti Hra na hudební nástroj – nástrojová reprodukce melodií, hra a tvorba doprovodů s využitím nástrojů Orffova instrumentáře, keyboardů a počítače, nástrojová improvizace jednoduché hudební formy Záznam hudby – noty, notační programy (Capella, Finale, Sibelius)a další způsoby záznamů hudby Vyjadřování hudebních i nehudebních představ a	OSV 5 MV 1 – 7

	myšlenek pomocí hudebního nástroje Tvorba doprovodů pro hudebně dramatické projevy	
H4- rozpozná některé z tanců, styl. období v poslechu, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků	Hudebně pohybové činnosti Pohybový doprovod znějící hudby – taktování, taneční kroky, vlastní pohybové ztvárnění Pohybové vyjádření hudby v návaznosti na sémantiku hudebního díla – pantomima, improvizace Pohybová reakce na změny v proudu znějící hudby – změny tempové, dynamické, rytmicko-metrické, Orientace v prostoru – rozvoj pohybové paměti, reprodukce pohybů prováděných při tanci a pohybových hrách	
H5 – hudební dílo jako logicky utvářený celek	Poslechové činnosti Orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby – postihování hudebně výrazových prostředků, sémantické prvky (zvukomalba, dušmalba, pohyb melodie, pravidelnost a nepravidelnost hudební formy) a jejich význam pro pochopení hudebního díla Hudební dílo a jeho autor – hudební skladba v kontextu s jinými hudebními i nehudebními díly, dobou vzniku, životem autora, vlastní zkušenost (inspirace, epigonství, kýč, modernost, stylová provázanost)	
H6 - zařadí slyšenou hudbu do stylového prostředí	Poslechové činnosti Hudební styly a žánry – chápání jejich funkcí vzhledem k životu jedince i společnosti, kulturním tradicím a zvykům	EGS 1,2
H7- vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	Poslechové činnosti Interpretace znějící hudby - slovní charakterizování hudebního díla	MV 3,6,7

5.7.2 VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Vzdělávací oblast: UMĚNÍ A KULTURA
Vzdělávací obor: UMĚNÍ A KULTURA
Vyučovací předmět: VÝTVARNÁ VÝCHOVA /VV/

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Výtvarné výchově je v učebním plánu 1. stupně věnována 1 hodina týdně v 1. a 2. ročníku, ve 3. - 5. ročníku jsou to 2 hodiny týdně.

Výtvarná výchova rozvíjí vizuálně obrazné vyjádření na základě zkušenosti žáka, čímž ho zapojuje do procesu komunikace. Je postavena na tvůrčích činnostech – tvorbě, vnímání a interpretaci. Tyto činnosti umožňují rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, citění, myšlení, prožívání, představivost, fantazii a intuici k hledání nových i neobvyklých možností vlastní tvorby, děl výtvarného umění i děl dalších obrazových médií.

CÍLE VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU NA 1. STUPNI

- předat základní praktické i teoretické poznatky o malbě, kresbě, prostoru, atd.
- předat základní praktické i teoretické poznatky o výtvarných technikách
- předat základní praktické i teoretické poznatky o výtvarných prostředcích
- rozvinout a prohloubit vztah k výtvarnému umění a kultuře
- rozvinout tvůrčí potenciál
- vychovat člověka citlivého k okolnímu světu a jeho projevům
- vést ke vnímání krásy tvarů, barev, struktur
- učit spoluutvářet prostředí, ve kterém žijeme

Výtvarná výchova je vyučována v kmenových třídách nebo venku. Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání – skupinové vyučování, samostatná práce, kolektivní práce, krátkodobé projekty.

Vyučovacím předmětem Výtvarná výchova prolínají tato průřezová témata:

OSV – Poznávání lidí, Kreativita, Sebepoznání a sebepojetí, Komunikace, Hodnoty, postoje, praktická etika, Rozvoj schopností poznávání, Řešení problémů a rozhodovací dovednosti, Kooperace a kompetice

EGS – Jsme Evropané, Evropa a svět nás zajímá

MKV – Lidské vztahy, Multikulturalita

EV – Vztah člověka k prostředí, Ekosystémy, Lidské aktivity a problémy životního prostředí

MV – Práce v realizačním týmu, Fungování a vliv médií ve společnosti, Tvorba mediálního sdělení

Vzdělávání v předmětu Výtvarná výchova směřuje k naplnění cílů a k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- vést žáky k tvůrčím činnostem
- vést žáky k samostatnému naplánování, pozorování, experimentování,...
- vést žáky k hledání souvislostí
- vést žáky k používání dohodnutých termínů, znaků a symbolů
- vést žáky k pozitivnímu vztahu k učení
- vést žáky ke zhodnocení výsledků a diskusi
- vést žáky k vyhledávání a třídění informací, dokázat je využít i v životě

Kompetence k řešení problémů

- vést žáky k promyšlenému a naplánovanému způsobu řešení problémů
- vést žáky k výběru nejefektivnějšího způsobu řešení
- vést žáky k využití vlastních názorů a zkušeností

Kompetence komunikativní

- vést žáky k vyjadřování svých myšlenek a názorů, k argumentaci
- vést žáky k porozumění obrazovým materiálům
- vést žáky k využití získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů

Kompetence sociální a personální

- vést žáky ke spolupráci ve skupině
- vést žáky k navození příjemné atmosféry
- vést žáky k ohleduplnosti a úctě
- vést žáky k poskytnutí pomoci
- vést žáky k respektování různých hledisek a tím k sebeovládání

Kompetence občanská

- vést žáky k respektování a ochraně našich tradic a kulturního dědictví
- vést žáky k pozitivnímu postoji k uměleckému dílu
- vést žáky ke smyslu pro kulturu
- vést žáky k aktivnímu zapojení se do kulturního dění

Kompetence pracovní

- vést žáky k bezpečnému používání materiálů a nástrojů
- vést žáky k dodržování vymezených pravidel
- vést žáky ke kvalitě a hospodárnosti
- vést žáky k využití znalostí a zkušeností k vlastnímu rozvoji a přípravě na život

OBSAHOVÉ VYMEZENÍ VUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Očekávané výstupy z RVP na konci 1. období

Žák

V1 - rozpoznává (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě zkušeností, vjemů, zážitků a představ

V2 - v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace

V3 - vnímá události různými smysly a vyjadřuje je

V4 - interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svou dosavadní zkušeností

V5 - na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných

vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil

Očekávané výstupy	Učivo		PT
	VÝTVARNÁ VÝCHOVA 1. ROČNÍK		
rozpoznává a pojmenovává linie, tvary, objemy, barvy, objekty	Osvojí si základní dovednosti pro další výtvarnou práci.	Péče o pomůcky a materiál. Dodržování čistoty. První zachycení děje.	OSV2, 4
porovnává je a třídí na základě odlišností,	Uplatňuje osobitost při výtvarné práci.	Vytvoření pracovního prostředí. Objevení barvy, pokusy s mícháním barev.	EV4
zkušeností, vjemů, zážitků a představ	Rozeznává vizuálně obrazné elementy. Popíše své prožitky a představy.	Objevení linie, pokusy s vytvářením linií.	
v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti, uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy,...a další prvky jejich kombinace	Uplatňuje osobitost, snaží se vyjádřit své fantazijní představy, porovnává s ostatními.	Kresba, malba, kombinovaná technika. První seznámení s kompozicí.	OSV1
	Pracuje s různými nástroji a materiálem. Rozšíří si škálu možností, jak výtvarně vyjádřit své prožitky. Uvědomuje si reliéf.	První seznámení se strukturou, s povrchem a jeho vlastnostmi. Otisk v ploše a v prostoru. Objevení reliéfu.	MV6
	Volně pracuje s vizuálně obraznými elementy, učí se je kombinovat, rozlišovat pozadí a popředí. Vnímá vrstvení materiálu. Kombinuje různé techniky koláže.	Plocha, tvar, prolínání tvarů, překrývání, vrstvení, kombinování neobvyklých materiálů.	EGS1
	Objevuje a poznává různé způsoby modelace. Objevuje různé postupy při	Uvědomování si prostoru a hmoty. Vrstvení jednotlivých částí.	EV1,2

	modelaci objemu.		
--	---------------------	--	--

Očekávané výstupy	Učivo		PT
	VÝTVARNÁ VÝCHOVA 2. ROČNÍK		
rozpoznává a pojmenovává linie, tvary, objemy, barvy, objekty	Uvědomuje si sama sebe, uplatňuje osobitost ve výtvarném projevu.	Pokus o zachycení děje, vyprávění příběhu.	MKV1 EGS1 OSV6
porovnává je a třídí na základě		Neverbální napodobení, prostor, detail.	
odlišností	Všimá si vztahů kolem sebe, následností dějů.	Hra s barvou, míchání barev.	EV4
v tvorbě projevuje své vlastní životní	výtvarně zpracuje a vyjádří své představy.	Práce s linií – její vytváření a dotváření.	OSV5
zkušenosti, uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání	Vymýšlí, dokončuje a mění tyto představy.		
linie, tvary, objemy, barvy,...a další		Kresba, malba, kombinovaná technika.	OSV1, 7, 8,
prvky jejich kombinace	Vyjádří své fantazijní představy, interpretuje je verbálně.	Kombinování neobvyklých materiálů.	11
vnímání události různými smysly	Vnímá souvislost mezi pohádkovou postavou (zvířetem) a prostředím, ve kterém žije.	Prostor, prostředí, účelnost, terén.	EV1
a vyjadřuje je	Volně pracuje s vizuálně obraznými elementy. Volí vyjádření vlastních představ.		
	Vnímá souvislost mezi detailem a celkem. Zjednodušuje, vybírá prvky a uplatňuje osobitost ve svém pojetí.	Děj, čas, změna a proměna. Povrch, struktura, objem.	OSV2 MV5 EGS3

Očekávané výstupy	Učivo		PT
	VÝTVARNÁ VÝCHOVA 3. ROČNÍK		
rozpoznává linie, tvary, objemy, barvy, objekty	Uvědomuje si sama sebe, je vnímavý ke svému okolí.	Zachycení děje, prožitku, nových zkušeností. Ilustrace, vztah detailu a celku.	OSV2 EGS2 MKV4
porovnává je a třídí na základě	Všímá si vztahů a dějů kolem sebe, dovede je výtvarně zpracovat.	Neverbální napodobení, prostor, detail, pozadí, kompozice. Práce s barvou, míchání barev.	EV3
odlišností zkušeností, vjemů, zážitků a představ	Dokáže výtvarně zpracovat a vyjádřit své představy. Dokáže vymýšlet, dokončovat a měnit.	Práce s linií, druhy linií (měkká, rovná, živá...)	OSV5 EV4
v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti, uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy,...a další	Dokáže vyjádřit své fantazijní představy, interpretovat je verbálně. Porovnává svůj způsob vyjádření s tvorbou ostatních.	Kresba, malba, kombinovaná technika. Kombinování neobvyklých materiálů. Kombinace neobvyklých technik.	VDO2 MKV1 EGS3
a prvky jejich kombinace	Vnímá souvislost mezi pohádkovou postavou (zvířetem) a prostředím, ve kterém žije. Volně pracuje s vizuálně obraznými elementy. Volí vyjádření podle vlastních představ.	Prostor, oblast, prostředí, vliv na prostředí, účelnost, terén, zákoutí.	EV1
vnímání události různými smysly			
a vyjadřuje je			
interpretuje podle svých schopností	Vnímá souvislost mezi detailem. a celkem Zjednodušuje, vybírá prvky a uplatňuje osobitost.	Reliéf, detail, celek a části, zjednodušení, stylizace, povrch, struktura, dekor	OSV3
různá vizuálně obrazná vyjádření, odlišné interpretace, porovnává se svojí dosavadní zkušeností	Domýšlí příběhy a kontexty.	Prostředí, prostor, kouzlo, atmosféra,	VDO1

	Samostatně volí vizuálně obrazné elementy k vyjádření napětí, kontrastu, děje. Verbálně hodnotí dílo své i tvorbu ostatních. Snaží se vstupovat do společného projektu.	písmo, vzpomínka.	OSV10
na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje	Nemá zábrany volně rozvíjet své myšlenky, své fantazijní představy.	Vzpomínka, vědomí, podvědomí,	OSV2, 8
obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	Volně pracuje s vizuálně obraznými elementy.	negativ X pozitiv.	MV3

Očekávané výstupy z RVP na konci 2. období

Žák

**V1 - při vlastních tvůrčích činnostech užívá prvky vizuálně obrazného vyjádření;
porovnává je na základě vztahů**

V2 - při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se zaměřuje na projevení vlastních zkušeností

**V3 - nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu
zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové
tvorbě**

**V4 - osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně
obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí
a kombinuje prostředky a postupy**

**V5 - porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako
ke zdroji inspirace**

**V6 - nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně
vytvořil, vybral či upravil**

Očekávané výstupy	Učivo		PT
	VÝTVARNÁ VÝCHOVA 4. ROČNÍK		
při vlastních tvůrčích činnostech	Pracuje dobře ve skupině.	Projekt, koncept, průzkum, plošné	OSV7
pojmenovává prvky vizuálně	Aktivně zasahuje do projektu.	vyjádření, materiál, struktura (otisk,	MV7
obrazného vyjádření, porovnává je	Snaží se o interpretaci vlastního	monotyp, Frotáž).	VDO4
na základě vztahů (světlostní	pojetí.		EGS2
poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné)			EV1 MKV3

užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku	Vnímá haptické rozdíly různých povrchů.	Struktura, stavba, pletivo, linie.	EV2
při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření s komunikačními účinky	Prohlubuje sebepoznání a smyslové cítění.	Koláž, muchláž, reliéf, vrstva, struktura.	OSV2
nalézá vhodné prostředky pro viz.obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly	Hledá a všímá si plošných tvarů. Vytváří různé kompozice. Všímá si formátu a umí pracovat ve skupině.	Linie, obrys, silueta, klid x pohyb, animace, malba – světlo x stín.	OSV9 VDO2
osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření	Slovně reaguje na text, obraz, hudbu, tanec. Domýšlí, dotváří, rozvíjí myšlenky.	Oživení, personifikace, dotvoření, napodobení – akce x reakce.	EV1 MKV2
	Pohybuje se v keramické dílně, pracuje s hlinou. Zjednodušuje, stylizuje.	Šablona, celek, detaily, stylizace, nadsázka, zjednodušení, povrch, reliéf.	OSV4, 5

Očekávané výstupy	Učivo		PT
	VÝTVARNÁ VÝCHOVA 5. ROČNÍK		
při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření, porovnává je na základě vztahů	Vnímá nepevné tvary kolem sebe (světlo, vzduch, vodu, šumění...) Vnímá sebe jako součást svého okolí. Rozlišuje pozadí a popředí.	Bod, linie, plocha, tvar, síť, negativ x pozitiv, tečkovací technika, prstomalba.	OSV1

(světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné)	Všimá si světelných proměn v čase. Vnímá barvy jako vlastnosti světla.	Světlo, skvrna, plocha, barva, odstíny, pohyb vzduchu, vody.	EV4
	Vnímá proporce lidského těla.	Figura, stavba těla, proporce, schéma,	OSV2
	Vnímá vztahy mezi jednotlivými částmi těla. Vnímá proporce věcí.	pozorování, porovnávání, poměrování.	EGS1
při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních zkušeností	Hledá zajímavé tvary (i deformované). Volně pracuje s tvarem, barvou, kompozicí.	Figurální kompozice, jednotliví prvek, doplňkové barvy, kontrast (studené x teplé barvy).	MKV1 EV3
nalézá vhodné prostředky pro viz. obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly, uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě	Vnímá rytmy kolem sebe. Uvědomuje si jejich význam pro člověka, život obecně.	Rytmus v hudbě, v přírodě, v životě člověka, dekor, nefigurální umění.	OSV2 VDO4
porovnává různé interpretace viz. obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace	Uvědomuje si sebe jako živého, vnímajícího člověka. Všimá si věcí v jejich prostředí a zamýšlí se nad vztahem mezi nimi a prostředím. Uvědomuje si sama sebe jako součást vymezeného prostoru.		MKV5
nalézá a do komunikace zapojuje	Volně pracuje s vizuálně obraznými elementy.	Prostor, věci v prostoru. Postava a prostor, vytyčení určitého prostoru, mapování, kinetické umění (mobil), instalace.	MV3
obsah viz. obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral,		Grafika – druhy, originál x kopie, pozitiv x negativ, doplňkové barvy, písmo.	OSV7 EV4

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU – 2. STUPEŇ

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu:

Žák

- pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy
- rozvíjí tvůrčí činnosti, smyslovou citlivost a uplatňování subjektivity
- přistupuje k uměleckému procesu v jeho celistvosti a chápe ho jako způsob poznání a komunikace
- užívá různých uměleckých vyjadřovacích prostředků včetně nejnovějších informačních a komunikačních technologií
- rozvíjí především průřezové téma Osobnostní a sociální výchovy (týká se společného zaměření na rozvoj smyslového vnímání, kreativity, vnímání a utváření mimouměleckého estetického) a Výchovy k myšlení v evropských a globálních souvislostech (prohlubuje vztah k evropské a světové kultuře)

Vyučovacímu předmětu Výtvarná výchova je v učebním plánu vymezena tato časová dotace: 6. a 7. ročník – 2 hodiny týdně, 8. a 9. ročník – 1 hodina týdně.

Výuka probíhá v odborné učebně výtvarné výchovy, v učebnách výpočetní techniky nebo mimo budovu školy (práce v plenéru).

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání - skupinové vyučování, samostatná práce, kolektivní práce, krátkodobé projekty.

Vzdělávání v předmětu Výtvarná výchova na 2. stupni směřuje k naplnění cílů a k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- při teoreticky zaměřených hodinách si žáci vytváří takové učební materiály, aby je mohli dále využívat pro své vlastní učení
- žáci při své tvorbě poznávají vlastní pokroky a při konečném výstupu si dokáží zpětně uvědomit problémy související s realizací
- strategie – učitel zadává jednotlivé úkoly tak, aby si každý žák mohl sám zorganizovat vlastní činnost
- učitel využívá kladného hodnocení k motivaci pro další výtvarnou činnost

Kompetence k řešení problémů

- žákům je předkládán dostatek námětů k samostatnému zpracování a řešení problémů souvisejících s výběrem výtvarné techniky, materiálů a pomůcek
- při zadání úkolu žák rozpozná výtvarný problém a hledá nejvhodnější způsob řešení
- strategie – učitel zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů

Kompetence komunikativní

- při práci ve skupině je žák veden k vyjádření svého názoru, ke vhodným formám jeho obhajoby či tolerance jiného názoru
- strategie – učitel klade dostatek prostoru pro střetávání a komunikaci různými formami (písemně, pomocí technických prostředků, výtvarnými prostředky, ..)
- učitel dohlíží na dodržování etiky komunikace (naslouchání, respektování originálních, nezdařených názorů)

Kompetence sociální a personální

- učí se respektovat pravidla při práci v týmu, dodržovat je a svou pracovní činností kladně ovlivňovat kvalitu práce
- strategie – učitel dodává žákům sebedůvěru a podle potřeby žákům v činnostech pomáhá
- učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch
- učitel v průběhu výuky zohledňuje rozdíly v pracovním tempu jednotlivých žáků

Kompetence občanské

- při propagaci školních akcí žáci vytváří plakáty a upoutávky, kterými prezentují školu
- učitel vede žáky k respektování názoru druhých
- učitel motivuje žáky k tomu, aby prezentovali výsledky své práce a účastnili se výtvarných soutěží
- strategie – učitel podporuje občanské cítění žáků při vytváření propagačních materiálů

Kompetence pracovní

- při samostatné práci jsou žáci vedeni ke koncentraci na pracovní výkon, jeho dokončení a dodržují vymezená pravidla
- žáci jsou vedeni k vytváření pozitivního vztahu k manuálním činnostem
- žáci jsou při práci s výtvarným materiálem vedeni k dodržování hygienických pravidel
- strategie – učitel vede žáky ke správným způsobům užití materiálu, nástrojů a vybavení
- učitel požaduje dodržování dohodnuté kvality a postupů

Vyučovacím předmětem prolínají průřezová témata:

EV – Vztah člověka k prostředí, Ekosystémy, Lidské aktivity a problémy životního prostředí

EGS – Jsme Evropané, Evropa a svět nás zajímá

OSV – Poznávání lidí, Kreativita, Sebepoznání a sebepojetí, Komunikace, Hodnoty, postoje, praktická etika, Rozvoj schopností poznávání, Řešení problémů a rozhodovací dovednosti, Kooperace a kompetice

MV – Práce v realizačním týmu, Fungování a vliv médií ve společnosti, Tvorba mediálního sdělení

MKV – Lidské vztahy, Multikulturalita

VDO – Principy demokracie

Očekávané výstupy z RVP na konci 3. období

Žák

- V1 - vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvky a jejich vztahy pro získání osobitých výsledků**
- V2 - zaznamenává vizuální zkušenost, i zkušenosti získané ostatními smysly, zaznamenává podněty z představ a fantazie**
- V3 - zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace**
- V4 - vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření**
- V5 - rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku**
- V6 - interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků**
- V7 - ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně**

obrazných vyjádření
6. ROČNÍK

Výstup	Učivo	Průř. téma
V1	- Kresebné studie – linie, tvar, objem – jejich rozvržení v obrazové ploše, v objemu, v prostoru, jejich vztahy, podobnost, kontrast, rytmus. - Jednoduché plošné kompozice z geometrických tvarů – spirály, elipsy, řazení, rytmus, prolínání, množení, vyvažování, přímka, křivka.	OSV 5
V2	- Rozvíjení smyslové citlivosti. Souvislost zrakového vnímání s vjemy ostatních smyslů.	OSV 1
V3	- Teorie barev – Goethův barevný kruh – teplé a studené barvy, barvy příbuzné, názvosloví barev, technika malby - třetí prostor budovaný liniemi - seznámení s grafickým programem Zoner Callisto - práce s www stránkami	OSV 3 MV 6, 7
V4	- Plastická a prostorová tvorba, společná práce na jednom objektu - nauka o perspektivě – (perspektiva paralelní a šikmá) umístění postav na plochu, velikost objektů. - malba – seznamuje se s technikou malby, texturou, mícháním a vrstvením barvy - zvětšování (makrokosmos) a zmenšování (mikrokosmos) – detail, polodetail, celek – papírová postava – lidská figura – tvarová stylizace (Řecko, Řím) –postava v pohybu + oděv - rozvržení tvarové a barevné kompozice - seznámení s technikou batikování - inspirace epickým, příběhem, kategorizace představ, prožitků, zkušeností, poznatků ze života přírody, stromů“ - vnímání okolních jevů	OSV 8,9 EV 3 EGS 3 EV 1 OSV 7 MV 5 EGS 3 OSV 1 EGS2 EV4
V5	Subjektivní vyjádření fantazijních představ za využití různorodých materiálů a výtvarných postupů. Kategorizace představ, prožitků, zkušeností, poznatků – uplatnění při vlastní tvorbě. - dekorační práce – využití tvaru, linie, kombinace barev a pravidelného střídání lineárních symbolů Písmo a užitá grafika - subjektivní vyjádření fantastických představ za využití	EGS 2 EV 4 MV 5 OSV 3, 4 MKV2

	různorodých materiálů a výtvarných postupů – kombinované techniky - tematická práce, míchání barev, zachycení postavy v pohybu – lidové tradice - poznává nejznámější české ilustrátory	OSV1
V6	- tvarová a barevná parafráze uměleckého díla	OSV1
V7	- vnímání okolních jevů - Instalace a návštěva výstavy	VDO1 OSV 10
V8	- subjektivní výtvarné vyjádření reality - rozvoj estetického cítění	OSV 2, 6,7 OSV 3

7. ROČNÍK

Výstup	Učivo	Průř. téma
V1	- prvky vizuálně obrazného vyjádření – hra s linkou - analýza celistvě vnímaného tvaru na skladebné prvky, objem, tvar, linie – šrafování	OSV 1
V2	- rozvíjení smyslové citlivosti, přenášení prostoru na plochu. - záznam autentických zážitků, emocí, myšlenek fantazijní variace na základní tvary písma – uplatnění subjektivity ve vizuálně obrazovém vyjádření - ilustrace k příběhu, uplatnění subjektivity ve vizuálně obrazovém vyjádření	EV 4 OSV 1 OSV 5 OSV 11
V3	- experimentální řazení, seskupování, zmenšování, zvětšování, zmnožování, vrstvení tvarů a linií v ploše i v prostoru – horizontála, vertikála, kolmost, střed, symetrie, asymetrie, dominanta) - „Gotická vitráž“ - kategorizace poznatků a uplatnění při vlastní tvorbě a interpretaci, barevné kompozice geometrických tvarů.	OSV 5, 6
V4	- barevné vyjádření přírodních motivů – (zátiší s plody, květiny, rákos, rostliny, neživá příroda, živočichové apod.) - mozaika – odstín – sytost, tón, harmonie, kontrast, jemné rozdíly - tradice jejich význam i pro dnešního člověka, vlastní prožívání, interakce s realitou - originální dokončení situace – vyprávění výtvarnými prostředky (rozvíjení jednotné výchozí situace) - pohyblivé hlavolamy op-artu - vlastní prožívání, vyprávění výtvarnými prostředky - společná práce na jednom objektu – koordinace, komunikace	Ev 3 OSV 7 OSV 5 OSV 5 OSV 2 EGS 3 OSV 8, 9
V5	- výtvarné náměty z Asie, Afriky a Ameriky – kategorizace představ, prožitků, zkušeností, poznatků - zachycení postavy v pohybu, experimentální řazení, seskupování, zmenšování, zvětšování, zmnožování, vrstvení tvarů a linií v ploše a prostoru – horizontála, vertikála, kolmost, střed, symetrie, asymetrie, dominanta) - styly a druhy písma, lineární grotesk – seznámení s písmem - kombinace písma a motivu	MKV 4 OSV 5 OSV1 OSV 7, MV3 OSV 5 OSV 7
V6	- charakteristické stavby románského slohu – instalace v prostoru	OSV 8, 9,10
V7	- experimenty s fotografií – rozkládání, posouvání, prokládání, skládání (koláž) - práce s uměleckým dílem. Experimenty s reprodukcemi uměleckých děl – hledání detailu (skládání, dotváření kresbou a malbou) - práce s uměleckým dílem. Experimenty s reprodukcemi uměleckých děl – hledání detailu, skládání, dotváření kresbou a barvou.	EGS 1 EGS 1 EGS 1-3

V8	Instalace výstavy v kapli sv. Rocha	OSV 11
----	-------------------------------------	--------

8. ROČNÍK

Výstup	Učivo	Průř. téma
V1	<ul style="list-style-type: none"> - kresebná studie, hra s bodem, linií a stínem jako výtvarným prostředkem - výběr, kombinace, variace ve vlastní tvorbě - správně uplatňuje techniku kresby a zachycuje prostor. 	<p>OSV 1</p> <p>OSV 3</p> <p>OSV 3,4,5</p>
V2	<ul style="list-style-type: none"> - různé typy zobrazení (podhledy, rovnoběžné promítání) směrů a poloh, - zobrazování předmětů z různých směrů a poloh - zdokonalování techniky kresby kulatých a hranatých předmětů – způsoby stínování, kontrast - praktické ověřování a postupné využívání kompozičních principů (dominanta, subdominanta, vertikála, horizontála, diagonála, zlatý řez, kontrast, harmonie) - uvědomování si lineární perspektivy sbíhavá, úběžníková - klášter) 	<p>OSV 1</p> <p>OSV 10</p> <p>OSV 1</p>
V3	<ul style="list-style-type: none"> - práce v programu Zoner Callisto, práce s internetem 	OSV 1, 7
V4	<ul style="list-style-type: none"> - využití grafických technik - vánoční verše, plošné písmo – seznámení se základními tvary - psaní písmen podle šablony, řazení do vrstev, - barevné řešení - lineární a plošné dokreslování - práce s mramorovaným papírem, mramorování - vytváření neobvyklých prostorových tvarů 	<p>OSV 10</p> <p>OSV 1</p> <p>OSV 5</p> <p>EV 4</p> <p>OSV 3,5; EV 1,2</p> <p>Ev 3,4</p>
V5	<ul style="list-style-type: none"> - dekorativní využití písma. - správná technika malby, zvládnutí větší plochy - práce s netradičními materiály 	<p>OSV 3</p> <p>VDO 2</p>
V6	<ul style="list-style-type: none"> - práce s uměleckým dílem, na příkladech konkrétních výtvarných děl vyhledávat a srovnávat různé způsoby uměleckého vyjadřování - barevné vyjadřování námětu – doplňkové a lomené barvy, valéry, barvy podobné a příbuzné. Subjektivní barevná škála. - poznávací stezka „Člověče zastav se“ – seznámení s historií města 	<p>OSV 10</p> <p>EGS 1</p> <p>OSV 10</p> <p>EGS 3</p> <p>MV 1</p>
V7		
V8	<ul style="list-style-type: none"> - vánoční výzdobu tříd. - vytváření prostorových objektů 	<p>OSV7</p> <p>OSV5,9</p>

9. ROČNÍK

Výstup	Učivo	Průř. téma
V1	- hra s linií a stínem jako výtvarným prostředkem. - různé typy zobrazení - kresba postav	OSV1,4 OSV5, OSV1,3,6
V2	- komplementární barvy - textura. Symbolika barev, mísení barev, působení barev, vztahy mezi barvami. Kontrast (barevný, světelný). - Vytváření obrazových znaků na základě fantazie, kombinací představ a znalostí - rozvíjení schopnosti rozlišovat z jaké vrstvy představivosti znaky pocházejí. - Převádění pocitů těla na obrazové znaky s hledáním vzájemných souvislostí - kontrast (barevný, světelný)	OSV1,5 OSV1,3,5 OSV1,2,5 OSV1
V3	- práce v programu Zoner Callisto - vytváření procesuálních a kvalitativních proměn	OSV1, 5 OSV1, MV7
V4	- práce v plenéru, krajinomalba - tisk z výšky, plochy, hloubky - písmo	OSV1,EV4 OSV1,5 OSV3,4, 8
V5	- postava v pohybu - uplatnění subjektivity ve vizuálně obrazném vyjádření	OSV1, MKV 2
V6	- práce s uměleckým dílem – umění minulosti a umění 1. pol. 20. stol a 2. pol. 20. stol. (př. kubismus, surrealismus, impresionismus) - při práci s um. dílem hledají a pojmenovávají základní obrazotvorné prvky a kompoziční přístupy, porovnávají rozdíly výtvarných vyjádření (abstraktní, popisné)	EGS1 OSV1,4, EGS2
V7	- kresebná studie, hra s linií a stínem	OSV 1, EV 3
V8	- rozvoj estetického cítění - Instalace výstavy	OSV 1,4,5,7 OSV 9,10,11

5.7.3 VÝCHOVA KE ZDRAVÍ

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A ZDRAVÍ
Vzdělávací obor: VÝCHOVA KE ZDRAVÍ

Vzdělávací obor Výchova ke zdraví není zařazen jako samostatný předmět do učebního plánu, ale je integrován do jednotlivých vyučovacích předmětů (viz níže):

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP NA KONCI 3. OBDOBÍ

Žák

- VZ1 – respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v širším společenství /v rodině, komunitě/ – *Výchova člověka, Tělesná výchova***
- VZ2 – vysvětlí role členů komunity /rodiny, třídy, spolku/ a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu /vrstevnická komunita, rodinné prostředí/ z hlediska prospěšnosti zdraví – *Výchova člověka***
- VZ3 – vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví – *Přírodopis, Výchova člověka***
- VZ4 – posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví – *Tělesná výchova, Přírodopis, Výchova člověka***
- VZ5 – usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví – *Tělesná výchova, Přírodopis***
- VZ6 – vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí – *Přírodopis***
- VZ7 – dává do souvislosti složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky – *Přírodopis, Pracovní činnosti***
- VZ8 – uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc – *Přírodopis***
- VZ9 – projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce – *Pracovní činnosti, Přírodopis***
- VZ10 – samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím – *Výchova člověka, Tělesná výchova, Přírodopis***
- VZ11 – respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví – *Výchova člověka, Přírodopis***
- VZ12 – respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování – *Přírodopis, Výchova člověka***
- VZ13 – dává do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivou mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě i druhým – *Občanská výchova, Přírodopis, Výchova člověka***
- VZ14 – vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi – *Občanská výchova, Výchova člověka***
- VZ15 – projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí, v případě potřeby**

poskytne adekvátní první pomoc – Přírodopis, Chemie, Zeměpis, Fyzika, Pracovní činnosti, Občanská výchova, Výchova člověka

VZ16 – uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení nebezpečí i mimořádných událostí – Přírodopis, Zeměpis, Chemie, Fyzika, Občanská výchova, Výchova člověka

5.7.4 TĚLESNÁ VÝCHOVA

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A ZDRAVÍ
Vzdělávací obor: TĚLESNÁ VÝCHOVA
Vyučovací předmět: TĚLESNÁ VÝCHOVA /TV/

Vyučovací předmět Tělesná výchova směřuje na jedné straně k poznání vlastních pohybových možností a zájmů žáků a na druhé straně směřuje k poznávání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu. Pohybové vzdělávání postupuje od spontánní pohybové činnosti žáků k činnosti řízené a výběrové. Předpokladem pro osvojování pohybových dovedností je v základním vzdělávání žákův prožitek z pohybu a z komunikace při pohybu, dobře zvládnutá dovednost pak zpětně kvalitu jeho prožitku umocňuje.

Neméně důležitá je také prevence a odhalování zdravotních oslabení žáků. Součástí tělesné výchovy jsou proto korektivní a vyrovnávací cvičení, která jsou preventivně využívána v hodinách pro všechny žáky.

V hodinách tělesné výchovy se zaměřujeme především na:

- rozvíjení pohybových dovedností a schopností žáků
- kultivaci pohybového projevu
- zvyšování pohybového rozsahu a obratnosti žáků
- vnímání radostných prožitků pohybové činnosti (individuální i ve skupině žáků) a k využívání pohybu pro tělesnou a duševní pohodu
- rozvíjení charakterových vlastností žáků, sociálních vztahů a k využívání fair play jednání při pohybových činnostech i v běžném životě
- dodržování bezpečnostních zásad při pohybových činnostech (v tělocvičně, na školním hřišti, při cvičení s náčiním nebo na náradí, v plaveckém bazénu,...)
- naučit žáky umět se připravit na sportovní aktivity (vhodné oblečení, obuv, sepnutí vlasů, odložení hodinek a cenností)

Vyučovací předmět Tělesná výchova se vyučuje v 1. – 9. ročníku 2 hodiny týdně. Hlavní organizační formou je vyučovací hodina tělesné výchovy. S přihlédnutím k dané sportovní aktivitě a s ohledem na roční období cvičí žáci v tělocvičně, na školním hřišti, v plaveckém bazénu nebo ve volné přírodě. Plavecká výuka je dobrovolně zařazena v 1. ročníku a její uskutečnění závisí na možnostech zákonných zástupců. Ve 2. a 3. ročníku je plavecká výuka pro žáky povinná. Nepovinně zařazujeme lyžařský kurz pro žáky 6. – 9. ročníku a zda se uskuteční, závisí na zájmu a finančních možnostech zákonných zástupců. Na hodiny TV se žáci převlékají do vhodného sportovního oblečení a obuvi.

Vyučovacím předmětem Tělesná výchova se prolínají průřezová témata:

OSV – Propojení osobnostní a sociální výchovy se vzdělávací oblastí Člověk a zdraví je realizováno v tématech, která reflektují fyzickou stránku člověka, sociální vztahy, komunikaci a rozhodování

v běžných i vyjatých situacích. Osobnostní a sociální výchova tak může napomoci k získání dovedností vztahujících se k zdravému duševnímu a sociálnímu životu.

MKV – Jelikož multikulturní výchova prolíná všemi vzdělávacími oblastmi, má také blízkou vazbu na vzdělávací oblast Člověk a zdraví. Zde se dotýká především mezilidských vztahů.

EV – Ve vzdělávací oblasti Člověk a zdraví se environmentální výchova dotýká problematiky vlivů prostředí na vlastní zdraví i na zdraví ostatních lidí i problematiky ochrany životního prostředí při pohybových a sportovních aktivitách.

Vzdělávání v předmětu TV směřuje k naplnění cílů a k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- vést žáky k osvojení si základního tělocvičného názvosloví
- seznámit žáky s měřením základních pohybových výkonů, vést žáky k porovnání s předchozími výsledky
- vést žáky k využívání a orientaci se v informačních zdrojích o sportovních akcích, k nabídce široké škály pohybových dovedností, jejíž zvládnutí může posilovat kladný vztah k pohybu a zdraví.

Kompetence k řešení problémů

- vést žáky k vnímání a řešení problémů souvisejících s nesporným chováním, k řešení problémů při pohybových činnostech, které řeší žák sám nebo v týmu, které mohou mít dopad na bezpečnost i zvládnutí aktivity (pohybové hry, turistika, taktika sportovních her atd.).
-

Kompetence komunikativní

- vést žáky ke spolupráci při týmových pohybových činnostech a soutěžích
- rozumět a reagovat na základní povely a pokyny

Kompetence sociální a personální

- vést žáky k jednání v duchu fair-play a dodržování pravidel
- vést žáky k ohleduplnosti a taktu
- vést žáky k chápání potřeby spolupráce s druhými lidmi při řešení daného úkolu

Kompetence občanské

- podílet se na realizaci pravidelného pohybového režimu
- směřovat žáky k aktivnímu zapojení se do sportovních aktivit

Kompetence pracovní

- vést žáky k uplatňování hlavních zásad hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech
- vést žáky k bezpečnému používání sportovního náradí a náčiní

VZDĚLÁVACÍ OBSAH VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP NA KONCI 1. OBDOBÍ

Žák

- T1 – spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti**

- T2 – zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině, usiluje o jejich zlepšení
- T3 – spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích
- T4 – uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorách školy
- T5 – reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci
- T6 – adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady plavecké dovednosti (TV-5-1-11)
- T7 – zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti (TV-5-1-12)

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP NA KONCI 2. OBDOBÍ

Žák

- T1 – podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti
- T2 – zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením
- T3 – zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her
- T4 – uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka
- T5 – jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti
- T6 – jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví
- T7 – užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení
- T8 – zorganizuje nenáročnou pohybovou činnosti a soutěže na úrovni třídy
- T9 – změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky
- T10 – orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace

Očekávané výstupy	Učivo	PT
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ	TĚLESNÁ VÝCHOVA 1. ROČNÍK	
<p>spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti.</p> <p>uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorách školy</p>	<p><i>význam pohybu pro zdraví</i> <i>příprava organismu</i> - příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži <i>zdravotně zaměřené činnosti</i> - správné držení těla, správné dýchání; průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení <i>cvičení rozvíjející rychlost, vytrvalost, sílu, pohyblivost, koordinaci pohybu</i></p> <p><i>hygiena při TV</i> – vhodné sportovní oblečení a obuv pro pohybové aktivity, dodržování hlavních zásad hygieny při sportování v tělocvičně, na hřišti, ve vodě <i>bezpečnost při pohybových činnostech</i> – organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách, bezpečná příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek.</p>	<p>OSV 1 OSV2 OSV3</p> <p>OSV3</p>
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ		
<p>zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině, usiluje o jejich zlepšení.</p>	<p><i>pohybové hry</i> <i>základy gymnastiky</i> – kotouly, stoj na lopatkách, chůze po kladince, cvičení s lavičkami, šv. bednou, na žebřinách, se švihadly, s plnými míči, šplh o tyči <i>rytmická a kondiční cvičení</i> – s hudbou, rytmickým doprovodem, vyjádření rytmu pohybem <i>základy atletiky</i> – rychlý běh, vytrvalostní běh, skok daleký, hod míčkem <i>základy sportovních her</i> – manipulace s míčem, přihrávky, chytání míče, driblink, <i>turistika a pobyt v přírodě</i> – překonávání přírodních překážek, chůze v terénu, ochrana přírody <i>plavání</i> - plavecká výuka zajištěna plaveckou školou</p>	<p>OSV1 OSV2 OSV6</p> <p>EV4</p>
ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ		
<p>reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci.</p>	<p><i>komunikace v TV</i> – smluvené povely a signály, základní tělocvičné názvosloví <i>organizace při TV</i> – základní organizace prostoru, nástup do řadu, dvouřadu a do družstev</p>	<p>OSV8</p>

spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích.	<i>zásady jednání a chování fair play pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností – her, závodů a soutěží</i>	OSV9 OSV10
Očekávané výstupy		
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ		
spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti.	<i>význam pohybu pro zdraví příprava organismu – příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži zdravotně zaměřené činnosti – správné držení těla, správné dýchání; průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení cvičení rozvíjející rychlost, vytrvalost, sílu, pohyblivost, koordinaci pohybu</i>	OSV 1 OSV2 OSV3
uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorách školy	<i>hygiena při TV – vhodné sportovní oblečení a obuv pro pohybové aktivity, dodržování hlavních zásad hygieny při sportování v tělocvičně, na hřišti, ve vodě bezpečnost při pohybových činnostech - organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách, bezpečná příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek.</i>	OSV3
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ		
zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině, usiluje o jejich zlepšení.	<i>pohybové hry základy gymnastiky – kotouly, stoj na lopatkách, chůze po kladince, cvičení s lavičkami, šv. bednou, na žebřinách, se švihadly, s plnými míči, příprava na šplh rytmická a kondiční cvičení – s hudbou, rytmickým doprovodem, vyjádření rytmu pohybem průpravné úpoly – přetahování, přetlačování základy atletiky – rychlý běh, vytrvalostní běh, skok daleký, hod míčkem základy sportovních her – zdokonalování Manipulace s míčem, přihrávky, chytání míče, dribling turistika a pobyt v přírodě – překonávání přírodních překážek, chůze v terénu, ochrana přírody</i>	OSV1 OSV2 OSV6 EV4

	příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek.	
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ		
zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti, vytváří varianty osvojovaných her	<p><i>pohybové hry</i> <i>základy gymnastiky</i> – kotouly, stoj na ruce s dopomocí, roznožka přes kozu, chůze po kladince, cvičení s lavičkami, šv. bednou, na žebřinách, na kruzích, hrazdě, se švihadly, s plnými míči, šplh o tyči</p> <p><i>rytmická a kondiční cvičení</i> – s hudbou, rytmickým doprovodem, vyjádření rytmu pohybem, dětský aerobik</p> <p><i>průpravné úpoly</i> – přetahy a přetlaky</p> <p><i>základy atletiky</i> – rychlý běh, vytrvalostní běh, skok daleký, hod míčkem</p> <p><i>základy sportovních her</i> – manipulace s míčem, přihrávky, chytání míče, dribling, střelba na koš, míčové kolektivní hry: vybíjená, minifotbal, minibasketbal, miniflorbal</p> <p><i>turistika a pobyt v přírodě</i> – překonávání přírodních překážek, chůze v terénu, ochrana přírody</p>	<p>OSV1 OSV2</p> <p>OSV9 OSV10</p> <p>EV4</p>

ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ		
jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti		OSV1 OSV10
jedná v duchu fair-play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje, respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví	<i>zásady jednání a chování fair play</i> <i>pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností</i> – her, závodů a soutěží	OSV9 OSV10
užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví, cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení	<i>komunikace v TV</i> -smluvené povely a signály, základní tělocvičné názvosloví cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení <i>organizace při TV</i> – základní organizace prostoru, nástup do řady, dvouřadu a do družstev	OSV8 OSV3
změří základní pohybové výkony a porovná	<i>měření a posuzování jednoduchých</i>	OSV2

je s předchozími výsledky	<i>dovedností</i>	OSV11
zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost a soutěže na úrovni třídy		OSV5 OSV9 OSV10
orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště, samostatně získá potřebné informace	<i>zdroje informací o pohybových činnostech</i>	MV1

Očekávané výstupy	Učivo	PT
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ	TĚLESNÁ VÝCHOVA 5. ROČNÍK	
spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti.	<i>význam pohybu pro zdraví</i> <i>příprava organismu</i> – příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži <i>cvičení rozvíjející rychlost, vytrvalost, sílu, pohyblivost, koordinaci pohybu</i>	OSV1 OSV2 OSV3
zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením	<i>zdravotně zaměřené činnosti</i> – správné držení těla, správné dýchání; průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití	
uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí, adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka	<i>hygiena při TV</i> – vhodné sportovní oblečení a obuv pro pohybové aktivity, dodržování hlavních zásad hygieny při sportování v tělocvičně, na hřišti <i>bezpečnost při pohybových činnostech</i> - organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách, bezpečná příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek, dovede poskytnout základní pomoc a záchranu	OSV3
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ		
zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti, vytváří varianty osvojovaných her	<i>pohybové hry</i> <i>základy gymnastiky</i> – kotouly, stoj na ruce s pomocí, roznožka přes kůzku, skrčka, chůze po kladině, cvičení s lavičkami, šv. bednou, na žebřinách, na kruzích, hrazdě, se švihadly, s plnými míči, šplh o tyči <i>rytmická a kondiční cvičení</i> – s hudbou, rytmickým doprovodem, vyjádření rytmu pohybem, dětský aerobik <i>průpravné úpoly</i> – přetahy a přetlaky	OSV1 OSV2

	<p><i>základy atletiky</i> – rychlý běh, vytrvalostní běh, skok daleký, hod míčkem, běžecká abeceda, nízký a vysoký start</p> <p><i>základy sportovních her</i> – manipulace s míčem, přihrávky, chytání míče, dribling</p> <p>střelba na koš, míčové kolektivní hry: vybíjená, minifotbal, minibasketbal, miniflorbal</p> <p><i>turistika a pobyt v přírodě</i> – překonávání přírodních překážek, chůze v terénu</p>	<p>OSV9</p> <p>OSV10</p> <p>EV4</p>
ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ		
jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti		OSV1 OSV10
jedná v duchu fair-play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje, respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví	<i>zásady jednání a chování fair play</i> <i>pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností</i> – her, závodů a soutěží, pravidla zná a dodržuje, pozná a označí zjevné porušení pravidel a adekvátně na ně reaguje, je si vědom porušení pravidel a následků pro sebe či družstvo	OSV9 OSV10 OSV7 OSV8
užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví, cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení	<i>komunikace v TV</i> – smluvené povely a signály, základní tělocvičné názvosloví, názvy pohybových činností, tělocvičného nářadí a náčiní, pojmy z pravidel sportů a soutěží, cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení	OSV8
změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky	<i>organizace při TV</i> – základní organizace prostoru, nástup do řady, dvouřadu a do družstev	OSV3
	<i>měření a posuzování jednoduchých dovedností</i> – objektivní zhodnocení svého výkonu, porovnání s předchozími výsledky	OSV2 OSV11
zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost a soutěže na úrovni třídy		OSV5 OSV9 OSV10
orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště, samostatně získá potřebné informace	<i>zdroje informací o pohybových činnostech</i>	MV1

VZDĚLÁVACÍ OBSAH VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU – 2. STUPEŇ

Vyučovací předmět Tělesná výchova se vyučuje jako samostatný předmět v 6., 7., 8. a 9. ročníku 2 hodiny týdně.

Vzdělávání je zaměřeno na:

- regeneraci a kompenzaci jednostranné zátěže působené pobytem ve škole
- rozvoj pohybových dovedností a kultivaci pohybu
- poznávání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty
- rozpoznávání základních situací ohrožujících tělesné a duševní zdraví a na osvojování dovedností jim předcházet nebo je řešit

Předmětem prolínají průřezová témata:

VDO – angažovaný přístup k druhým, zásady slušnosti, tolerance, odpovědné chování

OSV – obecné modely řešení problémů, zvládnání rozhodovacích situací, schopnosti poznávání, sebepoznávání, poznávání lidí a jednání ve specifických rolích a situacích, seberegulace, sebmotivace

MKV – schopnost zapojovat se do diskuse, lidské vztahy,....

EV – vysoké oceňování zdraví a chápání vlivu prostředí na vlastní zdraví i zdraví ostatních lidí

MV – interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, práce v realizačním týmu

Vzdělávání v předmětu Tělesná výchova na 2. stupni směřuje k naplnění cílů a k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí.

Kompetence k učení

Učitel

- hodnotí žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok
- stanovuje dílčí vzdělávací cíle v souladu s cíli vzdělávacího programu
- dodává žákům sebedůvěru
- sleduje pokrok všech žáků

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- s chybou žáka pracuje jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení
- vede žáky ke správným způsobům řešení problémů

Kompetence komunikativní

Učitel

- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- podle potřeby žákům v činnostech pomáhá
- zadává úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat

Kompetence sociální a personální

Učitel

- umožňuje každému žákovi zažít úspěch, zdravě prožít vítězství a vyrovnat se s prohrou

- zadává úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat
- podle potřeby žákům v činnostech pomáhá
- požaduje dodržování dohodnuté kvality a postupy

Kompetence občanské

Učitel

- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- umožňuje žákům, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti nebo výsledky

Kompetence pracovní

Učitel

- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- vede žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti

VZDĚLÁVACÍ OBSAH VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU NA 2. STUPNI

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP NA KONCI 3. OBDOBÍ

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ

Žák

- T1 – aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem**
- T2 – usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program**
- T3 – samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly**
- T4 – odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištěném prostředí**
- T5 – uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost**

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ

Žák

- T6 – zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech**
- T7 – posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny**

ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ

Žák

- T8 – užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu**
- T9 – naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu**
- T10 – dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji**
- T11 – rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora**
- T12 – sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí**
- T13 – zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže**

T14 – zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY NA KONCI 3. OBDOBÍ – integrovaný předmět Výchova ke zdraví

Žák

- VZ1 – respektuje přijatá pravidla soužití mezi vrstevníky a partnery; pozitivní komunikací a kooperací přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v širším společenství / v rodině, komunitě/**
- VZ4 – posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví**
- VZ5 – usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví**
- VZ10 – samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím**

6. – 7. ROČNÍK

Výstupy	Učivo	Průř. témata
	ATLETIKA	
T2,6,7,8	Běžecská příprava – starty, rozvoj rychlosti, nízký start, 60 m, Odrazové schopnosti, rozvoj vytrvalosti, D – 600 m, CH – 1000 m, hod míčkem, skok vysoký, plnění atletických disciplín, štafety, teoretické poznatky – pravidla atletiky, zásady tréninku	OSV3,10,EGS2
	SPORTOVNÍ HRY	
T2,5-13 VZ1,4	Fotbal, florbal, basketbal, volejbal – procvičování dovedností z předch. ročníku, přihrávky v pohybu, dvojtakt, osobní obrana v družstvu, uvolnění hráče bez míče, jednoduché útočné kombinace, nácvik a procvičování herních dovedností, příprava na školní soutěže, basketbal – pravidla, hra	MKV2, MV7, EV4 OSV2,3,7,8 VD04
	GYMNASTIKA	
T2,6,7	6. r. -Kotouly ve vazbách, kotoul vzad ze sedu, kotoul na zvýšené podložce, stoj na rukou s dopomocí, přemet stranou, nácvik odrazu, Roznožka, skrčka, trampolína, hrazda – svis vzesmo, výmyk, sešín, chlapci – bradla – komíhaní ve vzporu, ručkování 7. r. – přemet stranou, stoj na rukou, váha, roznožka, skrčka – koza, hrazda – výmyk, přešvihy, únožka, CH – bradla, D – kladina	OSV2,3,4,10 MKV2, VDO4
	RYTMICKÁ GYMNASTIKA	
T1,2,3,6, 7, VZ4	Cvičení s hudbou, průpravná část, posilovací cviky, aerobik, moderní tance – D, základní kroky – polka, valčík	EGS2, OSV1,2,3,5
	ÚPOLY	
T2,6,7 VZ5,10	Kondiční cvičení zaměřené na atletickou přípravu	OSV3,7 EGS2
	REKREAČNÍ SPORTY	
T2,4-7, 9-13 VZ1,4,5, VZ10	Badminton, lakros, stolní tenis, pálkovaná, míčové hry	EGS2, MKV2,6,7 OSV3,VD04

8. – 9. ROČNÍK

Výstupy	Učivo	Průř. témata
	ATLETIKA	
T2,6,8,7	Běžecská průprava – starty, rozvoj rychlosti, nízký start, 60 m, Odrazové schopnosti, rozvoj vytrvalosti, D – 800 m, CH – 1500 m, vrh koulí, skok vysoký, plnění atletických disciplín, štafety,	OSV3,10,EGS2
	SPORTOVNÍ HRY	
T2,5,6,7 T9-13 VZ1,4,10	Fotbal, florbal, basketbal, volejbal – procvičování dovedností z předch. ročníku, přihrávky v pohybu, dvojtakt, osobní obrana v družstvu, uvolnění hráče bez míče, nácvik a procvičování herních dovedností, příprava na školní soutěže, basketbal – pravidla, hra	MKV2, MV7, EV4 OSV2,3,7,8 VD04
	GYMNASTIKA	
T2,6,7	8. r. – stoj na rukou s výdrží, stoj na rukou kotoul, rovnovážné postoje, roznožka, skrčka – bedna nadél – Ch, koza nadél s oddáleným můstkem – D, hrazda – výmyk, podmet, přešvihy, Ch – bradla, D – kladina 9. r. – kotoul vzad do zášvihy, stoj na rukou – výdrž, přeskok přes vyšší nářadí, hrazda – komíhání na doskočné hrazdě – Ch, bradla – Ch stoj na ramenou, D – komíhání, ručkování, kladina	OSV2,3,4,10 MKV2, VDO4
	RYTMICKÁ GYMNASTIKA	
T1,2,3,6 T7,VZ4	Cvičení s hudbou, průpravná část, posilovací cviky, aerobik, moderní tance – D, základní kroky – polka, valčík	EGS2, OSV1,2,3,5
	ÚPOLY	
T,2,7 VZ5 VZ10	Kondiční cvičení zaměřené na atletickou přípravu Pády, vyprošťování z úchopů, Ch – držení	OSV3,7 EGS2
	REKREAČNÍ SPORTY	
T2,4-7 T9-13 VZ1,4,10	Badminton, lakros, stolní tenis, pálkovaná Turistika a pobyt v přírodě – orientace, ukrytí, přežití,...	EGS2, MKV2,6,7 OSV3,VD04
T12-14	SPOLUORGANIZACE A VEDENÍ SOUTĚŽÍ – 9. ročník	OSV8,9,10,11

5.7.5 VÝCHOVA ČLOVĚKA

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A ZDRAVÍ
Vzdělávací obor: VÝCHOVA ČLOVĚKA
Vyučovací předmět: VÝCHOVA ČLOVĚKA /VČ/

Vyučovací předmět Výchova člověka se vyučuje v 6. a 7. ročníku 1 hodinu týdně.

Obsahem vyučovacího předmětu VČ je část vzdělávacího obsahu průřezových témat, čímž jsou vytvářeny podmínky pro utváření praktických dovedností pro život, do vyučovacího předmětu Výchova člověka byly rovněž integrovány i některé výstupy RVP vyučovacího předmětu Výchova ke zdraví – budování zdravého klimatu ve škole a ve třídě, hry zaměřené na pocity výhry a prohry, hledání podobných situací v reálném životě, rozvoj komunikačních schopností a dovedností, rozvoj sebereflexe a sebehodnocení, poznávání a osvojení si stylu učení, techniky asertivního chování, způsoby chování v rizikových situacích, ochrana člověka za mimořádných situacích, sexuální výchova, zdravý životní styl,...

Výchova člověka má svým obsahem blízko k vyučovacímu předmětu Občanská výchova, jsou využívány i prvky dramatické výchovy.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY NA KONCI 3. OBDOBÍ – integrovaný předmět Výchova ke zdraví

Žák

- VZ1 – respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v širším společenství /v rodině, komunitě/**
- VZ2 – vysvětlí role členů komunity /rodiny, třídy, spolku/ a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu /vrstevnická komunita, rodinné prostředí z hlediska prospěšnosti zdraví**
- VZ3 – vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví**
- VZ4 – posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví**
- VZ10 – samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím**
- VZ11 – respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví**
- VZ12 – respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování**
- VZ13 – dává do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivou mladého člověka+ uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě i druhým**
- VZ14 – vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi**
- VZ15 – projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí, v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc**
- VZ16 – uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí**

6. ROČNÍK

Výstup	Učivo	Průř. téma
VZ 1,2	Celoroční projekt Kalendář	OSV6,7,8,9,10,11 MV6,7
	TŘÍDA A JÁ	
VZ 1	Řád třídy, zapojení se do činností třídy	VDO1
VZ1	Jak se učíme	OSV 1,2
VZ1	Styly učení	OSV 1,2
	VŠICHNI JSME LIDÉ	
VZ 1	Postavení a role ženy a muže v rodině	OSV 6,7
VZ 2	Vliv rodiny na rozvoj osobnosti dítěte	OSV 10,11
	KOMUNIKACE	
VZ 1	Verbální a neverbální komunikace	OSV 8,9,10,11 MKV 2
VZ 1	Komunikace v rodině	OSV 8,9,10,11 MKV 2
VZ 1	Komunikace mezi kamarády	OSV 8,9,10,11 MKV 2
VZ 1	Komunikace ve společnosti dospělých	OSV 8,9,10,11 MKV 2
VZ 1	Rozvoj komunikačních dovedností a schopností	OSV 8,9,10,11 MKV 2
VZ 1,11	KAMARÁDSTVÍ, PŘÁTELSTVÍ A LÁSKA	OSV 2,6,7,10,11 MKV 2
VZ 3,10	DUŠEVNÍ A TĚLENÉ ZDRAVÍ	
VZ 2,13	VYROVNÁVÁNÍ SE S POBLÉMY	OSV 4,5,10
VZ 2,10,15,16	ZPŮSOBY CHOVÁNÍ V KRIZOVÝCH SITUACÍCH	OSV 7,9,10,11 MKV 2 EV 1,3
VZ 10,15,16	KDE HLEDAT POMOC	OSV 4,5,10
	ZDRAVÝ ŽIVOTNÍ STYL	
VZ 10	Režim dne	OSV 3,4,5
VZ 2,4	Zdravá výživa	OSV 3,4,5,8 EV 3
VZ 2	Jídelníček	OSV 3,4,5,8 EV 3
VZ 2	POZITIVNÍ ŽIVOTNÍ CÍLE A HODNOTY	OSV 4,5,11
VZ 2,4,13	KOUŘENÍ	OSV 3,10,11
VZ 2,4,13	ALKOHOLISMUS, NÁVYKOVÉ LÁTKY	OSV 3,10,11
VZ 2,4,13,15	PRVNÍ POMOC	OSV 3,10,11

7. ROČNÍK

Výstup	Učivo	Průř. téma
VZ 1,2	Celoroční projekt Cesta za předky	OSV6,7,8,9,10,11 MV6,7
	RODINA	
VZ 1	Rodina a bydlení	OSV 8,10
VZ 1,2	Zařízení a stolování	OSV 7,8,9,10
VZ 2	Ekonomika domácnosti, rozpočet	OSV 8,9,10,11
	ZDRAVÁ VÝŽIVA	
VZ 10	Zdravá výživa – pojem	OSV 3
VZ 10	Látky tvořící naše tělo	EV 2
VZ 10	Alternativní výživa a poruchy výživy	OSV3,4,5
VZ 10	Abeceda zdravé výživy	OSV 3
VZ 10	Jak žít zdravě a být v pohodě	OSV 3,4
VZ 1,2	PROJEKT ZVYKY A TRADICE	OSV 1,5,6,8,9,11
	ZNEUŽÍVÁNÍ NÁVYKOVÝCH LÁTEK	
VZ 13	Drogy – zrádný přítel	OSV 3,10,11
VZ 13	Nejčastěji užívané drogy	OSV 3,10,11
VZ 13	Drogy a jejich účinky	OSV 3,10,11
VZ 13	Doping	OSV 3,10,11
VZ 13	Záludnost drog	OSV 3,10,11
VZ 13	Vznik závislosti	OSV 3,10,11
VZ 13	Drogy a legislativa	
VZ 13	Drogy aneb ztráty a nálezy	OSV 3,10,11
VZ 14	Padouch nebo hrdina	OSV1,6,7,8,9, 10,11,MKV 2
VZ 15	DODRŽOVÁNÍ PRAVIDEL BEZPEČNOSTI A OCHRANY ZDRAVÍ – bezpečnost v dopravě, vztahy mezi účastníky silničního provozu, postup v případě dopravní nehody,...	OSV1,2,3,4,5,6,7, 8,10
VZ 14	PROJEKT INTERVIEW	OSV1,5,6,7,8, 9,10,MV 4,5,7
	SEXUÁLNÍ VÝCHOVA	
VZ 1,11,14	Lidský život v proměnách času	OSV 1
VZ 1,11,14	Odlišnosti mají svůj význam	OSV 1,8
VZ 1,2,11	Stáváme se mužem a ženou	OSV1,4,6,7,8, 9,10
VZ 1,2,12,14	Rozmnožování	OSV1,4,6,7,8, 9,10,EV 2
	OCHRANA ČLOVĚKA ZA MIMOŘÁDNÝCH UDÁLOSTÍ	
VZ15,16	Ochrana obyvatelstva v případě radiační havárie Havárie s únikem škodlivin Živelní pohromy – chování obyvatelstva, nezbytné dovednosti při živelních pohromách (6 hod)	EV4,OSV9,10,11

5.8 ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE

Vzdělávací oblast Člověk a svět práce postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních dovedností v různých oborech lidské činnosti. Přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků. Vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou. Cíleně se zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky a doplňuje celé základní vzdělávání o důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti.

Vzdělávací obsah je realizován v průběhu celého základního vzdělávání a je určen všem žákům, tedy chlapcům i dívkám bez rozdílu. Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnosti samostatně i v týmu. Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci. V závislosti na věku žáků se postupně buduje systém, který žákům poskytuje důležité informace ze sféry výkonu práce a pomáhá jim při odpovědném rozhodování o dalším profesním zaměření.

Koncepce vzdělávání vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách a v širších souvislostech.

5.8.1 PRACOVNÍ ČINNOSTI

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE
Vzdělávací obor: ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE
Vyučovací předmět: PRACOVNÍ ČINNOSTI /PČ/

Vzdělávací oblast Člověk a svět práce na 1. stupni je realizována prostřednictvím vyučovacího předmětu Pracovní činnosti /PČ/.

V každém ročníku je vyučovacímu předmětu PČ na 1. stupni věnována 1 hodina týdně. Vyučuje se v kmenových třídách, podle charakteru činnosti i na školním pozemku.

Vyučovacím předmětem PČ prolínají průřezová témata:

OSV – vztah osobnostní a sociální výchovy ke vzdělávací oblasti Člověk a svět práce je založen zejména na zdokonalování dovedností týkajících se spolupráce a komunikace v týmu a v různých pracovních situacích.

VGS – podporuje globální myšlení, otevírá žákům širší horizonty poznání a perspektivy života v evropském a mezinárodním prostoru. Pracovní činnosti jsou nezastupitelným nástrojem učení a pomáhají konstruktivně řešit problémy se zachováním své lidské důstojnosti, respektem k druhým, s vědomím svých práv a povinností.

VDO – má vybavit žáka základní úrovní občanské gramotnosti, způsobilostí orientovat se ve složitostech, problémech a konfliktech otevřené demokratické společnosti. Umožňuje žákovi řešit problémy se zachováním své lidské důstojnosti, respektem k druhým, s vědomím svých práv a povinností, svobod a odpovědností.

MKV – zprostředkovává poznání vlastního kulturního zakotvení a porozumění odlišným kulturám. Rozvíjí smysl pro spravedlnost, solidaritu a toleranci, vede k chápání a respektování sociokulturní rozmanitosti. Hluboce se dotýká i mezilidských vztahů ve škole, vztahů mezi učiteli a žáky, mezi žáky navzájem, mezi školou a rodinou, mezi školou a místní komunitou.

EV – znamená pochopení nezbytnosti postupného přechodu k udržitelnému rozvoji společnosti a k poznání významu odpovědnosti za jednání společnosti i každého jedince. Realizuje se prostřednictvím konkrétních pracovních aktivit ve prospěch životního prostředí. Umožňuje poznávat význam a role různých profesí ve vztahu k životnímu prostředí.

Vzdělávání v předmětu Pracovní činnosti směřuje k naplnění cílů a k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- vést žáky k využívání vhodných metod a pomůcek k potřebné činnosti
- předkládat žákům možnosti používání osvojených dovedností v jiných oblastech vzdělávání
- vést žáky k poznávání vlastních pokroků v dané činnosti
- vést žáky k vyhledávání a využívání informací v praktickém životě

Kompetence k řešení problémů

- vést žáky k nalézání nejvhodnějšího způsobu řešení daného problému při praktické činnosti
- vést žáky, aby se v činnosti nenechali odradit nezdarem
- vést žáky, aby dokázali požádat o radu
- vést žáky, aby dokázali přivolat pomoc v případě ohrožení vlastní nebo jiné osoby

Kompetence komunikativní

- vést žáky k srozumitelnému vyjadřování se v ústním projevu a ke schopnosti vést dialog
- vést žáky k porozumění obsahu sdělení a schopnosti podle něj pracovat
- podporovat v žácích vyjadřování svých názorů a dovednosti je obhajovat
- vést žáky k využívání získaných dovedností v praktickém životě

Kompetence sociální a personální

- vytvářet příležitosti k tomu, aby mohli žáci diskutovat v malých skupinách i v rámci celé třídy
- seznámit žáky s pravidly základních mravních hodnot
- vést žáky k respektování práce v týmu a svými pracovními činnostmi ovlivňovat kvalitu společné práce
- podporovat v žácích navazování a udržování vztahů s vrstevníky, respektovat druhé lidi a snažit se upevňovat dobré mezilidské vztahy
- vést žáky k sebeovládání v případě neúspěchu

Kompetence občanské

- vést žáky nejen k ochraně svého zdraví, ale i zdraví jiných a také k rozvoji zdraví
- vést žáky k vytváření vhodného denního režimu a k zařazování vhodných činností na podporu zdraví
- podporovat v žácích ochranu životního prostředí
- umožnit každému žákovi zažít úspěch

Kompetence pracovní

- vést žáky ke zvládnutí základních pracovních dovedností, operací a postupů
- podporovat v žácích pozitivní vztah k manuálním činnostem

- vést žáky k dodržování zásad bezpečnosti, ochrany zdraví, hygieny práce a uplatňovat je při pracovních činnostech
- vést žáky k práci podle daného pracovního postupu, návodu, náčrtu
- rozvíjet u žáků schopnost pracovní výdrže, soustředění se na pracovní výkon a na jeho dokončení
- vést žáky k reálnému posouzení výsledku své práce i práce ostatních
- předkládat žákům získané znalosti a zkušenosti a vytvářet představu o možnostech jejich budoucího povolání

VZDĚLÁVACÍ OBSAH VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY NA KONCI 1. OBDOBÍ

PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM

Žák

PC1 – vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů

PC2 – pracuje podle slovního návodu a předlohy

KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI

Žák

PC3 – zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi

PĚSTITELSKÉ PRÁCE

Žák

PC4 – provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování

PC5 – pečuje o nenáročné rostliny

PŘÍPRAVA POKRMŮ

Žák

PC6 – připraví tabuli pro jednoduché stolování

PC7 – chová se vhodně při stolování

Očekávané výstupy	Učivo	PT
	PRACOVNÍ ČINNOSTI 1. ROČNÍK	
vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů	Práce s drobným materiálem – papír.	OSV1,5
pracuje podle slovního návodu a předlohy	Práce s drobným materiálem – přírodní. Práce s drobným materiálem – textil.	EV4 VDO1
zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	Konstrukční činnosti.	OSV9,10 EGS1
provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování pečuje o nenáročné rostliny	Pěstitelské činnosti.	EV3 OSV7
připraví tabuli pro jednoduché stolování	Příprava pokrmů.	OSV1,8

chová se vhodně při stolování		
-------------------------------	--	--

Očekávané výstupy	Učivo	PT
	PRACOVNÍ ČINNOSTI 2. ROČNÍK	
vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů	Práce s drobným materiálem – papír, karton. Práce s drobným materiálem – přírodniny, drát, modelovací hmota, folie...	OSV2,5 VDO1 OSV11 EV2
pracuje podle slovního návodu a předlohy	Práce s drobným materiálem – textil. Lidové zvyky, tradice, řemesla.	OSV5 MKV1 OSV6
zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	Konstrukční činnosti.	OSV1,6,8,9
provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování pečuje o nenáročné rostliny	Pěstitelské činnosti.	OSV1,6,8,9 EV1
připraví tabuli pro jednoduché stolování chová se vhodně při stolování	Příprava pokrmů.	OSV1,6,8,9

Očekávané výstupy	Učivo	PT
	PRACOVNÍ ČINNOSTI 3. ROČNÍK	
vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů	Práce s drobným materiálem – i vlastnost materiálů, co je funkce a využití pracovních pomůcek a nástrojů, jednoduché pracovní postupy – papír a karton přírodniny	OSV1,5 EV3
pracuje podle slovního návodu a předlohy	lidové zvyky a tradice textil	MKV3
zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	Konstrukční činnosti.	OSV10 EV4 MV7
provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování pečuje o nenáročné rostliny	Pěstitelské činnosti. Základní podmínky pro pěstování rostlin (i pokojových), pěstování ze semen v místnosti.	OSV7 EV2
připraví tabuli pro jednoduché stolování chová se vhodně při stolování	Příprava pokrmů. Základní vybavení kuchyně, výběr a nákup potravin, jednoduchá úprava	OSV6,8,11 EGS1,2 MV5

	stolů, pravidla správného stolování.	
--	--------------------------------------	--

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY NA KONCI 2. OBDOBÍ

PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM

Žák

- PC1 – vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu
- PC2 – využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic
- PC3 – volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu
- PC4 – udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu

KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI

Žák

- PC5 – provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž
- PC6 – pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu
- PC7 – dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu

PĚSTITELSKÉ PRÁCE

Žák

- PC8 – provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování
- PC9 – ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny
- PC10 – dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu

PŘÍPRAVA POKRMŮ

Žák

- PC11 – orientuje se v základním vybavení kuchyně
- PC12 – připraví samostatně jednoduchý pokrm
- PC13 – dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování
- PC14 – udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni

Očekávané výstupy	Učivo	PT
	PRACOVNÍ ČINNOSTI 4. ROČNÍK	
vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu	Práce s drobným materiálem – vlastnosti materiálu, funkce a využití pracovních pomůcek a nástrojů, jednoduché pracovní postupy. papír, karton přírodniny	OSV1,5 EV1
využívá při tvořivých činnostech s různým	lidové zvyky, tradice...	MKV1

materiálem prvky lidových tradic volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu		MV2
udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne 1. pomoc při úrazu	textil	OSV10
provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne 1. pomoc při úrazu	Konstrukční činnosti. práce se stavebnicemi (plošnými, prostorovými...)	OSV1,6,8,9 EV4
provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne 1. pomoc při úrazu	Pěstitelské činnosti. základní podmínky pro pěstování rostlin, pěstování pokojových rostlin a rostlin ze semen v místnosti	EV1 OSV1,6,8,9
orientuje se v základním vybavení kuchyně připraví samostatně jednoduchý pokrm dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne 1. pomoc při úrazu	Příprava pokrmů základní vybavení kuchyně, výběr a nákup potravin, jednoduché a slavnostní prostírání, pravidla správného stolování	MKV2 EGS1

Očekávané výstupy	Učivo	PT
	PRACOVNÍ ČINNOSTI 5. ROČNÍK	
vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu	Práce s drobným materiálem – vlastnosti materiálu, funkce a využití pracovních pomůcek a nástrojů, jednoduché pracovní postupy.	OSV1,3,4,5 OSV11
využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic	papír a karton	OSV1,6,8, 10
volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu	přírodniny lidové zvyky a tradice...	EV1
udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti	textil	MKV1

<p>práce, poskytnete 1. pomoc při úrazu</p> <p>provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytnete 1. pomoc při úrazu</p>	<p>Konstrukční činnosti. práce se stavebnicí (plošnými, konstrukčními, prostorovými...) práce s návodem práce s předlohou a jednoduchým náčrtem</p>	<p>OSV1,4,5,7 OSV8,10 VDO2 EGS2</p>
<p>provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytnete 1. pomoc při úrazu</p>	<p>Pěstitelské činnosti. - základní podmínky pro pěstování rostlin v místnosti, na zahradě (okrasné rostliny, léčivky, zelenina, aj. - dle možností a podmínek) - ošetřování pokojových rostlin - polní plodiny, léčivé a jedovaté rostliny - rostliny jako drogy - alergie</p>	<p>OSV1,6,8 EV1,4</p>
<p>orientuje se v základním vybavení kuchyně připraví samostatně jednoduchý pokrm dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytnete 1. pomoc při úrazu</p>	<p>Příprava pokrmů. - základní vybavení kuchyně - výběr, nákup a skladování potravin - jednoduchá úprava stolu - technika v kuchyni (historie a význam, bezpečnost při obsluze)</p>	<p>MV1 MKV2 OSV5,9,10</p>

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU NA 2. STUPNI

Vyučovací předmět Pracovní činnosti se vyučuje jako samostatný předmět s týdenní časovou dotací 1 hodinu týdně v 6. a 7. ročníku, 2 hodiny týdně v 8. a 9. ročníku – byly využity disponibilní hodiny. Do pracovních činností byly zároveň integrovány i některé výstupy předmětu Výchova ke zdraví. Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a svět práce je na 2. stupni rozdělen do 8 tematických celků. Vzhledem k materiálně technickým a personálním podmínkám budeme vyučovací předmět Pracovní činnosti na naší škole realizovat takto: V 6. ročníku se chlapci i dívky budou vzdělávat v tematickém celku Práce s technickými materiály, v 7. ročníku se chlapci i dívky budou vzdělávat v tematickém celku Příprava pokrmů, v 8. ročníku se budou všichni vzdělávat v oboru Svět práce a Pěstelské práce a chovatelství, v 9. ročníku se budou dívky i chlapci vzdělávat v oboru Provoz domácnosti a Svět práce.

Pracovní činnosti se vyučují v kmenových nebo speciálních třídách – dílny, cvičná kuchyňka, pracovní šití, pozemek. Žáci se seznamují postupně s jednotlivými pracovními úkony a postupy, zdokonalují se v nich. Využívají všech poznatků z ostatních předmětů, vyhledávají informace v odborné literatuře, v tisku, na internetu a pracují s nimi.

Vyučovacím předmětem Pracovní činnosti prolínají tato průřezová témata:

OSV – vzájemná spolupráce a komunikace v týmu i různých pracovních situacích, porozumění sobě samému i druhým, zvládnutí vlastního chování, utváření mezilidských vztahů, získávání sociálních dovedností při řešení různých životních situací,...

MKV – rozmanitost kultur, tradice a hodnoty, rozvíjení smyslu pro spravedlnost, solidaritu a toleranci, přijímání druhého jako jedince se stejnými právy,...

EV – konkrétní pracovní aktivity ve prospěch životního prostředí, poznávání významu a role různých profesí ve vztahu k životnímu prostředí, vedení k zodpovědnosti ve vztahu k biosféře, k ochraně přírody a přírodních zdrojů, podněcování aktivity, tvořivosti, tolerance, vstřícnosti a ohleduplnosti ve vztahu k životnímu prostředí, utváření zdravého životního stylu, vnímání estetických hodnot prostředí,...

MV – umět zpracovat, vyhodnotit a využít podněty přicházející z médií, média jako zdroj informací, které lze využít jako prostředek k osobnostnímu růstu,...

EGS – výchova zodpovědných a tvořivých osobností, které se v dospělosti dokáží uplatnit v pracovní sféře a v osobním životě, schopnost srovnávat projevy kultury v evropském a globálním měřítku, společné znaky a odlišnosti kultur,...

Vzdělávání v předmětu Pracovní činnosti směřuje k naplnění cílů a utváření a rozvíjení klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- praktické osvojování práce podle návodu
- vedení žáků k plánování činností při práci s technickými materiály a při přípravě pokrmů
- kritické zhodnocení výsledků své práce, diskuse o různých řešeních
- poznávání výhod pořizování náčrtu, plánu při nejrůznějších činnostech
- poznávání vlastností materiálů a surovin a jejich použitelnost

Kompetence k řešení problémů

- uvědomování si potřeby praktického ověřování řešení problémů
- aplikace řešení při obdobných zadání a hledání nových způsobů využití dovedností při práci s technickými materiály a přípravě pokrmů
- promýšlení pracovních postupů
- otevření prostoru pro zodpovědné rozhodování o vlastní profesní orientaci

Kompetence komunikativní

- vedení ke správnému technologickému postupu při práci
- seznamování s přesným významem pojmů se vztahem k práci s technickými materiály a při přípravě pokrmů
- využívání různých informačních zdrojů k získání nových poznatků
- předkládání dostatku podnětů a příležitostí pro vlastní prezentaci žáků

Kompetence sociální a personální

- spolupráce ve dvojici a v malé skupině
- přiřazování různých rolí v pracovní skupině a jejich prožívání
- zážitek uvědomování si potřeby ohleduplnosti na pracovišti
- spolupráce při řešení problémů, respektování názoru druhých, věcná argumentace

Kompetence občanské

- otevírání prostoru pro pochopení různých činností člověka a jejich vlivu na životní prostředí a spoluzodpovědnosti za jeho ochranu
- umožnění tvořivého přístupu žáků k plnění zadaných témat
- respektování pravidel při práci, poskytnutí první pomoci při úrazu

Kompetence pracovní

- vedení k uvědomělému, správnému a bezpečnému používání všech používaných nástrojů a materiálů
- vedení ke snaze o provedení práce v co nejlepší kvalitě
- dodržování technologických postupů a pravidel, bezpečnost práce
- vyhledávání možných rizik při různých činnostech a hledání cest k jejich eliminaci
- využívání získaných znalostí a dovedností v praxi
- vytváření prostoru pro přijímání promyšleného rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesní orientaci

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP NA KONCI 3. OBDOBÍ

PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY

Žák

PC1 – provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň

PC2 – řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí

PC3 – organizuje a plánuje svoji pracovní činnost

PC4 – užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku

PC5 – dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu

	PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY	OSV3,4,9,10,11 EV4,MV7
PC1-3	Vlastnosti materiálu, užití v praxi – dřevo, kov, plasty	
PC1-4	Volba vhodného pracovního nářadí, pomůcek, pracovního postupu	
PC3	Organizace práce	
PC4	Využití přiměřených technických výkresů a náčrtů, načrtnutí Jednoduchého nákresu, aplikace technických informací a návodů	
PC5	Ochrana a bezpečnost při práci s materiály, nářadím	

PĚSTITELSKÉ PRÁCE, CHOVATELSTVÍ

Žák

PC6 – volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin

PC7 – pěstuje a využívá květiny pro výzdobu

PC8 – používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu

PC9 – prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty

PC10 – dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty

	PĚSTITELSKÉ PRÁCE A CHOVATELSTVÍ	OSV10,11 EV2,3,4, MV7
PC6,8	Osivo, sadba, výpěstky běžných druhů zeleniny	
PC6,8	Postupy při pěstování na školním pozemku	
PC6,8	Ovocné stromy – význam, zástupci, principy množení	
PC6,7	Okrasné rostliny	
PC6,7	Pokožkové rostliny	
PC10	Mechanické a chemické způsoby likvidace plevelů	
PC9	Chov hospodářských zvířat	
PC8,10	Údržba použitého nářadí	
PC10	Bezpečnost při práci	

PŘÍPRAVA POKRMŮ

Žák

PC11 – používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče

PC12 – připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy

PC13 – dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti

PC14 – dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni

Integrovaný předmět Výchova ke zdraví

Žák

VZ7 – dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky

VZ9 – projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce

	PŘÍPRAVA POKRMŮ	OSV5,7,10,11, EV2,3,4,MV1,6,7
PC12	Jídelníček, nákup potravin, skladování potravin	
PC11,12 VZ7,9	Příprava jednoduchých pokrmů tepelnou úpravou i za studena	
PC11,12 VZ7,9	Dodržování zásad zdravé výživy	
PC13	Stolování, společenské zásady stolování	
PC11	Užití, údržba základního kuchyňského nářadí a spotřebičů	
PC14	Bezpečnost, hygiena, úklid v kuchyni	

PROVOZ A ÚDRŽBA DOMÁCNOSTI

Žák

PC15 – provádí jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví

PC16 – ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů

PC17 - správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením včetně údržby; provádí drobnou domácí údržbu

PC18 - dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem

	PROVOZ A ÚDRŽBA DOMÁCNOSTI - DÍVKY	OSV5,7,10,11 EV2,3,4,MV1,2 5,6,7
PC15	Ekonomika domácnosti	
PC16,17	Práce s oděvy – údržba, úpravy, základy šití, háčkování, pletení, vyšívání	
PC16	Léčivé byliny – význam, pěstování, sběr, sušení, použití	
PC16	Koření – pěstování, použití	
PC16	Pokojevé květiny – péče, rychlení, rozmnožování	
PC16	Jídelníček – sestavení, nákup potravin, příprava pokrmů, zdravá výživa	
PC16	Zdravý životní styl – předcházení nemocem, očkování	
PC17,18	Provoz a údržba domácnosti – čisticí prostředky, elektrospotřebiče	
PC18	Bezpečnost v domácnosti	
	PROVOZ A ÚDRŽBA DOMÁCNOSTI - CHLAPCI	
PC16,17	Elektronika v domácnosti – účinky elektrického proudu, el.insta-lace, el. spotřebiče, elektronika	
PC17,18	Drobné opravy, úpravy v domácnosti – nátěry, výměna, čištění	
PC15	Ekonomika domácnosti	
PC16	Zdravý životní styl	
PC18	Hygiena a bezpečnost v domácnosti	

SVĚT PRÁCE

Žák

PC19 – orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí

PC20 – posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy

PC21 – využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání

PC22 – prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce

Výstup	Učivo	Průřezná témata
	8. ROČNÍK	
PC20	Úvodní hodina – Cíl předmětu, Plán práce	
PC20	Jaký jsem – techniky sebepoznání	OSV2, OSV6, MKV2,4
PC20	Moje silné a slabé stránky	OSV1,2
PC20	Jak mě vidí okolí	OSV1,2,3,4,5,6
PC20	Typologie osobnosti	OSV2,6,7
PC20	Porovnání zájmů s náplní povolání	OSV10,11
PC20	Sladění osobních zájmů s požadavky jednotlivých povolání	OSV10,11
PC20	Hierarchie hodnot	OSV2,9,10,11
PC20	Vytváření skupin hodnot	OSV2,6,7,8,10,11
PC19,21	Význam správné volby povolání	OSV2,10,11, VD02,4,EGS2
PC19,21	Typy povolání a jejich hodnocení	OSV2,10,11
PC19	Požadavky na povolání – Podle čeho vybíráme zaměstnání	OSV10,11
PC20	Akční plánování	OSV10,11
PC20	Rozhodování	OSV10,11
PC20,21	Řešení obtížných situací	OSV8,9,10,11
PC19,20	Povolání mých rodičů a prarodičů	MKV2,4
PC20	Testy – Na jaké povolání se hodím	OSV2,3
PC20,21	Www stránky	OSV8, MV1,2,3
PC19,21	Olympiáda technických profesí	OSV10,11
PC19,21	IPS ÚP	OSV8, MV7
PC19,21	Hodnocení – Olympiáda, návštěva IPS ÚP	OSV10,11
PC19-21	Shrnutí učiva	OSV10,11
	9. ROČNÍK	
PC20	Akční plánování, osobní akční plán, kalendář akcí	
PC20	Zamyšlení nad svou budoucností	OSV10,11
PC21	Možnosti absolventa ZŠ, trh práce	OSV10,11, VD04
PC23	Celoroční projekt, Absolventská práce, Témata, Požadavky, Termíny	OSV5,8,9,10,11, MV1,2,3,6
PC21	Www stránky, Informační materiály	MV1,2,3,7
PC21	Exkurze SOU Fulnek	
PC19,20	Inzerát	OSV5,8, MV6,7
PC19,20	Formuláře, Dotazníky	MV6,7
PC19,20, 22	Profesní životopis	MV6,7
PC22	Nácvik přijímacího pohovoru	OSV8,9,10,11
PC22	Komunikace po telefonu	OSV8,9,10,11
PC22	Řeč těla	OSV8,9,10,11

PC22	Hry, modelování situací	OSV5,6,7,8,10,11
PC22	Asertivní chování	OSV3,6,7,8,10,11
PC23	Absolventská práce – Konzultace, Práce na PC	OSV5,8,9,10,11 MV1,2,3,6
PC19-22	Závěrečné shrnutí, Hodnocení předmětu Svět práce	OSV8,10,11

6 HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ

Právní vymezení – tato kapitola je vymezena na základě:

zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů a vyhlášky č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky, ve znění pozdějších předpisů

Hodnocení výsledků vzdělávání žáků

(1) Každé pololetí se vydává žákovi vysvědčení; za první pololetí lze místo vysvědčení vydat žákovi výpis z vysvědčení.

(2) Hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení je vyjádřeno klasifikačním stupněm (dále jen „klasifikace“), slovně nebo kombinací obou způsobů. O způsobu hodnocení rozhoduje ředitelka školy se souhlasem školské rady.

(3) Škola převede slovní hodnocení do klasifikace nebo klasifikaci do slovního hodnocení v případě přestupu žáka na školu, která hodnotí odlišným způsobem, a to na žádost této školy nebo zákonného zástupce žáka. Škola, která hodnotí slovně, převede pro účely přijímacího řízení ke střednímu vzdělávání slovní hodnocení do klasifikace.

(4) U žáka s vývojovou poruchou učení rozhodne ředitel školy o použití slovního hodnocení na základě žádosti zákonného zástupce žáka. Výsledky vzdělávání žáka v základní škole speciální se hodnotí slovně.

6.1 STUPNĚ KLASIFIKACE A HODNOCENÍ

A) Prospěch žáka v jednotlivých vyučovacích předmětech je klasifikován těmito stupni:

- 1 – výborný
- 2 – chvalitebný
- 3 – dobrý
- 4 – dostatečný
- 5 – nedostatečný

Při hodnocení žáka se na prvním stupni použije pro zápis stupně hodnocení číslice, na druhém stupni se použije slovní označení stupně hodnocení.

B) Chování žáka je klasifikováno těmito stupni:

- 1 – velmi dobré
- 2 – uspokojivé
- 3 – neuspokojivé

C) Celkové hodnocení žáka se na vysvědčení vyjadřuje stupni:

- a) prospěl(a) s vyznamenáním
- b) prospěl(a)
- c) neprospěl(a)
- d) nehodnocen(a)

Žák je hodnocen stupněm:

a) prospěl(a) s vyznamenáním, není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu horším než 2 – chvalitebný, průměr stupňů prospěchu ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem není vyšší než 1,5 a jeho chování je hodnoceno stupněm velmi dobré,

b) prospěl(a), není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 – nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením,

c) neprospěl(a), je-li v některém z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 – nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením nebo není-li z něho hodnocen na konci druhého pololetí,

d) nehodnocen(a), není-li možné žáka hodnotit z některého z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem na konci prvního pololetí.

Do vyššího ročníku postoupí žák, který na konci druhého pololetí prospěl ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem s výjimkou předmětů výchovného zaměření stanovených rámcovým vzdělávacím programem a předmětů, z nichž byl uvolněn.

Do vyššího ročníku postoupí i žák prvního stupně základní školy, který již v rámci prvního stupně opakoval ročník, a žák druhého stupně základní školy, který již v rámci druhého stupně opakoval ročník, a to bez ohledu na prospěch tohoto žáka.

6.2 ZÍSKÁVÁNÍ PODKLADŮ PRO HODNOCENÍ A KLASIFIKACI

A) Podklady pro hodnocení a klasifikaci výchovně vzdělávacích výsledků a chování žáka získává učitel zejména těmito metodami, formami a prostředky:

- a) soustavným diagnostickým pozorováním žáka
- b) soustavným sledováním výkonů žáka a jeho připravenosti na vyučování
- c) různými druhy zkoušek (písemné, ústní, grafické, praktické, pohybové), didaktickými testy
- d) kontrolními písemnými pracemi a praktickými zkouškami
- e) analýzou výsledků činnosti žáka
- f) konzultacemi s ostatními učiteli a podle potřeby i s pracovníky pedagogicko-psychologické poradny a zdravotnických služeb, zejména u žáků se specifickými vzdělávacími potřebami
- g) rozhovory se žákem a zákonnými zástupci žáka

B) Učitel si počíná tak, aby klasifikoval žáka ze všech aspektů vzdělávacích činností v daném předmětu. Kvalita i kvantita klasifikace (hodnocení) vytváří předpoklad objektivního posouzení vzdělávání žáka.

C) Učitel oznamuje žákovi výsledek každé klasifikace a poukazuje na klady a nedostatky hodnocených projevů, výkonů, výtvorů. Při ústním vyzkoušení oznámí učitel žákovi výsledek hodnocení okamžitě. Výsledky hodnocení písemných zkoušek a prací a praktických činností oznámí žákovi nejpozději do 7 dnů.

D) Kontrolní písemné práce a další druhy zkoušek rozvrhne učitel rovnoměrně na celý školní rok, aby se nadměrně nenahromadily v určitých obdobích. Termín kontrolní práce (pololetní, závěrečné,...) prokonzultuje učitel s ostatními učiteli, třídním učitelem.

E) V jednom dni mohou žáci konat jen jednu zkoušku uvedeného charakteru.

F) Učitel je povinen vést soustavnou evidenci o každé klasifikaci žáka a bez prodlení ji sdělovat prostřednictvím žákovské knížky (deníčku) zákonným zástupcům žáka.

6.3 ZÁSADY KLASIFIKACE A HODNOCENÍ

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování žáků je:

jednoznačné, srozumitelné, srovnatelné s předem stanovenými kritérii, věcné, všestranné.

Hodnocení vychází z posouzení míry dosažení očekávaných výstupů formulovaných v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu.

Hodnocení je pedagogicky zdůvodněné, odborně správné a doložitelné.

Prospěch

A) Při hodnocení a při průběžné i celkové klasifikaci pedagogický pracovník (dále jen "učitel") uplatňuje přiměřenou náročnost, objektivitu a pedagogický takt vůči žákovi. V případě negativního hodnocení poskytne žákovi možnost pro dosažení úspěšnějšího hodnocení.

B) Při celkové klasifikaci přihlíží učitel k věkovým zvláštnostem žáka i k tomu, že žák mohl v průběhu klasifikačního období zakolísat v učebních výkonech pro určitou indispozici. Hodnotí se kvalita práce a učební výsledky, jichž žák dosáhl za celé klasifikační období. Stupeň prospěchu se neurčuje na základě průměru z klasifikace za příslušné období.

C) Učitel bere při klasifikaci zřetel na zaměření a cíle skupin předmětů s převahou teoretického zaměření, předmětů s převahou praktických činností a předmětů s převahou výchovného a uměleckého zaměření.

D) Žáci jsou klasifikováni ve všech vyučovacích předmětech uvedených v učebním plánu příslušného ročníku.

E) Hodnocení určí učitel, který vyučuje příslušnému předmětu. V předmětu, v němž vyučuje více učitelů, určí výsledné hodnocení za klasifikační období příslušní učitelé po vzájemné dohodě.

F) Případy problémů a skutečností hodných zvláštního zřetele ve vzdělávání žáků se projednávají v pedagogické radě, a to zejména v obdobích 1. a 3. čtvrtletí.

G) Na konci klasifikačního období, v termínu, který určí ředitelka školy, nejpozději však 48 hodin před jednáním pedagogické rady o klasifikaci, předkládají učitelé výsledky celkové klasifikace k provedení analýzy výsledků vzdělávání a připraví návrhy na umožnění opravných zkoušek, na klasifikaci v náhradním termínu apod.

H) Kritéria pro jednotlivé klasifikační stupně jsou formulována především pro celkovou klasifikaci. Učitel však nepřeceňuje žádné z uvedených kritérií, posuzuje žákovy výkony komplexně, v souladu se specifikou předmětu.

Chování

A) Klasifikaci chování žáků navrhuje třídní učitel po projednání s učiteli, kteří ve třídě vyučují, a s ostatními učiteli. Rozhoduje o ní ředitelka po projednání v pedagogické radě.

B) Kritériem pro klasifikaci chování je dodržování pravidel chování (školní řád) během klasifikačního období.

C) Při klasifikaci chování se přihlíží k věku, morální a rozumové vyspělosti žáka; k účinnosti předešlých kázeňských opatření.

D) Škola hodnotí a klasifikuje žáky za jejich chování v době vyučování. Porušil-li žák mimo vyučování zásadním způsobem pravidla společenského a lidského chování, zaujmou učitelé vůči takovému chování etický postoj a využijí žákova pochybení k pedagogickému působení na žáka, případně na další žáky.

Slovní hodnocení

A) O použití slovního hodnocení nebo kombinaci slovního hodnocení a klasifikace rozhoduje ředitelka.

B) Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou jsou v případě použití slovního hodnocení popsány tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména ve vztahu k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku žáka. Slovní hodnocení zahrnuje posouzení výsledků vzdělávání žáka v jejich vývoji, ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon, a naznačení dalšího rozvoje žáka. Obsahuje také zdůvodnění hodnocení a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům žáka a jak je překonávat.

C) Při slovním hodnocení se postupuje obdobně podle čl. 6 a zde uvedených zásad a pravidel pro klasifikaci.

Zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků

A) Sebehodnocení je přirozenou součástí procesu hodnocení.

B) Žáci jsou navykáni na situace, kdy hodnocení pedagogem, skupinou či jiným žákem bude předcházet sebehodnocení, s nímž bude vnější hodnocení konfrontováno.

C) Sebehodnocení žáka s argumentací zpravidla předchází hodnocení pedagogem s argumentací.

D) Učitel vede žáka v dovednosti sebe hodnotit ve smyslu jeho zdravého sociálního a psychického rozvoje. Žák se snaží popsat, co se mu nedaří, co mu nejde, jak bude pokračovat dál. Při školní práci učitelé vedou žáka, aby komentoval své výkony a výsledky. Chyba je chápána jako přirozená věc v procesu učení, jako prostředek učení.

6.4 KRITÉRIA PRO JEDNOTLIVÉ STUPNĚ KLASIFIKACE CHOVÁNÍ

Za hrubé porušení školního řádu jsou považovány projevy šikanování, tj. cílené a opakované ubližující agresivní útoky, fyzické a psychické násilí, omezování osobní svobody, zneužívání informačních technologií k znevažování důstojnosti i mírné formy psychického útlaku, které byly již dříve prokázány a znovu se opakují.

O konkrétním výchovném opatření (napomenutí, důtka třídního učitele, důtka ředitelky školy) nebo o sníženém stupni z chování (stupeň 2, stupeň 3) rozhoduje ředitelka školy po projednání na výchovné komisi a pedagogické radě.

Stupeň 1 (velmi dobré)

Žák dodržuje pravidla chování a ustanovení školního řádu. V jeho chování je zřetelná slušnost, respektování ostatních, takt, zdvořilost, ohleduplnost. Nedopouští se přestupků proti pravidlům školního řádu a požadovaného chování.

Stupeň 2 (uspokojivé)

Chování žáka je v rozporu s pravidly slušného chování a ustanoveními školního řádu školy, dopustí se závažného přestupku proti těmto pravidlům. Žák má 12 až 18 hodin neomluvené absence. Zpravidla se přes důtku třídního učitele, případně důtku ředitelky dopouští dalších přestupků, narušuje výchovně vzdělávací činnost školy. Ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob.

Stupeň 3 (neuspokojivé)

Chování žáka je v rozporu s pravidly slušného chování a ustanoveními školního řádu školy, dopustí se takových závažných přestupků proti školnímu řádu, že je jimi vážně ohrožena výchova, bezpečnost a zdraví jiných osob. Záměrně narušuje hrubým způsobem výchovně vzdělávací činnost školy.

6.5 VÝCHOVNÁ OPATŘENÍ

Výchovnými opatřeními jsou pochvaly, jiná ocenění a kázeňská opatření, které může udělit či uložit ředitelka školy nebo třídní učitel.

Pochvaly

A) Ředitelka školy může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu jiné právnické či fyzické osoby žákovi po projednání v pedagogické radě udělit pochvalu nebo jiné ocenění za mimořádný projev lidskosti, školní iniciativy nebo za dlouhodobou úspěšnou práci.

B) Třídní učitel může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu ostatních vyučujících žákovi po projednání s ředitelkou školy udělit pochvalu nebo jiné ocenění za výrazný projev školní iniciativy nebo za déletrvající úspěšnou práci.

Napomenutí a důtky

A) Při porušení povinností stanovených školním řádem lze podle závažnosti tohoto porušení žákovi uložit:

a) napomenutí třídního učitele

Uděluje třídní učitel za přestupky proti školnímu řádu v oblasti nepřipravenosti na vyučování a bezpečnosti a ochrany zdraví.

b) důtku třídního učitele

Uděluje třídní učitel za opakované výše uvedené přestupky proti školnímu řádu, nevhodné chování, ohrožování svého zdraví nebo zdraví spolužáků, za nejvýše 6 neomluvených hodin.

c) důtku ředitelky školy

Uděluje ředitelka školy za slovní a fyzické útoky, neomluvenou absenci od 6 hodin výše, záměrné poškození školního majetku, opakované neplnění školních povinností, nerespektování školního řádu a tím ohrožování svého zdraví a případně bezpečnosti svých spolužáků.

B) Třídní učitel neprodleně oznámí ředitelce školy uložení důtky třídního učitele. Důtku ředitelky školy lze žákovi uložit pouze po projednání v pedagogické radě.

Další informace k výchovným opatřením

A) Ředitelka školy nebo třídní učitel neprodleně oznámí udělení pochvaly a jiného ocenění nebo uložení napomenutí nebo důtky a jeho důvody sdělí prokazatelným způsobem žákovi a jeho zákonnému zástupci.

B) Udělení pochvaly a jiného ocenění a uložení napomenutí nebo důtky se zaznamená do dokumentace školy (školní matriky). Udělení pochvaly a jiného ocenění z výše uvedených důvodů se zaznamená na vysvědčení za pololetí, v němž bylo uděleno.

6.6 KLASIFIKACE VE VYUČOVACÍCH PŘEDMĚTECH

Při klasifikaci výsledků vzdělávání se hodnotí zejména:

a) kvalita výsledků vzdělávání

b) péle žáka a jeho přístup ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon

c) ucelenost, přesnost a trvalost osvojení požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic, zákonitostí a vztahů

d) kvalita a rozsah získaných dovedností vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti

e) uplatňovat osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů při výkladu a hodnocení společenských a přírodních jevů a zákonitostí a jiných činnostech

f) schopnost nalézat, třídit a interpretovat informace, včetně dovednosti využívání ICT

g) kvalita myšlení, především jeho samostatnost, tvořivost, originalita

h) přesnost, výstižnost a odborná i jazyková správnost ústního a písemného projevu

i) osvojení účinných metod samostatného studia

j) osvojení dovednosti účinně spolupracovat

Stupeň 1 (výborný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti uceleně, přesně a úplně a chápe vztahy mezi nimi. Samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Účelně si organizuje vlastní práci. Myslí logicky správně, zřetelně se u něho projevuje samostatnost, originalita a tvořivost. Jeho ústní a písemný projev je správný, přesný a výstižný. Grafický projev je přesný a estetický. Výsledky jeho činnosti jsou kvalitní, pouze s menšími nedostatky. Dokáže pracovat s informacemi a spolupracovat s ostatními. Je schopen samostatně studovat vhodné texty – dokáže se učit.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti v podstatě uceleně, přesně a úplně. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a produktivně nebo podle menších podnětů učitele uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí správně, v jeho myšlení se projevuje logika a tvořivost, někdy originalita. Ústní a písemný projev mívá menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Kvalita výsledků činnosti je zpravidla bez podstatných nedostatků. Grafický projev je estetický, bez práci s informacemi má drobné problémy, zvláště v jejich zpracování a uplatnění. Při spolupráci s ostatními vyžaduje pouze drobnou podporu nebo pomoc.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic a zákonitostí nepodstatné mezery. Při vykonávání požadovaných intelektuálních a motorických činností projevuje nedostatky. Má problémy s organizací vlastní práce. Podstatnější nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se dopouští chyb. Uplatňuje poznatky a provádí hodnocení jevů a zákonitostí podle podnětů učitele. Jeho myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé, neoriginální, v jeho logice se vyskytují chyby. V ústním a písemném projev má nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti se projevují častější nedostatky, grafický projev je méně estetický a má menší nedostatky. Je schopen samostatně studovat podle návodu učitele. Při práci s informacemi má častější problémy, jak při jejich zisku a třídění, ale zvláště v jejich zpracování a uplatnění. Při spolupráci s ostatními vyžaduje podporu nebo pomoc.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků závažné mezery. Při provádění požadovaných intelektuálních a motorických činností je málo pohotový a má větší nedostatky. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují závažné chyby. Nedokáže si samostatně zorganizovat vlastní práci, vyžaduje výraznou pomoc učitele. Při využívání poznatků pro výklad a hodnocení jevů je nesamostatný. V logice myšlení se vyskytují závažné chyby, myšlení není tvořivé. Jeho ústní a písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti a v grafickém projev se projevují nedostatky, grafický projev je málo estetický. Závažné nedostatky a chyby dovede žák s pomocí učitele opravit. Při samostatném studiu má velké těžkosti. Při práci s informacemi má zásadní problémy, často je nedovede zpracovat. Při spolupráci s ostatními vyžaduje výraznou podporu nebo pomoc ostatních.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák si požadované poznatky neosvojil uceleně, přesně a úplně, má v nich závažné a značné mezery. Jeho dovednost vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti má velmi podstatné nedostatky. V uplatňování osvojených vědomostí a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují velmi závažné chyby. Při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí nedovede své vědomosti uplatnit ani s podněty učitele. Neprojevuje samostatnost v myšlení, vyskytují se u něho časté logické nedostatky. V ústním a písemném projev má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti i výstižnosti. Kvalita výsledků jeho činnosti a grafický projev mají vážné nedostatky. Závažné nedostatky a chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele. Nedovede samostatně studovat. Nedovede pracovat s informacemi, a to i při jejich vyhledávání. Nedokáže spolupracovat s ostatními i přes jejich pomoc a podporu.

6.7 HODNOCENÍ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami mají právo na vzdělávání, jehož obsah, formy a metody odpovídají jejich vzdělávacím potřebám a možnostem, na vytvoření nezbytných podmínek, které toto vzdělávání umožní a na poradenskou pomoc školy. Pro žáky se zdravotním postižením a zdravotním znevýhodněním se při přijímání ke vzdělávání a při jeho ukončování stanoví vhodné podmínky odpovídající jejich potřebám. Při hodnocení žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami se přihlíží k povaze postižení nebo znevýhodnění.

7 KOMISIONÁLNÍ A OPRAVNÉ ZKOUŠKY

A) Komisi pro komisionální přezkoušení a opravné zkoušky (dále jen „přezkoušení“) jmenuje ředitelka školy; v případě, že je vyučujícím daného předmětu ředitelka školy, jmenuje komisi krajský úřad.

B) Komise je tříčlenná a tvoří ji:

- a) předseda, kterým je ředitel školy, popřípadě jím pověřený učitel,
- b) zkoušející učitel, jímž je vyučující daného předmětu ve třídě, v níž je žák zařazen, popřípadě jiný vyučující daného předmětu,
- c) přísedící, kterým je jiný vyučující daného předmětu nebo předmětu stejné vzdělávací oblasti stanovené Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.

C) Výsledek přezkoušení stanoví komise hlasováním. Výsledek přezkoušení se vyjádří slovním hodnocením nebo stupněm prospěchu. Výsledek přezkoušení již nelze napadnout novou žádostí o přezkoušení.

D) Ředitelka školy sdělí výsledek přezkoušení prokazatelným způsobem žákovi a zákonnému zástupci žáka. V případě změny hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí se žákovi vydá nové vysvědčení.

E) O přezkoušení se pořizuje protokol, který se stává součástí dokumentace školy.

F) Žák může v jednom dni vykonat přezkoušení pouze z jednoho předmětu. Není-li možné žáka ze závažných důvodů ve stanoveném termínu přezkoušet, stanoví ředitelka jmenující komisi náhradní termín přezkoušení.

G) Konkrétní obsah a rozsah přezkoušení stanoví ředitel školy v souladu se školním vzdělávacím programem.

8 INFORMOVÁNÍ ZÁKONNÝCH ZÁSTUPCŮ ŽÁKA O VÝSLEDKÁCH VZDĚLÁVÁNÍ

A) Učitelé jednotlivých předmětů informují obvyklým způsobem (prostřednictvím žákovské knížky, systému Školy online);

B) učitelé jednotlivých předmětů informují zákonné zástupce na třídních schůzkách, případně v konzultační dny nebo při jiných příležitostech z rozhodnutí ředitelky školy;

C) třídní učitel, nebo učitel tehdy, jestliže je o to zákonní zástupci žáka požádají;

D) třídní učitel v případě mimořádného zhoršení prospěchu nebo chování, bezprostředně a prokazatelným způsobem s vědomím ředitelky nebo jeho zástupce.